

ลำพูนคดี

สำนวนคดี

ระหว่าง { ท่านผู้หญิงพูนสุข พนมยงค์ โดยนายวิชา กันตามระ ผู้รับมอบอำนาจ โจทก์
นางนงเยาว์ ประภาสดี หรือ นางเยาว์ วัฒนโกเมน บริษัทสยามรัฐ
จำกัด ที่ ๒ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช ที่ ๓ นายประหยัด
ศ. นาคะนาท ที่ ๔ นายสำรวย สิงหเดช ที่ ๕ จำเลย

เรื่อง ละเมิด ทำให้เสียหายแก่ชื่อเสียง เกียรติคุณ ทางทำมาหาได้
และทางเจริญของโจทก์

พร้อมด้วย

บันทึกฉบับ พล.ร.ต. พระยาศรยุทธเสนี ร.น.

ซึ่งเขียนด้วยลายมือตนเองทั้งฉบับ

เกี่ยวกับ

การสอบสวนของเจ้าพนักงานสอบสวน สอบสวนพยานบุคคลเอกท้าวว่าร่วมกัน
วางแผนลอบปลงพระชนม์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล รัชกาลที่ ๘
ณ บ้านผู้บ้านทัก

รวบรวมและจัดพิมพ์โดย

นายวินัย คุณอุดม

ศาสตราจารย์วิจิตร คุณิตานนท์

เนื่องในโอกาสครบรอบ ๕๐ ปี

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

๒๕๒๗

สำนักพิมพ์วิทยาศาสตร์สงเคราะห์

๑๒๗ ซอยจวนพงษ์

ถนนวิสุทธิกษัตริย์ พระนคร

แก้คำผิด

ในปณิธานบท วรรคแรก ความว่า “ บัณฑิต
ฉบับนี้ เป็นบันทึกฉบับของ... .. ” แก้เป็น “ ส่วน
คนเกี่ยวเนื่องกับคดีนี้มีบันทึกฉบับของ..... ”

ปลิวานบท

บันทึกฉบับนี้เป็นบันทึกฉบับแรกของ พล.ร.ต. พระยาศรยุทธเสนี ร.น. ซึ่งบันทึกไว้ด้วยลายมือตนเองทั้งหมด เกี่ยวกับการปฏิบัติของพนักงานสอบสวน ซึ่งสอบสวนผู้บันทึกหาว่าสมคบกันกับนายปรีดี พนมยงค์ และพวกวางแผนลอบปลงพระชนม์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล รัชกาลที่ ๘ ณ บ้านของผู้บันทึก

บันทึกฉบับนี้เคยเปิดเผยกับ บล็อกตีพิมพ์ในหน้าหนังสือพิมพ์ครั้งหนึ่ง ในสมัยรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม และพลตำรวจเอก เผ่า ศรียานนท์ เป็นอธิบดีกรมตำรวจในสมัยของคณะรัฐประหาร แต่ครั้นคณะปฏิวัติทำการปฏิวัติ โดยมีจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เป็นหัวหน้า ข้าราชการกรมพล ป. พิบูลสงคราม และพลตำรวจเอก เผ่า ศรียานนท์ ออกนอกประเทศไป บันทึกฉบับนี้จึงหายไป

บัดนี้ บันทึกฉบับนี้ได้มาปรากฏเป็นพยานหลักฐานอยู่ในจำนวนคดีแพ่งหมายเลขคดีดำที่ ๒๐๓๘/๒๕๓๐ และที่ ๒๔๓๒/๒๕๓๐ คดีแดงที่ ๒๔๓๕/๒๕๓๑ และที่ ๒๔๓๖/๒๕๓๑ ซึ่งท่านผู้พิพากษา พนมยงค์ ได้เป็นโจทก์ฟ้อง นางนงเยาว์ ประภาสสถิต ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช กับพวกเป็นจำเลย กล่าวหาว่าหมิ่นประมาท ใส้ความ นายปรีดี พนมยงค์ ตามที่ท่านผู้พิพากษา พนมยงค์ ว่าเป็นผู้มีใจโหดร้ายส่งข่าวบุคคลหลายคน และเป็นผู้ลอบปลงพระชนม์สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล เป็นผู้ทรยศต่อชาติไทย และอย่างอื่นอีกหลายประการ

บันทึกฉบับนี้ นับว่าเป็นเอกสารประวัติศาสตร์สำคัญชิ้นหนึ่งเกี่ยวแก่คดีสวรรคตซึ่งประชาชนทั่วไปสนใจอยู่ไม่น้อย และกรณีสวรรคตนี้เป็นข้อสำคัญข้อหนึ่งที่คณะรัฐประหารยกขึ้นเป็นเหตุอ้างทำการรัฐประหาร เมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๑๐ โฉนดสมัยรัฐบาลปรีดี-อึ้งรัง ฟันจากตำแหน่งไป

ในบันทึกฉบับนี้ ผู้บันทึกกล่าวถึงวิธีการสอบสวนของพนักงานสอบสวนในสมัยนั้นสอบสวนด้วยวิธีใด อย่างไร ไว้โดยละเอียด และมีเจตนามุ่งประสงค์ผลอย่างไร ย่อมจะ

พิจารณาได้จากบันทึกฉบับนี้ เจ้าของบันทึกท่านยังมีชีวิตอยู่ในวัยชราแล้ว ๘๐ ปีเศษแล้ว
ซึ่งในอดีตท่านเคยดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐการในสมัย
พลเอกพระยาพหลพลพยุหเสนา เป็นนายกรัฐมนตรี และตำแหน่งสุดท้าย ท่านดำรงตำแหน่ง
ประธานสภาผู้แทนราษฎร เป็นกวีสมัครและตะตอกแก่ผู้สนใจ นักศึกษาทั่วไป นักปกครอง
หรือพนักงานสอบสวนก็ได้พิจารณาศึกษาว่าจะใช้เป็นแบบฉบับได้เพียงใดหรือไม่ และเป็น
การชอบด้วยหลักการเหตุผลการพิจารณาบรรดคดี ตามประมวลวิธีพิจารณาความอาญาและ
แพ่งหรือไม่เพียงใด

นายวินัย คุณอุดม

ผู้จัดทำ

คำฟ้อง

คดีหมายเลขคำที่ ๒๐๓๗/๒๕๓๐



ศาลแพ่ง

วันที่ ๒ เดือนพฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๓๐

ความแพ่ง

ระหว่าง

ท่านผู้หญิงพูนสุข พนมยงค์ โดย นายวิชา กันตามระ ผู้รับมอบอำนาจ โจทก์
นางนงเยาว์ ประภาสถิตหรือนางนงเยาว์ วัฒนโกเมน ที่ ๑ บริษัทสยามรัฐ
จำกัด ที่ ๒ หม่อมราชวงศ์ศักดิ์กฤทธิ ปราโมชที่ ๓ นายประหยัด ศ.
นาคะนาท ที่ ๔ นายสำรวย สิงห์เดชที่ ๕ จำเลย

ข้อหาหรือฐานความผิด ละเมิดหนี้ประมาททำให้เสียหายแก่ชื่อเสียงเกียรติคุณ ทางทำ
มาหาได้ และทางเจริญของโจทก์ จำนวนทุนทรัพย์ หนึ่งแสนบาท - สดางค์
จำนวนทุนทรัพย์ หนึ่งแสนบาท - สดางค์

ข้าพเจ้า นายวิชา กันตามระ ผู้รับมอบอำนาจ โจทก์ เชื้อชาติ ไทย สัญ
ชาติ ไทย อาชีพ ทนายความ เกิดวันที่ ๑๗ เดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๖๖ อายุ ๔๔ ปี
อยู่บ้านเลขที่ ๖๕ ถนน จักรเพชร ตรอกหรือซอย ท่ากลาง ใกล้เคียง - ตำบล-
วังบูรพาภิรมย์ อำเภอ พระนคร จังหวัด พระนคร

ขอขึ้นฟ้อง จำเลยที่ ๑ กับพวกรวม ๕ คนปรากฏตามรายชื่อและที่อยู่ท้ายคำฟ้องนี้ มีขอ
ความตามที่จะกล่าวต่อไป

ข้อ ๑. นายวิชา กันตามระผู้ได้ลงชื่อเป็นโจทก์ฟ้องคดีในนามของท่านผู้หญิง พนุศุช พนมยงค์ เป็นผู้ได้รับมอบอำนาจจากท่านผู้หญิงพนุศุช พนมยงค์ ให้ฟ้องคดีได้ตามต้นฉบับหนังสือมอบอำนาจท้ายฟ้อง เอกสารหมายเลข ๑

โจทก์เป็นหญิงมีสามีได้รับความยินยอมจากสามี ให้ฟ้องคดีกับจำเลยทั้ง ๕ คนได้ตามต้นฉบับหนังสือมอบอำนาจท้ายฟ้อง เอกสารหมายเลข ๒

ข้อ ๒. จำเลยทั้งห้า ในคดีนี้ ได้ร่วมกัน กล่าวและไขข่าวแพร่หลายทาง หนังสือพิมพ์สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ในบทความชื่อ "เก้าปีในบังกิ่ง" ตั้งแต่วันที่ ๓๓ กันยายน ๒๕๐๗ ถึงวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๐๘ และต่อไปอีกไม่กำหนดจบเป็นการกระทำต่อเนื่องเกี่ยวพันกันหลายกรรมหลายวาระซึ่งเป็นการทำให้เสียหายแก่ชื่อเสียงเกียรติคุณทางทำมาหาได้และทางเจริญของโจทก์

จำเลยที่ ๑ เป็นผู้เขียนบทความนี้

จำเลยที่ ๒ เป็นเจ้าของหนังสือพิมพ์สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ อันเป็นนิติบุคคลนายจ้างของจำเลยที่ ๓, ๔, ๕,

จำเลยที่ ๓ เป็น ผู้อำนวยการหนังสือพิมพ์และเป็นลูกถือหุ้นใหญ่ในบริษัทสยามรัฐ จำกัด ซึ่งเป็นตัวการทางนิติบัญญัติและพฤตินัยร่วมกับ

จำเลยอื่น ๆ ซึ่งเป็นตัวการ

จำเลยที่ ๔ เป็นบรรณาธิการนี้

จำเลยที่ ๕ เป็นผู้พิมพ์และผู้โฆษณาและเป็นผู้จัดการหนังสือพิมพ์นี้ จำเลยที่ ๓, ๔, ๕, เป็นลูกจ้างของจำเลยที่ ๒

โจทก์ฟ้องทราบการกระผิดของจำเลยเมื่อวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๐๘ โจทก์จึงได้ส่งคำร้องทุกข์และแจ้งความกล่าวโทษผู้กระทำความผิดมายัง อธิบดีกรมตำรวจซึ่งเป็นพนักงานสอบสวนตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาไว้ครบถ้วนแล้ว เมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม พ.ศ.

ข้อ ๓. จำเลยใช้วิถีกล่าวและไขข่าวแพร่หลายในบทความนี้ โดยกล่าวเท็จ บิดเบือนความจริงบ้าง เพื่อให้ความนายปรีดี พนมยงค์ สามีโจทก์ให้เสียชื่อเสียง และถูกดูหมิ่นเกลียดชังว่าเป็นผู้มึนใจร้ายส่งข่าวบุคคลหลายคน อันเป็นการสอดคดคล้องกับการที่ จำเลยที่ ๒ กับพวกได้ความสามใจที่กล่าว เป็นผู้ส่งให้ปลงพระชนม์สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว อานันทมหิตล และได้ร้ายสามใจที่กล่าวเป็นผู้ทรยศต่อชาติไทยกับเป็นผู้ ไร้ศีลธรรมหลายประการ นายปรีดี พนมยงค์จึงได้แจ้งความไว้ต่อพนักงานสอบสวนไว้ที่อีกสถานหนึ่งแล้ว ใน การกระทำผิดดังกล่าวนี้ จำเลยได้กล่าวและไขข่าวแพร่หลายได้ความ โจทก์หลายประการ ให้พัวพันกับนายปรีดี พนมยงค์ โจทก์จึงจะร่วมกับสามใจที่กล่าวดำเนินคดีอาญาแก่จำเลยภายในอายุความ ๕ ปี

แต่โดยที่จำเลยไขข่าวแพร่หลายได้ความโจทก์ไม่รู้จักกับ อีกข้อจำเลยที่ ๑ ได้สมัครกับสำนักพิมพ์แพร่พิทยารวบรวม บทความนี้ ตอนหนึ่งพิมพ์ เป็นหนังสืออีก เล่มหนึ่ง เพื่อจะเม็ดและหมิ่นประมาทโจทก์อีก และยังจะรวบรวมพิมพ์เป็นเล่มตอนต่อ ๆ ไป ฉะนั้นโจทก์ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องยื่นฟ้องจำเลยต่อศาลแพ่งเพื่อขอความกรุณาศาลพิจารณาคดีแพ่งก่อน คดีอาญาเฉพาะข้อความที่จำเลยจะเม็ด และหมิ่นประมาทโจทก์ตามกรรมและวาระที่ โจทก์จะ กล่าวในข้อ ๔ และข้อ ๕

โจทก์ขอกราบเรียนต่อศาลว่า ข้อความที่จำเลยจะเม็ดและหมิ่นประมาทโจทก์ โดยเฉพาะนี้มีมากมายหลายตอน ถ้าโจทก์จะนำมาเสนอต่อศาลทุก ๆ ตอนก็จะทำให้เรื่อง รกโรงศาลและเสียเวลาของศาลที่จะพิจารณา ฉะนั้นในคดีโจทก์จึงขอฟ้องเฉพาะข้อความ ที่เห็นว่าไม่ยุ่งยากและเสียเวลาของศาลในการพิจารณา

ข้อ ๔. จำเลยได้โฆษณาในหนังสือพิมพ์สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ ฉบับวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๐๗ และฉบับวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๐๗ และฉบับวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๐๗ และฉบับวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๐๗ ซึ่งทำให้ผู้อ่านเข้าใจว่า โจทก์เป็นผู้จัดการให้จำเลยที่ ๑ เดินทางมาบังกิ่งเพื่อเข้าประชุมองค์การอันเป็นคอมมิวนิสต์และเพิกกระทำการอันเป็นคอมมิวนิสต์ผ่านต่อกฎหมายไทย แต่ความจริงจำเลยที่ ๑ ได้ตกลงกับองค์การที่เป็นคอมมิวนิสต์ ให้จัดการส่งจำเลยที่ ๑ มาบังกิ่ง ไม่ใช่โจทก์เป็นผู้ส่งจำเลยมาบังกิ่งจำเลยได้ ไขข่าวแพร่ หลายอันเป็นเท็จได้ความโจทก์ดังนี้

(ก) หนังสือพิมพ์สยามรัฐตีพิมพ์คำให้การณั้ฉบับวันที่ ๓๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๐๗ หน้า ๑๔ ซึ่งจำเลยได้กล่าวถึงว่า ได้ไปพบบุคคลชื่อ “เนย” ซึ่งเป็นผู้ที่จะเดินทางร่วมกับจำเลยที่ ๑ ไปบ่กกิ่งนี้ จำเลยได้กล่าวคำเท็จเกี่ยวกับโจทก์ว่า

“ความเป็นจริงข้าพเจ้าเองก็เพิ่งรู้จักกับแม่เนยมาไม่กี่มากน้อย แต่ด้วยความเชื่อมั่นในบุคคลบางคน ซึ่งรวมทั้งมาตามปรีดี พนมยงค์ ... ก็ปรีดีกับบุคคลลักษณะของ หล่อนที่ถ่อมตัวและมีไมตรีต่อข้าพเจ้า ที่ทำให้ข้าพเจ้าชอบแล้วก็เลยไวใจหล่อนว่า เราอาจเดินทางไปด้วยกันได้ตั้งแต่พรุ่งนี้เช้าเป็นต้นไป”

คำว่า “มาตามปรีดี พนมยงค์” นี้ จำเลยหมายความว่าถึงโจทก์

ข้อความที่จำเลยกล่าวเป็นเท็จเพราะโจทก์ไม่เคยรู้จักคนชื่อ “เนย” ซึ่งเป็นผู้เดินทางร่วมกับจำเลยที่ ๑ ไปบ่กกิ่งและโจทก์ไม่เคยแนะนำหรือสนับสนุนให้จำเลยที่ ๑ เชื้อหรือไว้วางใจคนชื่อนี้ตามท้จำเลยกล่าววนนเลย

(ข) หนังสือพิมพ์สยามรัฐตีพิมพ์คำให้การณั้ฉบับวันที่ ๒๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๐๗ หน้า ๑๔ จำเลยกล่าวว่า

“การประชุมสตรีชาวเอเชียซึ่งสหพันธ์สตรีประชาธิปไตยสากลหรือ W.I.D.F. Women's International Democate Federation เป็นผู้ริเริ่มให้จัดขึ้นที่บ่กกิ่งในระหว่างวันที่ ๖ - ๑๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๙๒ (ค.ศ. ๑๙๔๙) นี้ ทาง W.I.D.F. ได้ส่งคำเชิญสตรีไทยที่มีอาชีพต่าง ๆ โดยเฉพาะผู้ที่เคยร่วมกลุ่มจัดตั้งสมาคมสตรี Pan South East Asian ให้ไปร่วมการประชุมนี้ด้วย โดยผ่านมายังคุณพูนสุข พนมยงค์ ในฐานะที่เธอเป็นผู้อุปถัมภ์สมาคมสตรีนั้น”

ข้อความที่จำเลยเผยแพร่เป็นเท็จ เพราะโจทก์ไม่เคยเป็นผู้อุปถัมภ์หรือเป็นสมาชิกสมาคมสตรีนั้นเลยและไม่เคยได้รับคำเชิญเช่นนั้นจากองค์การที่จำเลยอ้างนั้นเลย

(ค) หนังสือพิมพ์สยามรัฐตีพิมพ์คำให้การณั้ฉบับวันที่ ๒๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๐๗ หน้า ๑๔ มีข้อความอีกตอนหนึ่งว่า

“คุณพูนสุข เคยกะตัวสตรีที่จะไปประชุมที่บ่กกิ่งให้ข้าพเจ้าฟังว่าจะให้ข้าพเจ้ากับภริยาอดศรัฐมนตรึคนหนึ่ง ซึ่งถูกฆ่าตายในระหว่างย้ายที่คุ้มซึ่งในเวลาตึกสงัด ภายหลัง

ที่ถูกจับกุมกรณที่หาว่าร่วมก่อการจลาจล ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๔๙๒ เดินทางล่วงหน้าไปก่อน
ในทางเรือ ส่วนตัวเธอก็จะบินตามไปสมทบที่ฮ่องกงในภายหลัง ข้าพเจ้าก็เบี่ยงบ่ายติดขัด
ขอให้ชุมแสง ณ สวรรคโลกไป เพราะชุมแสงคล่องแคล่วในต่างประเทศกว่าเราทั้งสองด้วย
เคยไปศึกษาวิชาที่ยุโรปมาแล้ว แต่คุณพูนศุขอ้างเหตุผลว่า ชุมแสงกำลังทำงานให้ส่วนรวม
อยู่แล้ว คนที่ว่าง ๆ (เพราะนั่งเขียนหนังสืออยู่กับบ้าน) อย่างข้าพเจ้าต่างหากที่ควรไป โดย
เฉพาะที่ผู้เป็นนักเขียนด้วยก็จะได้ประโยชน์อย่างเหลือหลาย...”

ข้อความดังกล่าวนี้เป็นเท็จ เพราะโจทก์มิได้กะตัวสตรีหรือได้รับมอบหมาย
จากองค์การใด ๆ ให้กะตัวสตรีไปประชุมที่ปักกิ่ง ยิ่งกว่านั้นโจทก์ไม่เคยรู้จักว่ามีคนชื่อ
“ชุมแสง ณ สวรรคโลก” เลย

(ง) หนังสือพิมพ์สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ฉบับวันที่ ๒๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๐๗
หน้า ๒๔ และต่อหน้า ๓๑ มีความอีกตอนหนึ่งว่า

“คุณพูนศุขออกมาต้อนรับข้าพเจ้าที่ระเบียงหน้าตึก
เรือออกพรุ่งนี้เช้าคะ ข้าพเจ้าบอก จะต้องไปลงเรือก่อนเที่ยง
คุณ... ไปไม่ได้เสียแล้ว เธอพูดเรียบ ๆ เคียงถึงภรรยาอดีตรัฐมนตรีผู้หนึ่ง
ซึ่งกะว่าจะให้ไปกับข้าพเจ้า งานทางนี้ไม่มีใครจัดทำแทน รวมทั้งหนังสืออะไรยุ่ง ๆ ด้วย
ข้าพเจ้านิ่งฟัง เพราะเดาได้แล้วว่าจะเป็นไปในรูปนี้ แล้วคุณพูนศุขก็พูดต่อ
ไปว่า

ดิฉันจะขึ้นเครื่องบินตามไปที่ฮ่องกงที่หลัง แต่คุณนงเยาว์อย่าเอาแน่นักนะคะ
ถ้าไปได้ก็จะพยายาม...”

ข้อความดังกล่าวนี้เป็นเท็จ เพราะโจทก์มิได้พบข้อความเช่นนั้นแก่จำเลยที่ ๓

(จ) หนังสือพิมพ์สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ฉบับวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๐๗ หน้า

“คุณพูนศุขบอกว่าจะมาโดยเครื่องบิน แต่จนบัดนี้ยังไม่เข้ามา ทำ
จะเหลวเสียแล้ว สตรีนักเขียนหนังสือพิมพ์คนนั้นให้ข่าวว่า การประชุมสตรีเอเขียนได้เริ่ม
แล้วตั้งแต่วันที่ ๖ (เดิมกำหนดวันที่ ๕) ที่เลื่อนมากเพื่อจะคอยคนที่มาล่า แล้วก็ถามต่อไป
ว่า การประชุมคราวนี้มีความเห็นอย่างไรบ้างไหม?”

ข้อความที่จำเลยกล่าววนเป็นเท็จเพราะโจทก์ไม่เคยกล่าวหรือตกลงกับจำเลย
เช่นนั้นเลย

(ด) หนังสือพิมพ์สยามรัฐตีพิมพ์คำพิพากษาฉบับวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๐๘
หน้า ๑๔ จำเลยกล่าวว่า

“ทางเมืองไทย มีความเห็นอย่างไรบ้างต่อประเทศจีนใหม่? อาจารย์ถาม
ข้าพเจ้าในโต๊ะอาหารต่อหน้า ร.ต.ต. วาศ สุนทรจามร

ก็คงจะรู้สึกกระทบกระเทือนกันซิเจ้าคะ เพราะประเทศ^๕อยู่ในเอเชีย และ
เป็นประเทศใหญ่ เฉพาะดินแดนที่มา นอกจากคุณ (พูนสุข) จะขอให้มาแล้ว ตัวดิน
แดนก็อยากจะมาสังเกตดูอะไร ๆ ด้วยเหมือนกัน”

ข้อความที่จำเลยกล่าวอ้าง^๕โจทก์นั้นเป็นเท็จเพราะโจทก์มิได้เป็นผู้ขอให้จำเลย
ที่ ๑ มาบันทึก

(ข) หนังสือพิมพ์สยามรัฐตีพิมพ์คำพิพากษาฉบับวันที่ ๒๗ กันยายน พ.ศ. ๒๕๐๘
หน้า ๑๔ จำเลยกล่าวว่า

“จึงเมื่อคุณพูนสุขรบเร้าให้ข้าพเจ้าไปประชุมที่บันทึก^๕ เมื่อสักสามสี่เดือนมาน
เพื่อให้พ้นจากการถูกจับในข้อหาว่า โปรรคมมุมนิสต์ ก็ตาม ข้าพเจ้าก็ขงแน่นแแก่ใจอยู่ดูว่า
ตนไม่สามารถตกลงไปได้ ถ้าหากยอมไม่กลับ^๕มา”

ข้อความดังกล่าววนเป็นเท็จ เพราะโจทก์ไม่เคยรบเร้าให้จำเลยที่ ๑ ไปประชุม
ที่บันทึก^๕ จันเลยได้สมัครใจที่จะไปเองเพื่อให้ทันการประชุม^๕

ข้อ ๕ จำเลยได้กล่าวข้อความอันเป็นเท็จเพื่อจงใจให้คนทั้งหลายหมิ่นเกลียดชัง
โจทก์ว่า โจทก์เป็นบุคคลที่ชอบใส่ร้ายบุคคลต่าง ๆ เพื่อใส่ความโจทก์ว่าเป็นผู้ไร้อธรรม
และเชื่อถือไม่ได้และเป็นคนชอบส่อเสียดหาความ^๕ผู้อื่น

(ก) หนังสือพิมพ์สยามรัฐตีพิมพ์คำพิพากษาฉบับวันที่ ๒๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๐๘
หน้า ๓๗ จำเลยกล่าวว่า

“คุณชุมแสงเดี่ยวน^๕ไว้ใจไม่ได้ เธอเคยบอกข้าพเจ้า^๕ ตั้งแต่คบกับประยงค์น^๕แหละ
เรื่องอะไรเห็นเป็นธรรมดาไปหมด”

คำว่า “เธอ” นั้นหมายถึงโจทก์

จำเลยกล่าวอีกตอนหนึ่งว่า

“ประยงค์เป็นคนปากโป้งใจงอแง คุณชมแดงก็พลอยเห็นเรื่องอะไร เป็นเรื่องธรรมดาไปด้วย”

ข้อความที่จำเลยกล่าวนั้นเป็นเท็จ เพราะโจทก์ไม่เคยกล่าวข้อความเช่นนั้นเป็นการใส่ความบุคคลที่ชื่อ “ชมแดง” และ “ประยงค์” เลย

(ข) หนังสือพิมพ์สยามรัฐตีพิมพ์คำพิพากษาฉบับวันที่ ๒๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๐๗ หน้า ๒๔ จำเลยกล่าวว่า

“คุณ... ไปไม่ได้เสียแล้ว เธอพูดเรื่อย ๆ เหยียดกรรยาอติวีรฐมนตรีผู้หนึ่งซึ่งจะจะให้ไปกับข้าพเจ้า งานทางนี้ไม่มีใครจัดทำแทน รวมทั้งหนัดนะอะไรยุ่ง ๆ ด้วย

ข้าพเจ้านิ่งฟัง เพราะเดาไว้แล้วว่าคงจะเป็นไปในรูปนี้ แล้วคุณพูนศุขก็พูดต่อไปว่า

คดีนี้จะขึ้นเครื่องบินตามไปทั้งสองกองที่หลัง แต่คุณนงเยาว์อย่าเอาแน่นักนะคะ ถ้าไปได้ก็จะพยายาม...”

คำว่า “เธอ” หมายถึงโจทก์

ข้อความที่จำเลยกล่าวนั้นเป็นเท็จ เพราะโจทก์ไม่เคยกล่าวถึงกรรยาอติวีรฐมนตรีใดๆ ตามที่จำเลยอ้าง แม้จำเลยจะมีได้รับข้อกรรยาอติวีรฐมนตรีไว้ก็ตาม แต่การกระทำของจำเลยก็เพื่อจะให้กรรยาอติวีรฐมนตรีและบุคคลที่เคียดแค้นมาคบกับโจทก์หมิ่นเกลียดชังโจทก์

(ค) หนังสือพิมพ์สยามรัฐตีพิมพ์คำพิพากษาฉบับวันที่ ๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๐๘ หน้า ๑๘ จำเลยกล่าวว่า

“ความจริงได้เปิดเผยว่าคุณพูนศุขได้ส่งข่าวมายังนายปรีดีว่า สุริยได้ “แปรพักตร์” ไปเข้ากับศัตรูเสียแล้ว...”

นายปรีดีได้ส่งข่าวมาเมืองไทยแจ้งให้จอมพล ป. พิบูลสงคราม ผู้ซึ่งเป็นนายกรัฐมนตรีอยู่ในระหว่างนั้น โดยกล่าวว่า “เขาขายชาติ”

ขอความทักทายแก่ท่านนั้นเป็นเหตุ เพราะโจทก์ไม่เคยส่งข่าวเช่นนั้น มาให้นาย
ปรีดี พนมยงค์ ซึ่งมีได้ติดต่อหรือส่งข่าวให้จอมพล ป. พิบูลสงครามทราบเช่นนั้นเลย

ข้อ ๒. โจทก์จึงขอความกรุณาต่อศาลสั่งให้จำเลยจัดการตามคำขอ ท้ายฟ้องนี้
เพื่อทำให้ชื่อเสียงเกียรติคุณทางทำมาหาได้ และทางเจริญของโจทก์กลับคืนพร้อมทั้งใช้ค่า
เสียหายแก่โจทก์ด้วย

ในการพิพากษาตามคำขอของโจทก์นั้น โจทก์ขอความกรุณาต่อศาลพิจารณาถึง
ฐานะของโจทก์ประกอบด้วย คือ โจทก์ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์หัตถิยะจุลจอม-
เกล้าพิเศษมีฐานันดรศักดิ์เป็นท่านผู้หญิง และได้รับพระราชทานเหรียญรัตนาภรณ์ ร. ๘ ชั้น ๑
โจทก์ได้รับใช้ประเทศชาติโดยปฏิบัติหน้าที่ในฐานะภรรยาของนายปรีดี พนมยงค์ ซึ่งเคย
ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการหลายกระทรวง และนายกรัฐมนตรีและผู้สำเร็จราชการแผ่นดิน

ควรมิควรแล้วแต่จะโปรด

คำขอท้ายคำฟ้องแพ่ง

เพราะฉะนั้นขอศาลออกหมายเรียกตัวจำเลยมาพิจารณาพิพากษา และบังคับจำเลยตามคำขอต่อไป

๑. ให้จำเลยใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่โจทก์เป็นจำนวนเงิน ๑ แสนบาท (ถ้าโจทก์ได้รับเงินจำนวนนี้แล้ว โจทก์จะส่งไปช่วยเหลือนักศึกษากศศ.)

๒. ให้จำเลยประกาศคำพิพากษาของศาลในหนังสือพิมพ์สยามรัฐรายวัน และหนังสือพิมพ์สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์หน้าแรกหรือหน้าหลัง กับหนังสือพิมพ์รายวัน ในกรุงเทพฯ ทุกฉบับเป็นกำหนดฉบับละหนึ่งเดือน

๓. ให้ตั้งเจ้าหน้าที่และทำลายเอกสารที่จำเลยกระทำผิด

๔. ให้จำเลยใช้ค่าฤชาธรรมเนียมและค่าทนายความแทนโจทก์

๕. -----

ข้าพเจ้าได้ยื่นสำเนาคำฟ้อง โดยข้อความถูกต้องเป็นอย่างเดียวกันมาด้วยดีฉบับและรอฟังคำสั่งอยู่ ถ้าไม่ขอให้ถือว่าทราบแล้ว.

ลงชื่อ วิชา กันตามระ โจทก์

คำฟ้องฉบับนี้ข้าพเจ้านายวิชา กันตามระ ทนายความใบอนุญาตที่ ๒๕/๒๕๐๓ อยู่บ้านเลขที่ ๒๕ ถนนจักรเพชร ตรอกหรือซอยท่ากลาง ใกล้เคียง - ตำบลวังบูรพาภิรมย์ อำเภอพระนคร จังหวัดพระนคร เป็นผู้เรียงและพิมพ์

ลงชื่อ วิชา กันตามระ ผู้เรียงพิมพ์

หมายเหตุ เงินค่าสินไหมทดแทนศาลแพ่งได้ตัดสินให้จำเลยที่ ๑ จำเลยที่ ๔ และจำเลยที่ ๕ ชดใช้ให้โจทก์เป็นเงิน ๕๐๐๐ บาท ซึ่งโจทก์ได้ส่งไปบำรุงมูลนิธิจำกัด พลังกุศลเสรีไทยผู้พลชวตเพื่อเอกราชของชาติไทยแล้ว

รายชื่อจำเลยและที่อยู่แนบท้ายคำฟ้อง

๑. นางนงเยาว์ ประภาสภิต หรือนางนงเยาว์ วัฒนโกเมน จำเลยที่ ๑ บ้านเลขที่ ๒๑๘/๓ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ถนนพระรามที่ ๖ ตำบลสามเสนใน อำเภอดุสิต จังหวัดพระนคร
๒. บริษัทสยามรัฐ จำกัด จำเลยที่ ๒ บ้านเลขที่ ๑๒ อาคาร ๖ ถนนราชดำเนิน ตำบลศาลเจ้าพ่อเสือ อำเภอพระนคร จังหวัดพระนคร
๓. หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช จำเลยที่ ๓ บ้านเลขที่ ๑๒ อาคาร ๖ ถนนราชดำเนิน ตำบลศาลเจ้าพ่อเสือ อำเภอพระนคร จังหวัดพระนคร
๔. นายประหวัด ศ.นาคะนาท จำเลยที่ ๔ บ้านเลขที่ ๑๒ อาคาร ๖ ถนนราชดำเนิน ตำบลศาลเจ้าพ่อเสือ อำเภอพระนคร จังหวัดพระนคร
๕. นายตำรวจ ดิงเดช จำเลยที่ ๕ บ้านเลขที่ ๑๒ อาคาร ๖ ถนนราชดำเนิน ตำบลศาลเจ้าพ่อเสือ อำเภอพระนคร จังหวัดพระนคร



ศาลแพ่ง

วันที่ ๒๔ เดือน พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๑๐

ความแพ่ง

ระหว่าง	{	ท่านผู้หญิงพูนสุข พนมยงค์ โดย นายวิชา กันตามระ ผู้รับมอบอำนาจ โจทก์ นางนงเยาว์ ประภาสกลิต หรือ นางนงเยาว์ วัฒนโกเมน ที่ ๑, ห้างหุ้นส่วนจำกัดแพร์พิทยา ที่ ๒, นายจิตต์ แพร์พานิช ผู้จัดการ ห้างหุ้นส่วนจำกัดแพร์วิทยา ที่ ๓,	จำเลย
---------	---	--	-------

ขอหาหรือฐานความผิด เรื่องละเมิด หมิ่นประมาททำให้เสียหายแก้อชื่อเสียงเกียรติคุณทาง
ทำมาหาได้และทางเจริญของโจทก์ จำนวนทุนทรัพย์ ๑๐๐,๐๐๐ บาท - สดางค์

ข้าพเจ้า ท่านผู้หญิงพูนสุข พนมยงค์ โดยนายวิชา กันตามระ ผู้รับมอบอำนาจ
โจทก์ เชื้อชาติไทย สัญชาติไทย อาชีพทนายความ เกิดวันที่ ๑๘ เดือนพฤษภาคม พ.ศ.
๒๔๖๒ อายุ ๔๔ ปี อยู่บ้านเลขที่ ๑๘๘ ถนนอัษฎางค์ ตรอกหรือซอย - ใกล้เคียง
ปากคลองตลาด ตำบลจวนบูรพาภิรมย์ อำเภอพระนคร จังหวัดพระนคร

ชอายนฟ้อง นางนงเยาว์ ประภาสกลิต หรือ นางนงเยาว์ วัฒนโกเมน กับพวกรวม ๓ คน
จำเลย เชื้อชาติไทย - ไทย - ไทย สัญชาติไทย - ไทย - ไทย อาชีพลูกจ้าง - ค้าขาย -
ค้าขาย อยู่บ้านเลขที่ ๗๑๖-๗๑๘ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ถนนพระรามที่ ๖ มหาชัย มหาชัย

การกระทำผิดดังกล่าวนั้น จำเลยได้กล่าวและไต่ถามพยานหลายได้ความ โจทก์หลายประการ
ตรอกหรือชอชอชวังบูรพาภิรมย์ - วังบูรพาภิรมย์ ใกล้เคียง - ตำบลสามเสนใน-
วังบูรพาภิรมย์ อำเภอดุสิต - พระนคร จังหวัดพระนคร - พระนคร

มีข้อความตามที่กล่าวต่อไปนี้

ข้อ ๑. นายวิชา กันตามระ ผู้ได้ลงชื่อเป็นโจทก์ฟ้องคดีในนามของท่านผู้หญิง
พูนสุข พยมงคล เป็นผู้ได้รับมอบอำนาจจากท่านผู้หญิงพูนสุข พยมงคล ให้ฟ้องคดี
ตามต้นฉบับหนังสือมอบอำนาจท้ายฟ้อง เอกสารหมายเลข ๑. โจทก์เป็นผู้หญิงมีสำเนาได้รับ
ความยินยอมจากสามีให้ฟ้องคดีกับจำเลยทั้ง ๓ คนได้ตามต้นฉบับหนังสือมอบอำนาจท้าย
ฟ้อง เอกสารหมายเลข ๒.

ข้อ ๒. ในระหว่าง พ.ศ. ๒๕๐๘ จำเลยทั้งสองในคดีนี้รวมกันพิมพ์หนังสือ
เล่ม ให้ชื่อว่า "เกาบีในบักกิ่ง บันทึกประสบการณ์ที่ผิดหวังและขมขื่น น. ประกาศสถิติ"
ซึ่งได้กล่าวและไต่ถามพยานหลายเป็นการทำให้เสียหายแก่ชื่อเสียงเกียรติคุณทางทำมาหาได้
และทางเจริญของโจทก์

จำเลยที่ ๑. เป็นผู้เขียนหนังสือเล่มนั้นและเป็นผู้จัดพิมพ์จำหน่ายโดยใช้นามแฝง
ว่า "นงโพธิ์ ประกาศสถิติ" จำเลยที่ ๒. เป็นเจ้าของสำนักพิมพ์แพรววิทยาเป็นผู้แทนจำหน่าย
และร่วมในการจัดพิมพ์หนังสือเล่มนั้นและเป็นนายจ้างจำเลยที่ ๓ จำเลยที่ ๓ เป็นผู้จัดการ
ห้างหุ้นส่วนจำกัดแพรววิทยาและเป็นลูกจ้างจำเลยที่ ๒ โจทก์ฟ้องทราบการกระทำผิดของ
จำเลยเมื่อวันที่ ๑๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๐๘ โจทก์จึงได้ส่งคำร้องทุกข์และแจ้งโทษผู้กระทำ
ผิดมายังอธิบดีกรมตำรวจซึ่งเป็นพนักงานสอบสวนตาม กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเมื่อ
วันที่ ๑๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๐

ข้อ ๓. จำเลยใช้วิธีกล่าวและไต่ถามพยานในบทความนั้นโดยกล่าวเท็จบ้าง
บิดเบือนความจริงบ้างเพื่อใส่ความนายปรีดี พนมยงค์ สามีโจทก์ให้เสียชื่อเสียงและถูก
หมิ่นเกลียดชังว่าเป็นผู้มีจิตใจร้ายส่งฆ่าบุคคลหลายคน เป็นผู้ทรยศต่อชาติไทยกับเป็นผู้
สืบทอดกรรมหลายประการ นายปรีดี พนมยงค์ จึงได้แจ้งความต่อพนักงานสอบสวนไว้แล้วใน

ให้พัวพันกับนายปรีดี พนมยงค์ โจทก์จึงร่วมกับสามี โจทก์ดำเนินคดีอาญาแก่จำเลยภายใน
อายุความอาญา ๕ ปี

แต่โดยเหตุที่จำเลยใช้ข่าวแพร่หลายใส่ความโจทก์ไม่รู้จักจบอีกทั้งจำเลยที่ ๑ ได้
สมคบกับจำเลยที่ ๒ รวบรวมบทความตอนหนึ่งพิมพ์เป็นหนังสือเพื่อละเมิดและหมิ่นประมาท
โจทก์และยังจะรวบรวมพิมพ์เป็นเล่มตอนต่อ ๆ ไป ฉะนั้นโจทก์จึงมีความจำเป็นที่ต้อง
ยื่นฟ้องจำเลยต่อศาลแพ่งเพื่อขอความกรุณาพิพากษาคดีแพ่งก่อนคดีอาญา เพราะข้อความที่
จำเลยละเมิดและหมิ่นประมาทโจทก์ตามกฎหมายและวาระที่โจทก์กล่าวในข้อ ๔ และข้อ ๕

โจทก์ขอกราบเรียนต่อศาลว่า ข้อความที่จำเลยละเมิดและหมิ่นประมาทโจทก์โดย
เฉพาะนั้นมากมายหลายตอนถ้าโจทก์จะนำมาเสนอต่อศาลจนครบทุก ๆ ตอนก็จะทำให้เรื่อง
รกรงศาลและเสียเวลาของศาลที่จะพิจารณา ฉะนั้นในคดีนี้โจทก์จึงขอฟ้องเฉพาะข้อความ
ที่เห็นว่าไม่ยุ่งยากและเสียเวลาของศาลในการพิจารณา

ข้อ ๔. จำเลยได้โฆษณาในหนังสือเล่มนั้น ซึ่งทำให้ผู้อ่านเข้าใจว่า โจทก์เป็น
ผู้จัดการให้จำเลยที่ ๑ เดินทางมาบักกิ้งเพื่อเข้าประชุมองค์การอันเป็นคอมมิวนิสต์และเพื่อการ
กระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ฝ่าฝืนต่อกฎหมายไทย แต่ความจริงจำเลยที่ ๑ มาบักกิ้งไม่ใช่
โจทก์เป็นผู้ส่งจำเลยที่ ๑ มาบักกิ้งจำเลยได้ใช้ข่าวแพร่หลายอันเป็นเท็จแก่โจทก์ดังนี้

(ก) หนังสือเล่มนั้นหน้า ๖ มีความว่า “ความเป็นจริงข้าพเจ้าเองก็เพิ่งรู้จักกับ
แม่เนี้ยมาไม่กี่มากน้อย แต่ด้วยความเชื่อมั่นในบุคคลบางคนซึ่งรวมทั้งคุณพณสุข พนมยงค์...
ถือปรีดีด้วยบุคคลลักษณะของหล่อนที่กลมตัวและมีไมตรีต่อข้าพเจ้าทำให้ข้าพเจ้าชอบแฉวง
เลยไวใจหล่อนว่า เราอาจเดินทางไปด้วยกันได้ตั้งแต่พ่วงหน้าเป็นต้นไป”

ข้อความที่จำเลยกล่าวเป็นเท็จ เพราะโจทก์ไม่เคยรู้จักคนชื่อ “เนี้ย” ซึ่งเป็นผู้เดินทาง
ร่วมกับจำเลยที่หนึ่งไปบักกิ้ง และโจทก์ไม่เคยแนะนำหรือสนับสนุนให้จำเลยที่ ๑ เชื้อหรือ
ไว้วางใจคนชื่อเนี้ยตามที่จำเลยกล่าวนั้นเลย

(ข) หนังสือเล่มนั้นหน้า ๑๕ และ ๑๖ มีความว่า

“การประชุมสตรีชาวเอเชียซึ่งสหพันธ์สตรีประชาธิปไตยสากลหรือ M. T. D. F.
เป็นผู้ริเริ่มให้จัดที่ประชุมที่บักกิ้งในระหว่างวันที่ ๒-๑๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๘๒ (ค.ศ. ๑๙๔๙)

นั้น ทาง M. I. D. F. ได้ส่งคำเชิญสตรีไทยที่มีอาชีพต่าง ๆ โดยเฉพาะผู้ที่เคยร่วมกลุ่มจัดตั้งสมาคมสตรี Pan South East Asian ให้ไปร่วมรายการประชุมครั้งด้วย โดยผ่านมายังคุณพูนสุข พนมยงค์ ในฐานะที่เธอเป็นผู้อุปถัมภ์สมาคมสตรีนั้น

ข้อความที่จำเลยเผยแพร่ขึ้นเป็นเท็จ เพราะโจทก์ไม่เคยได้รับเชิญเช่นนั้นจากองค์การที่จำเลยอ้างนั้นเลย

(ค) หนังสือเล่มนั้นหน้า ๑๖ - ๑๗ มีความว่า

“คุณพูนสุขเคยกะตัวสตรีที่จะไปประชุมที่บกกิ่งให้ข้าพเจ้าฟัง ว่าจะให้ข้าพเจ้ากับภริยาอดีตรัฐมนตรีคนหนึ่งซึ่งถูกฆ่าตายในระหว่างย้ายที่คุมขังในเวลาติดตงัดภายหลังที่ถูกจับกุมกรณีที่ว่าร่วมก่อการจลาจล ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๔๙๒ เดินทางล่วงหน้าไปก่อนในทางเรือ ส่วนตัวเธอก็จะบินตามไปสมทบที่ฮ่องกงในภายหลัง ข้าพเจ้าก็เบี่ยงบ่ายอดอดอดขอให้ชมแสง ณ สวรรคโลก ไป เพราะชมแสงคล่องแคล่วในทางต่างประเทศกว่าเราทั้งสองคน ด้วยเคยไปศึกษาวิชาที่ยุโรปมาแล้ว แต่คุณพูนสุขอ้างเหตุผลว่า ชมแสงกำลังทำงานให้ส่วนรวมอยู่แล้ว คนที่ว่าง ๆ (เพราะนั่งเขียนหนังสืออยู่กับบ้าน) อย่างข้าพเจ้าต่างหากที่ควรไป โดยเฉพาะผู้ที่เป็นนักเขียนด้วยก็จะได้ประโยชน์อย่างเหลือหลาย ...”

ข้อความดังกล่าวนี้เป็นเท็จ เพราะโจทก์มิได้กะตัวสตรีหรือเป็นผู้รับมอบหมายจากองค์การใด ๆ ให้กะตัวสตรีจะไปประชุมที่บกกิ่ง ยิ่งกว่านั้นโจทก์ไม่เคยรู้จักว่ามีคนชื่อ “ชมแสง ณ สวรรคโลก” เลย

(ง) หนังสือเล่มนั้นหน้า ๑๙-๒๐ มีความตอนหนึ่งว่า

“คุณพูนสุขขอกมาต้อนรับข้าพเจ้าที่ระเบียงหน้าตึก”

“เรือออกพ่วงเช้าคะ” ข้าพเจ้าบอก “จะต้องไปลงเรือก่อนเที่ยง”

“คุณ... ไปไม่ได้เสียแล้ว” เธอพูดเรียบ ๆ เขยถึงภริยาอดีตรัฐมนตรีคนหนึ่งซึ่งกะว่าจะให้ไปกับข้าพเจ้า “งานทางนี้ไม่มีใครจัดทำแทนรวมทั้งหนสนอะไรยุ่ง ๆ ด้วย”

ข้าพเจ้านิ่งฟังเพราะเข้าใจแล้วว่าจะจะไปในวัน แล้วคุณพูนสุขก็พูดต่อไปว่า

“ดิฉันจะขึ้นเครื่องบินตามไปที่ฮ่องกงทีหลัง แต่คุณอย่าเอาแน่นักนะคะ ถ้าไปได้อะพยายาม” คำว่า “เธอ” หมายถึงโจทก์

ข้อความที่กล่าวนั้นเป็นเท็จ เพราะโจทก์มิได้พบข้อความเช่นนั้นแก่จำเลยที่ ๑ โจทก์ก็ไม่เคยกล่าวถึงภริยาอดีตรัฐมนตรีใด ๆ ตามที่จำเลยที่ ๑ อ้าง แม้จำเลยจะมีได้ระบุชื่อ ภริยาอดีตรัฐมนตรีไว้ก็ตาม แต่การกระทำของจำเลยเพื่อที่จะให้ภริยาอดีตรัฐมนตรีและบุคคล ที่เคยคบค้าสมาคมกับโจทก์ดูหมิ่นเกลียดชังโจทก์

(จ) หนังสือเล่มนั้นหน้า ๑๕ มีความว่า

คุณพูนสุขบอกว่าจะมาตามาโดยเครื่องบิน แต่จนบ้านนักยังไม่เข้ามาถ้าจะเหลว เสียแล้ว สตรีนักเขียนหนังสือพิมพ์คนนั้นให้ข่าวว่า การประชุมสตรีเอเชียกันได้เริ่มแล้ว ตั้งแต่วันที่ ๖ (เดิมกำหนดวันที่ ๕) ที่ลอนดอนมากเพื่อจะคอยคนที่มาล่าแล้วก็ตามต่อไปว่าการ ประชุมคราวนั้นมีความเห็นอย่างไรบ้าง

ข้อความที่จำเลยกล่าวนั้นเป็นเท็จ เพราะโจทก์ไม่เคยกล่าวหรือตกลงกับจำเลย เช่นนั้นเลย

(ฉ) หนังสือเล่มนั้นหน้า ๑๕๗ มีความว่า “ทางเมืองไทย มีความเห็นอย่างไร

บ้างต่อประเทศจีนใหม่?” อาจารย์ถามข้าพเจ้าในโต๊ะอาหารต่อหน้า ร.ต.ต. วาส สุนทรจามร “ก็คงจะรู้สึกกระทบกระเทือนกันซิเจ้าคะ เพราะประเทศนี้อยู่ในเอเชียและเป็น ประเทศใหญ่ เฉพาะดินแดนที่มานอกจากคุณ (พูนสุข) จะขอให้มาแล้วตัวดิฉันเองก็อยาก จะมาตั้งเกิดตุอะไร ๆ ด้วยเหมือนกัน”

ข้อความที่จำเลยกล่าวอ้างโจทก์นั้นเป็นเท็จ เพราะ โจทก์มิได้เป็นผู้ขอให้จำเลย ที่ ๑ มาบักกิ่ง

(ช) หนังสือเล่มนั้นหน้า ๒๕-๒๗ กล่าวว่

“ครั้นมาเมื่อต้นปี นอมลาข้าพเจ้าว่าจะไปบ้านของผัวที่อยุธยาแล้วไม่กลับ จึง เมื่อก่อนพูนสุขรบเร้าให้ข้าพเจ้าไปประชุมที่บักกิ่งเมื่อสัปดาห์ก่อนมานเพื่อให้พ้นจากการถูก จับในข้อหาว่า “โปรคอมมิวนิสต์” ก็ตาม ข้าพเจ้าก็ยังไม่แน่ใจว่า ตนไม่สามารถที่จะ ลุกไปได้ถ้าหากนอมไม่กลับมา”

ข้อความดังกล่าวนี้เป็นเท็จ เพราะโจทก์ไม่เคยรบเร้าให้จำเลยที่ ๑ ไปประชุม ที่บักกิ่ง จำเลยได้สมัครใจที่จะไปเองเพื่อที่จะให้ทันการประชุมนั้น

ข้อ ๕. จำเลยได้กล่าวข้อความอันเป็นเท็จเพื่อจูงใจให้คนทั้งหลายคิดหมิ่นเกลียดชังโจทก์ว่า โจทก์เป็นคนที่ชอบใส่ร้ายบุคคลต่าง ๆ เพื่อให้ได้รับความโจทก์ว่าเป็นผู้ไร้ศีลธรรมและเชื่อถือไม่ได้และเป็นคนชอบใส่ร้ายหาความผู้อื่น

(ก) หนังสือเล่มนั้นหน้า ๒๒ มีความตอนหนึ่งว่า

“คุณชุมแสงเดี๋ยวใจไม่ได้” “เธอเคยบอกข้าพเจ้า” ตั้งแต่คบกับประยงค์นี่แหละ เรื่องอะไรเห็นเป็นเรื่องธรรมดาไปหมด”

คำว่า “เธอ” หมายถึงโจทก์

จำเลยกล่าวอีกตอนหนึ่งว่า

“ประยงค์เป็นคนปากโป้งโจงโจง คุณชุมแสงก็พลอยเห็นเรื่องอะไรเป็นเรื่องธรรมดาไปหมด”

ข้อความที่จำเลยกล่าววนเป็นเท็จ เพราะโจทก์ไม่เคยกล่าวข้อความเช่นนั้นอันเป็นการใส่ร้ายบุคคลที่ชื่อ “ชุมแสง” และ “ประยงค์” เลย

ข้อ ๖. โจทก์จึงขอความกรุณาต่อศาลสั่งให้จำเลยจัดการตามคำขอท้ายฟ้องนี้ เพื่อให้ชื่อเสียงเกียรติคุณทางทำมาหาได้และทางเจริญของ โจทก์กลับคืนดังรวมทั้งใช้ค่าเสียหายแก่โจทก์ด้วยตามนัยแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๔๗

ในการพิพากษาตามคำขอของโจทก์นั้น โจทก์ขอความกรุณาต่อศาลพิจารณาถึงฐานะของโจทก์ประกอบด้วยคือ โจทก์ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ทุติยจุลจอมเกล้าวิเศษ มีฐานันดรศักดิ์เป็นท่านผู้หญิงและได้รับพระราชทานเหรียญรัตนาภรณ์ ว. ๘ ชั้น ๑ โจทก์ได้รับใช้ประเทศชาติโดยปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นภริยาของ นายปรีดี พนมยงค์ ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการหลายกระทรวงและนายกรัฐมนตรี และผู้สำเร็จราชการแผ่นดิน.

ควรมีควรแล้วแต่จะโปรด.

คำขอกำหนดค่าฟ้องแพ่ง

เพราะฉะนั้นขอศาลออกหมายเรียกตัวจำเลยมาพิจารณาพิพากษาและบังคับจำเลยตามคำขอต่อไปนี้

๑. ให้จำเลยทั้งสามคนใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่โจทก์เป็นเงิน ๑๐๐,๐๐๐.- บาท (ถ้าโจทก์ได้รับเงินจำนวนนี้แล้วโจทก์จะส่งไปช่วยเหลือการกุศล)
 ๒. ให้จำเลยประกาศคำพิพากษาของศาลในหน้าแรกของหนังสือพิมพ์รายวันในกรุงเทพฯ ๖ ทุกฉบับเป็นกำหนดเวลาฉบับละ ๑ เดือน
 ๓. ให้ส่งจำหน่ายและทำลายเอกสารที่จำเลยกระทำผิด
 ๔. ให้จำเลยใช้ค่าฤชาธรรมเนียมและค่าทนายแทนโจทก์
- ข้าพเจ้าโดยนสาคำฟ้อง โดยข้อความถูกต้องเป็นอย่างเดียวกันมาด้วยหนังสือฉบับและรอฟังคำสั่งอยู่ ถ้าไม่รอให้ถือว่าทราบแล้ว

คำฟ้องฉบับนี้ข้าพเจ้า นายวิชา กันตามระ ทนายความใบอนุญาตที่ ๖๕/๒๕๐๓
 อยู่บ้านเลขที่ ๑๘๘ ถนน อัมพวันค์ ตรอกหรือซอย - โกลด์เคียง - ตำบล
 วังบูรพาภิรมย์ อำเภอ พระนคร จังหวัด พระนคร เป็นผู้เรียงพิมพ์

สำเนา

(สำเนาเอกสารท้ายฟ้อง หมายเลข ๑)

หนังสือมอบอำนาจ

กรุงเทพฯ

วันที่ ๒๗ เมษายน พ.ศ. ๒๕๓๐

โดยหนังสือฉบับนี้ข้าพเจ้าทำนุผู้หญิงพูนสุข พนมยงค์ มอบอำนาจให้ นายวิชา กันตามระ เป็นตัวแทนมีอำนาจเต็มในการใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนเพื่อละเมิดจาก นางนงเยาว์ ประกาศิตหรือนางนงเยาว์ วัฒนโกเมน ห้างหุ้นส่วนจำกัดแพรวพวยกับ ผู้จัดการ ซึ่งร่วมกันกล่าวและไขข่าวแพรวหลายเป็นหนังสือเดิมให้ชื่อว่า “เก็บในบักกิ่ง บันทกประสพการณ์ผดห้วงและชมชื่น น. ประกาศิต” ซึ่งเป็นการทำให้เสียหายแก่ชื่อเสียงเกียรติคุณทางทำมาหาได้และทางเจริญของข้าพเจ้า

ให้นายวิชา กันตามระ มีอำนาจยื่นฟ้องและดำเนินคดีแทนข้าพเจ้าในการฟ้องบุคคลทั้งสามดังกล่าวนามข้างบนนี้ฐานกระทำการละเมิด หมิ่นประมาท ทำให้เสียหายแก่ชื่อเสียงเกียรติคุณทางทำมาหาได้และทางเจริญของข้าพเจ้า และเรียกค่าสินไหมทดแทนทุกประการรวมทั้งแต่งตั้งทนายความปรานีประนอมยอมความ อุทธรณ์ฎีกา และขอให้พิจารณาคดีใหม่

กิจการใดที่นายวิชา กันตามระ ได้กระทำไปในการดำเนินคดีกับจำเลยในข้อหา ดังกล่าวข้างต้นให้ถือว่าข้าพเจ้าได้กระทำไปด้วยตนเอง และรับผิดชอบโดยตลอดทุกประการ เพื่อเป็นหลักฐานข้าพเจ้าได้ลงลายมือชื่อให้ไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยาน ณ วันที่ เดือน ปี ดังกล่าวข้างต้น

ลงชื่อ พูนสุข พนมยงค์ ผู้มอบอำนาจ

ลงชื่อ สุกดา พนมยงค์ พยาน

ลงชื่อ อานไม่ออก พยาน

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าเป็นลายมือชื่อของท่านผู้หญิงพูนสุข พนมยงค์ ผู้มอบอำนาจ ซึ่งได้
ลงนามต่อหน้าข้าพเจ้าและพยาน ๒ คนจริง

มณฑนา สุวรรณเทมีย์

(มณฑนา สุวรรณเทมีย์)

เลขานุการตรี

สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงปารีส

รับรองเป็นสำเนาถูกต้อง

วิชา กันตามระ

สำเนา

(สำเนาเอกสารท้ายฟ้อง หมายเลข ๒)

หนังสือยินยอมอนุญาตของสามี

นครกวางโจว ประเทศจีน

วันที่ ๒๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๐

ข้าพเจ้านายปรีดี พนมยงค์ สามีท่านผู้หญิงพูนสุข พนมยงค์ ได้ทำหนังสือฉบับชนวนไว้เพื่อแสดงว่าข้าพเจ้าได้ยินยอมอนุญาตให้ท่านผู้หญิงพูนสุข พนมยงค์ ภริยาข้าพเจ้าเป็นโจทก์ฟ้องนางนงเยาว์ ประภาสดีตหรือนางนงเยาว์ วัดมนโกลเมน ห้างหุ้นส่วนจำกัด แพรวพิทยา และนายจิตต์ แพรวพานิช ผู้จัดการบริษัท แพรวพิทยา จำกัด เป็นจำเลยต่อศาลแพ่งเรื่องละเมิด หมิ่นประมาท ทำให้เสียหายแก่ชื่อเสียงเกียรติคุณทางทำมาหาได้และทางเจริญของโจทก์โดยให้มอบอำนาจแต่งตั้งผู้รับมอบอำนาจเพื่อจัดการตั้งทนายว่าต่างหรือแตกต่างตลอดจนให้มีอำนาจจำหน่ายสิทธิของข้าพเจ้าได้ด้วย เช่นยอมรับตามทุกข้อความอีกฝ่ายหนึ่งเรียกร้อง ถอนฟ้อง ปรานีประนอมยอมความ สละสิทธิใช้สิทธิในการอุทธรณ์ฎีกา หรือขอให้พิจารณาคดีใหม่โดยให้ถือเป็นการผูกพันต่อดินบริคนหระหว่างข้าพเจ้ากับท่านผู้หญิงพูนสุข พนมยงค์ ภริยาข้าพเจ้าทุกประการ

เพื่อเป็นหลักฐาน ข้าพเจ้าได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยาน ณ วันที่ เดือน ปี ดังกล่าวข้างต้น

ลงชื่อ ปรีดี พนมยงค์ สามีผู้อนุญาต
ลงชื่อ สุตา พนมยงค์ พยาน
ลงชื่อ คุณหญิง พนมยงค์ พยาน

รับรองเป็นสำเนาถูกต้อง
วิชา ถิ่นตามระ

คำให้การจำเลย



คดีหมายเลขดำที่ ๒๐๓๗/๒๕๓๐

ศาลแพ่ง

วันที่ ๑๕ เดือน พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๓๐

ความแพ่ง

ระหว่าง

{	ท่านผู้หญิงพูนสุข พนมยงค์ โดยนายวิชา กันตามระ	โจทก์ จำเลย
	ผู้รับมอบอำนาจ	
	นางนงเยาว์ ประภาสกลิต หรือนางนงเยาว์ วัฒนโกเมนที่ ๑ กับพวกรวม ๕ คน	

ข้าพเจ้า นางนงเยาว์ ประภาสกลิตหรือวัฒนโกเมน จำเลยที่ ๑ บริษัทสยามรัฐ จำกัด ที่ ๒, ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช ที่ ๓ นายประยัต ศ. นาคะนาท ที่ ๔, นายสำรวย สิงห์เดช จำเลยที่ ๕ เชื้อชาติ ไทย สัญชาติ ไทย อาชีพ ค้าขาย นักหนังสือพิมพ์ เกิดวันที่ - เดือน - พ.ศ. ๒๔๖๓, ๒๔๕๔, ๒๔๕๗, ๒๔๖๕, อายุ ๔๗, ๕๕, ๕๒, ๔๕, ปี อยู่บ้านเลขที่ ๑๒ อาคาร ๒ ถนน ราชดำเนิน ตรอกหรือซอย -- ใกล้เคียง - ตำบล บวรนิเวศ อำเภอ พระนคร จังหวัด พระนคร ได้ทราบ คำฟ้องตลอดแล้ว ขอให้การตามที่จะกล่าวต่อไป

ข้อ ๑. จำเลยได้ทราบฟ้องของโจทก์แล้ว ขอให้การต่อสู้เฉพาะคดีของโจทก์ ดังต่อไปนี้ ส่วนคดีของนายปรีดี พนมยงค์ ที่โจทก์กล่าวอ้างถึง จำเลยเห็นว่า ไม่เกี่ยวข้อง เป็นประเด็นในคดีนี้

ข้อ ๒. จำเลยไม่ทราบว่าหนังสือที่ท่านผู้หญิงพูนสุข พนมยงค์ ทำมอบอำนาจ ให้โจทก์ฟ้องคดีนี้ เป็นหนังสือถูกต้องและแท้จริงหรือไม่ แม้หากถูกต้อง นายปรีดี พนมยงค์

จะได้อนุญาตให้ท่านผู้หญิง ๆ พ้องคนหรือไม่ จำเลยก็ไม่ทราบ จึงขอปฏิเสธว่าโจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องคดี

ข้อ ๓. บริษัทสยามรัฐ จำเลยที่ ๒ เป็นนิติบุคคล ไม่มีตัวตนจะทำละเมิดดังโจทก์ฟ้องได้ และโจทก์ไม่ได้ฟ้องให้จำเลยที่ ๒ รับผิดชอบละเมิดของลูกจ้างจำเลยที่ ๓ เป็นแต่ผู้ถือหุ้นและผู้อำนวยการบริษัทสยามรัฐ ไม่ได้มีส่วนร่วมทำละเมิดกับใครในเรื่องนี้ จำเลยที่ ๕ ก็เช่นเดียวกัน เพราะจำเลยที่ ๕ มีตำแหน่งหน้าที่เป็นแต่ผู้จัดการฝ่ายธุรการและการเงินในบริษัทสยามรัฐ จำเลยที่ ๒, ๓ และ ๕ จึงไม่มีความรับผิดชอบต่อโจทก์

ข้อ ๔. จำเลยขอให้การต่อสู้เป็นหลักการเบื้องต้นว่า ตามกฎหมาย ถ้าฟังแต่การที่บุคคลกล่าวหรือไขข่าวข้อความผิดความจริงเท่านั้น ไม่เป็นละเมิดฐานหมิ่นประมาท การกล่าวหรือไขข่าวข้อความเช่นนั้น จะเป็นละเมิดฐานหมิ่นประมาทก็ต่อเมื่อได้ทำให้บุคคลอื่นเสียหายในชื่อเสียง ทางเจริญ หรือทางทำมาหาได้

ข้อ ๕. จำเลยขอให้การต่อสู้ข้อหาของโจทก์ในข้อ ๔ และ ๕ โดยเฉพาะดังต่อไปนี้ แม้จำเลยจะได้ไขข่าวโฆษณาว่าท่านผู้หญิงพูนศุข พนมยงค์ เป็นผู้จัดให้จำเลยที่ ๑ ไปเข้าประชุมองค์การคอมมิวนิสต์ จำเลยก็ไม่ได้กล่าวว่าคุณผู้หญิง ๆ เป็นคอมมิวนิสต์ อันจะเป็นหมิ่นประมาทต่อท่านผู้หญิง ๆ ได้ อีกประการหนึ่ง สหพันธ์สตรีประชาธิปไตยสากลจะเป็นองค์การคอมมิวนิสต์หรือไม่ จำเลยที่ ๑ ไม่ทราบ การที่จำเลยที่ ๑ ไปเข้าร่วมประชุมด้วย จึงไม่มีความผิดต่อกฎหมายไทย และไม่ทำให้ท่านผู้หญิง ๆ ผู้จัดให้จำเลยไปประชุมมีความผิดตามกฎหมายไทย ข้อความที่จำเลยไขข่าวโฆษณาจึงไม่เสียหายเป็นหมิ่นประมาทต่อท่านผู้หญิง ๆ

เฉพาะในข้อ ๔ (ก) ที่จำเลยไขข่าวโฆษณาข้อความเกี่ยวกับการที่จำเลยที่ ๑ ได้พบปะและร่วมเดินทางกับบุคคลชื่อแม่เน้ย ด้วยความเชื่อมั่นในบุคคลบางคนรวมทั้งท่านผู้หญิง ๆ ซึ่งโจทก์ว่าท่านผู้หญิง ๆ ไม่เคยรู้จักแม่เน้ย จำเลยขอต่อสู้ว่า ข้อความตอนนั้นไม่มีอะไรเป็นหมิ่นประมาท

ข้อความในข้อ ๔ (ข) ที่จำเลยไขข่าวโฆษณาว่า สหพันธ์สตรีประชาธิปไตยสากลเป็นผู้ริเริ่มจัดให้มีการประชุมสตรีชาวเอเชีย โดยผ่านทางท่านผู้หญิง ๆ ซึ่งโจทก์ฟ้องว่าไม่จริง จำเลยขอต่อสู้ว่า ข้อความเท่านั้นไม่เป็นหมิ่นประมาทอีก

ข้อความในฟ้องข้อ ๕ (ค) ที่จำเลยไต่ถามโฆษณาว่า ท่านผู้หญิง ๆ ละตัวสตรีที่จะไปประชุมที่บักกิง โดยจะให้จำเลยที่ ๑ ไปกับบุคคลชื่อธรมแสง ณ สวรรคโลก ซึ่งโจทก์ฟ้องว่าเป็นเท็จ จำเลยขอต่อสู้ว่าไม่เป็นหมิ่นประมาทอีกเหมือนกัน

ข้อความในฟ้องข้อ ๕ (ง) ที่จำเลยไต่ถามโฆษณาว่า ท่านผู้หญิง ๆ พูดว่าจำเลยที่ ๑ ไปไม่ได้เสียแล้ว และกล่าวถึงภริยาอดีตรัฐมนตรีซึ่งจะให้ไปกับจำเลยที่ ๑ ทั้งพูดถึงว่างานทางนั้นไม่มีใครจัดทำแทน รวมทั้งหนี้สินอะไรยุ่ง ๆ ด้วย ซึ่งโจทก์ฟ้องว่าท่านผู้หญิง ๆ ไม่ได้พูด จำเลยขอต่อสู้อีกว่า แม้จำเลยจะได้นำมาไต่ถามโฆษณาว่าท่านผู้หญิง ๆ พูด ก็ไม่เป็นหมิ่นประมาทเสียหายแก่ท่านผู้หญิง ๆ

ข้อความในฟ้องข้อ ๕ (จ) ที่จำเลยไต่ถามโฆษณาว่า ท่านผู้หญิง ๆ บอกว่าจะตามไปประชุมโดยทางเครื่องบิน ซึ่งโจทก์ฟ้องว่าเป็นเท็จ จำเลยขอต่อสู้อีกว่า แม้จะเป็นเท็จ ก็ไม่เป็นหมิ่นประมาท

ข้อความในฟ้องข้อ ๕ (ฉ) ที่จำเลยไต่ถามโฆษณาว่า ท่านผู้หญิง ๆ ขอให้จำเลยที่ ๑ ไปประชุมที่บักกิง แม้จะเป็นเท็จ ก็ไม่เป็นหมิ่นประมาทอีกเหมือนกัน เช่นเดียวกัน สำหรับฟ้องข้อ ๕ (ช) ที่จำเลยไต่ถามโฆษณาว่า ท่านผู้หญิง ๆ รบเร้าให้จำเลยที่ ๑ ไปประชุมที่บักกิง

ข้อ ๖. จำเลยขอให้การต่อสู้เป็นประเด็นรวมว่า ข้อความที่จำเลยไต่ถามโฆษณาทงหมดดังกล่าวมา ดังที่โจทก์นำมาฟ้องไว้ในฟ้องข้อ ๕ จำเลยกล่าวไปตามความจริง เพราะฉะนั้น ถึงแม้จะเสียหายแก่ท่านผู้หญิง ๆ เป็นประการใด ก็ไม่เป็นละเมิดที่โจทก์จะฟ้องให้จำเลยรับผิดชอบได้ และถึงแม้ข้อความที่จำเลยไต่ถามโฆษณาสงเกตผลจากความจริงในข้อหนึ่งข้อใด จำเลยก็ไม่ทราบว่าเป็นดังนั้น ท่านผู้หญิง ๆ เป็นภริยานายปรีดิพนมมรงค์ ซึ่งเป็นนักการเมืองที่อาจมีบทบาทสำคัญเกี่ยวกับเอกราชของบ้านเมืองไทยทั้งในปัจจุบันและอนาคต ในฐานะที่จำเลยมีส่วนได้เสียโดยชอบที่จะให้ประชาชนได้ทราบอุปนิสัยใจคอของนายปรีดิพนมมรงค์ จำเลยมีสิทธิที่จะไต่ถามโฆษณาดังกล่าวได้ ไม่เป็นละเมิด

ข้อ ๗. สำหรับฟ้องข้อ ๕ (ก) (ข) (ค) เกี่ยวกับข้อความที่จำเลยได้ไต่ถามโฆษณาว่า ท่านผู้หญิง ๆ พูดถึงคุณธรมแสงว่าเป็นผู้โง่โง่ไม่ได้ และพูดถึงประยงค์ว่าเป็น

คนปากไม่งูโจงเงง ตลอดจนถึงกล่าวถึงภริยาอดีตรัฐมนตรีโดยไม่มีภาวะระบุชื่อว่าเป็นใคร ในที่สุดที่ว่าท่านผู้หญิงได้ส่งข่าวให้นายปริศนารอบว่า สตรีได้แปรภักตร์ไปเข้ากับศัตรูเสียแล้ว ซึ่งโจทก์ฟ้องจำทำให้คนทั้งหลายเข้าใจว่า ท่านผู้หญิง ๆ เป็นคนชอบใส่ร้ายบุคคลต่าง ๆ ทั้งเป็นคนไร้ศีลธรรม ชอบสอเสียดหาความผู้อื่น เชื่อถือไม่ได้ จำเลยต่อสู้ว่า โจทก์มีความผิด ข้อความที่จำเลยโฆษณาตั้งกล่าวมา ไม่อาจทำให้คนทั้งหลายเกิดความเข้าใจตั้ง โจทก์ตีความได้ ถึงอย่างไรก็ตาม ข้อความที่จำเลยใส่ข่าวโฆษณาดังกล่าว เป็นความจริงทั้งสิ้น ทั้งจำเลยมีส่วนได้เสียโดยชอบที่จะโฆษณาได้ดังกล่าวมาในคำให้การข้อก่อน จำเลยจึงไม่มีความรับผิดชอบต่อโจทก์

ข้อ ๘. ตามที่โจทก์เรียกค่าเสียหายมาเป็นเงิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท จำเลยขอต่อสู้ว่าโจทก์ไม่เสียหาย ถึงจะเสียหายก็ไม่มากดังที่เรียกร้องมาในคำขอท้ายฟ้อง

ข้อ ๙. ตามฟ้องของโจทก์เอง สยามรัฐลงโฆษณาข้อความที่กล่าวหาเกิน ๑ ปีมาแล้ว จำเลยจึงขอต่อสู้ด้วยว่า คดีโจทก์ขาดอายุความ

อาศัยเหตุดังกล่าวมา จึงขอให้ศาลพิพากษายกฟ้องโจทก์เสีย และให้โจทก์เสียค่าธรรมเนียมค่าทนายแทนจำเลยด้วย.

ควรมิควรแล้วแต่จะโปรด

ลงชื่อ เอลิม ทองศรีพงศ์ ทนายจำเลย

คำให้การนี้ ข้าพเจ้านายเอลิม ทองศรีพงศ์ ทนายจำเลยเป็นผู้เรียงและพิมพ์

ลงชื่อ เอลิม ทองศรีพงศ์ ผู้เรียงและพิมพ์

คำให้การจำเลย



คดีหมายเลขดำที่ ๒๔๓๒/๒๕๑๐

ศาลแพ่ง

วันที่ ๘ เดือน มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๑๐

ความแพ่ง

ระหว่าง { ท่านผู้หญิงพูนสุข พนมยงค์ โดย นายวิชา กันตามระ ผู้รับมอบอำนาจโจทก์
จำเลย
นางนงเยาว์ ประภาสธิต ที่ ๑ กับพวก

ข้าพเจ้าทนายผู้ฟ้องจำเลยแพ่งพิพาท โดยนายจิตต์ แพ้วพานิช ที่ ๑ นายจิตต์ แพ้วพานิช ผู้ฟ้องผู้จัดการ ที่ ๒ จำเลย เชื้อชาติไทย สัญชาติไทย อาชีพค้าขาย เกิดวันที่ - เดือนกรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๖๐ อายุ ๕๐ ปี อยู่บ้านเลขที่ ๗๑๖-๗๑๗ ถนนมหาชัย ตรอกหรือซอย - โกลด์เคียง - ตำบลวังบูรพา อำเภอพระนคร จังหวัดพระนคร ได้ทราบคำฟ้องตลอดแล้ว ขอให้การตามที่กล่าวต่อไป

ข้อ ๑. จำเลยที่ ๒,๓ ขอให้การปฏิเสธฟ้องโจทก์ทั้งต้น เว้นแต่จะได้ให้การรับไว้ชัดแจ้งต่อไป

ข้อ ๒. จำเลยที่ ๒,๓ ขอให้การต่อสู้ว่า นายวิชา กันตามระ จะได้รับมอบอำนาจจากท่านผู้หญิงพูนสุข พนมยงค์ ให้ดำเนินคดีฟ้องจำเลยที่ ๒, และ ๓ โดยชอบหรือไม่ ไม่รับรอง

หมายเหตุ ข้าพเจ้ารอฟังคำสั่งอยู่ ถ้าไม่รอให้ถือว่าทราบแล้ว

ข้อ ๓. จำเลยที่ ๒,๓ ขอให้การปฏิเสธว่า มิได้ร่วมสมคบกับจำเลยที่ ๑ พิมพ์หนังสือดังกล่าวในฟ้องข้อ ๒ หนังสือดังกล่าวจำเลยที่ ๑ เป็นผู้จัดการพิมพ์จำหน่ายเองแต่ผู้เดียว โดยพิมพ์ที่โรงพิมพ์ไทยสัมพันธ์ ถนนเฟื่องนคร ดังมีข้อความปรากฏชัดแจ้งอยู่ในหน้าแรก ๆ ของหนังสือเล่มนั้นแล้ว นายวิชาฯ ผู้รับมอบอำนาจเองก็ทราบดี แต่กลับทำเป็นไม่รู้ไม่เห็นกลั้นแกล้งฟ้องจำเลยที่ ๒,๓ การกระทำของนายวิชาฯ ผู้รับมอบอำนาจเช่นนี้ นอกจากจะทำให้จำเลยที่ ๒,๓ ได้รับความเดือดร้อนเสียเงินทองโดยใช่เหตุแล้ว ยังทำให้เป็นที่เสื่อมเสียแก่ท่านผู้หญิงพูนสุข พนมยงค์ โดยถูกครหาได้ว่าแกล้งฟ้องความเปะปะทำให้ผู้สุจริตเดือดร้อนอีกด้วย

การที่จำเลยที่ ๒,๓ พลอยมีส่วนเกี่ยวข้องกับกรณีด้วย เนื่องจากจำเลยที่ ๑ อ้างเอาชื่อของจำเลยที่ ๒ ไปพิมพ์ในหนังสือเล่มนั้นว่าเป็น “ผู้แทนจำหน่าย” โดยจำเลยที่ ๒,๓ มิได้รู้เห็นยินยอมด้วย ฉะนั้น ผู้ที่ต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายอันจะเกิดกับโจทก์ (หากมี) ก็คือ จำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นตัวการแต่ผู้เดียว และนายวิชาฯ ผู้รับมอบอำนาจก็ทราบดี จำเลยที่ ๒,๓ ไม่ต้องรับผิดชอบด้วยไม่ว่าในฐานะตัวแทนที่มิได้รู้เห็นด้วยกับตัวการ หรือในฐานะอื่นใด

อนึ่ง ตามที่นายวิชาฯ ผู้รับมอบอำนาจ กล่าวในฟ้องว่า จำเลยที่ ๑ ได้สมคบกับจำเลยที่ ๒ รวบรวมบทความตอนหนึ่งพิมพ์เป็นหนังสือเพื่อละเมิดและหมิ่นประมาทโจทก์ และยังจะรวบรวมพิมพ์เป็นเล่มตอนต่อ ๆ ไปนั้น เป็นกล่าวเท็จโดยสิ้นเชิง จำเลยที่ ๒,๓ ไม่เคยสมคบกับจำเลยที่ ๑ พิมพ์หรือจะพิมพ์หนังสือใด ๆ เพื่อละเมิดหมิ่นประมาทท่านผู้หญิงพูนสุข พนมยงค์ เลย

ข้อ ๔. จำเลยที่ ๒,๓ ขอให้การต่อสู้ด้วยว่า หากศาลจะฟังว่าจำเลยทั้งสองจะต้องรับผิดชอบในกรณีด้วย ความเสียหายของโจทก์ก็คิดเป็นเงินไม่ได้ตามกฎหมาย

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ขอศาลได้โปรดพิพากษายกฟ้องโจทก์ และให้ใช้
ค่าธรรมเนียมค่าทนายแก่จำเลยทั้งสองด้วย

ควรมีควรวแล้วแต่จะโปรด

ลงชื่อ สิ้นธุ์ เฝ้าพันเลิศ ทนายจำเลยที่ ๒,๓
คำให้การนี้ ข้าพเจ้านายสิ้นธุ์ เฝ้าพันเลิศ ทนายจำเลยที่ ๒, ๓ เป็นผู้เรียงพิมพ์

ลงชื่อ สิ้นธุ์ เฝ้าพันเลิศ ผู้เรียงพิมพ์

จำให้การจำเลย



คดีหมายเลขดำที่ ๒๔.๓๓๒/๒๕๑๐

ศาลแพ่ง

วันที่ ๑๖ เดือน มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๑๐

ความแพ่ง

ระหว่าง { ท่านผู้หญิงพูนสุข พนมยงค์ โดย นายวิชา กันตามระ ผู้รับมอบอำนาจ โจทก์
นางนงเยาว์ วัฒนโกเมร กับพวก จำเลย

ข้าพเจ้านางนงโพธิ์ หรือนางเยาว์ วัฒนโกเมร ที่ ๑ จำเลย เชื้อชาติไทย สัญชาติไทย อาชีพรับจ้าง เกิดวันที่ - เดือน - พ.ศ. ๒๔๕๔ อายุ ๕๕ ปี อยู่บ้านเลขที่ ๔๑ ถนนพหลโยธิน ตรอกหรือซอยสายลม ใกล้เคียง - ตำบลสามเสนใน อำเภอสุดีสิต จังหวัดพระนคร ได้ทราบคำฟ้องตลอดแล้ว ขอให้การตามที่จะกล่าวต่อไปนี้

ข้อ ๑. นอกจากที่จำเลยให้การรับไว้โดยชัดแจ้ง ขอให้ถือว่าจำเลยปฏิเสธ

ข้อ ๒. จำเลยที่ ๑. ไม่ทราบว่าหนังสือที่ท่านผู้หญิงพูนสุข พนมยงค์ ทำมอบอำนาจให้โจทก์ฟ้องคดีนี้ เป็นหนังสือที่ถูกต้องแท้จริงหรือไม่ และนายปรีดี พนมยงค์ จะได้อนุญาตยินยอมให้ท่านผู้หญิงเป็นโจทก์ฟ้องคดีนี้หรือไม่ จำเลยก็ไม่ทราบ จึงขอปฏิเสธว่าโจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องคดีนี้

ข้อ ๓. จำเลยที่ ๑. ขอให้การต่อสู้เป็นเบื้องต้นว่า ตามกฎหมายลำพังแต่การที่บุคคลกล่าวหรือไขข่าวข้อความอันฝ่าฝืนต่อความจริงเท่านั้น ไม่เป็นละเมิด จะเป็นละเมิดฐานกล่าวหรือไขข่าวข้อความ อันฝ่าฝืนต่อความจริงก็ต่อเมื่อได้ทำให้บุคคลอื่นเสียหาย ในข้อเดียว ทางเจริญ หรือทางทำมาหาได้

ข้อความในฟ้องข้อ ๔ (ก) ถึง (ข) ที่โจทก์ฟ้องว่าจำเลยกล่าวเป็นเท็จในจำเลยที่ ๑ ขอให้การต่อสู้ว่า ข้อความที่จำเลยที่ ๑ กล่าวหรือไขข่าวแพร่หลายดังโจทก์ฟ้องในข้อ ๔ (ก) ถึง (ข) ไม่เป็นหมิ่นประมาทโจทก์ และไม่เป็นที่เสียหายแก่ชื่อเสียงเกียรติคุณ ทางทำมาหาได้และทางเจริญของโจทก์ จำเลยขอให้การต่อสู้ด้วยว่า ข้อความที่จำเลยที่ ๑ กล่าวและโจทก์นำมาฟ้องตามฟ้องข้อ ๔ (ก) ถึง (ข) เป็นข้อความที่จำเลยที่ ๑ กล่าวไปตามความจริง เพราะฉะนั้น ถึงแม้จะเป็นที่เสียหายแก่ชื่อเสียง เกียรติคุณทางทำมาหาได้ หรือทางเจริญของโจทก์ จำเลยที่ ๑ ก็ไม่ต้องรับผิดชอบ

ข้อ ๔. ฟ้องข้อ ๕ (ก) ของโจทก์เกี่ยวกับข้อความที่จำเลยกล่าวไขข่าวว่าท่านผู้หญิงพูดถึงคนชมนางว่า เดียวกันเป็นผู้ ไว้วางใจไม่ได้ และพูดถึงคุณประยงค์ว่าเป็นคนปากเบี้ยว โฉงเฉง ซึ่งโจทก์ฟ้องว่าทำให้คนทั้งหลายเข้าใจว่า ท่านผู้หญิงเป็นคนชอบใส่ร้ายบุคคลต่าง ๆ ทั้งเป็นคนไร้ศีลธรรม และเชื่อถือไม่ได้ และเป็นคนชอบใส่ร้ายหาความผู้อื่นนั้น จำเลยขอให้การต่อสู้ว่า โจทก์ตีความหมายผิด ข้อความที่จำเลยกล่าวไขข่าวดังกล่าวมาไม่อาจทำให้คนทั้งหลายเกิดความเข้าใจถึงโจทก์ตีความได้ ถึงอย่างไรก็ตาม ข้อความที่จำเลยกล่าวไขข่าว เป็นความจริงทั้งหมด

ข้อ ๕. จำเลยขอให้การต่อสู้เป็นประเด็นด้วยว่า ข้อความที่จำเลยกล่าวหรือไขข่าวทั้งหมดที่โจทก์นำมาฟ้องเป็นคดีนี้ จำเลยกล่าวไขข่าวไปตามความจริง เพราะฉะนั้น ถึงแม้จะเสียหายแก่โจทก์เป็นประการใด ก็ไม่เป็นละเมิดที่โจทก์จะฟ้องให้จำเลยรับผิดชอบ นอกจากนั้น หากถึงแม้ข้อความที่จำเลยกล่าวไขข่าว จะมีผิดพลาดจากความจริงในข้อหนึ่งข้อใด ก็เป็นเรื่องที่จำเลยไม่ทราบว่าเป็นเช่นนั้น โจทก์เป็นภริยานายปรีดี ซึ่งเป็นนักการเมืองที่อาจมีบทบาทสำคัญเกี่ยวกับเอกราชของบ้านเมืองไทย ทั้งในปัจจุบันและอนาคต ในฐานะที่จำเลยที่ ๑ มีส่วนได้เสียโดยชอบที่จะให้ประชาชนได้ทราบอุปนิสัยใจคอของนายปรีดี พนมยงค์ จำเลยมีสิทธิที่จะไขข่าวได้ ไม่เป็นละเมิด

ข้อ ๖. ตามที่โจทก์เรียกค่าเสียหายมาเป็นเงิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท จำเลยที่ ๑ ขอต่อสู้ว่า โจทก์ไม่เสียหาย ถึงจะเสียหายก็ไม่มากดังที่เรียกร้องมาในคำขอท้ายฟ้อง

ข้อ ๗. จำเลยที่ ๑ กล่าวไขข่าวข้อความที่โจทก์กล่าวหาเกิน ๑ ปีมาแล้ว จำเลยจึงขอต่อสู้ด้วยว่า คดีโจทก์ขาดอายุความ

ด้วยเหตุผลดังกล่าวเรียนมา จึงขอให้ศาลพิพากษายกฟ้องโจทก์เสียและให้โจทก์เสียค่าธรรมเนียม และค่าทนายแทนจำเลยที่ ๑ ด้วย

ควรมีควรแล้วแต่จะโปรด

ลงชื่อ	วิรัช ศิริสุนทร	ทนายจำเลยที่ ๑
คำให้การณ	ร.ต. วิรัช ศิริสุนทร	ทนายจำเลยที่ ๑
		เป็นผู้เรียงและพิมพ์
ลงชื่อ	วิรัช ศิริสุนทร	ผู้เรียงและพิมพ์

คำให้การพยานโจทก์ของ นายวิชา กันตามระ

คดีหมายเลขดำที่ ๒๐๓๘/๒๕๑๐

๕ กรกฎาคม ๒๕๑๐

ระหว่าง { ท่านผู้หญิงพูนศุข พนมยงค์ ฯ โจทก์
 { นางนงเยาว์ ประภาสถิตหรือนางนงเยาว์ วัฒนะโกเมน ฯ กับพวก จำเลย

ข้าฯ เป็นหัวหน้าสำนักงานทนายความพิมลธรรม มี นายทองดี นันทเสน เป็น
 ผู้ช่วย ราวปลายเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๑๐ นายทองดี รายงานว่าได้รับจดหมายของนายปาด
 พนมยงค์ ส่งไปมอบอำนาจของนายปรีดี พนมยงค์ ๒ ฉบับ และของโจทก์อีก ๒ ฉบับ
 ให้ฟ้องบริษัทสยามรัฐจำกัด และจำเลยทุกคนในคดีนี้ ข้าฯ เห็นว่าไปมอบอำนาจของโจทก์
 ยังไม่มีกงศุลที่ปารีสรับรอง จึงส่งไปมอบอำนาจของโจทก์ทั้งสองฉบับกลับไป แต่ได้ถ่าย
 ภาพไว้ตามเอกสารหมายเลข ๑. ๓ และ ๑. ๔ (พยานดูแล้ว) และขอให้ทำมาใหม่โดยให้
 ข้าฯ เป็นผู้รับมอบอำนาจ กับให้กงศุลประจำนครปารีสรับรองด้วย โจทก์ก็จัดเป็นหนังสือ
 ยินยอมของสามี นอกจากนั้นสามีโจทก์ยังได้ทำหนังสือยืนยันส่งตามมาก็อีก โดยให้นายปาด
 พนมยงค์ ถูมาตามภาพถ่ายหมายเลข ๑. ๑๐ สำหรับต้นฉบับส่งไว้ในคดีที่นายปรีดี พนมยงค์
 เป็นโจทก์ ฟ้อง

เอกสารหมายเลข ๑. ๘ เป็นภาพถ่ายไปรับจดหมายลงทะเบียนถึงอธิบดีกรมตำรวจ
 แจ้งความเกี่ยวกับเรื่องที่จำเลยลงข้อความหมิ่นประมาทโจทก์ดังที่ได้ฟ้องคดีนี้

หนังสือสยามรัฐหมายเลข ๑. ๑๑ ถึง ๑. ๑๖ ข้าฯ ทราบจากนายปาดว่า นายปาดฯ
 ได้ส่งไปให้โจทก์อ่านเมื่อ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๐๘ ตามจดหมาย หมายเลข ๑. ๘ ก่อนนั้น โจทก์
 ไม่เคยทราบข้อความนี้

โจทก์มีหนังสือถึงนายปาดว่าได้รับหนังสือเมื่อ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๐๘ ตามเอกสาร
 หมายเลข ๑. ๕ แล้วว่า เมื่อวันที่ ๑๘ ธันวาคม ไม่ใช่ ๒๕

จำเลยที่ ๑ เป็นผู้เขียนข้อความดังกล่าว จำเลยที่ ๒ เป็นเจ้าของหนังสือพิมพ์
สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ จำเลยที่ ๓ เป็นผู้อำนวยความสะดวกและเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ จำเลยที่ ๔
เป็นบรรณาธิการ จำเลยที่ ๕ เป็นผู้จัดการจำหน่ายหนังสือนี้

ข้อความที่จำเลยไขข่าวในหนังสือพิมพ์ดังกล่าวแล้วไม่เป็นความจริง ความจริง
นั้น โจทก์ไม่เคยรู้จักนางนัย ไม่เคยแนะนำให้จำเลยคนใดรู้จักกับนางนัย หรือสนับสนุน
ให้จำเลยเดินทางไปประเทศจีนกับนางนัย

ตามเอกสารหมายเลข ๑. ๑๒ หน้า ๑๔, ๒๔ และ ๓๑ นั้น ความจริงโจทก์ไม่ได้เป็น
ผู้อุปถัมภ์สมาคมสตรี PAN SOUTH EAST ASIAN และไม่เคยได้รับเชิญจากสหพันธ์
สตรีประชาธิปไตยสากล ซึ่งมีชื่อย่อว่า W.I.D.F. โจทก์ไม่เคยรู้จักคนชื่อชุมแสง ณ สวรรค-
โลก และโจทก์ไม่เคยรับรองกับจำเลยว่าจะบินตามจำเลยไปยังฮ่องกงหรือประเทศจีนเลย

ข้อความที่เป็นเท็จว่าโจทก์จะบินตามไปแล้วไม่ไปนั้น ทำให้โจทก์เสียหายเพราะ
เป็นการกล่าวหาว่าโจทก์เป็นคนกดขี่กดขี่ออกพูดว่าจะไปแล้วไม่ไป

ที่ว่าจำเลยลงข้อความว่าโจทก์พูดกับจำเลยว่า “ประยงค์เป็นคนปากโป้งโคงคอง”
และ “ชุมแสงเป็นคนไว้ใจไม่ได้ เห็นอะไรเป็นเรื่องธรรมดาไปหมด” ทำให้โจทก์เสียหาย
เพราะเป็นการแสดงว่า โจทก์เป็นคนชอบใส่ร้าย นินทาคนอื่นลับหลัง ซึ่งข้อความดังกล่าว
โจทก์ไม่เคยพูดกับจำเลยเลย ทั้งโจทก์ไม่เคยรู้จักคนชื่อประยงค์หรือชุมแสง

ข้าฯ เคยอยู่กับโจทก์ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๘๒ ถึง ๒๔๘๘ ข้าฯ ไม่เคยเห็นคนชื่อ
ประยงค์หรือชุมแสงเข้าไปที่บ้านโจทก์เลย ประยงค์ที่เคยติดต่อกับโจทก์มีนางประยงค์ สุขุม
กับนางประยงค์ พิงสุนทร

จำเลยรู้ว่าสหพันธ์สตรีประชาธิปไตยสากลเป็นสมาคมของพวกคอมมิวนิสต์ ปรมา-
ภักฎตามเอกสารหมายเลข ๑. ๑๔ หน้า ๓๑ ที่ขีดเส้นใต้ไว้ฝ่ายซ้ายในข้อความนั้นหมายความว่า
ฝ่ายคอมมิวนิสต์

จำเลยที่ ๓ รู้ว่านางหยหรือเนี่ยเป็นคอมมิวนิสต์ จะเห็นได้จากเอกสารหมายเลข ๑๔ หน้า ๑๘๐,๑๘๑ ที่ขีดเส้นใต้ไว้ คำว่าล้างสมองในเอกสารนั้นเป็นถ้อยคำของพวกคอมมิวนิสต์ จำเลยที่ ๑ รู้ว่า นางลำเจียก ทวีพย์สุนทรเป็นน้องของนายประเสริฐ ทวีพย์สุนทร กรรมการกลางพรรคคอมมิวนิสต์ไทย

การไปประชุมองค์การอันเป็นคอมมิวนิสต์เป็นการผิดกฎหมายไทย เมื่อโจทก์ส่ง เสริมให้ไปประชุมโจทก์ก็มีความผิดด้วย จึงทำให้โจทก์เสียหาย

เอกสารหมายเลข ๑๓ หน้า ๑๔ ที่ขีดเส้นใต้ไว้ว่าโจทก์รีบเร่งให้จำเลยไปประชุม ที่บังกกนั้นไม่เป็นความจริง ความจริงโจทก์ไม่เคยรีบเร่งให้จำเลยไปประชุม แต่จำเลยไป ด้วยความสมัครใจของจำเลยเอง

การไปประชุมปรากฏตามเอกสารหมายเลข ๑๘ ว่า จำเลยไปโดยทางลับ ซ้ำ ๆ เข้าใจว่าคงไม่มีหนังสือเดินทางโดยถูกต้อง

เมื่อจำเลยที่ ๑ เดินทางกลับมาประเทศไทย จำเลยได้ให้การต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ สันติบาลเมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๔ ไม่มีพูดถึงว่าโจทก์ได้ส่งจำเลยไป

ส.ต.ท. ชมแสงเงิน เคยบอกกับข้าฯ ว่าจำเลยที่ ๑ ได้คุยกับนายปรีดี และคนอื่น อีก ๒-๓ คน ว่าที่จำเลยมาประชุมความจริงพรรคคอมมิวนิสต์ไทยเป็นผู้ส่งมา ไม่ใช่โจทก์ เป็นผู้ส่งมาตามที่เข้าใจกัน

ข้อความในเอกสารหมายเลข ๑๔ หน้า ๔๑ ที่ขีดเส้นใต้ไว้ก็ไม่ใช่ความจริงดัง ที่ได้เบิกความมาแล้ว

ความจริงคนที่จะบินตามจำเลยไปที่หลังนั้นคือคุณพิชนี ภรรยาหลวงปรีชา ตาม ที่ปรากฏในเอกสารหมายเลข ๑๗ หน้า ๔๗ ที่ขีดเส้นใต้ไว้ไม่ใช่โจทก์

คุณพิชนี ภรรยาหลวงปรีชานเป็นผู้ทรมตตน ข้าฯ รู้จัก เขาเคยบอกข้าฯ ด้วย ว่าเขาเป็นสันติชนจะไปประชุมสันติภาพที่บังกก

ข้อความที่ขีดเส้นใต้ในเอกสารหมายเลข ๑๕ หน้า ๑๔ ก็ไม่เป็นความจริงเช่น เดียวกัน ความจริงโจทก์ไม่ได้ขอให้จำเลยไป

ส่วนข้อความที่ขีดเส้นใต้หน้า ๑๘ ในเอกสารหมายเลข จ. ๑๖ คำว่าสตรี หมายถึง นายสุรีย์ ทองวานิชย์ "ศศร" หมายความว่าฝ่ายตรงกันข้ามของสามีโจทก์ ซ่อน โจทก์ไม่เคยส่งข่าวอย่างนั้นไปให้สามีโจทก์ที่บกกิ่ง ขณะนั้นโจทก์อยู่ในประเทศไทย อาจติดต่อกับจอมพล ป. พิบูลย์สงครามได้โดยตรง ไม่จำเป็นต้องส่งข่าวไปถึงสามีโจทก์ แล้วให้สามีโจทก์แจ้งมายังจอมพล ป.

การเดินทางของโจทก์ไปต่างประเทศ ไปโดยเปิดเผย ต่างประเทศหมายถึงประเทศจีนที่โจทก์เดินทางไปก็เพื่อปรนนิบัติสามี

โจทก์ไม่มีบทบาททางการเมือง

โจทก์ได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นตติยจุลจอมเกล้าพิเศษ เป็นท่านผู้หญิง และได้รับเหรียญตติยภรณ์ชั้นที่ ๑ ของในหลวงรัชการที่ ๘

เหตุที่จำเลยลงบทความได้ร้ายโจทก์ ซ้ำ ๆ เข้าใจว่าเพราะจำเลยที่ ๑ โกรธเคืองสามีโจทก์ที่ตกเดือนจำเลยที่ ๑ ในเรื่องส่วนตัว

ตอบทนายจำเลย ก่อนฟ้องคดีนี้ ซ้ำ ๆ ไม่เคยพบปะโจทก์เลย ทั้งนับตั้งแต่โจทก์เดินทางไปต่างประเทศแล้ว

ที่ซ้ำ ๆ เบิกความมาว่า ข้อความที่ลงในหนังสือพิมพ์ของจำเลยไม่เป็นความจริงนั้น โดยโจทก์ได้เขียนบอกมายังซ้ำ ๆ

ไม่เคยทราบว่าจำเลยที่ ๑ กับโจทก์ชอบพอกันมาก ไม่เคยทราบว่าโจทก์เอาบุตรของจำเลยที่ ๑ ไปให้พี่สาวของโจทก์เลี้ยง

ระหว่างอยู่ที่บกกิ่งที่แรกจำเลยที่ ๑ พักกับนางเนี้ยที่โรงแรม แล้วสามีโจทก์เห็นมารีบไปอยู่ที่บ้านพักของสามีโจทก์ ทั้งนี้ ปรากฏในเอกสารหมายเลข จ. ๑๘ ที่จำเลยที่ ๑ เขียนขึ้น

สหพันธ์สตรี ๆ จะมีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่นครปารีสหรือไม่ ไม่ทราบ

สมาคม PAN SOUTH EAST ASIAN จะจดทะเบียนในประเทศไทยหรือไม่ ไม่ทราบ

จำเลยที่ ๑ จะถูกตำรวจจับหรือกล่าวหาว่าเป็นคอมมิวนิสต์หรือไม่ ข้าฯ ไม่ทราบ ส่วนโจทก์เคยถูกจับแต่ข้อหาอะไรไม่ทราบ

นางฉลบชลีย์ พลังกูร เป็นคนสนิทกับครอบครัวของสามีโจทก์ ส่วนนายประยูร วิญญูรัตน์ จะสนิทสนมกันแค่ไหน ข้าฯ ไม่ทราบ

ชุมแสง ณ สวรรคโลก กับ นางฉลบชลีย์ จะเป็นคน ๆ เดียวกันหรือไม่ ไม่ทราบ ส่วนประยงค์ในเอกสารหมายเลข จ. ๑๘. จะเป็นคน ๆ เดียวกับนายประยูร วิญญูรัตน์ หรือไม่ ไม่ทราบ

ถ้อยคำที่ว่าชุมแสงเป็นคนไว้ใจไม่ได้นั้น ข้าฯ เข้าใจว่า ไว้ใจไม่ได้ทุก ๆ ทาง./

อ่านแล้ว./

คำให้การนางนงเยาว์ ประภาสทิติ



ต่อหน้าพนักงานสอบสวน

พยานโจทก์

กรมตำรวจ

บันทึกคำให้การของผู้ร้องทุกข์ ผู้กล่าวโทษ หรือพยาน

คำให้การของนางนงเยาว์ ประภาสทิติ

เป็นพยาน สถานีตำรวจสันติบาล อำเภอปทุมวัน จังหวัดพระนคร

วันที่ ๒ เดือนกุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๐๔

คดีระหว่าง { พ.ต.ท. ชัย สุวรรณศรี

ผู้กล่าวหา

{ นายประเสริฐ จำปลื้มจิตรกับพวก

ผู้ต้องหา

ต่อหน้า พ.ต.ต. จรูญ เคหะเจริญ สารวัตรแผนก ๔ กองกำกับการ ๒ ตำรวจสันติบาล
สอบสวนที่กองกำกับการ ๒ ตำรวจสันติบาล

ชื่อนางนงเยาว์ ประภาสทิติ อายุ ๕๐ ปี

ทำงานประจำองค์การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค บ้านเลขที่ ๕๐/๒ ตำบลสวนจิตรลดา
จังหวัดพระนคร

ข้อบิดา พระภักดีภูวดล ชื่อมารดา นางอ่อน

ขอให้อภัยคำว่า ภูมิฐานะของข้าฯ อยู่บ้านเลขที่ และตำบลตั้งให้การมาข้างต้น
ขณะนั้นข้าฯ ประกอบอาชีพทำงานอยู่ที่องค์การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค โดยมีหน้าที่เป็นบรรณา-
ธิการวารสารช่างการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ข้าฯ ทำงานอยู่ในองค์การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคตั้งแต่
ปี พ.ศ. ๒๕๐๓ ตลอดมาจนกระทั่งบัดนี้

เดิมข้าฯ ประกอบอาชีพในทางเป็นนักประพันธ์ เขียนเรื่องพิมพ์ออกจำหน่ายบ้าง
 ส่งไปลงในหนังสือพิมพ์บ้าง โดยสำนักงานหนังสือพิมพ์ค้ำค่าเขียนให้แก่ข้าฯ ต่อมาเมื่อปี
 พ.ศ. ๒๔๘๒ ข้าฯ พร้อมด้วยนางสาวลำเจียก ทรัพย์สุนทร และนางนัยเป็นคนจีนไม่
 ทราบแน่ ได้พากันเดินทางออกจากประเทศไทย ไปประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน (จีน
 คอมมิวนิสต์) โดยข้าฯ มีความประสงค์จะเดินทางไปร่วมประชุมสหพันธ์สตรีเอเชียที่กรุง
 บักกิง โดยทางสหพันธ์สตรีประชาธิปไตยระหว่างประเทศได้จัดขึ้น แต่ข้าฯ กับพวกเดิน
 ทางไปไม่ทันการประชุม เลยไม่ได้เข้าประชุม เมื่อข้าฯ เดินทางเข้าไปนครบักกิง ประเทศ
 สาธารณรัฐประชาชนจีนแล้ว ข้าฯ ไม่สามารถจะเดินทางกลับมาประเทศไทยได้ จึงจำเป็นต้อง
 จะต้องตกค้างอยู่ในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ตอนแรกข้าฯ กับพวกไปเข้าพักอยู่ที่
 โรงแรมแกรนด์ไฮเต็ลในนครบักกิง แต่อยู่ได้เพียง ๒-๓ วันเท่านั้น นายปรีดี พนมยงค์ ซึ่ง
 ด้รับการเมื่องจากประเทศไทยไปอยู่ในนครบักกิง ก็ได้ให้คนไปรับข้าฯ เพียงคนเดียวไปอยู่
 บ้านพักของนายปรีดีกับพวกที่ลี้ภัยการเมืองไปด้วยกัน ขณะนั้นบ้านพักของนายปรีดีอยู่ที่
 ตรอกเขี้ยววงแหวน ในนครบักกิง ข้าฯ ได้เข้าไปอยู่ร่วมกับนายปรีดีกับพวกที่บ้านดังกล่าว
 ซึ่งเป็นบ้านพักรับรองที่รัฐบาลจีนจัดให้อยู่ เมื่อข้าฯ เข้าไปอยู่ในประเทศสาธารณรัฐประ
 ชาชนจีนแล้วก็ได้เคยพยายามวิ่งเต้นจะเดินทางกลับเข้ามาประเทศไทยหลายครั้ง แต่ไม่สำ
 เร็จจนกระทั่งถึงต้นปี พ.ศ. ๒๕๐๑ ข้าฯ จึงได้มีโอกาสเดินทางออกจากประเทศสาธารณรัฐ
 ประชาชนจีนกลับเข้าประเทศไทย รวมเวลาข้าฯ อยู่ในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนเป็น
 เวลา ๘ ปีเศษ ระหว่างที่ข้าฯ พักอาศัยอยู่ที่ นครบักกิง ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน
 นั้น ได้มีคนไทยจากประเทศไทยประมาณ ๔-๕ คนะเดินทางเข้าไปในประเทศสาธารณรัฐ
 ประชาชนจีน มีคณะสันติภาพ ซึ่งมีนางจรวดยพร กัลยาณมิตรกับพวก คณะนายเทพ
 โชตินุชิต กับพวก คณะบาทเกิดบอดซึ่งมีนายอดุลจันนามสกุลไม่ได้ คณะศิลาปินซึ่งมีนาย
 สุวัฒน์ วรดิลก กับนายเล็กเป็นหัวหน้า และพวกกรรมกรสำหรับพวกกรรมกรที่เดินทาง
 เข้าไป ในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน (จีนคอมมิวนิสต์) ในระหว่างที่ข้าฯ ยังอาศัย
 อยู่ในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนนั้น ข้าฯ จำได้ว่ามีอยู่ ๒ คณะ คือ คณะของนาย
 สุขชัย ศรีสติ คณะแรก ได้เดินทางไปพร้อมกับคณะศิลาปินของนายสุวัฒน์ในปี พ.ศ. ๒๕๐๐

คณะที่สอง มีนายประพาส สุคนธ์และนายเสนอ สว่างพันธ์ ได้ร่วมไปด้วย ข้าฯ จำได้ว่า นายประพาส สุคนธ์ กับนายเสนอ สว่างพันธ์ ได้เดินทางเข้าไปในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนในตอนปลายปี ๒๕๐๐ แต่วันที่และเดือนอะไรข้าฯ จำไม่ได้ การที่นายประพาส สุคนธ์กับนายเสนอ สว่างพันธ์ เดินทางเข้าไปในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนในครั้งนั้นก็โดยไปร่วมงานฉลองวันเมย์เดย์ที่นครปักกิ่ง โดยสหพันธ์กรรมกร แห่งประเทศจีนได้จัดใหม่ขึ้น สหพันธ์กรรมกรแห่งประเทศจีนตั้งอยู่ที่ถนนฉางอันซึ่งเป็นถนนสายสำคัญของนครปักกิ่ง สหพันธ์กรรมกรแห่งประเทศจีนเป็นองค์การคอมมิวนิสต์ จะตั้งมาเป็นเวลานานเท่าใด

ข้าฯ ไม่ทราบแน่ ทราบแต่เพียงว่าสหพันธ์กรรมกรแห่งประเทศจีนนั้นได้จัดตั้งขึ้นตั้งแต่สมัยจอมพลเจียงไคเช็คยังเรืองอำนาจอยู่ในประเทศจีน และทางฝ่ายคอมมิวนิสต์ต้องการจะโค่นล้มรัฐบาลจอมพลเจียงไคเช็ค จึงได้จัดตั้งสหพันธ์กรรมกรแห่งประเทศจีนขึ้น และใช้พวกกรรมกรก่อความวุ่นวายขึ้นในบ้านเมืองด้วยประการดังกล่าว รัฐบาลจอมพลเจียงไคเช็คได้พยายามปราบปรามพวกกรรมกรแต่ไม่เป็นผลสำเร็จ ในที่สุดทางฝ่ายคอมมิวนิสต์ก็ได้รัฐบาลจอมพลเจียงไคเช็คไป ดังนั้นพวกคอมมิวนิสต์จึงถือว่าพวกกรรมกรนั้นเป็นกำลังอันสำคัญ คล้ายกับเป็นทหารกองหน้า ฝ่ายคอมมิวนิสต์จึงมีความจำเป็นจะต้องยกย่องเอาอกเอาใจพวกกรรมกรมาก และให้พวกกรรมกรมีสิทธิมีเสียงในการปกครองบ้านเมือง เช่นให้สิทธิพวกกรรมกรคัดเลือกผู้แทนของตนเข้าร่วมในสภาผู้แทนราษฎร และในการประชุมที่เกี่ยวกับพวกนายทุนนั้นจะต้องมีผู้แทนของฝ่ายกรรมกรเข้าร่วมประชุมด้วย

การจัดวันเมย์เดย์ของสหพันธ์กรรมกรแห่งประเทศจีนนั้น มีวัตถุประสงค์ ๓ ประการ คือ

๑. ต้องการแสดงให้เห็น ความสำคัญของ พวกกรรมกรเพราะ ทางทฤษฎีของฝ่ายคอมมิวนิสต์ถือว่าพวกกรรมกรเป็นพวกที่สร้างโลก
 ๒. ต้องการจะแสดงอวดอ้างความเจริญของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนในทางด้านอุตสาหกรรม และแสนยานุภาพของกองทัพของตน
 ๓. ต้องการแสดงวัฒนธรรมอันดีและความพร้อมเพียงของพวกกรรมกร
- นอกจากนั้นจะมีวัตถุประสงค์อะไรอีกบ้าง ข้าฯ ไม่ทราบ การจัดงานวันเมย์เดย์ของ

สหพันธ์กรรมกรแห่งประเทศไทย ก็การจัดงานวันเมย์เดย์ของประเทศในค่ายเสรีประชาธิปไตยนั้น ช้า ๆ เห็นว่ามีจุดมุ่งหมายแตกต่างกัน เพราะการจัดงานวันเมย์เดย์ของประเทศในค่ายเสรีประชาธิปไตยนั้น มุ่งจะให้พวกกรรมกรได้มีโอกาสหยุดงานและมีการรื่นเริงกัน ส่วนการจัดงานวันเมย์เดย์ของ สหพันธ์กรรมกรแห่งประเทศไทยนั้น มีจุดมุ่งหมายที่จะแสดงให้เห็นความสำคัญของพวกเขาตลอดจนแสดงแสนยานุภาพของกองทัพของตน และแสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองทางด้านอุตสาหกรรมซึ่งเป็นการโฆษณาไปในทางการเมืองให้ผู้อื่นเกิดความรู้สึกว่าการปกครองตามระบบของคอมมิวนิสต์ ทำให้บ้านเมืองเจริญซึ่งเป็นการโฆษณาจูงใจให้ผู้ที่เข้าไปร่วมและพบเห็นนั้นเกิดความนิยมเลื่อมใสต่อลัทธิ คอมมิวนิสต์เท่ากับทางฝ่ายคอมมิวนิสต์ได้เชิญบุคคลต่าง ๆ เข้าไปรับการอบรมในทางด้านทัศนศึกษาตนเองและนับว่าเป็นการโฆษณาที่ได้ผล เพราะปรากฏว่าคนในประเทศไทยที่เดินทางเข้าไปในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนแล้ว มักจะทำการโฆษณาชมเชยว่าประเทศสาธารณรัฐจีนนั้นมีความเจริญรุ่งเรืองด้วยประการต่าง ๆ ซึ่งเท่ากับเป็นการโฆษณาในทางที่เป็นประโยชน์ให้แก่ฝ่ายคอมมิวนิสต์ การโฆษณาชวนเชื่อนี้เป็นกลวิธีของฝ่ายคอมมิวนิสต์อย่างหนึ่งที่จะทำการเผยแพร่ลัทธิคอมมิวนิสต์ และทำการต่อสู้กับฝ่ายโลกเสรี ดังนั้นการที่ผู้ใดทำการ โฆษณาชวนเชื่อ ในทางที่เป็นประโยชน์ แก่ฝ่ายคอมมิวนิสต์นั้น ก็เท่ากับเป็นตัวแทนดำเนินการโฆษณาชวนเชื่อให้แก่ฝ่ายคอมมิวนิสต์จะโดยรู้สึกตัวหรือไม่รู้สึกตัวก็ตาม การโฆษณาชวนเชื่อนี้ทางฝ่ายคอมมิวนิสต์ถือว่าเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญมาก ดังนั้นคนจากประเทศไทยส่วนมากที่เดินทางเข้าไปในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน มักจะไปพูดโฆษณาความดีของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนทางสถานีวิทยุกระจายเสียงบ้างก็ การที่คนในประเทศไทยไปพูดโฆษณาความดีของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนนั้นก็เท่ากับ เป็นเครื่องมือทำการ โฆษณาให้แก่ฝ่ายคอมมิวนิสต์อย่างหนึ่งขณะที่นายประพาส ฯ เดินทางเข้าไปในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนนั้น นายประพาสก็ได้ไปพูดปราศรัยทางสถานีวิทยุนครบักกิงด้วย แต่จะเป็นวันที่และเดือนอะไรจำไม่ทราบเพราะจำไม่ได้ หลังจากนายประพาสไปพูดปราศรัยทางสถานีวิทยุนครบักกิงแล้วประมาณ ๒ หรือ ๓ วัน ช้า ๆ จำไม่ได้แน่ ช้า ๆ ได้พบกับนายประพาสที่โรงแรมบักกิงในนคร

บักกึ่ง โดยพบนายประพาสที่ห้องของนางจรวดยพร กัลยาณมิตร นายประพาสฯ ได้พูด
 บรรยายต่อหน้าข้าฯ ว่าการที่นายประพาสเดินทางเข้าไปในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน
 นั้น นายประพาสได้กลับไปแล้ว ๗ แต่ทางฝ่ายจีนได้ให้ไปพูดออกอากาศทางสถานีวิทยุ
 บักกึ่ง และได้พูดไปเสียแล้ว ที่นี้ไม่รู้จะกลับไปประเทศไทยอย่างไร ข้าฯ ได้ฟังนายประพาส
 พูดเคย ๆ โดยไม่ได้บอกความเห็นอะไร ส่วนนายเสนอ จะได้กล่าวปราศรัยทางสถานีวิทยุ
 บักกึ่งหรือเปล่าข้าฯ จำไม่ได้ นอกจากนั้น ข้าฯ ยังจำได้ว่ายังมีนายศุภชัย ศรีสติ อีกคน
 หนึ่งที่พูดปราศรัยทางสถานีวิทยุนครบักกึ่ง กรรมกรไทยชุดที่ไปพร้อมกับนายศุภชัยในตอน
 แรกนั้นมหลายคนด้วยกัน เท่าที่ข้าฯ จำชื่อได้ก็มีนายประกอบ ไตลักษณะดี และนายประ-
 เสริฐ ข้าปลมจิตวิ นอกจากนั้นจำไม่ได้

การประชุมของสหพันธ์กรรมกรแห่งประเทศไทยนั้น ตามปกติจะมีการประชุมกัน
 ประมาณห้าถึงเจ็ดวัน ก่อนวันงานฉลองวันเมย์เดย์ และพวกกรรมกรที่เดินทางไปจากประ-
 เทศไทยนั้นก็ได้เข้าไปร่วมในที่ประชุมด้วย แต่จะมีสิทธิออกความคิดเห็นอย่างไร และการ
 ประชุมจะได้ประชุมกันเกี่ยวกับเรื่องอะไรบ้าง ข้าฯ ก็ไม่ทราบ เพราะข้าฯ ไม่ได้เข้าร่วมในที่
 ประชุม นายศุภชัยกับพวกที่รวมไปกับนายศุภชัยนั้น ก็ได้เข้าร่วมประชุมด้วย และนาย
 ประพาสกับนายเสนอก็ได้เข้าร่วมประชุมกับสหพันธ์กรรมกรแห่งประเทศไทยเหมือนกัน แต่จะ
 เข้าร่วมประชุมกันในวันที่และเดือนอะไรข้าฯ จำไม่ได้แน่ เพราะงานประชุมก่อนวันเมย์เดย์
 ของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนนั้น ไม่แน่นอน บางปีก็ประชุมกันในเดือนเมษายน ใกล้เคียง
 จะถึงวันเมย์เดย์ แต่บางปีก็ประชุมกันก่อนวันเมย์เดย์เป็นเดือน ๆ เป็นความจริง

อ่านให้ฟังแล้ว รับว่าถูกต้อง

นางเยาว์ ประภาสภิต

พยาน

พ.ต.ต. จรูญ เกทะเจริญ

สวสดวน จต อาน.

คำให้การพยานโจทก์ของ นางฉลบชลีย์ พลาญกูร

๔ กรกฎาคม ๒๕๑๐

ตอบทนายโจทก์

โจทก์คดีนี้ รู้จักคุ้นเคยกับข้าฯ มาตั้งแต่ประมาณ พ.ศ. ๒๔๗๘ ปลายมือของโจทก์และสามีโจทก์ ข้าฯ จำได้

ลายเซ็นผู้มอบอำนาจในเอกสารหมาย จ.๓ และ จ.๔ เป็นลายเซ็นของโจทก์ ปลายมือเอกสารหมาย จ.๕ เป็นลายมือโจทก์ ปลายเซ็นในช่องพยานช่องแรกในเอกสารหมาย จ.๑๐ ก็เป็นลายเซ็นของโจทก์ ส่วนลายเซ็นในช่องผู้ยืนยันหนังสือมอบอำนาจในเอกสาร จ.๑๐ เป็นลายเซ็นของสามีโจทก์

ตั้งแต่รู้จักกันมา ข้าฯ ไม่เคยเห็นโจทก์ยุ่งเกี่ยวกับการเมือง ไม่เคยได้ยินว่าโจทก์เป็นผู้อุปถัมภ์ในสมาคมใด

ข้าฯ รู้จักจำเลยที่ ๑ ในราว พ.ศ. ๒๔๘๒ หรือ ๒๔๘๓

จำเลยที่ ๑ เคยบอกข้าฯ ว่าเขาจะไปต่างประเทศ แต่ประเทศไหนไม่ได้บอกข้าฯ ก็ได้ซักถาม

ถ้าหากว่าโจทก์บอกกับจำเลยที่ ๑ ว่าจะตามจำเลยไปต่างประเทศในภายหลังแล้วไม่ไป ข้าฯ เห็นว่าเป็นการกระทำที่ไม่ดี เพราะเป็นคนพูดไม่จริง

โจทก์นั้นเท่าที่คบกับข้าฯ มาไม่เคยได้ยินโจทก์เคยว่าอะไรใคร

ถ้าโจทก์ส่งจำเลยที่ ๑ ไปประชุมเกี่ยวกับสมาคมในประเทศคอมมิวนิสต์ก็เป็นการไม่ดีเพราะเป็นการผิดกฎหมาย

เมื่อปลายเดือนเมษายนศกนี้ ข้าฯ เดินทางไปปารีสพบโจทก์ ยืนยันว่าโจทก์ได้มอบอำนาจให้นายวิชาพงษ์จำเลย

ตอบทนายจำเลย

จำเลยที่ ๑ มีอาชีพทางเขียนหนังสือขาย ไม่ร่ำรวย

จำเลยที่ ๑ รู้จักสนิทสนมและไปมาหาสู่กับโจทก์ดี

เมื่อจำเลยที่ ๑ บอกข้าฯ ว่าเขาจะเดินทางไปต่างประเทศ ข้าฯ ก็ให้เสอผาแก่จำเลยที่ ๑ ไป

โจทก์ไม่เคยพูดกับข้าฯ เกี่ยวกับการเมืองเลย แต่จะพูดกับคนอื่นหรือไม่ ข้าฯ ไม่ทราบ

ตอบตั้ง

เสอผาทข้าฯ ให้จำเลยที่ ๑ เป็นเครื่องกันหนาว มีของใหม่อยู่ชิ้นหนึ่งนอกถนนเป็นของใช้แล้ว ให้ไปด้วยความชอบพอกันไม่มีเหตุผลอย่างอื่น

ที่จำเลยที่ ๑ ไปหาสู่โจทก์นั้นหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ แต่กับจำไม่ได้./

คำให้การพยานโจทก์ของ นายปาล พยมยงค์

๕ กรกฎาคม ๒๕๑๐

ตอบทนายโจทก์

ข้าฯ ดำรงปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ แล้วเดินทางไปศึกษาที่ประเทศฝรั่งเศส

ระหว่างข้าฯ อยู่ประเทศฝรั่งเศส ญาติมิตรลงข่าวของรวมทั้งหนังสือไปให้ข้าฯ หนังสือที่ส่งไปมีหนังสือสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ และหนังสือ ๘ ปีในปากกิ้งเขียนโดยจำเลยที่ ๑ ในคดีนี้ในหนังสือสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ได้หัวเรื่องว่า ๘ ปีในปากกิ้งเขียนโดยจำเลยที่ ๑ มีข้อความพาดพิงถึงนายปรีดี พนมยงค์ และท่านผู้หญิงพูนศุข บิดาและมารดาของข้าฯ หนังสือเหล่านี้ ข้าฯ ได้รับเมื่อราวเดือนธันวาคม ๒๕๐๘ ข้าฯ อ่านแล้วก็ได้ส่งไปให้บิดามารดาข้าพเจ้าที่ประเทศจีน พร้อมกับมีจดหมายไป ๑ ฉบับตามภาพถ่าย หมายเลข ๑.๘ มารดาข้าฯ ตอบหนังสือมาตามเอกสารหมายเลข ๑.๕

เมื่อได้อ่านข้อความ ในหนังสือพิมพ์สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์แล้วเห็นว่าเป็นเรื่องที่ทำให้โจทก์เสียหาย จึงตั้งใจดำเนินคดีเอากับจำเลยนี้ โจทก์ได้มอบหนังสือมอบอำนาจของโจทก์ให้ข้าฯ ส่งมาให้นายทองดี นันทเสน ทนายความซึ่งเป็นเพื่อนกับข้าฯ ดำเนินคดีแทน

นายทองดีอยู่ประจำสำนักงานทนายความพิมลธรรม

ต่อมาทางทนายความได้ส่งใบมอบอำนาจเฉพาะที่โจทก์เป็นผู้มอบ ไปให้โจทก์ที่
กรุงปารีสเพื่อทำใบมอบอำนาจใหม่ ให้นายวิชาเป็นผู้รับมอบอำนาจ และให้เจ้าหน้าที่สถาน-
ทูตไทยที่กรุงปารีสรับรองด้วย โจทก์จัดการให้ แล้วก็ส่งมาให้นายวิชาฯ ในประเทศไทย

นายโจทก์ขอให้พยานดูเอกสารที่โจทก์อ้าง พยานดูแล้วเบิกความว่า

ลายเซ็นในชื่อของผู้มอบอำนาจในเอกสารหมายเลข ๑ เป็นลายเซ็นของโจทก์

เอกสารหมายเลข ๑.๑๐ เป็นหนังสือยืนยันการมอบอำนาจและลายเซ็นชื่อในชื่อ
พยานช่องแรกเป็นลายเซ็นของโจทก์

ข้อความในหนังสือสยามรัฐศัพท์พิจารณ์ตามเอกสารหมายเลข ๑.๑๑ ถึง ๑๖ และ
ในหนังสือ ๘ ปีในบักกิงหมายเลข ๑.๑๘ ที่เกี่ยวกับมารดาของข้าฯ เป็นความเท็จทั้งสิ้น ความ
จริงโจทก์ไม่เคยส่งจำเลยที่ ๑ ไปประชุมในองค์การ W. I. D. F. เลย โจทก์ไม่เคยเป็นผู้
อุปถัมภ์สมาคม PAN SOUTH EAST ASIAN

ข้าฯ ไม่เคยรู้จักคนชื่อหยหรือเน้ย และไม่เคยเห็นคนชื่อนั้นมาติดต่อกับโจทก์เลย

องค์การ W. I. F. D. ข้าฯ เข้าใจว่าเป็นองค์การของคอมมิวนิสต์

เมื่อจำเลยลงข้อความว่าโจทก์จัดส่งจำเลยที่ ๑ ไปประชุมในองค์การของคอมมิ
วนิสต์เช่นนี้ทำให้โจทก์เสียหาย เพราะการกระทำเช่นนี้เป็นการผลิตกฎหมาย

โจทก์ไม่ได้ทำการเกี่ยวข้องกับการเมืองเลย และเป็นคนรักชาติความสัตย์ และไม่
ชอบใส่ร้ายป้ายสีผู้อื่น

นางฉลบทชลย์ และนายประยูร ไม่มีชื่ออื่นอีก

นายวิชา ทนายเคยอยู่ในบ้านโจทก์ราว ๑๐ ปี

โจทก์เคยเล่าให้ข้าฯ ฟังว่า จำเลยที่ ๑ เคยเข้าไปหาโจทก์ขอความช่วยเหลือใน
ทางการเงิน โจทก์เคยเอาบุตรของจำเลยที่ ๑ ไปให้พี่ของโจทก์เลี้ยง

ตอบทนายจำเลย

โจทก์ออกจากประเทศโดยไปเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๖ แรกออกไปอยู่กรุงปารีส โจทก์
จะไปอยู่บักกิงบิไหนจำไม่ได้

เมื่อปี ๒๕๐๖ โจทก์ไปอยู่ที่ประเทศจีนแล้ว
หนังสือพิมพ์พจนานุกรมตีพิมพ์ให้ซ้ำๆ ในเมื่อมเรื่องที่น่าสนใจ ไม่ได้ส่งให้เป็น
ประจำ

ปี พ.ศ. ๒๕๑๕ โจทก์ถูกจับแต่ในข้ออะไรไม่ทราบ
ที่โจทก์เอาใบตราจำเลยที่ ๑ ไปเลี้ยงนหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ ไม่ก็ปี
มารดาซ้ำๆ ไม่เคยถูกจับในข้อหาว่าเป็นคอมมิวนิสต์เลย

ตอบตั้ง

ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๔ โจทก์ไม่เคยเดินทางมาประเทศไทยเลย./

รายงานกระบวนการพิจารณา

๔ กรกฎาคม ๒๕๑๐

นัดสืบพยานโจทก์วันนั้น คู่ความทั้งสองฝ่ายมาศาล ก่อนสืบพยาน โจทก์ส่ง
เอกสาร ๑๘ ฉบับต่อศาลตามที่อ้าง มีภาพถ่ายหนังสือมอบอำนาจของโจทก์ ๒ ฉบับ
จดหมาย ๑ ฉบับ หนังสือของนายปรีดี พนมยงค์ ๑ ฉบับ คำแปลใบรับไปรษณีย์ภัณฑ์
และใบรับไปรษณีย์ภัณฑ์รวม ๒ ฉบับ จดหมายของนายปาด พนมยงค์ ๑ ฉบับ คำยืนยัน
หนังสือมอบอำนาจ ๑ ฉบับ หนังสือพิมพ์สยามรัฐตีพิมพ์คำพิพากษารวม ๖ ฉบับ หนังสือ
พิมพ์สยามสมัย ๑ ฉบับ หนังสือ ๑ ปีในบักกิ่ง ๑ เล่ม ศาลหมาย จ.๓ ถึง จ.๑๘ ตาม
ลำดับเอกสาร แยกเก็บ

สำหรับเอกสารหมาย จ.๑๑ โจทก์แถลงว่าอ้างหน้า ๑๔ จ.๑๒ อ้างหน้า ๑๔
จ. ๑๕ อ้างหน้า ๑๔ จ.๑๖ อ้างหน้า ๑๕ จ.๑๗ อ้างหน้า ๔๗ จ.๑๘ อ้างหน้า ๓๑,๓๒,๓๖,
๓๗๐,๑๗๑

ส่วนเอกสารหมายเลข ๑.๑ และ ๑.๒ คือ หนังสือมอบอำนาจและหนังสือยินยอม
ท้ายฟ้องโจทก์
สืบพยานโจทก์ได้ ๓ คน โจทก์ว่าหมดพยานที่เตรียมมาวันนี้ ขอเลื่อน
ศาลให้เลื่อนไปสืบพยานโจทก์ต่อในวันที่ ๓-๔ เดือนสิงหาคมคณ ๐๘.๓๐ น.
ตามที่วางตรงกัน.

คำให้การพยานโจทก์ ของ นายอุทธรณ์ พลกุล
คดีหมายเลขดำที่ ๒๐๓๘/๒๕๓๐
๓ สิงหาคม ๒๕๓๐

ระหว่าง { ท่านผู้หญิงพูนศุข ฯ โจทก์.
นางนงเยาว์ ฯ กับพวก จำเลย.

ตอบทนายโจทก์

ข้าฯ ทำงานบริษัทพลдингซึ่งเป็นเจ้าของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๕
ข้าฯ สนธิสนมคุ้นเคยกับโจทก์ตั้งแต่เรียนหนังสืออยู่ในโรงเรียนสามัญ
ข้าฯ ไม่เคยทราบว่าโจทก์เคยเป็นสมาชิกของสมาคมทางการเมือง
จำเลยที่ ๑ ข้าฯ ก็รู้จัก เขาเป็นนักประพันธ์คนผู้ใหญ่
ข้าฯ เคยอ่านบทความเรื่องเก่าๆ ในบักกิงซึ่งจำเลยที่ ๑ เขียนลงในหนังสือพิมพ์
สยามรัฐบ้างแต่ไม่ทั้งหมด
ที่จำเลยที่ ๑ เขียนว่าโจทก์เป็นผู้จัดส่งจำเลยไปประชุมสหพันธ์สตรีประชาธิปไตย
สากลที่บักกิงนั้นจะเป็นความจริงหรือไม่ ข้าฯ ไม่ทราบ แต่ตามความรู้สึกของข้าฯ ข้าฯ
ไม่เชื่อว่าโจทก์จะไปยุ่งเกี่ยวกับเรื่องอย่างนั้น
ข้าฯ ทราบว่าบักกิงเป็นเมืองหลวงของประเทศจีนที่เป็นคอมมิวนิสต์ การประชุมใน
ประเทศที่ปกครองโดยลัทธิคอมมิวนิสต์นั้น บางทีก็ได้เชิญผู้แทนของประเทศประชาธิปไตย
ไปประชุมด้วยเหมือนกัน

ความคิดเห็นในทางการเมืองของ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ปราโมช จำเลยตรงกันข้ามกับของนายปรีดีสามิโจทก์ ในสมัยที่นายปรีดีมีอำนาจในทางการเมือง ม.ร.ว. คึกฤทธิ์เป็นฝ่ายค้าน

โจทก์เป็นคนเรียบริดยไม่มีนิสัยชอบนิทนาบว่าร้ายผู้อื่น

ตามความเห็นของข้าฯ เมื่อจำเลยเอาข้อความไปเขียนผิดไปจากความจริงเช่นนั้นย่อมทำให้โจทก์เสียหาย

โจทก์ได้รับตราจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเป็นท่านผู้หญิง ตามโจทก์ยังเป็นรัฐบุรุษอาวุโส

โจทก์เดินทางไปต่างประเทศโดยเบ็ดเตล็ดไม่ได้หลบหนีออกไป

ตอบทนายจำเลย

ข้าฯ กับโจทก์ไปมาหาสู่กันตามธรรมดา ไม่เคยอยู่บ้านเดียวกัน แต่พบปะกันบ่อย ๆ

สมาคมสตรีตั้งเบิกความตอบโจทก์มานั้น จะเป็นองค์การของคอมมิวนิสต์หรือประชาธิปไตย ข้าฯ ไม่ทราบ.

คำให้การพยานโจทก์ ของ นายสนิท ผิวนวน

คดีหมายเลขดำที่ ๒๐๓๘/๒๕๑๐

๓ สิงหาคม ๒๕๑๐

ระหว่าง	{	ท่านผู้หญิงพูนศุขฯ	โจทก์
		นางนงเยาว์ฯ กับพวก	จำเลย

ตอบทนายโจทก์

เมื่อข้าฯ ออกจากราชการ ข้าฯ ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยปลัดกระทรวงการคลัง เคยรู้จักสนิทสนมกับโจทก์คดีนี้ และสามีของโจทก์ราว ๔๐ ปี

โจทก์มีนิสัยโอบอ้อมอารีเป็นผู้หลักผู้ใหญ่

เมื่อสามโจทก์ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี โจทก์ไม่เคยเป็นสมาชิกสมาคมสตรี หรือสมาคมอื่น ๆ ทางการเมืองเลย แต่เคยช่วยเกี่ยวกับการกุศล

ข้อความเรื่องเก่าปีในปกกิ่งทจําเลขที่ ๑ เขียนลงในหนังสือพิมพ์สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ที่โจทก์อ้าง ข้าฯ เคยอ่าน อ่านแล้วไม่เชื่อว่าเป็นความจริงดังที่จําเลขเขียน ถ้าคนที่ไม่นับเคยกับโจทก์ อ่านข้อความนั้นก็อาจจะเชื่อได้ ซึ่งทำให้โจทก์ต้องเสียหายเกี่ยวกับเกียรติยศชื่อเสียง

เมื่อสามโจทก์เป็นนายกรัฐมนตรี ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช จําเลขอยู่พรรคฝ่ายค้าน ข้าฯ ไม่เคยอ่านข้อความในหนังสือพิมพ์สยามรัฐที่มีข้อความยกย่องโจทก์ หรือ สามโจทก์

ข้าฯ ไม่เคยรู้จักจําเลขที่ ๑ ไม่เคยพบจําเลขที่ ๑ ที่บ้านโจทก์

ข้าฯ ไม่เคยได้ยินข่าวว่าโจทก์เป็นคนส่งจําเลขที่ ๑ ไปประชุมในสมาคมสตรีที่

ปกกิ่ง

สมาคมสตรีดังกล่าว ข้าฯ เข้าใจว่าเป็นของคอมมิวนิสต์ ใครไปประชุมด้วยเป็นการผิดกฎหมาย

โจทก์ไปประเทศจีนโดยมีหนังสือเดินทาง โจทก์ไปเพื่อปรนนิบัติสามโจทก์ซึ่งบวชอยู่

ที่นั่น

เมื่อจําเลขที่ ๑ กลับเข้ามาในประเทศไทย จําเลขที่ ๑ ไม่ถูกจับ

การเป็นรัฐบุรุษอาชุโลตของสามโจทก์นั้นเป็นโดยพระบรมราชโองการ

ตอบจําเลย

ข้าฯ รู้จักกับโจทก์และสามโจทก์ ก็โดยได้เคยร่วมงานกัน ข้าฯ ไม่ได้เป็นญาติกับสามโจทก์

ข้าฯ เป็นผู้ช่วยปลัดกระทรวงในสมัยจอมพล ป. พิบูลสงครามเป็นนายก และรัฐบาลสมัยนายควงเป็นนายก สั่งให้ข้าฯ ออกจากตำแหน่ง

โจทก์ไม่เคยว่าใคร โกรธหรือเกลียดใครก็ไม่แสดงออก

ซ้ำๆ ไม่เคยอยู่ร่วมบ้านเดียวกับโจทก์ เคยแต่ไปมาหาสู่กัน

ในวารพิจารณาคดีเกี่ยวกับโจทก์และสามีโจทก์ที่ศาลแพ่งนี้ ซ้ำๆ มาที่ศาลแพ่งบ้างเป็นบางนัด เพื่อพบนายปาลบุตรโจทก์

หนังสือพิมพ์สยามรัฐเคยลงข้อความโจมตีสามีโจทก์เกี่ยวกับกรณีสวรรคต และหาว่าสามีโจทก์เป็นคอมมิวนิสต์ ส่วนหนังสือพิมพ์อื่นไม่เห็นลงข้อความโจมตีเช่นนั้น

ซ้ำๆ ไม่ได้เขียนจดหมายติดต่อกับโจทก์ที่เมืองจีน.

คำให้การพยานโจทก์ ของ ส.ต.ท. ชม แสงเงิน

คดีหมายเลขดำที่ ๒๐๓๘/๒๕๑๐

๔ สิงหาคม ๒๕๑๐

ระหว่าง	{	ท่านผู้หญิงพูนศุขฯ	โจทก์.
		นางนงเยาว์ฯ กับพวก	จำเลย.

ตอบทนายโจทก์

ซ้ำๆ เคยเดินทางไปประเทศจีนแดง ปี ๒๔๙๓ ในฐานะปลัดการเมือง ตอนรัฐประหาร จอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี ไปพร้อมกับ ร.ต.อ. เดียบ ชัยสงค์

เมื่อไปถึงปักกิ่ง ซ้ำๆ ได้พักอยู่กับสามีโจทก์

เมื่อซ้ำๆ ไปถึงปักกิ่ง จำเลยที่ ๑ อยู่ที่ปักกิ่งแล้ว ซ้ำๆ ทราบว่าจำเลยที่ ๑

มาที่ปักกิ่ง ตั้งแต่ปี ๒๔๙๒

จำเลยที่ ๑ พักอยู่กับสามีโจทก์ ขณะนั้นโจทก์ยังอยู่เมืองไทย

ที่บ้านพักปักกิ่ง ขณะนั้นมีสามีโจทก์ นายดวงน ตุลาภิรักษ์, ร.อ. วัชรชัย,

ร.ต. สุจิตร์, และจำเลยที่ ๑

ต่อเมื่อข้าฯ ไปถึงก็มีมาเพิ่มอีก ๓ คน คือ ข้าฯ ว.ต.อ. เฉียบ ชัยสงค์ และ
ว.ต.อ. สมศักดิ์ พัวเวท

ข้าฯ ทราบว่าจำเลยที่ ๑ หนีออกไปจากประเทศไทย การที่จำเลยที่ ๑ ไปบักกิ้ง
ก็เพื่อประชุมองค์การสหพันธ์สตรีประชาธิปไตยสากล

ข้าฯ พุดจาพบปะกับจำเลยที่ ๑ ทุกวัน

จำเลยที่ ๑ เคยพูดว่ามีคนโจษจรรยาว่า โจทก์ส่งจำเลยที่ ๑ มาบักกิ้ง แต่ความ
จริงโจทก์ไม่ได้ส่ง พรรคคอมมิวนิสต์ไทยเป็นผู้ส่งจำเลยที่ ๑ ไป

ข้าฯ รู้จักนางลำเจียก ทรัพย์สุนทร นางลำเจียกไม่เคยมาหาผู้ที่บ้านพักของ
สามีโจทก์ที่บักกิ้ง

นายสุริย์ ทองวานิช กับนางจรรยาฯ ไปบักกิ้ง ได้ทราบว่าไปเพื่อประชุม
สันติภาพที่บักกิ้ง ไม่ได้พักที่บ้านสามโจทก์ แต่พักที่ไฮเตลบักกิ้ง

ข้าฯ เคยอ่านหนังสือเก่าๆ ในบักกิ้งที่จำเลยที่ ๑ เขียนลงในหนังสือพิมพ์สยามรัฐ
ฉบับอาทิตย์วารณ์ ข้อความที่เขียนลงในหนังสือไม่เป็นความจริง

โจทก์เดินทางไปถึงบักกิ้งปี ๒๔๘๖

โจทก์เดินทางไปถึงบักกิ้งเพื่อปรนนิบัติสามีโจทก์ เนื่องจากสุขภาพของสามีโจทก์ไม่
ค่อยดี

ข้าฯ ทราบข่าวว่าโจทก์มีหนังสือเดินทางไปถึง

ตลอดเวลาที่โจทก์อยู่ที่บักกิ้งโจทก์ไม่เคยเข้าประชุมสมาคม หรือองค์การใด

ข้าฯ ไม่เคยได้ยินจำเลยที่ ๑ ต่อกว่าโจทก์ว่า โจทก์เป็นผู้ส่งตัวจำเลยที่ ๑ มา
บักกิ้ง และจะบินตามมาก็ไม่มา

ข้าฯ รู้สึกว่าจำเลยที่ ๑ เขียนหนังสือเก่าๆ ในบักกิ้ง ถ้าคนที่ไม่รู้เรื่องจะคิดว่า
โจทก์เป็นคนไม่ดี ไม่น่านับถือ

ที่จำเลยที่ ๑ ว่าโจทก์รีบเร่งให้จำเลยที่ ๑ ไปบักกิ้งเพื่อประชุมเป็นการผิดกฎหมาย

โจทก์หรือสามีโจทก์ไม่เคยขจัดขวามิให้จำเลยที่ ๑ เดินทางกลับประเทศไทย

ข้าฯ ทราบว่าจำเลยที่ ๑ เดินทางจากบักกิ้งมากวางตั้ง เพื่อเดินทางกลับประเทศไทยถึง ๓ ครั้ง แต่จำเลยที่ ๑ ไม่กลับประเทศไทยเพราะกลัวถูกจับ

ข้าฯ ไม่เคยรู้จักนางเนี้ยหรือนางยี

จำเลยที่ ๑ มีความคิดเห็นแตกต่างกับสามีโจทก์ เพราะสามีโจทก์ได้เรียกจำเลยที่ ๑ ไปตักเตือนเรื่องความประพฤติ

นายสงวน ตุลารักษ์ มีความคิดเห็นแตกต่างกับสามีโจทก์ นายสงวนเคยไปประชุมองค์การคอมมิวนิสต์ในประเทศจีนและประเทศรัสเซีย นายสงวนเคยยื่นใบสมัครขอเข้าเป็นสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์จีน แต่ทางจีนไม่รับ

สามีโจทก์ไม่เคยสมัครเข้าเป็นสมาชิกสมาคมคอมมิวนิสต์จีน

ข้าฯ ไม่เคยได้ยินสามีโจทก์พูดว่าได้ส่งข่าวไปให้จอมพล ป. เรื่องที่ว่านายสุริยฯ ไปแพร่กัทรไปเข้าข้างศัตรูเสียแล้ว ถ้าเป็นความจริง สามีโจทก์จะต้องบอกให้ข้าฯ ระวังนายสุริย

เท่าที่ข้าฯ อยู่ใกล้ชีวิตโจทก์ โจทก์มีนิสัยโอบอ้อมอารี ไม่พูดนินทาใคร

ข้าฯ ไม่เคยรู้จักคนที่ชื่อชুমแสง ณ สุวรรณโลก หรือ ประยงค์

คอบทนายจำเลย

จำเลยที่ ๑ บอกแก่ข้าฯ และต่อหน้าคนหลายคนว่าหนีมาบักกิ้ง

ตอนแรกจำเลยที่ ๑ จะไปประชุมสหพันธ์สตรีสากลที่บักกิ้งทันกำหนดหรือไม่ ข้าฯ ไม่ทราบ แต่ตอนหลังไปประชุมทัน

สหพันธ์สตรีสากลประชาธิปไตย ที่ข้าฯ ทราบว่าเป็นคอมมิวนิสต์เพราะทางคอมมิวนิสต์ประกาศเช่นนั้น

ที่จำเลยที่ ๑ ไปประชุมโดยพรรคคอมมิวนิสต์ไทยส่งไปนั้นพูดต่อหน้าหลายคนบอกแก่ข้าฯ ในปี ๒๔๙๓

ที่ว่าทะเลาะกันนั้น ทะเลาะกันตั้งแต่ปี ๒๔๙๗ แต่สามีโจทก์และโจทก์แยกบ้านในปี ๒๔๙๙

ระหว่างอยู่ที่บกกิ้ง ๘ คน ไม่เคยพูดเรื่องการเมืองเลย

นายประเสริฐ ทรัพย์สุนทร, นายสุริย์ เป็นสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์ ส่วนนางลำเจียก จะเป็นสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์หรือไม่ช้า ๆ ไม่ทราบ แต่นางลำเจียกได้ไปประชุมพรรคคอมมิวนิสต์พร้อมกับจำเลยที่ ๑ นายประเสริฐ, นายสุริย์ และนางลำเจียก ไม่อยู่ที่บ้านของสามีโจทก์

นายประเสริฐ กับนายสุริย์ไปที่บ้านสามีโจทก์ทุกเดือนเป็นประจำ ที่ว่าสามีโจทก์เรียกจำเลยที่ ๑ ไปตักเตือนเรื่องความประพฤตินั้น สามีโจทก์บอกช้า ๆ และจำเลยที่ ๑ เองก็บอกเช่นนั้น

จำเลยที่ ๑ เคยอยู่กับโจทก์ที่บกกิ้งราวปีหนึ่งหรือสองปี

ช้า ๆ กับ ร.ต.อ. เดียบเท่านั้นที่ไม่ได้ทะเลาะกับสามีโจทก์ นอกนั้นก็ทะเลาะกัน และแยกไปอยู่ต่างหาก

ช้า ๆ กลับเมืองไทยสมัยนายเผ่าเป็นอธิบดีกรมตำรวจ ก่อนการเลือกตั้ง ๒๕๐๐

ช้า ๆ เคยต้องหาว่าฆ่านายชั้น โจรนวิภาค แต่ด้วยการสั่งไม่ฟ้อง.

คำให้การพยานโจทก์ ของ พล.ร.ต. พระยาศรยุทธเสนี
คดีดำที่ ๒๐๓๗/๒๕๑๐

๗ กันยายน ๒๕๑๐

ระหว่าง { ท่านผู้หญิงพูนสุข ฯ โจทก์
นางนงเยาว์ จำเลย

ตอบทนายโจทก์

ก่อนออกจากราชการ ข้าฯ รับราชการปลัดกระทรวงเศรษฐการ เคยเป็นประธาน
พฤฒิสภา เคยเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐการในรัฐบาลพระยาพหลฯ เป็นนายก
รัฐมนตรี

ข้าฯ พบปะกับสามโจทก์ในการประชุมรัฐสภาเสมอ

ข้าฯ เคยถูกพนักงานสอบสวนเรียกไปสอบสวนคดีสวรรคต พระพินิจชนคดีเรียก
ไปสอบ พระพินิจฯ เป็นพี่ชาย ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ฯ จำเลย ข้าฯ ถูกเรียกสอบสวนในฐานะ
เป็นพยาน

เอกสารหมายเลข ๑. ๒๐ เป็นบันทึกเหตุการณ์ข้าฯ ให้การในคดีสวรรคตที่
ทนายโจทก์ให้ดูชี้แล้ว

ข้าฯ ไม่เคยได้ยินว่าสามโจทก์หมิ่นหรือสบประมาทพระมหากษัตริย์

ตอบทนายจำเลย ค้าน

พระพินิจชนคดีฯ จะเป็นรองอธิบดีกรมตำรวจหรือไม่ ข้าฯ จำไม่ได้

ต้นฉบับเอกสารหมายเลข ๑. ๒๐ ข้าฯ เขียนส่งให้นายหลุยส์ พนมยงค์ น้องชาย
นายปรีดีฯ ต้นฉบับเอกสารหมายเลข ๑. ๒๐ จะได้อะไร ไม่ทราบ.

ตอนที่ข้าฯ ส่งต้นฉบับเอกสารหมายเลข ๑. ๒๐ ให้นายหลุยส์ นายหลุยส์อยู่ที่
หัวลำโพง พระนคร

ข้าฯ ไม่เคยคุยเรื่องส่วนตัวกับนายปรีดี สามโจทก์ เรื่องการเมือง ข้าฯ ก็ไม่
เคยคุยกับนายปรีดี.

บันทึกฉบับ พล.ร.ต. พระยาศรยุทธเสนี ร.น.

พิมพ์ด้วยตัวพิมพ์

เรียน	ถึงเฉพาะ
คุณหลวงอรรถกิติกำจร	
ถนนงามดูพลี ทุ่งมหาเมฆ	

๓๑. ถนนจักรพงษ์

๕ ส.ค. ๕๑

เรียน คุณหลวงอรรถกิติกำจร

ตาม จ.ม. ของคุณหลวงลงวันที่ ๑ เดือนนี้ ขอทราบความจริงเกี่ยวเรื่องที่ผมให้
 การไว้แก่เจ้าพนักงานสอบสวนนี้ ผมไม่ได้ใส่ร้ายหลวงประดิษฐฯ ใดๆเลย เรื่องของ
 ความจริงเป็นอย่างไรนั้น เป็นเรื่องยืดยาว จึงได้เขียนเป็นบันทึกส่งมาให้ท่าน ขอได้โปรด
 เห็นใจความจำเป็นของผม และได้โปรดปรับความเข้าใจกับผู้หลักผู้ใหญ่บางคนด้วย จะ
 ขอบคุณมาก บันทึกที่ส่งมานี้ ขอให้ถือเป็นความลับอย่างกวดขัน แต่สำหรับคุณหลวงผม
 วางใจ จึงได้ส่งมา เมื่ออ่านเสร็จแล้ว โปรดส่งคืน

ด้วยความนับถือ
 ก.ป. ศรยุทธเสนี

(ลับ - เฉพาะ)

บันทึก

เรื่อง ที่ต้องเป็นพยานในกรณีสวรรคต

วันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๑๑ เวลาประมาณ ๐๘.๐๐ น. เศษ นายเสถียรฯ ลูกชายมาบอกตำรวจสันติบาลขอให้นายเสถียรฯ ไปที่ทำการตำรวจ และหารื้อว่าควรจะไปหรือไม่ ข้าพเจ้าให้เชิญตำรวจเข้ามา ถามว่าจะให้นายเสถียรฯ ไปทำไม ตำรวจผู้นั้นแจ้งว่าไม่ทราบ พระพินิจฯ ให้มาเชิญไป ข้าพเจ้าก็อนุญาตให้ไปและให้ภรรยานายเสถียรฯ ไปด้วย ทั้งสองคนไปกับรถของตำรวจ

ข้าพเจ้าไม่แน่ใจว่าจะเกี่ยวกับกรณีสวรรคต สงสัยไปในทางเรื่องส่วนตัวของนายเสถียรฯ เพราะเด็กคนนั้นก็มีเรื่องมากจนใจเสมอ เลยเดาไปถึงเรื่องที่เคยอ่านข่าวหนังสือพิมพ์ว่าเขาไปเกี่ยวข้องกับสมาคมกรรมกร

ราวเที่ยงนายเสถียรฯ กลับ มาเล่าว่าคุณป้าน่าจะต้องเกี่ยวข้องกับกรณีสวรรคต ตำรวจเขาเรียกนายตีออกมายืนยันว่าหลวงประดิษฐฯ และพวกได้มาประชุมวางแผนปลงพระชนม์ที่บ้าน เวลานั้นถึงเวลารับประทาน ข้าพเจ้าจึงยังมีได้ซักถามอะไรต่อไป เมื่อกินข้าวแล้วจะรีบไปธุระเสียก่อน ทั้งนี้เพราะตนเองนึกว่าตนบริสุทธ์ กินข้าวแล้วก็ไปวัดชนะสงคราม ไปนั่งเป็นประธานในการเทศน์มหาชาติ เก็บเงินซ่อมแซมวัดซึ่งถูกระเบิดในการสงคราม

ประมาณ ๑๔.๐๐ น. มีคนไปตามว่า พระพินิจฯ ให้ตำรวจมาเชิญไป ก็กลับบ้านชั้นรถส่วนตัวไปกับนายตำรวจคนหนึ่ง ภายหลังทราบว่า เป็น พ.ต.ต. นายราชภัฏตี

เดินเข้าไปทางเรือนชั้นเดียวหลังที่ทำการตำรวจสันติบาล พอชนบวรได้ก็แลเห็นนายตี และ น.ต. ทองใบ นั่งอยู่ที่มายาวเจดีย์ริมบวรได้กับตำรวจอีก ๒-๓ คน ก็ร้องทักออกไปว่า นายตี, ทองใบ มาอยู่ที่นี้ด้วยหรือ? แล้วก็เดินเข้าไปหาพระพินิจฯ และหลวงแก้วฯ ซึ่งนั่งอยู่ที่โต๊ะกลางห้อง พระพินิจฯ เชิญให้นั่งลงตามที่เขาเชิญ

พระพิณิจ ๆ เริ่มถามถึงสุขทุกข์ก่อน แล้วถามว่า นายตีเคยอยู่ที่บ้านหรือ ตอบว่า เคย ถามว่า เคยรู้จักกันมาก่อนหรือ? ตอบว่า แต่ก่อนไม่รู้จัก มารูจักเมื่อเริ่มจะทำไม้ หมอนรถไฟ นายแมน จันทวานิช เป็นคนพามาให้รู้จัก ถามว่า นายแมน ๆ อยู่ที่ไหน ตอบว่า นายแมน ๆ เป็นเจ้าของแพท่าเรือแดงอยู่ที่ตลาดมโนรมย์หรือคังสำเภากา บ้านนายแมน ๆ อยู่ที่ไหน? ตอบว่า อยู่ที่ตลาดหลังแพท่า ถาม อ.ภ. อะไร จ.ว. อะไร? ตอบ อ.ภ. มโนรมย์ จ.ว. ชัยนาท นายตี ๆ บ้านอยู่ที่ไหน ตอบ อยู่ปากน้ำโพ ถาม นายตีมาอยู่ด้วยเมื่อไร ตอบ ราว ๕-๕ เดือนก่อนคุณแม่ถึงแก่กรรม ถาม การค้าไม้หมอนเข้าหุ้นกันหรืออย่างไร ตอบ ไม่ได้เข้าหุ้น ตกลงว่าจะแบ่งให้บ้างเมื่อได้กำไร ใช้เป็นคนวิ่งเต็นหากคนรับตัดไม้ส่งให้ ก็เลยเล่าให้ฟังว่า หาได้รายเดียวคือราย พ.ต. หลวงขจรกลางสนาม ซึ่งเป็นเขยน้อยเขยใหญ่กับนายตี เอาเงินล่วงหน้าไป ๓๐,๐๐๐ บาท โดยมีนาเป็นประกันตีตัดส่งไม่ได้เลยสักท่อน ต้องไปขอเลิกสัญญากับบริษัทนพคุณซึ่งเบิกเงินเข้ามา ถูกปรับปรับนี้เลยปรับหลวงขจรบ้าง หลวงขจร ๆ ยอมให้ปรับ ๒๐,๐๐๐ บาท เป็น ๕๐,๐๐๐ บาท สัญญาจะผ่อนใช้ครบสัญญาก็ไม่ผ่อน ต่อมาใช้นายตี ๆ ไปซื้อไม้หมอนทางสองพี่น้อง จ.ว. สุพรรณไป ๒ คราว ชาติทุนหลายพันบาท ไปเลือกไม้เลว ๆ มาถูกคัดออกหลายร้อยท่อน จึงเลิกไม้ค้าต่อไป

ถาม. นายตี ๆ ออกจากบ้านเมื่อไร? โกรธกันหรือเปล่า? ตอบ. เห็นจะโกรธ เพราะเมื่อจะกลับขอเงิน ๒๐๐ บาท ให้ไป ๕๐ บาท ไปแล้วก็ไม่กลับ ๆ มาตอนปลายครึ่ง ๑ มาช่วยพูดว่า หลวงขจร ๆ จะขอให้ ๓๕,๐๐๐ บาทถ้าตกลงจะใช้ทีเดียวหมด ตอบไปว่าถูกปรับตั้ง ๒๐,๐๐๐ บาท และยังมีชาติทุนค่าโง่หุ้ยและอื่น ๆ อีกลดให้ไม่ได้ ตั้งแต่นั้นก็ไม่เคยมาอีกเลย ถาม ทราบไหมว่าเมื่อไปแล้วไปอยู่ที่ใด? ตอบ ทราบว่าไปทำไม้อยู่กับหลวงขจร ๆ ถามว่า น.ต. ทองใบมาเป็นคนใช้นานเท่าไร? ตอบว่า รวม ๒-๓ ปี ออกไปราว ๑ ปี ไปเป็นคนใช้ที่อื่นซึ่งทราบจากคุณหญิงว่า เขาให้ค่าจ้างสูงกว่า

ต่อจากนั้นก็ถามว่าคุณแม่ถึงแก่กรรมเมื่อไร? ตอบว่า จำไม่ได้ และย้อนถามพระพิณิจ ๆ ไปว่า เมื่อทำบุญ ๗ วัน คุณพระก็ไป คุณพระจำได้ไหม พระพิณิจ ๆ ตอบว่า ผมงจำไม่ได้ นี่ก็นึกตอบไปว่า ขอผมกลับไปบ้านประเดี๋ยวจำได้ว่าผมโน้ตได้ คุณพระพิณิจ

ก็ให้กลับมา จึงเอาสมุดบันทึกและประวัติส่วนตัวบันทึกไว้ไปด้วย เมื่อกลับมาแจ้งให้
ทราบว่าคุณแม่ถึงแก่กรรมวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๑๙ (ในหลวงสวรรคต วันที่ ๙ มิถุนายน
๒๕๑๙ ห่างกัน ๔ เดือนเศษ)

ต่อจากนั้นก็ถามว่า หลวงประดิษฐไคยมาบ้านบ้างไหม ตอบว่า เท่าที่จำได้เคย
มาคนเดียว เมื่อแต่งงานลูกสาว หลวงธำรงไคยมาใหม่ ตอบว่า เคยมา เมื่อทำบุญ ๗ วัน
คุณแม่ นายทองอินไคยมาใหม่ บอกว่าไม่เคยมาเลย นายจำลอง ไคยมาใหม่ ตอบว่า ไม่
เคยมา ถามซ้ำว่า พวกนี้รู้จักกันมานาน ทำไมไม่เคยมาบ้างหรือ ตอบว่า รู้จักกันก็เพียง
เวลาไปประชุม นอกสมัยประชุมไม่เคยไปมาหาสู่เลย เฉพาะคุณทองอินมีภารกิจกันใจกันอยู่
บ้างและ ภายหลังสงครามรู้สึกว่าเขาใหญ่โตขึ้น ก็เลยไม่มีใครได้พูดจากัน

ถามว่า รู้จัก ร.อ. อัครชัย ไคยมาใหม่ ตอบว่าตามตรงว่า เด็กคนนี้ พ่อแม่ทาง
ภรรยาด้วยกัน ภรรยาอัครชัยด้วยกัน พ่อแม่อัครชัยด้วยกันมาก แต่อัครชัยไม่
ใครไปมาหาสู่

ถามว่า รู้จักนายชิต นายบุศ ไคยมาใหม่ บอกว่า ไม่เคยรู้จัก เคยเห็นรูปในหนังสือ
พิมพ์ ๑ ครั้ง บदन ก็จำไม่ได้

ถามว่า หลวงเขวงฯ ไคยมาใหม่ ตอบว่าไม่เคยมา ถามว่า ก็อยู่พรรคเดียวกัน
ทำไมไม่ไปมาหาสู่กันบ้างหรือ ตอบว่า ถ้าเกี่ยวกับงานของพรรคก็ไปพูดกันที่ทำการพรรค
ถ้ามีอะไรส่วนตัวก็หาโอกาสพบกันท่อน เพราะต่างคนต่างมีงานทำ

ถามถึง เฉลียวว่า ไคยมาใหม่ ตอบว่าไม่เคยมาพบ คุยกันบ้างที่สภาเท่านั้น
จะเป็นหลวงแผ้วหรือใครก็ไม่รู้จักชื่อ เอ่ยขึ้นว่า ถิ่นนายดีและ น.ส. ทองใบ ต่าง
ยืนยันว่า พวกนี้เคยมาที่บ้านเจ้าคุณเสมอ ทำไมเจ้าคุณบอกว่าจำไม่ได้ ถ้าไม่จริง ๒ คนนี้
จะเอาอะไรมาพูด เขาบอกว่าพวกนี้ได้มาประชุมวางแผนการปลงพระชนม์ที่บ้านเจ้าคุณ
ทั้งสองคนเท่าที่ผมสอบสวนแล้วเขาก็เคารพและคิดถึงบุญคุณเจ้าคุณอยู่ เมื่อได้ให้การไว้ยัง
กรวยให้ผมว่า ขออย่าให้เจ้าคุณต้องเกี่ยวข้องกับเลย ท่านเป็นคนดีมาก และให้ที่พักกัน
อยู่หลับนอน ดังนี้ ถ้าไม่จริงมันจะเอาอะไรมาพูด นายดีแก่กว่าเจ้าคุณยังจำได้ เจ้าคุณ
ปฏิเสธว่าจำไม่ได้จะให้ผมเชื่ออย่างไร? เวลานี้เป็นประธานสภาทำไมจำข้อบังคับได้แม่นยำ

ตอบว่า เรื่องข้อบังคับสำนักงานนั้นเอามาเทียบกันไม่ได้ เพราะหน้าที่จะต้องดูไว้ให้สนใจ ส่วนเรื่องพนันไม่น่าคิดว่าจะมีผู้มาถามถึงไม่สนใจ และพูดต่อไปว่าที่จริงนั้น รู้ดีกว่าความจำไม่ได้มาแต่อย่างเช่น ๕๒ แล้ว จึงได้หาทางลาออกจากราชการตั้งแต่อายุ ๕๔ ซึ่งยังไม่ครบเกษียณอายุ

ตอนนั้น นายตำรวจผดักกันมาช่วยพูดและขแรงหลายคนรวมทั้งพระพินิจด้วย ยังไม่มีการจด

พระพินิจฯ กล่าวว่า เรื่องนี้ ผมได้ทรงมานานโดยผมนับถือเจ้าคุณและทราบว่าเจ้าคุณเป็นคนดี ไม่ใคร่เอาเรื่องอะไรกับใคร ที่ต้องมาพัวพันด้วยคงจะกลัวอิทธิพลหลวงประดิษฐ ผมทราบมานานแล้ว แต่ที่เก็บนิ่งไว้เป็นคนสุดท้ายก็เพื่อจะหาทางช่วยเหลือ ผมได้ไปปรึกษานายทหารผู้ใหญ่ทั้งบกทั้งเรือแล้ว ท่านเหล่านั้นแนะนำว่า เมื่อเรื่องปรากฏเช่นนี้ ก็ต้องจัดการไปตามทางการ แต่ให้หาวิธีให้ผ่อนหนักเป็นเบาลงบ้าง ถ้าเจ้าคุณยังปฏิเสธอยู่อย่างนี้ ก็จะต้องเป็นจำเลยในฐานสมรู้ร่วมคิดด้วย

หลวงแก้วฯ ขแรงต่อไปว่า เจ้าคุณอย่าคิดไปฟังพวกเหล่านั้นเลย ไม่มีใครที่จะกลั้มอิทธิพลให้เจ้าคุณฟังได้อีก ผมเชื่อ ๑๐๐% ว่าในหลวงถูกลอบปลงพระชนม์เพราะพวกนี้ ผมมีหลักฐานบริบูรณ์ทุกอย่าง ผมไปเฝ้าในหลวงมา ท่านก็ปรักปรำและให้หลักฐานผมบริบูรณ์ ในหลวงรับสั่งว่า เรื่องที่เกิดขึ้นนั้นเกี่ยวแก่การแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการตลอดจนรดพระที่นั่งส่วนพระองค์ อยากจะใช้ก็สั่งให้เอาไปโดยมิได้ขอพระบรมราชานุญาต

ส่วนสมเด็จพระที่นั่งมหาท่านว่า ได้กับคนโน้นคนนี้ ก็เป็นการใส่ความทางนั้น เจ้าผู้รับคนหนึ่งที่ถูกกล่าวหา เมื่อได้พบแล้วก็ไม่น่าจะเป็นไปได้เพราะเป็นคนทำสวน รับผิดชอบแต่ตัดผักอยู่ที่ตำหนักห้องใต้ถุน และนายเอกก็เช่นเดียวกัน เขาได้ช่วยเหลือท่าน ๆ ก็เห็นเขาเมตตาของแพงให้เงินเขาบ้างก็ถูกนิทา

ได้สังเกตการแต่งพระองค์ของสมเด็จพระชนนีก็เห็นท่านแต่งตัวขอมซ่อ ทำงานโน่นนี่ตลอดวัน ถ้าเป็นคนยังฝักใฝ่ทางชู้สาวอยู่ ก็คงจะแต่งให้ดีกว่านั้นและย้ำว่า เจ้าคุณเชื่อพวกผมดีกว่า พวกผมจะช่วยเจ้าคุณเมื่อเจ้าคุณรับเป็นพยานแล้ว ผมจะให้ความอารักขาไม่ต้องกลัว

พระพินิจก็เขียนว่า ผมทราบว่าเจ้าคุณจน มีลูกก็ไม่เอาถ่าน หาเรื่องผลาญ
บะหมี่ ๆ เวลานี้เจ้าคุณให้คุณหญิงไปค้าผ้า ผมก็ทราบ ถ้าหากต้องเป็นจำเลย เจ้าคุณก็แย้
ครอบครัวก็แย้มาเจ้าคุณนา

เมื่อพระพินิจฯ แหย่ถึงฐานะครอบครัว ก็เลยเล่าให้ฟังว่า ความจริงผมจน
ใคร ๆ ก็รู้อยู่ ยิ่งลูกมาทำหนังสือร้องรับใช้ตั้ง ๓ - ๔ หมื่น และขาดทุนไม่หมอนเข้าด้วย
ได้เบียดจากผู้รับตัดไม่ส่งก็ยังไม่ได้ จึงต้องกู้ยืมเอาเงินไปใช้บริษัทรุ่นพี่คุณเขาคือ ๕ - ๖ หมื่น
ถ้าต้องคดีคงแย้แน่ ก็เลยพูดขึ้นมาว่า ความจริงผมแน่ใจว่าผมบริษัทที่เกี่ยวข้องแก่เรื่องนี้ แต่เพื่อ
ให้โอกาสผมทบทวนความจำสักริดกั้นอยู่ อยากจะขอพบคุณหญิงสักหน่อยลองถามเขา
เขามความจำดีกว่าผม

พระพินิจฯ ก็ส่งให้นายตำรวจมารับคุณหญิงไปและพูดกับข้าพเจ้าต่อไปว่า เจ้าคุณ
รับเสียดีกว่า ผมจะกันเขาเป็นพยาน ถ้าไม่เชื่อผม ๆ จะเชิญ พล. ท. ผิน ฯ มาทำหนังสือ
รับรองให้ หรือถ้ายังไม่แน่ใจจะให้จอมพลทำหนังสือรับรองให้ก็ได้ ผมจะพาไป ท่านเหล่านั้น
เขายังสงสารเจ้าคุณอยู่

ข้าพเจ้าก็ตอบว่า รอพบคุณหญิงก่อน พระพินิจฯ จึงชวนข้าพเจ้าลุกขึ้นจากโต๊ะ
ขอพูดกันเป็นส่วนตัว พาดวงทางบรรทัดหลังลงไปนั่งโต๊ะ (เวลานี้ประมาณ ๑๖.๐๐ น.เศษ)
ได้คุณเร็น ได้นายตำรวจซึ่งนั่งอยู่ ๒-๓ คนไปหมด ส่งเอาโอดวิตติมาให้ ๑ แก้ว แล้วก็
เริ่มพูดจาเกลี้ยกล่อมถามว่าเวลานี้ทำอะไร ก็บอกว่าเวลานี้เป็นกรรมการบริษัทอยู่ ๓ บริษัท
ได้เบียดประชุมบ้างเดือนละเล็กน้อยบ้างมาจุกได้เล็กน้อย ตั้งแต่ถูกรัฐประหารแล้ว รายได้
ไม่พอจ่ายกินทุนทุกวัน ต้องขายของเก่าเลยงครอบครัว ลูกก็ยังไม่เรียนหลายคน

พระพินิจฯ ก็เขียนว่า ผมจะช่วยพูดให้จอมพลหาหนทางให้เจ้าคุณสักแห่งหนึ่ง
และผมเองก็จะพยายามช่วย อย่าปฏิเสธเลยเรื่องจะได้เสร็จกันเสียที นี่ก็หลายชั่วโมงแล้ว

ก็ตอบว่า ก็เรื่องมันไม่จริงจะให้ผมรับอย่างไร รูดี้ก็จะอายใจเหลือเกิน พระพินิจฯ
ก็ยกเรื่องนายติ ก็ยังรับบุญคุณข้าพเจ้าอยู่และกราบไหว้ท่าน ขออย่าให้ข้าพเจ้าต้องเป็น
จำเลย และก็ไม่วางใจอะไรเจ้าคุณ มันจะมาปรับปรับเจ้าคุณเอาอะไร

ข้าพเจ้าก็บอกว่า คุณพระอย่าเชื่อใจอายตนะก้นา อ้ายหมอนชอบไม่ไม่เข้าเรื่อง
เสมออยู่กับผมมา ยิ่งอยู่ไปยิ่งรู้ว่าเป็นคนเชื่อไม่ได้ การพูดพล่อย ๆ ของมันถึงกับจะให้ลูก ๆ
หลาน ๆ ผมทะเลาะจะแทงนายตายก็ครั้งหนึ่ง และเรื่องไม่หมอนักเหมือนกัน ไรยนาท
หลวงขจร ๆ เขามากรันตเงินที่เขาไป นายตี ๆ มาบอกผมว่าเป็นนาดี ช้อมาจากท่านผู้หญิง
ละเอียด ได้ค่าเช่าพอเลี้ยงครอบครัวทุกปี และเป็นคนมีนามากเชื่อได้ ผมเชื่อเลยไม่ไปดุนา
ก่อนจ่ายเงิน ต่อมาเมื่อตกลงโอนให้ข้าพเจ้าแล้ว กลับปรากฏว่าเป็นนาอยู่ในท่าเลไม่ได้
มีคนเช่าทำไม่เต็มพื้นที่ ที่ไม่ได้ทำทางปล่อยรก

ให้ไปซื้อไม้กวาดตรวจไม่รอบคอบ จนผู้ซื้อคัดออกหลายร้อย กลับไปทะเลาะกับผู้
คัดไม้ออกอีก ที่ข้าพเจ้าไม่ได้ให้ออกเพราะเกรงจะรุนแรงไป นอกจากนั้นยังเที่ยวไปคุยไม้กับ
ผู้ที่เขาไปติดต่อว่า เป็นหุ้นส่วนกับข้าพเจ้า เรื่องเหล่านี้มาทราบภายหลังเป็นตอน ๆ ฉะนั้น
ตอนจะกลับบ้านจึงไม่ให้เงินตามที่ขอ

พระพิณิจ ๆ ก็ว่า นายตีให้การไว้กว่ายังเคารพเจ้าคุณด้อย ผู้ตกนเพียงเพรณิก
พอดคุณหญิงมาถึง

พอดคุณหญิงมาถึง ก็มานั่งที่โต๊ะใต้ถุน ซึ่งข้าพเจ้านั่งพูดอยู่กับพระพิณิจ ๆ พระ
พิณิจ ๆ ก็ถูกจากโต๊ะชั้นข้างบน มีนายตำรวจคนอื่นไม่รู้จักมานั่งแทน ข้าพเจ้าก็ถามว่า
จำได้ไหมว่าหลวงประดิษฐฯ เคยมาที่บ้านบ้างไหม คุณหญิงตอบว่า เท่าที่จำได้เคยมา
คนเดียว เมื่อคราวแต่งงานลูก ตำรวจคนนั้นก็ถามว่า รู้จักนายทองอินและนายเฉลียว,
นายจำลอง, นายตี (วัชรชัย) ไหม คุณหญิงว่า นายตี รู้จักแต่ไม่คุ้นเคยนายทองอินเคย
พบครั้งเดียวและไม่ได้พูดคุย เมื่อกรรมการหอการค้าเชิญไปรับประธานที่หอการค้า คนอื่น
ก็ถามไม่รู้จัก

เมื่อถามแม่ถวิลว่า สองนี้ให้ตี นายตีแกยืนยันว่า พวกทักกล่าวนามมาแล้วเคย
ไปที่บ้าน แม่ถวิลว่า เอะ ถ้าไปก็คงนึกออก พอพูดเท่านั้นตำรวจก็เชิญข้าพเจ้าขึ้นข้างบน
ชั้นบนรรได้หลังไปนั่งโต๊ะ ที่ชานระหว่งผ้าห้อยใหญ่กับครัวหรือห้องคนใช้

คราวนี้ตำรวจมานั่งอยู่ด้วย ๒ คน ยืนข้างขวา ๑ คน ข้างซ้าย ๑ คน รู้จักแต่
หลวงแล้ว ๆ คนเดียว คนยืนทางขวาหนุ่มและร่างใหญ่โตแข็งแรง ตัดผมใหม่เกรียนข้าง ๆ

คนใหญ่โตแข็งแรงว่า เรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญที่ประชาชนสนใจมาก พวกผมอยู่ต่างจังหวัดถูกเรียกมาช่วยสอบสวน ผมทำงานทั้งกลางวันกลางคืน บางคืนสองยามก็ยังไม่ได้นอนผ่านคืนรายมาก แต่พวกผมทำงานตามหน้าที่ไม่ได้บ่นเรื่องขื่นเลย สืบได้มาอย่างไรก็ว่าไปตามรูป พวกผมนับถือเจ้าคุณจึงพยายามจะช่วย ควรรับเสียดีกว่านักเขินมากแล้ว

อีกคนก็กล่าวกันว่า ผมเชื่อว่าเรื่องนี้เป็นจริง เจ้าคุณไม่แน่ใจว่าพวกผมจะช่วยกลัวจะต้องเป็นจำเลย จึงไม่รับ พอพูดแทนพระพินิจฯ ก็เข้ามาฆ่าพูดถึงจะให้ พล.ท. ผินฯ หรือจอมพลรับรองอีกเป็นคำรับรอง

ข้าพเจ้าก็ยืนยันกรานว่า ก็จำไม่ได้ว่าพวกนั้นมาจะให้รับอย่างไร ถ้าจริงก็ยินดีรับและเชื่อเกียรติ คุณพระ (พระพินิจฯ) ไม่ต้องให้ผู้ใหญ่ต้องรับรองดอก พอพูดแทนพระพินิจฯ ก็ออกไป และได้ยื่นส่งตำรวจว่า ผมจะกลับบ้านไปอาบน้ำอาบทำสักประเดี๋ยวแล้วก็หายไป

ตอนนั้นใครคนหนึ่งบอกว่า คุณอุ้งน้ลูกเขยเจ้าคุณก็มา จะให้ขึ้นมาพบใหม่ ข้าพเจ้าก็บอกว่า ดีเหมือนกัน ถ้าคุณหญิงยังอยู่ให้เชิญขึ้นมาด้วย.

หมายเหตุ คุณหญิงบอกให้ทราบภายหลังว่า ตอนที่ข้าพเจ้าลูกเขยขึ้นข้างบน เมื่อพบกับคุณหญิงแล้วนั้น ตำรวจคนหนึ่งมาบอกกับคุณหญิงว่า จะให้ไปตามคุณอุ้งน้ มาใหม่ผมรู้จักกันจะไปรับมาเพื่อจะให้มาช่วยพูดกับเจ้าคุณท่าน ดูเหมือนจะเป็นนายราชภัคดีฯ คุณหญิงยังไม่ทันตอบเขาก็ไป ข้าพเจ้าหรือคุณหญิงไม่ได้ไปให้รับตามข่าวหนังสือพิมพ์

เมื่อคุณหญิงและอุ้งน้ขึ้นไปหาข้าพเจ้าแล้ว ตำรวจก็ลุกออกไปหมด ปล่อยให้ข้าพเจ้าพูดกันลำพังอยู่พักหนึ่ง อุ้งน้และคุณหญิงก็ว่า ตาดีและดีไปมันยืนยันเราจะทำอย่างไร ข้าพเจ้าก็ว่าเมื่อนึกไม่ออกจะบอกว่าเขาอย่างไร อยากจะปล่อยให้ตามเรื่องเลยบอกอุ้งน้ให้ทราบว่า เวลาผ่านไปสิบคืนอยู่ที่โตม้ง ให้ช่วยเป็นธรรและค้นเรื่องดู แม่วิดช่วยหาเอกสารต่าง ๆ ให้เขาด้วย พูดกันเพียงเท่านี้ ตำรวจก็เชิญอุ้งน้ฯ กลับ สักประเดี๋ยวก็มีคนเอาข้าวห่อ ๒ ห่อกับแกงจืดและโอวัลตินมาให้ ว่าเย็นแล้วรับประทานเสีย ข้าพเจ้าและคุณหญิงก็รับประทาน รับประทานไม่ลงเพราะข้าวแข็งฟันไม่ตี เวลาผ่านไปกว่าแล้ว นั่งรับประทานอยู่ราวครึ่งชั่วโมง พอจะอิ่มก็มาตรวจมานั่งด้วยสองสามคน

คราวนั้นนายตำรวจฉิวเนื้อดำ ๆ มานั่งอยู่ด้วย ๑ คน ๆ นพูดว่า เมื่อคุณพระพิณิจ ๗ จะไปบ้าน ท่านรู้สึกคุณเจ้าคุณแล้ว สงพดมดวงอีกครั้งชวโมงเจ้าคุณยังปฎิเสธอยู่ ให้บอกสันติบาลเอาตัวไปกักไว้ พวกผมดวงดาวเจ้าคุณจึงขอร้องว่าให้โอกาสพวกผมช่วยเกลี้ยกล่อมและแข็งแรงต่อไปอีก และขอให้คุณพระรีบกลับมาด้วย อีกคนหนึ่งพูดเสริมต่อไปว่า ถ้าเจ้าคุณต้องถูกกักตัว พอรุ่งขึ้น หนังสือพิมพ์ก็จะลงกันแน่หมด มติมหาชนเป็นอย่างไร เจ้าคุณคงทราบแล้วต่อไปเจ้าคุณจะเสียหายหมด ความดีที่เคยทำมาหมดกันครึ่งน ถ้ารีบเสียจะเป็นประโยชน์แก่เจ้าคุณและครอบครัวเอง ถ้าเจ้าคุณยอมเป็นพยาน ต่อไปจะแสดงให้เห็นว่า พวกผมได้ทำคุณไว้แก่เจ้าคุณมากมาย พวกผมไม่ได้ปรักปรำเจ้าคุณเลย ไม่เชื่อเรียกนายตี และทองใบตามมาก็ได้ ถ้าไม่จริงมันจะเอาอะไรมาพูด

ในที่สุดข้าพเจ้าได้ขอให้เรียกนายตีขึ้นมาถาม นายตีกยมนัยว่าจำได้ว่าพวกนี้ได้มาปรึกษากันจริง เขาจำได้แน่นอน พูดแทนเขาก็ให้นายตีกลับ ข้าพเจ้าจึงให้เรียก น.ส. ทองใบขึ้นมา และถามว่า แกรู้จักนายเฉลียวหรือ ทองใบตอบว่า เด็ก ๆ บอก พอจะถามต่อไปเขาก็ให้ น.ส. ทองใบกลับ

เมื่อ ๒ คนกลับแล้ว ยังดำทับอีกว่า ไม่เฉพาะแต่สองคนเท่านั้น แม้แต่บุตรของข้าพเจ้าเองก็ยังมาให้การว่าพวกนี้เคยมา (เขาหมายถึงนายเสถียร) และยังมีคนอื่น ๆ ใกล้เคียงยืนยันอีกหลายราย เช่นพวกโรงกระดาษป่นและตามห้องแถวเป็นต้น

ขณะนั้น ข้าพเจ้าร้อนและเปลี้ย เพราะแต่งสากล ปิดผ้าผูกคอออก รู้สึกมันงไปหมด คิดแต่ในใจว่าถ้าถูกเป็นจำเลย เขาก็ต้องเอาตัวไปกักไว้ เวลานี้สุขภาพไม่สมบูรณ์ รับประทานก็ต้องจัดอาหารเหลว ๆ ง่ายๆ เป็นพิเศษ ข้าพเจ้าต้องหุงให้เบื่อก ถ้าถูกกักคงเจ็บ เจ็บก็คงตายระหว่างซึ่งเป็นแน่ สุานะทางครอบครัวก็เต็มที มีหนอยเวลาดนเกือบแสนบาท อยู่ข้างหลังต้องล้มละลายแน่ ถึงคราวฟ้องก็คงประกันไม่ได้ หากจะให้ประกันก็ไม่มีเงินวางประกัน เบยหวัดเบยบ้านาญที่เคยรับก็จะถูกกด คิดทบทวนอยู่เช่นนี้ ก็พอดีพระพิณิจกลับมาเข้ามาถามว่า ทำไมเจ้าคุณรับประทานน้อยเหลือเกิน ตอบว่าข้าพเจ้าแข็งกินไม่ได้ และกินไม่ลง ฟันไม่ดี อยู่บ้านต้องจัดอาหารง่ายๆ เป็นพิเศษ พระพิณิจ ๗ จึงร้องสั่งให้ไปซื้อไก่มาให้ ข้าพเจ้าชอบใจ ว่าไม่ต้องซื้อ แล้วเชิญพระพิณิจมาที่โต๊ะ ขออนุญาตปรึกษากับคุณหญิงศักดิ์เล็กน้อย พระพิณิจ ๗ ก็อนุญาต

เมื่อตำรวจคนอื่น ๆ จะลุกไป ได้พูดกับคุณหญิงว่า เรื่องนี้อยู่ที่คุณหญิง ถ้าคุณหญิงให้ท่านรับ ท่านคงรับ การรับจะเป็นประโยชน์แก่คุณหญิงและครอบครัวมาก แล้วต่างก็ออกไปหมด

เวลานั้นเป็นเวลาเกือบ ๕ โมงแล้ว จึงพูดกับคุณหญิงว่า ถ้าข้าพเจ้าต้องถูกกักตัว จะต้องเดี๋ยวดรอนดงตกลงมาแล้วข้างต้น จะลองถามเขาก่อนว่า ที่เขารว่าถ้าตกลงเป็นพยานเขาแล้ว เขาจะหาวิธีให้เราพ้นจากคดีนั้น เขามีความคิดอย่างไร คุณหญิงก็ตกลง

ข้าพเจ้าจึงลุกขึ้นจากโต๊ะ ขอเชิญพระพินิจพบกันสองต่อสอง จึงพากันเดินไปทางเฉลียงสุดทางด้านหลัง เฉลียงเดียวกับที่นางอยู่นั้นแล้วข้าพเจ้าก็ถามว่า ที่ว่าจะช่วยให้ผมปลีกตัวพ้นคดีนั้น จะทำอย่างไร พระพินิจฯ ก็แนะนำว่าเมื่อเชิญพวกนั้นเข้าห้องรับแขกแล้วก็ขอตัวลุกออกไปเสียสักครู่ แล้ววกกลับ คุยกันเรื่องคำชายหรือเรื่องอื่นอีกสักครู่ แล้วเขาก็ลากลับ ระหว่างที่เจ้าคุณลุกไปนั้น นายตี๋ เป็นคนได้ยินเขาปรึกษาวางแผนการนี้ ท่านเจ้าคุณก็ไม่ต้องเกี่ยวข้องเป็นแต่เขามาอาศัยสถานที่บ้านเจ้าคุณเป็นที่ปรึกษาเท่านั้น

เมื่อพระพินิจฯ แนะนำเช่นนั้น ข้าพเจ้าตรัสตรงอยู่สักครู่หนึ่ง ทบทวนเหตุผลดูเห็นว่าพยานสำคัญคือนายตี๋ คนเดียว เมื่อกลับบ้านได้ พอจะหาข้อเท็จจริงหักล้างพยานปากกันได้ และถ้ามีทางทำได้ก็จะกลับคำให้การภายหลัง ก็ตกลงรับเป็นพยาน จึงพากันเดินเข้าไปที่โต๊ะกลางในห้อง โต๊ะเดียวกับที่เข้าไปนั่งครั้งแรก มีนายตำรวจนั่งอยู่ทางซ้ายหนึ่งคนไม่รู้จักชื่อ ข้าพเจ้านั่งทางขวา พระพินิจฯ นั่งหัวโต๊ะ

พระพินิจฯ ก็เริ่มเขียนคำให้การ เริ่มต้นด้วยการรู้จักกับนายตี๋ฯ มีนายแม่นี่ฯ แนะนำมาให้รู้จักก่อน ตลอดจนนายตี๋ฯ ไปหาพันตรีหลวงซจร ฯ มารับตัดไม้ส่ง การจ่ายเงินให้หลวงซจรไปตลอดจนการปรับพันตรีหลวงซจร ฯ จนนายตี๋ฯ ออกจากบ้านไป

ข้อสำคัญก็คือได้ให้การไว้ว่า นายตี๋ฯ มาอยู่บ้านข้าพเจ้าราว ๔ - ๕ เดือนก่อนคุณแม่ (แม่ยาย) ถึงแก่กรรม (ซึ่งภายหลังเมื่อได้สอบถามคนที่เคยมาอยู่ที่บ้านและออกไปอยู่ทอนแล้ว ก็กับสอบทวนความจำคนที่กำลังอยู่ในบ้าน จึงแน่ใจว่านายตี๋ฯ เข้ามาอยู่ในบ้านตอนเมื่อคุณแม่ถึงแก่กรรมแล้ว ก่อนคุณแม่ถึงแก่กรรมเป็นแต่ไป ๆ มา ๆ ซึ่งจะได้บันทึกไว้ต่อไปข้างหน้า)

เมื่อหมดเรื่องนายต๋ว แล้ว พระพินิจฯ ก็เริ่มเขียนเรื่องหลวงประดิษฐกับพวก
ซึ่งเขียนนำว่าประมาณ ๒ เดือนก่อนกรณีสวรรคต หลวงประดิษฐ, นายต๋ว, นายเฉลียว
(แล้วจะเขียนชื่อ นายชิต, นายบุศ, นายทองอิน ลงไปด้วย ข้าพเจ้าทักว่า ๓ คนก็พอแล้ว)
พระพินิจฯ จึงเขียนว่ากับพวกอีก ๒-๓ คน ซึ่งจำไม่ได้ (ลงไปข้าพเจ้าก็ยอม) ได้ไปหา
ข้าพเจ้าที่บ้าน ตอนเย็น ๆ โดยไม่ได้บอกล่วงหน้าให้ทราบ เมื่อข้าพเจ้าก็เชิญเข้าไปใน
ห้องรับแขก เมื่อได้ถามสัพทุกข์ ก็ถามข้าพเจ้าถึงเรื่องการตัดไม้หอมอนรถไฟ ซึ่งได้ทราบ
มาว่ากำลังทำการตัดอยู่ ข้าพเจ้าตอบว่ายังมีได้ลงมือ เป็นแต่เพียงเที่ยวสืบราคาหาผู้รับตัด
ส่งอยู่ แล้วข้าพเจ้าก็ขอตัวลุกออกจากห้องไปข้างบน (หมายถึงบนเรือนเพราะห้องรับแขก
อยู่ข้างล่าง) เพื่อส่งให้เด็กหอนาและบุหรีมาเลี้ยง.....

หมายเหตุ (การจัดนำและบุหรีมาเลี้ยงแขกที่มหาข้าพเจ้านั้น ข้าพเจ้ามิได้มอบหมายใคร
เป็นพิเศษ เพราะเด็กส่วนมากเป็นเด็กนักเรียนและไปทำงานบ้าง พวกแม่ครัวก็แต่งตัวไม่
เรียบร้อย สดแต่ใครว่างก็จัดมา โดยมากข้าพเจ้ามักต้องส่งแทบทุกราย แยกบางรายไม่จัด
มารับรองก็มี เพราะโดยปกติบุหรีข้าพเจ้ามิได้หาไว้ประจำ บางทีต้องออกไปซื้อข้างนอกก็มี
เพราะข้าพเจ้าไม่ชอบ และไม่อยากจะขอมาทั้งไว้ ส่วนมากซื้อบุหรีมวนของกรมสรรพสามิตซึ่ง
เก็บนานก็เสีย ชื่อมาที่ไรท์เหลื่อเด็ก ๆ ผู้ชายและลูกชายโต ๆ รวบเอาไว้สุบหมด ซึ่งข้าพเจ้า
ห้ามมิให้เขาเหล่านนั้นสูบ เพราะต่างยังมีรายได้ไม่พอ)

.....สักครู่ก็กลับลงมา - และคุยกันเรื่องการตัดไม้หอมอนต่อไป สักครู่ต่างก็ลากลับ
ระหว่างที่ข้าพเจ้าออกไปจากห้อง เขาจะคุยหรือพูดเรื่องอะไร ข้าพเจ้าไม่ทราบ

ต่อจากนั้น พระพินิจฯ ก็ถามถึงว่า หลวงประดิษฐนับถือข้าพเจ้ามากไม่ใช่หรือ
และหลวงธำรงก็เรียกเจ้าคุณว่าอาจารย์ไม่ใช่หรือ ข้าพเจ้าก็ตอบว่าหลวงธำรงไม่เคยเรียก
ข้าพเจ้าอาจารย์เลย ความจริงข้าพเจ้าเคยเป็นครูสอน แต่ไม่เคยเรียก

ส่วนหลวงประดิษฐนั้น เริ่มนับถือข้าพเจ้าเมื่อครั้งเปิดประชุมสภาใหม่ ๆ ตอนต้น
แห่งการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ซึ่งมีสมาชิกพรรคอาวูรเข้าประชุมกันมาก เวลาได้เถียงกัน
รัฐบาลพระยามโนเกรงจะเกิดเหตุ จึงให้ทหารไปยืนตรวจคนตอนจะเข้าประตูพระที่นั่ง เมื่อ
เปิดประชุม ข้าพเจ้านั่งเป็นประธาน ก็ได้มีการถามกันชนในที่ประชุมสภาว่า การที่รัฐบาล

ทำเช่นนี้ ถูกผิดและเป็นการสมควรเพียงไร ข้าพเจ้าจึงลุกขึ้นกล่าวว่า เรื่องสถานเป็นของใหม่สำหรับเรา จึงหันไปถามหลวงประดิษฐว่า ท่านเป็นผู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญและสภาตั้งอยู่ ขอเชิญชี้แจงระเบียบที่ทราบมาให้ที่ประชุมฟัง หลวงประดิษฐชี้แจงว่า การรักษาระเบียบต่าง ๆ เกี่ยวกับสถาน เป็นหน้าที่ของประธานสภา ไม่ใช่หน้าที่ของรัฐบาล

เมื่อหลวงประดิษฐ์ ชี้แจงแล้ว ข้าพเจ้าก็ลุกขึ้นกล่าวขอรับรองแก่รัฐบาลว่า เมื่อระเบียบเช่นนี้เป็นหน้าที่ของประธานสภา ในนามของประธานสภา ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ต่อไปขอให้รัฐบาลงดปฏิบัติเช่นที่แลดูมาเสีย

พอเลิกประชุมหลวงประดิษฐ์ ก็ตรงมาคำนับข้าพเจ้าและพูดว่า การที่ข้าพเจ้าขอรับรองรัฐบาลไปนั้นเป็นการถูกต้อง เขารู้สึกนับถือข้าพเจ้ามาก ต่อแต่นั้นมา ก็พูดว่า หลวงประดิษฐ์ เคารพข้าพเจ้า

พระพิณิจถามต่อไปว่า เดียวมันเป็นอย่างไร ข้าพเจ้าก็ตอบว่า เดียวหลวงประดิษฐ์ เป็นใหญ่เป็นโตขึ้น ข้าพเจ้าก็กลับต้องเคารพเขา ส่วนหลวงประดิษฐ์ ก็ยังคงเรียกข้าพเจ้าว่า เจ้าคุณหรือใต้เท้าเสมอมา

หมายเหตุ สำหรับหลวงธำรงนั้น ดูเหมือนพระพิณิจฯ ไม่ได้จด ส่วน ร.อ. ตู จดหรือเปล่า จำไม่ได้คนอื่น ๆ ไม่ได้จด

วันนั้นจดเพียงเท่านั้น พระพิณิจฯ ลงชื่อเป็นผู้ได้สวน ข้าพเจ้าจึงขอสูานเป็นพยานในการเขียนพระพิณิจฯ มีการเขียนนำตลอดเวลา ข้าพเจ้าทวงและขอแก้บ้าง ที่แก้มีการลงนามย่อกำกับทั้งสองคน และลงนามกำกับทุกหน้าเขียน

วันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๔๙๑ เวลาประมาณ ๑๐.๐๐ น. ซึ่งขณะนั้น ข้าพเจ้าไปฟังเทศน์มหาชาติอยู่ในโบสถ์วัดชนะสงคราม มีเด็กที่บ้านและนายตำรวจไปเชิญข้าพเจ้าว่า พระพิณิจฯ ให้เชิญไปที่สันติบาต ข้าพเจ้าก็ไป ครึ่งนั้ไปรถของโรงพักสถานีตำรวจวัดชนะสงคราม

เมื่อขึ้นไปพบพระพิณิจฯ แล้ว (ณ ที่บ้านหลังเดิมกับวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๔๙๑) ได้มีการสอบสวนและคุยกันถึงเรื่องกรณีสวรรคตโดยยังไม่จบ มีการถามถึงความคิดเห็นในการพิจารณาเมื่อเป็นกรรมการสอบสวนเป็นมาแต่ต้นหรือเมื่อไร ข้าพเจ้าจำไม่ได้จึงขอ

สมมติรายงานของกรรมการ ก็ตอบว่าข้าพเจ้าขอยื่นความคิดเห็นตามที่ส่วนลงนามในรายงาน
นั้น มีตำราวจนหนึ่งถามว่า สำหรับนายชิต, นายบุญคนคณะกรรมการก็เพิ่งเล็งอยู่มาก แต่
ก็ไม่มีหลักฐานจะลงโทษได้ ซึ่งปรากฏในรายงานนั้นแล้ว

ส่วนที่ข้าพเจ้าร่วมเป็นกรรมการนั้น เริ่มเข้ามาเมื่อตอน พ.ศ. ๖๒๓๓ ออกจาก
ตำแหน่งประธานพฤฒิสภา เข้าเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ในรัฐบาลอึ้งงวนา-
สวัสดิ์ และข้าพเจ้าได้รับเลือกเป็นประธานพฤฒิสภาแทน เมื่อเข้ามานั้น จำได้ว่าได้มีการ
สอบสวนกันเสร็จสิ้นแล้ว และกำลังพิจารณาจำนวนการสอบสวนกันอยู่แล้ว แล้วพระพิณิจฯ
ก็เริ่มจحدโดยเขียนนำว่า

ตามที่ข้าพเจ้าให้การไว้แล้วว่า หลวงประดิษฐฯ กับพวกได้ไปที่บ้านข้าพเจ้า
ซึ่งนายต้อยดุษณัน ข้าพเจ้าขอให้การเพิ่มเติมต่อไปว่า ข้าพเจ้าได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการ
สอบสวนกรณีสวรรคตโดยตำแหน่งสืบแทน พ.ศ. ๖๒๓๓ โอสถานนท์ ซึ่งลาออกไปเป็น
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ซึ่งเป็นเวลาที่ได้มีการสอบสวนกันเสร็จแล้ว ข้าพเจ้าเห็น
พ้องกับความเห็นของคณะกรรมการ ซึ่งได้รายงานไว้แล้ว ว่าควรให้เจ้าหน้าที่สืบสวนต่อไป
และในระหว่างพิจารณาคณะกรรมการได้เพิ่งเล็งถึงนายชิตและนายบุญอยู่มากแต่ไม่มีหลักฐาน

ต่อจากนั้นกรรมการซักถามถึงความเห็นส่วนตัวข้าพเจ้าก่อนเข้าเป็นกรรมการว่า มี
ความคิดเห็นอย่างไร ตอนนั้นนายตำรวจอีกคนหนึ่งเป็นผู้ถาม และพระพิณิจฯ เป็นผู้จحد

ข้าพเจ้าก็ตอบว่า ในชั้นแรกที่รัฐบาลแถลงให้สภาทราบ ข้าพเจ้าก็เชื่อตามนั้น
ต่อมาเมื่อมีการแต่งพระศพจะเอาลงพระโกศ เมื่อพบแผลกระสุนทะลุทางซ้ายพระเศียรอีก
๑ แผล ก็นึกตำหนิเจ้าหน้าที่ว่า ชั้นแรกทำไมไม่มีการชันสูตรพระศพกัน ต่อมาเมื่อมีการ
ชันสูตรพระศพกัน แพทย์ต่างมีความเห็นไปคนละทางสองทาง ซึ่งตัดสินไม่ได้ว่าจะเห็นเอา
ข้างไหน ได้ลองใคร่ครวญดูในใจของตนเองไม่กล้าพูดกับใครว่า จะเป็นไปอย่างนั้นได้ไหม
อย่างโน้นบ้างไหม ก็ไม่มีอะไรจะยืนยัน

นายตำรวจคนหนึ่งถามข้าพเจ้าเฉพาะในกรณีชาติกรรม เจ้าคุณคิดอย่างไร ?
ข้าพเจ้าตอบว่าได้ลองคิดเหมือนกัน เห็นว่าไม่น่าจะเป็นไปได้ เพราะในพระราชฐานนั้น

กว่าจะเข้างองค์ในหลวง ย่อมต้องผ่านกองรักษาการและเจ้าหน้าที่หลายชั้นหลายเชิง นี่เป็น
ความรู้ที่ข้าพเจ้าเคยเป็นราชองครักษ์เวรชยุมนาน เมื่ออยู่ในราชการทหารเรือ

แล้วนายตำรวจคนหนึ่งถามข้าพเจ้าว่า นาย (คือขณะเกิดกรณีสวรรคต) เขาจัด
การอย่างไร เจ้าคุณทราบไหม ข้าพเจ้าตอบว่า ไม่ทราบ

หมายเหตุ ตอนนั้นพระพิณิจฯ อธิบายให้ฟังว่า นายเขาจำกันมาเป็นทงนน ไม่เลือกว่า
ตำแหน่งควรหรือไม่ควร ไม่ได้ถวายพระเกียรติยศเหมือนแต่ก่อน ข้าพเจ้าก็ว่า ข้าพเจ้า
ไม่ทราบ

ต่อจากนั้น พระพิณิจฯ ก็เริ่มถามว่า ผมขอถามเกี่ยวกับการเมืองอีกสักเล็กน้อย
และเริ่มเขียนว่า ในสมัยนายปรีดีฯ เป็นนายกรัฐมนตรีนั้น ได้มีโครงการที่จะจัดตั้ง
สหพันธ์รัฐชน แล้วอ่านให้ข้าพเจ้าฟัง ข้าพเจ้าคานว่า เรื่องนี้ข้าพเจ้าไม่ทราบ ขอแก้เป็นว่า
“ในสมัยรัฐบาลหลัง ๆ นี้ รู้สึกว่ารัฐบาลสนับสนุนพวกญวนอิสสระลาวและเขมรอิสสระ
อยู่มาก” พระพิณิจฯ ก็ยอมแก้ให้ตามนี้

ต่อจากนั้นนายตำรวจถามเพิ่มเติมว่า ตอนที่หลวงประดิษฐฯ กับพวกกลับนั้น
ออกมาส่งหรือเปล่า ข้าพเจ้าก็ตอบว่าออกมาส่ง และถามว่าเขามารถหรือเดินมา มารถคัน
ข้าพเจ้าก็ตอบว่าคนชนนี้ เขาก็ต้องมารถทงนน ไม่มีใครเดินมาหรือรถ จำเป็นต้องจอดด้วยหรือ
แล้วก็มีได้จุด

นอกจากนั้นได้ถามว่า เวลาเย็น ๆ นายตีฯ อยู่เสมอหรือ ข้าพเจ้าตอบว่า
ส่วนมากอยู่

พระพิณิจฯ ก็บอกว่าพอแล้ว ได้อ่านทวนให้ฟัง ข้าพเจ้าก็ขอแก้ความตอนต้นที่
พูดว่า “ซึ่งนายตีฯ ก็อยู่ด้วยนั้น” เป็น “นายตีฯ จะอยู่ที่ไหนจำไม่ได้” พระพิณิจฯ ดังจะ
ไม่แก้ ข้าพเจ้าก็ขอให้แก้ พระพิณิจฯ พูด ถ้ายงนก็ไม่ต้องติดต่อกับที่นายตีฯ ให้การไว้
ข้าพเจ้าก็ไม่ยอม พระพิณิจฯ จึงยอมแก้ และพูดว่าจะต้องแก้คำให้การของนายตีฯ ให้
สอดคล้องกัน

เมธธานีเสวีฯ ถัดจากมอชอเป็นพยานอย่างวันที่ ๑๙ มิ.ย. ๒๕๕๓

ต่อจากนั้น ก็ได้มีการคุยกันถึงเรื่องส่วนตัว ตามว่า ทำอะไรบ้าง ก็บอกให้ทราบ
 อย่างที่เคยเล่าให้ฟังวันก่อน และพระพิณิจ ๆ ก็ว่า ผมจะช่วยเรียนจบมผลให้ช่วยหางานให้
 ทำและตนเองก็จะพยายามช่วย ข้าพเจ้าก็ขบใจ พอคุนนาพิกาเห็นเกือบบ่ายโมง พระพิณิจ ๆ
 ก็ชวนข้าพเจ้าไปรับประทานอาหารกลางวันแล้วจะส่งกลับบ้าน พระพิณิจ ๆ ชวนนายตำรวจ
 คนหนึ่งไปด้วย ชื่อไสว ไปกินที่ถนนเยาวราช ชื่ออะไรจำไม่ได้

ตอนนั้น คุยกันแต่เรื่องส่วนตัวทั้งนั้น และบอกว่าผมต้องการขายเครื่องทำถุงเท้า
 ให้ข้าพเจ้าไปหาคนซื้อจะให้นายหน้า เสร็จแล้วพระพิณิจ ๆ ให้รถแวะส่งที่ห้างขายยาเยาวราช
 ลงพร้อมทั้งนายตำรวจไสวด้วย ให้รถมาส่งข้าพเจ้าที่บ้าน

และในตอนหนึ่งกำชับว่า เรื่องนี้ขอให้เก็บไว้เป็นความลับก่อน อย่าเล่าให้ใครฟัง
 ได้เป็นดี ข้าพเจ้าก็รับคำ.

๒๔ มิถุนายน ๒๔๘๑

ศรยุทธเส็น

ต่อไปเป็นคำให้การของ

นายเสถียร ศรยุทธเสนี บุตรชายข้าพเจ้า

เมื่อไปถึงแล้ว พระพินิจฯ พุดว่าที่เรียกมานอยากจะถามเรื่องพรรคการเมือง ถามว่าพรรคสังคมนิยมใครบ้าง มีสมาชิกคน ๓๐ คนหรือไม่? ถามว่าพรรคคนตั้งอยู่ที่ไหน? ตอบว่า ทางตลาดประตูน้ำสระประทุม เคยไปบ้างไหม? ตอบว่า เคยขับรถไปส่งคุณป้าสองครั้ง ถามว่าเวลาประชุมไปฟังบ้างหรือเปล่า? ตอบว่า ไม่เคย นั่งอยู่แต่ในรถ

ถามว่ามีใครมาที่บ้านบ้างไหม เช่น หลวงประดิษฐ นายชิต นายบศ พระยาอนุรักษ วัชรชัย นายเฉลียว เอรูปคนเหล่านี้บอกให้ดู ตอบว่าพวกนี้ไม่เคยเห็น และไม่รู้จัก เฉพาะหลวงประดิษฐจำได้ ว่ามาครึ่งหนึ่งเมื่อแต่งงานน้องสาว ถามว่า หลวงธำรงฯ เคยมาไหม? ตอบว่าจำได้มาครั้ง ๑ เมื่องานศพคุณยาย

ถามว่า คุณยายตายเมื่อไร? ตอบว่า จำไม่ได้ ถามว่าอยู่นางเลิ้งกี่ปี มาอยู่บ้านนานเท่าไรแล้ว? ตอบว่า อยู่กับภรรยาที่นางเลิ้งราว ๒ ปี มาอยู่ที่บ้านพิเศษ ถามว่า ระหว่างอยู่นางเลิ้งนั้น จำได้ไหมว่าพระเจ้าแผ่นดินสวรรคตเมื่อไร? ตอบว่า ไม่ได้สนใจจำ (ตอนนั้นเล่าว่า พระพินิจฯ พุดเอาว่า อะไรไม่สนใจอะไรเสียเลย)

ถามว่า ระหว่างอยู่นางเลิ้งนั้นเคยไปมาที่บ้านและนอนค้างบ้างไหม? ตอบว่า นานๆมาที่ ถ้าที่บ้านมีงานก็ค้าง โดยปรกติไม่ค้าง

ถามว่า ระหว่างที่มาเคยรับแขกบ้างไหม? ตอบว่า เคยเหมือนกัน ถามว่าเห็นพวกที่กล่าวนามมาแล้ว มาบ้างไหม? ตอบว่า ไม่ได้สนใจ ถ้าหากเชิญเขาเข้ามาจะบอกคุณป้าแล้ว บางทีก็ออกจากบ้านไป

ถามว่า นายตี๋ฯ มาอยู่ที่บ้านตั้งแต่เมื่อไร? ก่อนคุณยายตายหรือหลังคุณยายตาย? ตอบว่า จำไม่ได้ ถามว่า คุณพ่อเคยใช้นายตี๋ฯ ไปไหนบ้างหรือเปล่า? ตอบว่า ไม่ทราบ

ถามว่า เวลาแขกมา นายตี๋มีหน้าที่เชิญแขกบ้างไหม? และเคยเขานำไปเลี้ยงแขกบ้างไหม? ตอบว่า เคยเชิญเหมือนกัน ถ้าพบแขกมา

ถามว่า การรับแขกมีการแบ่งชั้นไหม ว่าแขกชั้นไหนควรรับที่ใด? ตอบว่า ไม่มีแล้วแต่สะดวก

พระพินิจฯ เป็นผู้ถามและจด แต่เมื่ออ่านให้ฟังนั้นจดไม่หมดเท่าที่ถามมาแล้ว เขาไม่ได้ให้ดู เขาอ่านแล้วให้เซ็นเป็นพยาน.

๒๔ มิถุนายน ๒๔๘๑

ศรยุทธเสนี

ต่อไปนี้เป็นคำให้การของ

น.ส. กมลฯ บุรุษชาติ ซึ่งเป็นหลานอยู่ที่บ้านข้าพเจ้า

น.ส. กมลฯ นี้ถูกเรียกไปสอบสวน ๒ ครั้ง คือวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๔๙๑

ตอนบ่าย กับ วันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๔๙๑ เวลาเช้า

หมายเหตุ เด็กคนนี้เป็นลูกสาวของลูกพี่ลูกน้องของข้าพเจ้า พ่อเขาเอามาไว้ตั้งแต่ยังรุ่น ๆ ได้ไปค้างบ้านพระยาประเสริฐสุนทราศรัย (ลูกพี่ลูกน้องกับข้าพเจ้า) ตั้งแต่วันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๔๙๑ ไปช่วยงานทำบุญจนถึงแก่กรรมมารดาเจ้าคุณประเสริฐ (งานวันที่ ๓๗) พ่อเสวยงานพ่สาวเจ้าคุณประเสริฐ ซึ่งกำลังป่วยอยู่ขอให้ช่วยพยาบาลต่อไป จึงอนุญาตให้อยู่ เพราะเมื่อเด็กคนนั้นยังเล็กอยู่ อยู่ที่บ้านเจ้าคุณประเสริฐและพี่สาวเจ้าคุณประเสริฐทุกคนช่วยเลี้ยงดูมากอน

ตอนเช้าวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๔๙๑ มีตำรวจไปที่บ้านเจ้าคุณประเสริฐ ขอรับตัวเด็กคนนั้นไปให้ตำรวจสันติบาล พระยาประเสริฐถามว่ามีเรื่องอะไร ? มีหมายมาใหม่ ? ตำรวจว่าไม่มี พระยาประเสริฐว่า ถ้าไม่มีก็ให้ไปไม่ได้ ทั้งเป็นเด็กสาวจะไปไหนคนเดียวอย่างไร ตำรวจก็กลับ ไปขอหมายที่โรงพักวัดราชคฤห์มาแสดง เวลานั้นเป็นเวลาเที่ยงเศษ เจ้าคุณประเสริฐก็ว่า เมื่อเขามีหมายมาก็แล้วแต่เจ้าตัว เขาจะไปหรือไม่ไป ก็สมควรไปหาหรือข้าพเจ้าเสียก่อนเพราะอยู่กับข้าพเจ้า น.ส. กมลฯ ก็มาหาข้าพเจ้า มีนางวงศ์บุรุษชาติ ซึ่งเป็นอามาตย์ ตำรวจก็ตามมาด้วย ขณะนั้น ข้าพเจ้าไปพึ่งเทศน์มหาชาติอยู่ที่วัดชนะสงคราม มีคนไปตาม เมื่อมาถึงบ้าน ตำรวจก็แจ้งความประสงค์ให้ทราบ ข้าพเจ้าก็เรียก น.ส. กมลฯ มาให้ไปกับเขาและตั้งว่า ให้ ๆ การตามความจริง แล้วตำรวจก็พาขึ้นรถไป ให้นางวงศ์ฯ ไปด้วย.

ในวันต่อมาได้เรียก น.ส. กมลฯ มาถามว่า เขาถามอย่างไรและตอบไปอย่างไร บันทึกลงไว้ดังต่อไปนี้:-

เมื่อวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๔๙๑

ถามว่า เวลาแขกมา ใครเอาน้ำไปให้แขก ตอบว่า บางทีตัวเขาเอง บางทีก็ ยายเล็ก (หมายถึงบุตรสาวของข้าพเจ้า) บางทีก็นายกกลาง (บุตรชายคนเล็กของข้าพเจ้า) แขกที่เคยมานั้น จำได้บ้างไหม? เช่นหลวงประดิษฐฯ หลวงธำรงฯ นายชิต นายบศ ร. อ. วัชรชัย นายเฉลียว มาบ้างไหม? (ไม่ได้เอารูปให้ดูอย่างนายเล็กыр ครยททเดนี้) ตอบว่า จำได้ว่าหลวงประดิษฐฯ เคยมาครั้งหนึ่งเมื่อแต่งงานอยู่ (บุตรของข้าพเจ้า) หลาย มีมาแล้ว (ก. ค. ๘๗) หลวงธำรงฯ มาเมื่องานศพคุณยาย นอนนั้นไม่รู้จัก

ถามว่า นายต๋ว เคยรับแขกบ้างหรือเปล่า? ตอบว่า โดยปรกติไม่มีหน้าที่ แต่ถ้า นายต๋นงอยู่หน้าบ้านก็เขามายกถามว่ามีแขกมา เพียงเท่านั้นเคยมี

ถามว่า นายต๋ว นอนที่ไหน มาอยู่แต่เมื่อใด? ตอบว่า บางครั้งก็นอนใต้ถุนเรือน ใหญ่ บางครั้งก็นอนใต้ถุนเรือนคุณยาย (หมายความว่ามีอยู่คนมาถึงแก่กรรมแล้ว) ส่วน มาอยู่นั้น ก่อนคุณยายเสียชีวิต

ถามว่า นายต๋ว เคยเมาอาจะวาดบ้างไหม? ตอบว่า ไม่เคย แต่ทราบว่าเวลากิน เหล้าไปกินนอกบ้าน

ถามว่า เมื่อนายต๋ว ออกจากบ้านไปนั้น ออกไปโดยการทะเลาะกับเจ้าคุณหรือ เปล่า? ตอบว่าไม่เคยทะเลาะ ออกไปโดยการเลิกค้าไม้หอมอันแล้ว

ถามเพียงเท่านั้น อานให้ฟังแล้วก็ให้เซ็นชื่อเป็นพยาน.

เรื่องพิเศษต่อเนื่องกัน

เมื่อกลับแล้วมานะบ้านประเดี้ยวหนึ่งก็กลับไปบ้านพระยาประเสริฐฯ คั่นน เวลาราว ๔ ทุ่ม น. ต. บ้วน บุรุษชาติก็มีอาการหนัก ถึงแก่กรรมในเวลาใกล้เคียงในคืน นั้นเอง เขาใจว่าทงนคงเป็นห้องข้าพเจ้าเพราะรักข้าพเจ้ามาก

รุ่งขึ้นเวลา ๐๗.๐๐ น. หลวงพิทักษ์ ซึ่งอยู่ในบ้านเจ้าคุณประเสริฐฯ ถูกใช้ให้ มาส่งข่าวข้าพเจ้า และขอให้ข้าพเจ้าช่วยพิมพ์บัตรปลงศพให้ ๑๐๐ ฉบับ โดยจะปลงเสียให้ เสร็จธุระในวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๔๗๑ ที่เดียว ตอนเช้าวันนั้นข้าพเจ้าไปฟังเทศน์มหาชาติใน โบสถ์วัดชนะสงคราม พอราว ๑๐.๐๐ น. ก็มีคนไปตวงว่า พระพินิจฯ ให้เชิญไปตามที่ บ้านทงมาแล้ว เมื่อกลับมาบ้านส่งให้เด็กไปจัดพิมพ์บัตรปลงศพแล้วก็ออกเดินทาง

วันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๑ เมื่อข้าพเจ้ากลับจากพระพินิจฯ และไปประชุม บริษัทไทยเดินเรือทะเล แล้วก็ไปบ้านพระยาประเสริฐฯ เพื่อไปอาบน้ำศพ ซึ่งอาบกันเวลา ๑๗.๐๐ น. ราว ๑๖.๐๐ น. เคยมีคนบอกข้าพเจ้าว่า พุธนี้เวลา ๐๘.๐๐ น. ขอให้ น.ส. กมลฯ ไปสันติบาลอีกครั้งหนึ่ง ค่ะ คนนั้นเมื่อข้าพเจ้ากลับมาบอกเลยรับ น.ส. กมลฯ มาด้วย.

น. ส. กมลฯ ไปให้การครั้งที่ ๒

วันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๑

เวลา ๐๘.๐๐ น. น. ส. กมลฯ ได้ไปกับนายเสถียร ศรยุทธเสนี ไปรถของสถานี ตำรวจชนะสงคราม กลับมาเล่าให้ข้าพเจ้าฟัง และบันทึกไว้ดังต่อไปนี้:-

พระพินิจฯ เป็นผู้จุด ถ้ามว่า ห้องรับแขกนั้นใช้เป็นที่รับแขกมานานแล้วหรือ เคยมีห้องรับแขกที่อื่นใหม่? แบ่งชนแขกใหม่ ตอบมาใช้นานแล้ว ใคร ๆ ก็รับที่ห้อง นทงน

ถามว่า คนเดินผ่านห้อง เห็นคนในห้องรับแขกใหม่? ตอบว่า ถ้าไม่สังเกตเห็น เห็น ถ้าสังเกตเห็น เพราะมีบังตาคน

ถามว่า ทุกครั้งที่แขกมา ยกเข้าไปให้เสมอหรือ ตอบว่า ถ้าเห็นยกไปให้ ถ้าไม่เห็นก็ไม่ยก เพราะบางทีไปอยู่บนเรือน บางทีก็อยู่หลังบ้าน

ถามว่า ห้องคุณยายนั้น เมื่อคุณยายตายแล้วได้มีการเปลี่ยนแปลงบ้างหรือเปล่า ตอบว่า ได้มีการเปลี่ยนแปลงและปรับพื้นบ้าน เพราะแต่ก่อนรกรุงรัง

ถามเพียงนี้ อ่านให้ฟังแล้วเช่นขอเป็นพยาน แล้วก็กลับ.

บันทึกวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๑

ศรยุทธเสนี

ต่อไปนี้เป็นบันทึกคำให้การของคุณหญิง

ในวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๔๙๑ ซึ่งข้าพเจ้าขอให้รับคุณหญิง รั้วไปด้วยนั้น วันนั้นไม่มีการจดปากคำคุณหญิง ตอนที่คุณหญิงไปถึงแล้ว และพบกับข้าพเจ้าแล้วที่ได้ถือนเรือนหลังสอบสวนนั้น คุณหญิงเล่าให้ฟังว่าตำรวจ ๓-๔ คนผัดกันมานั่งถาม คนหนึ่งก็เอ่ยขึ้นว่า ที่เจ้าคุณให้ไปเชิญมานั้น ท่านทำอะไรไม่ได้ เชิญคุณหญิงมาเพื่อทบทวนความทรงจำ คุณหญิงทำอะไรได้บ้าง เขาก็ถามว่าหลวงประดิษฐฯ นายเฉลียว นายวัชรชัย เคยมาที่บ้านหรือเปล่า คุณหญิงก็ปฏิเสธว่าไม่เคยมา จำได้แต่หลวงประดิษฐฯ มาเมื่อแต่งงานลูก แต่ตัวเองก็ไม่ได้รับรอง เพราะมีหน้าที่รับแขกผู้หญิงอยู่ข้างล่าง แล้วถามว่าเมื่อแต่งงานมีใครมาบ้าง ก็ตอบว่าไม่ทราบเป็นแต่ใจก็ทักกันว่าหลวงประดิษฐฯ มา อีกคนหนึ่งแนะนำว่า เขาจะไปร้องงู้นมาให้เอาไหม เขารู้จักกัน เพื่อจะให้มาแนะนำท่าน คุณหญิงไม่ได้ตอบว่าอะไร เขาก็ออกไปรับกันมา นายงู้นยังไม่มาถึง เขาก็เชิญให้ขึ้นไปพบกับข้าพเจ้า สักครู่ก็ให้กลับลงมาข้างล่าง นั่งอยู่คนเดียวบ้าง ประเดี๋ยวก็มาถามว่าจะตักเตือนอะไรท่านก็ตักเตือนเสีย ก็ตอบว่าฉันก็ไม่มีอะไรจะตักเตือนท่านชั้น ๆ ลง ๆ อยู่ ๒-๓ เทียว จนรับประทานด้วยกัน และกลับด้วยกัน

วันที่ ๒๔ หรือ ๒๕ มิถุนายน ๒๔๙๑ จำไม่ได้ว่าวันไหนแน่ เวลาประมาณ ๐๘.๐๐ น. เศษ ถูกเชิญไปที่สันติบาล และได้ให้การไว้ดังนี้:-

พบพระพิณฯ ที่เชิงบรรไดข้างล่าง บอกว่าขอซ้อมความจำสักเล็กน้อยเท่านั้น แล้วก็เชิญให้ขึ้นไปข้างบน ไปนั่งโต๊ะกลางห้อง มีนายตรวจสูง ๆ ใหญ่เป็นคนเขียน และมีหลวงแก้วเป็นคนถาม ถามว่าตาตที่แรกมาอย่างไร ตอบว่า มีผู้พามาเรื่องตัดไม้หอมใครเป็นผู้พามา ตอบว่า นายแม่นี่ นายท่าคั่งสำเภาเป็นผู้พามา ถามว่ามาอยู่นานเท่าไร จำไม่ได้ เพราะไปๆ มาๆ ถามว่า ตาตนั้นอยู่ที่ไหน บอกว่า นอนไม่เป็นที่บางทีก็ไปนอนทางหน้าต่างไว้ศพคุณแม่ ถามว่า เคยมีปากมีเสียงกับนายตบ้างหรือเปล่า ตอบว่า ไม่เคย ถามว่า เจ้าคุณท่านก็รับว่าหลวงประดิษฐฯ มาแล้ว คุณหญิงก็ทักไม่ออกหรือ ตอบว่า หลวงประดิษฐฯ ไม่ได้มา ถามว่า ทำไมแขกมาไม่ทราบว่าใครมาบ้างหรือ ตอบว่า โดยปรกติไม่สนใจ ถามว่า ทำไมไม่เคยรับแขกบ้างหรือ ตอบว่าเคยรับแต่ผู้ทักเคยและที่เขาคงต้องการพบ

ถามว่า เจ้าคุณชนไปถามเขาบุตรไม่บอกหรือว่าใครมา ตอบว่า ไม่ได้ถามเท่านั้นอ่านให้ฟัง แล้วจึงลงนามเป็นพยาน

ศรยุทธเสนี

ความคิดเมื่อกลับจากกองสันติบาล

เสร็จการได้ส่วนคืนวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๔๙๑ เวลาสี่ทุ่มเศษ เดินทางกลับพร้อมกับคุณหญิง ขณะนั่งมาในรถได้ครุ่นคิดถึงเรื่องที่ให้การไปแล้ว ว่าข้อที่ให้การไปไม่ตรงกับความจริง และที่ไต่ถามยืนยันว่ามีการประชุมที่บ้าน ซึ่งไม่เป็นความจริงนั้น จะหาวิธีแก้และหักล้างอย่างไร

ข้อแรกที่คิดคือ คิดจะกลับคำให้การปฏิเสธ ในข้อที่รับว่าหลวงประดิษฐไพเราะกับพวกมาที่บ้านซึ่งความจริงนี้ก็ไม่ออกว่าได้มา คุณหญิงก็นึกไม่ออกทั้ง ๒ คน นึกได้แต่ครั้งเดียวมาเมื่อแต่งงานอุไรลูกสาว เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๗ เท่านั้น ส่วนหลวงธำรงก็เคยมาเมื่อศพ ๗ วันคุณแม่คุณหญิง

ได้นึกถึงว่า การกลับคำอาจถูกฟ้องว่าให้การเท็จต่อเจ้าพนักงานเหมือนกัน แต่ตนเองเข้าใจว่า เราไม่ได้ไปแจ้งความเท็จ เขามาเรียกเราไปให้การ และต้องการให้เรารับว่าหลวงประดิษฐไพเราะได้มาประชุมที่บ้านตามที่ไต่ถามยืนยัน โดยเรียกไต่ถามยืนยันรวมทั้ง น.ส.ทองใบด้วย นอกจากนั้นมีการทงปลอบทงชู ชูว่าถ้าไม่รับจะต้องตกเป็นจำเลยเสียข้อเดียวไปตลอดชีวิต ไม่มีเวลาจะกลับคดีได้อีก และจะต้องถูกกักตัวตมแต่บัดนี้เป็นต้นไป เมื่อถูกกักตัวแล้วครอบครัวจะแย้ ถ้ารับจะปลิดตัวเขาเป็นพยาน แล้วจะช่วยรักษาความปลอดภัยให้ ทั้งจะขอร้องจอมพลให้ช่วยหางานให้ทำด้วย คำปลอบคำชูเหล่านี้ คุณหญิงและอรุณگیرเห็นและได้ยิน ซึ่งเป็นกรณีผิดกับกรณีแจ้งความเท็จของนายบรรยง บรูษดำคัญของหลวงกาจฯ

ข้อที่สองก็คือ คิดว่าจะต้องหาหลักฐานหักล้างคำกล่าวหาของไต่ให้ได้ เพราะเป็นเรื่องบนชั้นแท้ ๆ ในคืนนั้นมองเห็นเงาราง ๆ ที่จะหักล้างได้คือ เรื่องสถานที่ เพราะเท่าที่พระพิณิจและตำรวจบางคนสอบถาม และเมื่อพระพิณิจฯ เขียนคำให้การนำนั้น เรื่องห้องนอนซึ่งนายดีเคยนอนนั้น เป็นที่ ๆ เกิดขึ้นภายหลังคุณแม่ถึงแก่กรรมแล้ว ส่วนเวลาที่นายดีมาอยู่ด้วยที่บ้านนั้นยังไม่ออก ที่ให้การไปว่าประมาณ ๔-๕ เดือนก่อนคุณแม่ถึง

แก่กรรมนั้น เป็นแต่ประมาณ ๆ เหา ซึ่งเวลานั้นกำลังเพลียและมีนั่งอยู่คิดอยู่ในใจว่า ถ้าได้หลักฐานหักล้างพยานปากนี้ได้ จะมอบหลักฐานแก่ทนายฝ่ายจำเลยให้หมด แล้วขอให้เขาคิดต่อกับจำเลย ขอความเห็นใจในการที่ข้าพเจ้าจำต้องให้การขอเอาตัวรอดตลอดมา เพราะเหตุดังกล่าวมาแล้วข้างต้น ๆ นอกจากนั้นข้าพเจ้าต้องขัง ย่อมหาคนที่จะหาหลักฐานหักล้างพยานปากนี้ (คือนายตี) ได้ยาก เพราะการทำงานของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าทำคนเดียว มีคนในบ้านรู้เห็นละเอียดน้อยที่สุด แม้แต่คุณหญิง ส่วนเด็กโตก็มีเหยาเรือนออกไป เด็กโตที่เหลือเช่นนายกระดินทุ ๆ และนายเสถียร ๆ ก็ไม่เอาถ่าน เอาแต่เที่ยว กลับบ้านดึก ๆ ซึ่งส่วนมากเป็นเวลาที่ข้าพเจ้าเข้านอนแล้ว เขาชนต่างคนก็ไปทำงาน ไม่มีเวลาคุยกัน

ภายในระยะ ๒ วันคือ ๒๐ และ ๒๑ ข้าพเจ้าไม่ได้ทำอะไร หาเวลาไปสงบอารมณ์อยู่ในโบสถ์วัดชนะสงคราม เพราะเป็นประธานกรรมกรจัดให้มีการเทศน์มหาชาติ เก็บเงินบำรุงวัด พอเย็นเช้าก็ไปงานศพ น.ส. บ้วน พี่สาวพระยาประเสริฐสุนทราศรัย บ้านข้างวัดนวลนรดิสถ์ในคลองบางกอกใหญ่ กลับถึงบ้านเกือบสี่ทุ่มทุกคืน

เรื่องที่เกี่ยวข้องกับนายตี

พอใจสงบลงบ้าง ก็พยายามทบทวนเรื่องที่ข้าพเจ้าติดต่อกับนายตี สอบจากเด็ก ๆ ในบ้าน สอบจากคนที่เคยไปมาหาสู่ข้าพเจ้าเสมอ และสอบจากคนที่เคยมาอยู่ในบ้าน ข้าพเจ้า ใกล้เคียง ๆ กันการค้าไม้หอมของข้าพเจ้า แต่ได้กลับออกไปอยู่ที่อื่น และตรวจค้นหนังสือที่เกี่ยวข้องแก่ไม้หอม คงได้ความดังต่อไปนี้.—

๑. รวดเดือนหก (ประมาณเดือนพฤษภาคม) นายแมน ๆ จันทวานิช ได้พานายตีมาพบกับข้าพเจ้าที่บ้าน แล้วพานายตี ๆ ไปดักฟังเรื่องราวอยู่ในคลองบางหลวง แถวสะพานข้ามคลองบางหลวง ที่ทางแยกที่จะเลี้ยวไปตลาดพลู ค้างที่บ้านภรรยา นายแมน จันทวานิช สอบถามน้องภรรยา นายแมน ๆ ว่า ตั๋วนายตี ๆ ได้พักอยู่ที่บ้านเขาราว ๓-๔ เดือนแล้วจึงไปที่อื่น ระหว่างนั้นไป ๆ มา ๆ อยู่บ้าง

๒. นายสงวน ตวีธรรณ ผู้จัดการร้านไทยอุตสาหกรรม สาขาบางลำภู แจ้งว่า นายตี ๆ ได้ไปขอกินอยู่กับนอนที่นั่นราว ๓ เดือน แล้วจึงมาอยู่กับข้าพเจ้า โดยนายตี ๆ

โกหกอ้างว่า ข้าพเจ้าให้ไปอยู่ชั่วคราว นายสงวนเกรงใจข้าพเจ้าก็รับไว้ และเพิ่งมาบอกข้าพเจ้าให้ไปอยู่ทำไมจำไม่ได้ ข้าพเจ้าจึงทราบว่าเป็นโกหก

เมื่อนายสงวนฯ บอกเช่นนั้น ข้าพเจ้าจึงนึกออกเพราะนายตีฯ เอาหวัดไ้ไปติดเด็ก ๆ ลูกนายสงวนแทบทุกคน และเวลาต้องการตัว ข้าพเจ้าจึงให้คนไปตาม

๓. ระหว่างที่นายตีฯ ยังมีได้มาอยู่บ้านบ้านข้าพเจ้านั้น การไปมาหาสู่ข้าพเจ้าส่วนมากมาแต่เช้าก่อน ๐๘.๐๐ น. ซึ่งเป็นเวลาข้าพเจ้ารับประทานอาหารเช้าเสร็จ พบกันราวครึ่งชั่วโมง ข้าพเจ้าก็ออกไปทำงาน เพราะเวลานั้นข้าพเจ้ายังเป็นกรรมการจัดการบริษัทเรือไทยอยู่ แต่ถ้าวินโดมเรือจะต้องหารือเพิ่มเติมอีก จึงมาตอนเย็น ๆ ราว ๑๗.๐๐ น. และโดยมากกลับก่อนย่ำค่ำเสมอ เพราะส่วนมากข้าพเจ้ารับประทานอาหารเช้าระหว่างเวลา ๑๘.๐๐-๑๘.๒๐ น. เสมอ

๔. ข้าพเจ้าค้นพบจดหมายของนายแมนฯ มายังข้าพเจ้าในเดือนกรกฎาคม ๒๔๘๘ รวม ๔ ฉบับ จดหมายฉบับหนึ่งปรากฏชัดว่า ในขณะที่นายตีอยู่ทางปากน้ำโพ

๕. นายแพ จันทนิยม ซึ่งเป็นนายตรวจเรือบริษัทเรือไทย ซึ่งระหว่างเป็นนายตรวจมาพักอยู่กับข้าพเจ้า จำได้ว่าเขามาอยู่กับข้าพเจ้าราวกลางเดือนกรกฎาคม ๒๔๘๘ เดือนนั้นได้รับเงินเดือนเพียงครึ่งเดือน ผู้เขียนยืนยันว่า เมื่อเขามาอยู่นายตีได้มาอยู่บ้านข้าพเจ้า ข้าพเจ้าจึงขอให้เด็กได้สอบถามคำสั่งบรรจุนายแพเป็นนายตรวจ บริษัทเรือไทย ก็ปรากฏว่า ข้าพเจ้าส่งบรรจุนวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๔๘๘ ตรงกับความจำของนายแพเพียงทีเดียว

นายแพจำได้ต่อไปว่านายตีฯ ได้มาอยู่กับข้าพเจ้าตอนทำบุญ ๗ วันคุณแม่แล้ว เพราะตอนนั้นได้นอนกับนายตีฯ ที่ห้องโถงหน้าห้องไว้ศพคุณแม่ แต่ก่อนนายแพนอนในห้องรับแขกปัจจุบัน โดยเขาเพียงมาต้งนอน และยังได้ลุกไปช่วยพยาบาลคุณแม่กลางคืน ตอนคุณแม่เจ็บหนักด้วย.

๖. มีอีกคนหนึ่งเป็นพยาบาลชายผู้ช่วย ซึ่งเคยอยู่กับข้าพเจ้า เวลานั้นเป็นพลทหารบกประจำกองร้อยที่ ๒ กองพันทหารบกพาหนะ บางซื่อ ผู้ซึ่งมีนามว่า มีครุ เป็นคนอยู่ไม่ประจำ ถูกส่งไปช่วยปราบโรคตามหัวเมืองเสมอ ครั้งหนึ่งถูกส่งไปทาง จ.จ. นราธิวาส

กลับมาถึงบ้านวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๖ แจ้งว่าจำได้ว่าเวลานั้นนายตี๋ ยังมีได้มาอยู่กับ
ข้าพเจ้า

คนนั้นย้ายไปประจำอยุธยา เมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ ภายหลังจากเมื่อคุณแม่
ถึงแก่กรรมแล้ว (คุณแม่ถึงแก่กรรมวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๖) ทำบุญ ๕๐ วันก็มาช่วยยืนยัน
ยืนยันว่านายตี๋มาอยู่กับคุณแม่ถึงแก่กรรมแล้ว และได้เห็นนอนกับนายแพ จันทรมิมน หน้า
ห้องโถงหน้าห้องศพคุณแม่

เหล่านี้เป็นการหักล้างเวลาที่นายตี๋มาอยู่บ้านข้าพเจ้า ซึ่งขัดกับคำให้การของ
ข้าพเจ้า ของ น.ส. กมล (หรือเจ๊อ) บุรุษชาติ ซึ่งให้การไว้ว่ามาอยู่ก่อนคุณแม่ถึงแก่กรรม

๗. ข้อที่จะหักล้างพยานปากนิตยภัตคือ ลักษณะบ้านของข้าพเจ้า ตอนระหว่าง
วัดสังกะสีตรอกโรงกระดาษกับเรือนใหญ่หรือห้องรับแขก เมื่อก่อนคุณแม่ถึงแก่กรรมไม่
เหมือนกับลักษณะในปัจจุบัน ข้าพเจ้าแน่ใจเหลือเกินว่า นายตี๋และตำรวจหลงผิดว่าลักษณะ
บ้านตอนนั้นคล้ายคลึงกับปัจจุบัน คงแปลกอยู่แต่เพียงมีห้องโถงหน้าห้องศพคุณแม่ซึ่งรอ
ออกแล้ว

ที่แน่ใจเช่นนั้น เพราะเมื่อวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๑ เวลาประมาณ ๑๕.๐๐ น.
ข้าพเจ้ากลับจากไปประชุมกรรมการพุทธสมาคมแห่งประเทศไทย ที่มหาวิทยาลัย
เดินมาแวะที่ร้านไทยอุตสาหกรรม จะคุยกับนายสงวน ตริอรุณ พอหย่อนก้นลงนั่งก็มนาย
ตำรวจพาบตรีนคนเล็กข้าพเจ้าไปตามข้าพเจ้าและรับข้าพเจ้ามาบ้าน ก็พบสารวัตรและรองผู้
กำกับการตำรวจโรงพักขณะสงครามกับเจ้าพนักงานพลเรือน ๒ คน อยู่ในบ้าน ขออนุญาต
ฉายรูปบ้านคุณแม่ และฉายโต๊ะเก้าอี้ในห้องรับแขก กับขอทำแผนที่สังเขปไปด้วย

รุ่งขึ้นข้าพเจ้าจึงให้เด็กทำแผนที่บ้านไว้เช่นกัน โดยทำ ๒ แผ่น อธิบายให้เห็นว่า
เมื่อก่อนคุณแม่ถึงแก่กรรมลักษณะบ้านเช่นไรกันอย่างไร ห้องกันอย่างไร อะไรตงที่ไหน มี
ประตูเข้าออกอย่างไร

ก่อนทำบุญ ๗ วันเริ่มรื้ออะไร ระหว่างศพคุณแม่อยู่บ้านลักษณะบ้านเป็นอย่างไร
เมื่อปลงศพแล้วมีลักษณะอย่างไร

ลักษณะบ้านเช่นบ้าน มีพยานยืนยันได้หลายคน เฉพาะคนภายนอกซึ่งไม่เคย
เป็นญาติโดยกมพระสงฆ์วัดชนะสงคราม ซึ่งเคยมาเยี่ยมคุณแม่เมื่อคุณแม่เจ็บหนักเสมอ คือ
คุณหญิงกับคุณตุ้ยๆ เป็นต้น

๘. ห้องรับแขก ความจริงเคยจัดตั้งเปลี่ยนกัน คือห้องปัจจุบันกับห้องหน้า
บนเรือนหรือที่เฉลียงบรรไดหน้าซ

ห้องปัจจุบันดัดแปลงจัดไว้เป็นห้องรับแขก แต่โดยคุณแม่ท่านปลูกโน้น เพิ่มขึ้น
เสมอ จึงบังแสงสว่างเต็มที่ ยิ่งกว่านั้นทางด้านหน้าต่างตรงนอกชานหน้าเรือนคุณแม่
ปัจจุบันยังเอาตุ่มน้ำล้างเท้า ตุ่มน้ำรับประทาน มาวางซามและสำหรับ ตักน้ำชากับ
แก้อสำหรับให้พระสงฆ์นั่งเวลาเยี่ยม ต้องมีหน้าต่างเสียเกือบหมด หน้าต่าง ๔ บานเปิด
ไม่ได้เลย หน้าต่าง ๒ บานแรกจึงเปิดได้วันเดียว จึงมืดและร้อน ส่วนมากก็ปิดไว้ เปิด
รับแขกที่เฉลียงหน้าซ ต่อเมื่อมีหน้าต่างทางสถาปัตย์ จึงจัดห้องหน้าซเป็นรับแขก ห้อง
ปัจจุบันอาศัยเก็บของบางอย่าง และให้คนที่มาอาศัยอยู่หลับนอนเป็นบางครั้งบางคราว

เมื่อมีการเลือกตั้งครั้งที่ ๓ เดือน แข่งขันกับ ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช ใช้ห้อง
หน้าซเป็นห้องรับแขก ม.ร.ว. เสนีย์และ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ตอนออกหาเสียง ยังได้ชนพักที่
ห้องรับแขกหน้าซ

ห้องรับแขกปัจจุบัน เริ่มจัดเป็นห้องรับแขกตอนใกล้คุณแม่เจ็บหนัก เพราะคิดได้
ว่าพอถึงแก่กรรมจะรื้อห้องทรงรังทนต์ เมื่อรื้อแล้วก็จะสว่างใช้เป็นห้องรับแขกได้ดี

แต่ไม่ทราบว่าเป็นอย่างไร ข้าพเจ้าได้ให้การว่ามีห้องเดียว และรับนายปรีดีใน
ห้องนี้ คุณหญิงก็ได้ให้การว่ามีห้องเดียว น.ส. กมลศรี ก็ให้การเช่นเดียวกัน

ในการที่พยานฝ่ายเราจะได้ให้การ เห็นจะต้องให้คล้ายตาม เพื่อมิให้ขัดกันจน
เกินไป

หลักฐานหลักล่างพยาน

หลักฐานทั้งหมดที่เกี่ยวข้องแก่นายตน ข้าพเจ้าได้มอบและชี้แจงให้ผู้ที่จะช่วยเหลือ
ข้าพเจ้าทราบไว้หมดแล้ว

พยานและเด็กในบ้าน

๑. พยานที่ตำรวจเรียกไปให้ถ้อยคำ นอกจากข้าพเจ้าก็คือ คุณหญิง น.ส. กมล บุรุษชาติ นายเสถียร ศรยุทธเสนี

๒. ที่ตำรวจเรียกไปสอบถามแต่ไม่ได้จดมี ๑ คน (เท่าที่ทราบ) คือ น.ส. ชิต ซึ่ง เป็นน้ำ น.ส. ทองใบ ซึ่งเคยมาอยู่เป็นคนใช้ที่บ้านพร้อม ๆ กับ น.ส. ทองใบ เวลาผ่านไป เป็นลูกจ้างอยู่ที่โรงแรมนานถึง ตำรวจมารับไปสอบถามโดยเอารูปพวกเหล่านี้ให้ดูว่า รู้จักใครบ้างไหม? แต่คนนี้ปฏิเสธไม่รู้จำตำรวจให้ น.ส. ทองใบเกลี้ยกล่อมให้ช่วยปรับปรำเด็กคนนั้นไม่ยอม แม้ น.ส. ทองใบจะบอกว่าตัวเขาเองได้เบียดเงินวันละ ๑๐ บาท และเมื่อเรื่องเสร็จเขาจะให้เงินอีกหลายพันบาท น.ส. ชิตกลับดำ น.ส. ทองใบว่าเป็นคนนอกตัญญู ไม่รู้คุณท่าน ข้าไม่เอาตัวเอง

น.ส. ชิตฯ นำเรื่องนี้จะมาบอกข้าพเจ้าแต่วันที่มา บังเอิญมาพบนายตำรวจกำลัง มาฉายรูปบ้านข้าพเจ้าเลยกลับ ต่อมาได้นำความไปเล่าแก่คนใช้ในบ้านลูกสาวคนโตข้าพเจ้า

๓. นายสอาด ประวาทะนาวิน คนรถข้าพเจ้าที่ไปกับข้าพเจ้า เมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๔๙๑ ก็ถูกสอบถาม แต่คนนี้ปฏิเสธไม่รู้จำไม่ได้ เลยไม่จด

นายชั้น ประวาทะนาวิน น้องนายสอาด ประวาทะนาวิน ซึ่งข้าพเจ้ารับไปด้วย ให้ช่วยแก้รถ ในวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๔๙๑ ก็ถูกถาม และปฏิเสธจำไม่ได้และไม่สนใจก็ไม่ได้อจ

๔. น.ส. กมล บุรุษชาติ มีหน้าที่โดยปกติ ซักผ้ารีดผ้า กวาดบ้านและหาหน้ารับแขกในบางคราว

๕. น.ส. ทองใบฯ มีหน้าที่ช่วยทำครัว ภรรยา นายสอาดเป็นแม่ครัว และทำความสะอาดบ้านชั้นล่าง

๖. น.ส. ชิตฯ ตอนต้นเป็นคนช่วยทำครัว ซักผ้า และทำความสะอาดบ้านชั้นล่าง ตอนหลังเมื่ออุไรบุตรข้าพเจ้ามีเรือนแล้ว ยกให้ น.ส. ชิตฯ เป็นคนใช้จนลาออกไป

๗. มีนางสุริน อีก ๑ คน ที่เคยอยู่ด้วยกันมากับ น.ส. ทองใบ และ น.ส. ชิตฯ ไปอยู่เป็นลูกจ้างทางวัดสวนพลู บ้านที่ น.ส. ทองใบไปอยู่ด้วย ข้าพเจ้ายังไม่ได้ไปพบ และไม่ทราบว่าจะทางตำรวจเรียกไปหรือไม่

๘. นายชั้น ประวาทะนาวิน เป็นเด็กรับใช้ทั่วไปอยู่ที่บ้าน แต่ภายหลังเมื่อฝากงานให้ทำก็ไม่ค่อยได้รับใช้ ตำรวจถาม มันปฏิเสธจำไม่ได้และไม่รู้เรื่องอะไรเลย

๙. ยังมีอีก ๒ คน อุไร บุตรีข้าพเจ้ากับนายประจักษ์ สัททิตชัย บุตรเขย เวลานี้ไปอยู่บ้านนอกยังมีได้เรียกมาสอบถามเลย

๑๐. อีกคนหนึ่งคือ นายกระสินธุ์ ศรียุทธเสนี บุตรชายคนโตข้าพเจ้า เวลานี้อยู่ในบ้านไม่ได้สอบถามเพราะส่วนมาก แยกกลับบ้านค้า ๆ เสมอ

นอกจากนี้ยังมีบุตรสาวสองคน คือ น.ส. ประจวบจิต ศรียุทธเสนี เวลานี้เป็นนักเรียนห้อง ๘ จุฬาลงกรณ์ฯ น.ส. ประไพพิศ ศรียุทธเสนี เวลานี้เป็นนักเรียน ม. ๒ ราชินีล่าง เด็กชายพิชิต ศรียุทธเสนี นักเรียน ม. ๗ จุฬาลงกรณ์ฯ กับเด็กชายธำรง ศรียุทธเสนี ม. ๓ อยู่กินนอน ร.ร. วิชาวุฒิชัย

นางบุญรอด ประวาทะนาวิน ภรรยา นายสอาด ประวาทะนาวิน เหล่านี้ยังไม่ได้อาถามเลย เพราะกลัวเรื่องจะแพร่มากเกินไป

เกี่ยวกับตำรวจสันติบาลและพวกสอบสวน

ในวันที่สอบสวนนั้น พระพิณิจำขับว่า เรื่องนี้อย่าเพิ่งแพร่พรายให้ใครทราบ และไม่ควรไปไหนมาไหนมากนัก ข้าพเจ้าก็บอกว่าการห้ามไปไหนมาไหนนั้นยาก เพราะต้องออกไปหากิน

วันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๔๙๑ มาขอฉายรูปบ้านตามที่บ้านที่กลับมาข้างต้นแล้ว

วันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๔๙๑ พระพิณิจำ มาหาที่บ้านตอนเช้า แต่ไม่พบ พบแต่คุณหญิง พระพิณิจำ บอกคุณหญิงว่าเรียนข้าพเจ้าว่าอย่าตกใจเลย ได้ตกลงกับจอมพลแล้ว คงเป็นพยานตามที่รับปากไว้ และได้ตัดพยานออก ๒ ปาก คุณหญิงถามว่า ตัดนายตีหรือเปล่า พระพิณิจำ ว่าไม่ใช่ แล้วบอกว่าวันหลังจะมาใหม่ แล้วก็ลากลับ

วันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๑ เวลาประมาณ ๑๕.๐๐ น. พระพินิจฯ มาหาข้าพเจ้า พบกันก็แจ้งให้ฟังอย่างทบอกรับคุณหญิง และแจ้งว่าได้เรียนจอมพลให้ช่วยหางานให้ทำแล้ว ข้าพเจ้าก็ขอมใจ

ข้าพเจ้าจึงต่อว่า ๆ ให้มบดเรื่อง ทำไมหนังสือพิมพ์เอาเรื่องไปลงอย่างครึกโครมเช่นนั้น พระพินิจฯ ออกตว่า เรื่องนั้นจะเป็นพวกรัฐประหาร เพราะเมื่อเขาไปหาจอมพลนั้น ได้เล่าเรื่องให้ฟัง ซึ่งมีพวกรัฐประหารอยู่ด้วย

ข้าพเจ้าว่า ส่วนนั้นเขาปิดเป็นความลับกันไม่ใช่หรือ การที่ปล่อยให้วิ่งออกไปผิด ๆ ถูกเช่นนั้นจะว่าอย่างไร พระพินิจฯ นิ่ง

นอกจากนี้ ข้าพเจ้าต่อว่าเรื่องเขาตำรวจมาคอยอยู่หน้าบ้าน ใครไปก็ถาม ใครมาก็ถาม รู้สึกว่าคาญเต็มที ทำให้คนซุบซิบกันมากจน พระพินิจฯ บอกว่าที่เอามาได้ก็เพราะรักษาวามปลอดภัยให้เท่านั้น ข้าพเจ้าก็ว่าใครจะมาทำร้ายข้าพเจ้าฯ ยังมองไม่เห็นพระพินิจฯ แก้วว่า ที่เอามาก็เพราะเกรงจะเป็นอันตราย

พอคืนวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๕๑ ก็มีข่าวทางวิทยุกระจายเสียงประกาศว่า การที่ตำรวจไปรักษาตามบ้านพยานคนสำคัญ ๆ นั้น ก็โดยประธานกรรมการได้ส่งกรณีตรวจตขอร้องให้จัด เพื่อรักษาความปลอดภัยให้

พอวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๑ หลวงแผ้วมาหา ซึ่งเวลานั้นนายสง่า วรรณดิษฐ์ มาเยี่ยมและมาคุยอยู่ก่อน พอหลวงแผ้วมา นายสง่าก็ลากลับ หลวงแผ้วฯ มาเยี่ยมถามถึงสุขทุกข์ก็เลยตอบว่าการที่หนังสือพิมพ์ลงข่าวนั้น ทำให้จิตใจไม่สงบ ต้องพยายามเก็บตัวและที่เอาตำรวจมาคอยเฝ้าบ้านก็เช่นเดียวกัน ได้ขอร้องให้งดเสียไม่ได้หรือ หลวงแผ้วฯ ตอบว่า ทางการเขาจัดการรักษาวามปลอดภัยให้ควรจะยินดี บอกว่าถ้ามาชมอยู่ก็ไม่เป็นไร แต่หนักนอย่างเบ็ดเตล็ด ขนเด็กในบ้านมันกลัวมีคนมาคอยเฝ้ามอง จึงเลยพูดว่าความจริงนั้น ข้าพเจ้าเชื่อว่าคงไม่มีใครมาทำร้ายข้าพเจ้าแน่ เพราะแก่แล้ว ถูกทำร้ายตายเสียก็ดี หลวงแผ้วฯ ก็หัวเราะต่อจากนั้นก็คุยกันถึงเรื่องอื่น ๆ ต่อไปสักครู่ก็ลากลับ

การมาของหลวงแผ้วฯ ข้าพเจ้าเข้าใจว่า คงจะมาดูสถานที่ เพราะคน ๆ นั้นไม่เคยเข้ามาในบ้านข้าพเจ้าเลย

วันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๑ เวลาบ่ายประมาณ ๑๕.๐๐ น. พระพิณิจฯ หลวง
 เผด็จฯ และใครอีก ๒ คนไม่รู้จัก มาหาพระพิณิจฯ เข้าห้องรับแขกคนเดียว ปล่อยตามคน
 ใจข้างนอก นั่งอยู่ที่โต๊ะเรือนต้นไม้ ๑ คน อีก ๒ คนมีหลวงเผด็จด้วยเดินมาทางชานหน้า
 ห้องนายเสถียร (ห้องเดิมเรือนคุณแม่) พระพิณิจฯ กระซิบว่า ขออนุญาตให้อัยการเขามา
 ดูสถานที่หน่อย แล้วก็กระซิบถามข้าพเจ้าว่า ต้องการจะทำงานของศกการใด จอมพลให้มาถาม
 ของศกการทหารผ่านศึกเอาไหม ตอบว่าองค์การผ่านศึกทราบว่ามีคนครบแล้ว คุณพระช่วย
 โน้ตมาวันหลังว่ามีของศกการใดจะทำไบบ้าง พระพิณิจฯ ก็ว่าวันหลังจะมาส่งข่าว คุณก็พอ
 สวมควรแล้วก็กลับ

ในเวลาคุย เขี่ยถามขึ้นว่า วันฉายรูปไม่ติดเกาะยาวตวัน (ตัวริมหน้าต่าง) ถาม
 ว่าเกาะยวตวันตงอยู่นานแล้วหรือ ตอบว่า บางทกตงตรงน บางทกตงทางอกคานหน่ง และ
 ถามว่าห้องรับแขกมีห้องเดียวหรือ ตอบว่า เคยมีห้องเดียว.

หนังสือพิมพ์

ตอนเช้าวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๑ ก็มีเด็กมาบอกว่ามีแขกมาหา ข้าพเจ้าก็ลง
 ไปรับ จึงทราบว่า เป็นพวกหนังสือพิมพ์ บอกว่าหลวงมหาสิทธิ์ฯ ใช้ให้มาถามว่าได้ทราบ
 ว่ากรรมการสอบสวนเชิญตัวไปได้สวนจริงหรือ ตอบว่า จริง แล้วข้าพเจ้าก็พูดตบตบว่า
 ไปเรียนคุณหลวงด้วยว่า อย่าเอาไปลงเลย เพราะเป็นเรื่องที่ไม่มีมีมงคลแก่ตัวเลย แล้วผู้
 นั้นก็ลากลับ

รุ่งชนกมีมาขอสัมภาษณ์อีก ข้าพเจ้าขอตัวไม่รับ คนนั้นบอกกับเด็ก ๆ ว่า ถ้าไม่เ
 พบ ถ้าลงฉลาดเคลื่อนไปจะมาว่าเขาไม่ได้มา ตอบกับเด็กไปว่าตามใจ

ต่อมาก็มามีอีกหลายฉบับ ข้าพเจ้าไม่รับเลยสักฉบับเดียว

ทเถยวแก่หนังสือพิมพ์มเพียงเท่านั้น.

๑ สิงหาคม ๒๕๕๑

ศรยุทธเสนี

คำขอร้อง

ขอความเห็นใจครั้งสุดท้าย

ข้าพเจ้ารวบรวมบันทึกชน ก็เพื่อแสดงความจริงและความบริสุทธิ์ใจ มอบให้แก่มหาข้าพเจ้ามอบโชคชะตาของข้าพเจ้าให้ไว้แก่เขา ให้เขาช่วยขจัดความจำเป็นที่ต้องเอาตัวรอดเพราะเหตุใด ให้ผู้ที่สมควรจะเปิดเผยเรื่องของข้าพเจ้าให้เขาทราบ มหาข้าพเจ้าไม่อาจจะแก้ความคลาดเคลื่อนในข่าวหนังสือพิมพ์ได้ขณะนี้ ก็เพราะเป็นเรื่องที่จะต้องขุ่นสาคาด ไม่ใช่เรื่องธรรมดา เรื่องธรรมดาหนังสือพิมพ์ลงคลาดเคลื่อน เรายอมแก้ได้แต่เรื่องนี้ หากลงแก้ อาจทำให้ความคิดที่จะหักล้างพยานสำคัญที่ปรักปรำข้าพเจ้าเสียไป จึงยอมทนนิ่งให้คนเข้าใจเขาเองไปก่อน เมื่อถึงเวลาจึงจะค่อยแก้เป็นตอน ๆ ไป ทั้งนี้หวังว่า การที่ข้าพเจ้าไม่ยอมขจัดต่อผู้ที่แม้แต่ผู้คุ้นเคยกันมากและผู้ที่ได้อ่านบันทึกนี้ คงมีความกรุณาและเห็นใจข้าพเจ้า หากคิดจะแก้แทนข้าพเจ้าก็ขอได้โปรดระงับไว้ก่อน รอเมื่อถึงโอกาสซึ่งเป็นหน้าที่ของข้าพเจ้าจะแก้เอง และขอได้โปรดถือว่าบันทึกนี้เป็นความลับ ซึ่งข้าพเจ้าไม่ต้องการเปิดเผย.

ก.ป. สรยุทธเสนี

๒ สิงหาคม ๒๔๘๑

๒ สิงหาคม ๒๔๘๑

เวลาประมาณ ๑๗.๐๐ น. หลวงแผ้วมาหา แจ้งว่าพระพินิจให้มาเรียนว่า พรุ่งนี้ (ที่ ๓ ต.ค. ๘๑) พระพินิจ ฯ จะมาหาเรื่องอัยการเขาต้องการพบตัว เพื่อถามอะไรเพิ่มเติมสักเล็กน้อย ได้นัดพบกับอัยการไว้เวลา ๑๔.๐๐ น. ไปพบที่กรมอัยการให้มาเรียนล่วงหน้าเสียก่อนว่าจะพบพระพินิจ ฯ ได้เวลาไว้ก่อนไปพบ อัยการบอกว่าเวลาระหว่าง ๘.๐๐ ถึง ๑๐.๐๐ น. สะดวก เพราะเวลา ๑๑.๐๐ น. นัดพบกับใครคนหนึ่งไว้ หลวงแผ้วแจ้งว่า ถ้าพระพินิจ ฯ ไม่มาเวลาที่นัดตอนเช้าอาจจะมาตอนบ่ายราวบ่ายโมงเศษก็ได้ แล้วหลวงแผ้ว ฯ ก็เอาสำเนาคำให้การที่ให้การไว้ในคืนวันที่ ๑๘ มิ.ย. ๘๑ (แต่ทางการจัดไว้เป็นวันที่ ๒๐ มิ.ย. ๘๑) ออกอ่านให้ฟัง เพื่อทบทวนความจำ

เท่าที่ได้อ่าน รู้สึกว่าเป็นคำให้การที่ฟังเพ้อและมีข้อความที่จำไม่ได้และไม่
บันทึกไว้ในตอนต้น ๆ อีกเฉพาะที่ควรบันทึกเพิ่มเติมไว้ก็คือ

๑. เรื่องเวลาที่ติดต่อกับนายตั้น ในคำให้การจดไว้ว่า ได้ติดต่อกันมานาน
ส่วนที่นายตั้นเข้ามาอยู่บ้านนั้นประมาณ ๓-๔ เดือนก่อนแม่ยายถึงแก่กรรม

๒. เรื่องสถานที่ตอนระหว่างห้องรับแขกกับครัว จดไว้ว่าภายหลังแม่ยายถึงแก่
กรรมได้มีการแก้ไขปรับพันบาง

๓. ห้องรับแขก บังคับว่าเชิญหลวงประดิษฐเข้าไปในห้องชั้นล่างใต้ถุนเรือนใหญ่

๔. การไปมาของหลวงประดิษฐกับที่บ้าน มีเพิ่มเติมว่าจะเคยมา ๒-๓ วันหรือ
อย่างไรจำไม่ได้ จำได้แต่คราวมาแต่งงานลูกสาว

๕. เกี่ยวกรณีสวรรคต ที่เกี่ยวแก่ความคิดเห็นส่วนตัวจดไว้ฟังเพ้อ กระเดียด
ไปในทางที่จะให้เข้าใจว่าสวรรคตเพราะถูกฆาตกรรม

เมื่ออ่านให้ฟังแล้ว คุณกันอีกเล็กน้อยก็ลากลับ.

ศรยุทธเส็น

๒ สิงหาคม ๒๔๘๓

๓๑ ถนนจักรพงษ์

๓ สิงหาคม ๒๔๕๑

วันเวลา ๙.๓๐ น. เศษ พระพิณิจมาตามนัด มาแนะนำว่า การให้การนั้น ให้ระวังอย่าเอ๋ยถึงการรู้เห็นหรือได้ยินหลวงประดิษฐฯ กับพวก ปรีักษากันเรื่องวางแผน-การณเป็นอันขาด พวกที่ได้ยินได้ฟังมอยู่พร้อมแล้ว ที่ให้หลวงแผ้วมาหาเมื่อวาน และนำสำนวนมาอ่านให้ฟังนั้น ก็เพื่อกันลม จึงถามว่าเมื่อไปถึงแล้วจะขอต้นฉบับได้ไหม ตอบว่าเห็นจะได้ แล้วบอกว่าบ่ายโมงครึ่ง จะให้หลวงแผ้วมารับ ตัวเขาเองก็จะไปเหมือนกัน แล้วพูดถึงเรื่องงานที่จะให้ทำ บอกว่าทางการเขาแนะนำว่า รอให้ ๆ การเป็นการเรียบร้อยเสียก่อนจะถามกว่า ข้าพเจ้าคิดว่าได้คิดไว้เช่นนี้เหมือนกัน ความเห็นตรงกัน เมื่อได้โอกาสข้าพเจ้าก็เลยพูดขึ้นว่า การงานนั้นยังไม่รีบร้อน แต่มีเรื่องร้อนที่จะขอความช่วยเหลือให้คุณพระเป็นส่วนตัวสักหน่อย ถามว่าอะไร ยินดีจะช่วย จึงบอกว่า เวลานี้ต้องการเงินสักสองหมื่น โดยจะเอาโฉนดนา ๒๐๐ ไร่เศษที่รับโอนมาจากหลวงขจรกลางสนาม ตามที่ให้การไว้ การันตี (นานี้หลวงขจรเอาเงินไป ๓๐,๐๐๐ บาท) พระพิณิจฯ ถามว่านาที่ไหน ตอบว่า นาดลองขอยที่ ๗ ลำลูกกา ใกล้ ๆ กับที่ ๆ จอมพลเคยไปอยู่ พระพิณิจรับว่า จะจัดให้ จึงขอบใจ และว่าจะไปทำจำนองที่เกษตรกรก็ได้ ตอบว่าเงินนี้ค่อนน้อยไม่ต้อง ผมจะให้ธนาคารพาณิชย์เขาจัดการให้ภายใน ๒-๓ วันนี้ ขอบใจพระพิณิจอีกครั้งหนึ่ง แล้วพระพิณิจก็ลากลับ

บันทึกเมื่อเวลา ๑๒.๒๕ น.

ศรยุทธเสนา

๓ ส.ค. ๕๑

วันเวลา ๑๓.๓๐ น. หลวงแผ้วมารับตามนัดไว้ ข้าพเจ้าขอไปรดส่วนตัว เมื่อเข้าไปในห้องอธิบดีแล้ว พระพิณิจขอต้นฉบับที่ให้การไว้ให้อ่าน พอด่านจบ หลวงอรรถปรีชา ผู้รักษาการแทนอธิบดี กล่าววาทะเชิญได้เท่ามาวันนี้นักเพื่อซักถามข้อความที่ยังเคลือบคลุมอยู่ตามที่ให้การไว้ให้ชัดแจ้งสัก ๒-๓ ข้อ และกล่าวต่อไปว่า ในหน้าที่อัยการนั้น

เป็นผู้ไม่รู้เหตุการณ์ อาศัยจำนวนที่ส่งมาเท่านั้น ฉะนั้นจำเป็นต้องถามเพิ่มเติม และ
 ซ้อมความกับข้าพเจ้าว่า อัยการยอมถือตนเป็นกลางเสมอ ไม่เข้าข้างใคร เมื่อได้พิจารณา
 จำนวนถถ้วนแล้ว จะฟ้องหรือไม่ฟ้องใครก็ได้ จะเอาใครเป็นพยานหรือไม่เป็นก็ได้ สำหรับ
 เจ้าคุณนั้น เมื่อทางตำรวจเขาจะเอาเป็นพยาน ทางผมก็จะไม่แปรรูปให้เป็นอย่างอื่น เป็น
 แต่จะถามบางอย่างให้ชัดแจ้งเท่านั้น รู้สึกเหมือนกันว่า ได้อยู่ในฐานะลำบาก ขอให้ไว้ใจ
 อัยการ ฉะนั้นความจริงมีอย่างไร ขอให้ให้การอย่างนั้น ข้าพเจ้าพยักหน้ารับแทนคำตอบ

ผู้รักษากรณีแทนอธิบดีจึงถามว่า ในการที่ได้เท่าให้การไว้ว่า หลวงประดิษฐ
 เคยนับถือเจ้าคุณนั้น ต่อมาสนิทชิดเชอกันมากหรือเป็นแต่เพียงคุ้นเคยกัน ตอบว่าเป็นแต่
 เพียงคุ้นเคยกัน ไม่สนิทสนมอย่างคนอื่น ๆ

ถามว่า ในส่วนตัวนายต้นนี้ เจ้าคุณรู้สึกอย่างไร คือว่าเป็นคนดีหรือไม่ดีอย่างไร
 ตอบว่า ที่แรกก็ถือว่าเป็นคนดี แต่ตอนปลายและตอนที่ออกไปจากบ้านแล้ว จึงทราบว่า
 เป็นคนไม่ดี ถามว่าไม่ดีอย่างไร ตอบว่า ไม่ซื่อตรงและพูดไม่จริง ถามว่าลองซักตัวอย่าง
 ให้ฟังหน่อย ตอบว่า เช่นเงินที่จ่ายให้ไปเป็นโศกหทัยในการให้ไปสืบหาคนรับตัดไม้หมอนส่ง
 จ่ายเกินความจริงเสมอ อีกอย่างหนึ่งก็คือ รายงานของภรรยาของหลวงขจรกลางสนาม ๒๐๐
 ไร่เศษ ซึ่งเอามาประกันเงิน ๓๐,๐๐๐ บาท ที่หลวงขจรรับไปนั้น นายต้นบอกว่าเป็นนาดี
 แต่เมื่อหลวงขจรฯ ผิดสัญญา ภรรยาหลวงขจรฯ ยอมโอนให้เป็นของข้าพเจ้า ภายหลัง
 เมื่อข้าพเจ้าไปดู ปรากฏว่าเป็นนาไม่ใคร่ดีเป็นต้น ข้าพเจ้าซักตัวอย่างอื่นอีก ๒ เรื่องแต่เขา
 ไม่จด

ต่อจากนี้หลวงอรรถโกวิท ผู้ช่วยอธิบดี ถามว่าประมาณ ๒ เดือน ก่อนสวรรคต
 หลวงประดิษฐฯ ไปที่บ้านนั้น เคยบอกได้ใหม่ว่า ก่อนสองเดือน หรือน้อยกว่านั้น
 ตอบว่า ที่ให้การไว้ว่า ประมาณนั้น ก็เพราะไม่แน่ ถามต่อไปว่าที่ว่าหลวงประดิษฐเคย
 มา ๒-๓ ครั้ง จำไม่ได้นั้น นึกออกใหม่ว่า มาก่อนที่จำได้ว่าหลวงประดิษฐมาหรือก่อน
 ภายหลัง ตอบว่าจำไม่ได้ หลวงอรรถฯ ยินยอมให้คนใหญ่โตเช่นนี้ไปบ้านคง
 จะจำได้บ้าง ข้าพเจ้าก็ยืนยันว่าจำไม่ได้ แล้วถามต่อไปว่า ที่ว่ามา ๒-๓ ครั้งจำไม่ได้นั้น
 นึกออกใหม่ว่าระยะห่างกันประมาณเท่าไร ตอบว่า จำไม่ได้ จึงให้การไว้ว่าจำไม่ได้

ต่อจากนายเล็ก ถามว่า ที่ให้การว่าคุ้นเคยกับหลวงประดิษฐนั้น ขอทราบว่ามีรู้จักกันมาแต่เมื่อไร ตอบว่า รู้จักกันมาแต่เมื่อปี ๒๕ มิ.ย. ๗๕ ที่พระที่นั่งอนันตสมาคม นายเล็กว่าไม่ได้หมายความว่าเช่นนั้น ผมหมายถึงรู้จักชอบพอกัน ก็ตอบว่าประมาณ ๑๐ ปีมานี้ ถามว่ารู้จักกันดีไหม ถามว่าดีอย่างไร นายเล็กซักตัวอย่างว่า เช่นหลวงแผ้ว พระพิณิจ ผมรู้จักดี แต่เจ้าคุณผมไม่รู้จัก ข้าพเจ้าซักตัวอย่างให้ฟังว่าระหว่างนายปรีดี และพระพิณิจ ผมรู้จักพระพิณิจดีกว่า เพราะผมเคยขอให้พระพิณิจช่วยผมหลายครั้ง แต่สำหรับนายปรีดีผมไม่เคยขออะไรเลย หรือระหว่างหลวงธำรงฯ ผมรู้จักหลวงธำรงดีกว่า นี่เป็นความรู้สึกของผม ของคุณคงไม่เหมือนกับของผม พระพิณิจเลยกลับทว่า ไม่ต้องจดตอนนั้นเพราะท่านให้การไว้แล้วข้างต้นว่าคุ้นเคยกัน แต่ไม่สนิทสนมอย่างสนิทสนมเลยก็ไม่ผิด

ถามต่อไปว่า ตั้งแต่หลวงประดิษฐนับถือเจ้าคุณนั้น ก่อนกรณีสวรรคตเคยไปมาหาสู่เจ้าคุณเสมอหรือ ตอบว่า ก่อนแต่งงานลูกจำได้ว่าไม่เคยมาเลย ภายหลังแต่งงานก็จำไม่ได้ใครได้ จึงได้ให้การแก้ตัวตรวจไว้เช่นนั้น ถามว่า แต่งงานเมื่อไร ตอบว่า ปี ๒๕๘๗ ๒๕ เหมือนเดือนกรกฎาคม ถามว่า นอกจากที่ให้การไว้แล้วมาอีกไหม ตอบว่า จำไม่ได้ นายเล็กได้อธิบายให้ฟังว่า คนชั้นรัฐบุรุษอายุได้ ไปมาคงจะนึกได้ ได้เท่าลองตรงทบทวนดูให้ดี ตอบอย่างคุณ ๆ ว่า ผมว่าผมจำไม่ได้ จะให้ผมจำได้อย่างไร และพูดต่อไปว่าผมมีความจำไม่มานานแล้ว

ถามอีกว่า เคยพูดเรื่องนี้ให้นายต๋องบ้างหรือเปล่า ตอบว่าเปล่า สำหรับนายต๋องนอกจากเรื่องไม่หมอนแล้วไม่เคยเล่าเรื่องอะไรให้ฟังเลย ถามว่านายต๋องไม่เคยถามบ้างหรือ ตอบว่าเปล่าเลย ในที่สุดนายเล็กเอ่ยขึ้นว่า ผมถามจริง ๆ เอะว่าในการคุยกับหลวงประดิษฐนั้นได้คุยกันถึงเรื่องนายต๋องหรือเปล่า ตอบว่า ไม่ได้พูดถึงเลย

นายเล็กถามเพียงเท่านั้นอันให้ฟังแล้วเช่นขอเป็นพยานพระพิณิจผู้จัดลงนามเป็นผู้จัด

ณ วันที่เวลา ๑๔.๓๕ ถึงบ้านเวลา ๑๕.๓๕

พอมาถึงบ้านก็พบนางสุริน ทองทวี คน ๆ นี้เคยเป็นคนให้อยู่ที่บ้าน ออกไปเป็นลูกจ้างท่อนานแล้ว เคยอยู่ร่วมกับ น.ต. ทองใบ น.ต. ชิต เมื่อไปยังเป็นสาวอยู่

ไม่ได้พบกับคนในบ้านเดียวกันอยากพบอยู่แล้ว จึงถามว่า สุริน แก้ออกจากฉันไปเมื่อไร
ตอบว่า ไปเมื่อวันที่ ๒๐ มี.ย. ๘๘ ก่อนสวรรคต ถามว่า แก่จำวันสวรรคตได้หรือ ตอบว่า
จำได้ วันที่ ๘ มี.ย. ๘๘ ถามว่า ก่อนแกไป แก่ก็ออกใหม่ว่าคนแก่ ๆ ชื่อนายตีมาอยู่
ในบ้านฉันแล้วหรือยัง ตอบว่า จำได้ว่าไม่มี นายตีหน้าตาอย่างไรไม่รู้จัก บอกกับสุริน
ว่าดีแล้ว เรื่องของฉันที่รู้มาอย่าพูดเกินความจริง สุรินว่าเจ้าคุณมโหสถเคยถามเหมือนกัน
ว่า เคยรู้จักคนที่หนังสือพิมพ์ลงว่าคุณเคยกับเจ้าคุณ คนแก่ ๆ ที่อยู่กับเจ้าคุณใหม่ สุริน ฯ
ตอบว่า ไม่เห็นมีใคร นอกจากพี่สอาดคนขับรถของท่านเท่านั้น บอกว่าดีแล้วขอไปใจ.

ศรยุทธเสนี

๓ ส.พ. ๘๑

ป.ล. นางสุริน ฯ ไปเป็นลูกจ้างอยู่กับนายเสกถ ซึ่งเป็นหลักานเจ้าคุณมโหสถ
อยู่ในบริเวณบ้านเดียวกันถนนสีลม.

ส.ย.

วันที่ ๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๘๕

กราบเท่าท่านเจ้าคุณ ซาบ ผมได้ไปพบคนที่จะตัดไม้ทำไม้หมอนอย่างที่เจ้าคุณ
จดหมายมาถึงผม เขาก็นัดลับทำตามจดหมายวันที่ ๒ นี้เขาไปทคนลับตัดไม้และเอาไม้
ตัวอย่างมาให้ท่านดูจะมำทำสันยาด้วยเป็นได้แน่ พายในวันที่ ๑๕ นี้ผมจะนำเขามาพร้อม
กับผม โดยนับถือที่สุด

แม่ จันทวานิช

จากลุงสำเภา

วันที่ ๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๘๕

กราบเท้าเจ้าคุณ ซาบ ผมได้ไปปากน้ำโพ ไปหาคนที่รับไปจากผมเขย่นได้รับ
 ทำได้ตามจดหมายของเจ้าคุณ และผมได้ติดต่อกับพวกป่าไม้อีก ๒ แห่ง เขารับทำได้
 เวลานางสามคนเขาไปติดต่อกับคน คนทำไม้ในป่า และเขาไปเอาไม้ตัวอย่างด้วย เขารับ
 ทำได้มาก พายในวันที่ ๑๕ นี้ ผมจะนำเขามาหาเจ้าคุณกับผม ๆ ได้ฝากจดหมายมาเมื่อ
 วันที่ ๑ ฉบับ แต่ผมเกรงว่าจะไม่ถึง

โดยนับถือที่สุด

แมน จันทวานิช

จากลุงสำเภา

วันที่ ๑๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๘๕

กราบเท้าเจ้าคุณ ซาบ ผมขอความกรุณาและขออภัยให้ผมด้วย คือผมขึ้นมา
 ถึงบ้านทางปากน้ำโพ เขาส่งข่าวมาว่าพบป่าไม้ปากน้ำโพ และเห็นขึ้นไปเขาลงมือทำไม้
 กันก็มีแล้ว แต่จะส่งให้ใครไม่ซาบ ทางนายตีเขาอยากซาบที่เจ้าคุณ เพราะมีคนไปหา
 เขา คนที่เขารับจากผมและนายตีเขาเล็งอยากจะทำ เขาอยากจรรู้ว่าเป็นนี้แน่ที่เจ้าคุณ
 หรือไม่ เพราะมีคนไปว่าเขาจะให้ทำ ฉะนั้นทำเจ้าคุณซาบอย่างไร ตอบให้ผมซาบเร็วด้วย
 ผมจะได้ ๆ กับเขาบ้าง ขอความกรุณา

โดยนับถืออย่างที่สุด

แมน จันทวานิช

วันที่ ๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๘๕

ฉันไปทักตักไปหาหัวหน้าที่เขารับเสามากระดานจากบ้านตอน ให้เขารับ
ทำไม่เลื่อมและตามชนิดไม้ที่เจ้าคุณแจ่มมาให้ผมเขารับได้มาก แต่ราคาที่ผมตกลงกับเขาให้
เขาลงราคาขายผมจะไม่ได้อะไรเท่าไร ที่ให้เขามากนักเพราะผู้แทนขายนามเขารับมาจำนวน
แสนเหมือนกัน ฉะนั้นจึงให้ราคาสูงเพราะแย่งการทำ ที่ผมลดยูกี้เพราะไปเที่ยวได้ตกลง
กับพวกหัวหน้าชาวป่า แต่ต้องคอยคนอื่นคนหนึ่งเขาไปเอาไม้ตัวอย่างด้วย และเป็นคู่คิดกัน
ไม่เป็นได้แน่ คนที่รับทำเป็นคนสำคัญของหัวหน้าพวกชาวป่าทั้งนั้น เขาอยากทำมากทุกคน
เจ้าคุณไม่ต้องร้อนใจ พายในวันที่ ๑๕ นต้องมาถึง

โดยนับถือที่สุด

แม่ จันทวานิช

บันทึกฉบับ พล.ร.ต. พระยาทรยุทธเสนี ร.น.

เขียนด้วยลายมือตนเอง

၂၆၈

၀၂၆:၈၆

၁။ အကျဉ်းချုပ်အကျဉ်းချုပ်

၂။ အကျဉ်းချုပ်အကျဉ်းချုပ်

၁။ အကျဉ်းချုပ်အကျဉ်းချုပ်

၀. ၅. ၁၂၅

၂၆၈ အကျဉ်းချုပ်အကျဉ်းချုပ်

၁။ အကျဉ်းချုပ်အကျဉ်းချုပ်
 ၂။ အကျဉ်းချုပ်အကျဉ်းချုပ်
 ၃။ အကျဉ်းချုပ်အကျဉ်းချုပ်
 ၄။ အကျဉ်းချုပ်အကျဉ်းချုပ်
 ၅။ အကျဉ်းချုပ်အကျဉ်းချုပ်
 ၆။ အကျဉ်းချုပ်အကျဉ်းချုပ်
 ၇။ အကျဉ်းချုပ်အကျဉ်းချုပ်
 ၈။ အကျဉ်းချုပ်အကျဉ်းချုပ်
 ၉။ အကျဉ်းချုပ်အကျဉ်းချုပ်
 ၁၀။ အကျဉ်းချုပ်အကျဉ်းချုပ်

အကျဉ်းချုပ်အကျဉ်းချုပ်

၀. ၅. ၁၂၅

(Πολύτιμος φίλος μου ο Ανδρέας)
 Άγαπητέ μου φίλε, είσαι ο άνθρωπος που με
 έδωκες τον εαυτό σου για να με βοηθήσεις
 να γίνω ένας καλός άνθρωπος. Σας ευχαριστώ
 πολύ για όλα που έκανες για μένα. Είμαι
 πολύ ευτυχισμένος που έχω έναν φίλο όπως
 εσύ.

Σε ευχαριστώ πολύ για όλα που έκανες
 για μένα. Είμαι πολύ ευτυχισμένος που
 έχω έναν φίλο όπως εσύ. Σας ευχαριστώ
 πολύ για όλα που έκανες για μένα. Είμαι
 πολύ ευτυχισμένος που έχω έναν φίλο
 όπως εσύ.

Είμαι πολύ ευτυχισμένος που έχω έναν
 φίλο όπως εσύ. Σας ευχαριστώ πολύ για
 όλα που έκανες για μένα. Είμαι πολύ
 ευτυχισμένος που έχω έναν φίλο όπως
 εσύ.

(Πολύτιμος φίλος μου ο Ανδρέας)
 Άγαπητέ μου φίλε, είσαι ο άνθρωπος που
 με έδωκες τον εαυτό σου για να με
 βοηθήσεις να γίνω ένας καλός άνθρωπος.
 Σας ευχαριστώ πολύ για όλα που έκανες
 για μένα. Είμαι πολύ ευτυχισμένος που
 έχω έναν φίλο όπως εσύ.

55

Είμαι πολύ ευτυχισμένος που έχω έναν
 φίλο όπως εσύ. Σας ευχαριστώ πολύ για
 όλα που έκανες για μένα. Είμαι πολύ
 ευτυχισμένος που έχω έναν φίλο όπως
 εσύ.

Είμαι πολύ ευτυχισμένος που έχω έναν
 φίλο όπως εσύ. Σας ευχαριστώ πολύ για
 όλα που έκανες για μένα. Είμαι πολύ
 ευτυχισμένος που έχω έναν φίλο όπως
 εσύ.

Είμαι πολύ ευτυχισμένος που έχω έναν
 φίλο όπως εσύ. Σας ευχαριστώ πολύ για
 όλα που έκανες για μένα. Είμαι πολύ
 ευτυχισμένος που έχω έναν φίλο όπως
 εσύ.

55

๑๕
 ๑๖
 ๑๗
 ๑๘
 ๑๙
 ๒๐
 ๒๑
 ๒๒
 ๒๓
 ๒๔
 ๒๕
 ๒๖
 ๒๗
 ๒๘
 ๒๙
 ๓๐
 ๓๑
 ๓๒
 ๓๓
 ๓๔
 ๓๕
 ๓๖
 ๓๗
 ๓๘
 ๓๙
 ๔๐
 ๔๑
 ๔๒
 ๔๓
 ๔๔
 ๔๕
 ๔๖
 ๔๗
 ๔๘
 ๔๙
 ๕๐
 ๕๑
 ๕๒
 ๕๓
 ๕๔
 ๕๕
 ๕๖
 ๕๗
 ๕๘
 ๕๙
 ๖๐
 ๖๑
 ๖๒
 ๖๓
 ๖๔
 ๖๕
 ๖๖
 ๖๗
 ๖๘
 ๖๙
 ๗๐
 ๗๑
 ๗๒
 ๗๓
 ๗๔
 ๗๕
 ๗๖
 ๗๗
 ๗๘
 ๗๙
 ๘๐
 ๘๑
 ๘๒
 ๘๓
 ๘๔
 ๘๕
 ๘๖
 ๘๗
 ๘๘
 ๘๙
 ๙๐
 ๙๑
 ๙๒
 ๙๓
 ๙๔
 ๙๕
 ๙๖
 ๙๗
 ๙๘
 ๙๙
 ๑๐๐

๑๐๐
 ๑๐๑
 ๑๐๒
 ๑๐๓
 ๑๐๔
 ๑๐๕
 ๑๐๖
 ๑๐๗
 ๑๐๘
 ๑๐๙
 ๑๑๐
 ๑๑๑
 ๑๑๒
 ๑๑๓
 ๑๑๔
 ๑๑๕
 ๑๑๖
 ๑๑๗
 ๑๑๘
 ๑๑๙
 ๑๒๐
 ๑๒๑
 ๑๒๒
 ๑๒๓
 ๑๒๔
 ๑๒๕
 ๑๒๖
 ๑๒๗
 ๑๒๘
 ๑๒๙
 ๑๓๐
 ๑๓๑
 ๑๓๒
 ๑๓๓
 ๑๓๔
 ๑๓๕
 ๑๓๖
 ๑๓๗
 ๑๓๘
 ๑๓๙
 ๑๔๐
 ๑๔๑
 ๑๔๒
 ๑๔๓
 ๑๔๔
 ๑๔๕
 ๑๔๖
 ๑๔๗
 ๑๔๘
 ๑๔๙
 ๑๕๐
 ๑๕๑
 ๑๕๒
 ๑๕๓
 ๑๕๔
 ๑๕๕
 ๑๕๖
 ๑๕๗
 ๑๕๘
 ๑๕๙
 ๑๖๐
 ๑๖๑
 ๑๖๒
 ๑๖๓
 ๑๖๔
 ๑๖๕
 ๑๖๖
 ๑๖๗
 ๑๖๘
 ๑๖๙
 ๑๗๐
 ๑๗๑
 ๑๗๒
 ๑๗๓
 ๑๗๔
 ๑๗๕
 ๑๗๖
 ๑๗๗
 ๑๗๘
 ๑๗๙
 ๑๘๐
 ๑๘๑
 ๑๘๒
 ๑๘๓
 ๑๘๔
 ๑๘๕
 ๑๘๖
 ๑๘๗
 ๑๘๘
 ๑๘๙
 ๑๙๐
 ๑๙๑
 ๑๙๒
 ๑๙๓
 ๑๙๔
 ๑๙๕
 ๑๙๖
 ๑๙๗
 ๑๙๘
 ๑๙๙
 ๒๐๐

ကုမ္ပဏီအဖွဲ့အစည်းများသည် အစွမ်းထက်စွာ အားပေး
 ကူညီပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။
 ကုမ္ပဏီအဖွဲ့အစည်းများသည် အစွမ်းထက်စွာ အားပေး
 ကူညီပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။

ကုမ္ပဏီအဖွဲ့အစည်းများသည် အစွမ်းထက်စွာ အားပေး
 ကူညီပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။

၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၁ ရက်နေ့၊ မြန်မာနိုင်ငံ
 ကုမ္ပဏီများ အဖွဲ့အစည်းများ အဖွဲ့အစည်းများ

ကုမ္ပဏီအဖွဲ့အစည်းများသည် အစွမ်းထက်စွာ အားပေး
 ကူညီပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။

ကုမ္ပဏီအဖွဲ့အစည်းများသည် အစွမ်းထက်စွာ အားပေး
 ကူညီပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။

၂၀၁၅

ကုမ္ပဏီအဖွဲ့အစည်းများသည် အစွမ်းထက်စွာ အားပေး
 ကူညီပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။

ကုမ္ပဏီအဖွဲ့အစည်းများသည် အစွမ်းထက်စွာ အားပေး
 ကူညီပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။

ကုမ္ပဏီအဖွဲ့အစည်းများသည် အစွမ်းထက်စွာ အားပေး
 ကူညီပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။

၆၅
 ၆၆
 ၆၇
 ၆၈
 ၆၉
 ၇၀
 ၇၁
 ၇၂
 ၇၃
 ၇၄
 ၇၅
 ၇၆
 ၇၇
 ၇၈
 ၇၉
 ၈၀
 ၈၁
 ၈၂
 ၈၃
 ၈၄
 ၈၅
 ၈၆
 ၈၇
 ၈၈
 ၈၉
 ၉၀
 ၉၁
 ၉၂
 ၉၃
 ၉၄
 ၉၅
 ၉၆
 ၉၇
 ၉၈
 ၉၉
 ၁၀၀

၆၅
 ၆၆
 ၆၇
 ၆၈
 ၆၉
 ၇၀
 ၇၁
 ၇၂
 ၇၃
 ၇၄
 ၇၅
 ၇၆
 ၇၇
 ၇၈
 ၇၉
 ၈၀
 ၈၁
 ၈၂
 ၈၃
 ၈၄
 ၈၅
 ၈၆
 ၈၇
 ၈၈
 ၈၉
 ၉၀
 ၉၁
 ၉၂
 ၉၃
 ၉၄
 ၉၅
 ၉၆
 ၉၇
 ၉၈
 ၉၉
 ၁၀၀

၁၆
 ၁၇
 ၁၈
 ၁၉
 ၂၀
 ၂၁
 ၂၂
 ၂၃
 ၂၄
 ၂၅
 ၂၆
 ၂၇
 ၂၈
 ၂၉
 ၃၀
 ၃၁
 ၃၂
 ၃၃
 ၃၄
 ၃၅
 ၃၆
 ၃၇
 ၃၈
 ၃၉
 ၄၀
 ၄၁
 ၄၂
 ၄၃
 ၄၄
 ၄၅
 ၄၆
 ၄၇
 ၄၈
 ၄၉
 ၅၀
 ၅၁
 ၅၂
 ၅၃
 ၅၄
 ၅၅
 ၅၆
 ၅၇
 ၅၈
 ၅၉
 ၆၀
 ၆၁
 ၆၂
 ၆၃
 ၆၄
 ၆၅
 ၆၆
 ၆၇
 ၆၈
 ၆၉
 ၇၀
 ၇၁
 ၇၂
 ၇၃
 ၇၄
 ၇၅
 ၇၆
 ၇၇
 ၇၈
 ၇၉
 ၈၀
 ၈၁
 ၈၂
 ၈၃
 ၈၄
 ၈၅
 ၈၆
 ၈၇
 ၈၈
 ၈၉
 ၉၀
 ၉၁
 ၉၂
 ၉၃
 ၉၄
 ၉၅
 ၉၆
 ၉၇
 ၉၈
 ၉၉
 ၁၀၀

1. Ημετέραν...
 2. Ημετέραν...
 3. Ημετέραν...

4. Ημετέραν...
 5. Ημετέραν...

6. Ημετέραν...
 7. Ημετέραν...

8. Ημετέραν...
 9. Ημετέραν...

10. Ημετέραν...

ΑΠΟΚΡΥΦΤΑ

11. Ημετέραν...
 12. Ημετέραν...

55

ΑΠΟΚΡΥΦΤΑ

1. Ημετέραν...
 2. Ημετέραν...

3. Ημετέραν...
 4. Ημετέραν...

5. Ημετέραν...
 6. Ημετέραν...

7. Ημετέραν...
 8. Ημετέραν...

9. Ημετέραν...
 10. Ημετέραν...

11. Ημετέραν...
 12. Ημετέραν...

5. Ημετέραν...
 6. Ημετέραν...

55

๕๑

๑
 ๑๒๐๖
 ๑๒๐๗
 ๑๒๐๘
 ๑๒๐๙
 ๑๒๑๐
 ๑๒๑๑
 ๑๒๑๒
 ๑๒๑๓
 ๑๒๑๔
 ๑๒๑๕
 ๑๒๑๖
 ๑๒๑๗
 ๑๒๑๘
 ๑๒๑๙
 ๑๒๒๐
 ๑๒๒๑
 ๑๒๒๒
 ๑๒๒๓
 ๑๒๒๔
 ๑๒๒๕
 ๑๒๒๖
 ๑๒๒๗
 ๑๒๒๘
 ๑๒๒๙
 ๑๒๓๐
 ๑๒๓๑
 ๑๒๓๒
 ๑๒๓๓
 ๑๒๓๔
 ๑๒๓๕
 ๑๒๓๖
 ๑๒๓๗
 ๑๒๓๘
 ๑๒๓๙
 ๑๒๔๐
 ๑๒๔๑
 ๑๒๔๒
 ๑๒๔๓
 ๑๒๔๔
 ๑๒๔๕
 ๑๒๔๖
 ๑๒๔๗
 ๑๒๔๘
 ๑๒๔๙
 ๑๒๕๐
 ๑๒๕๑
 ๑๒๕๒
 ๑๒๕๓
 ๑๒๕๔
 ๑๒๕๕
 ๑๒๕๖
 ๑๒๕๗
 ๑๒๕๘
 ๑๒๕๙
 ๑๒๖๐
 ๑๒๖๑
 ๑๒๖๒
 ๑๒๖๓
 ๑๒๖๔
 ๑๒๖๕
 ๑๒๖๖
 ๑๒๖๗
 ๑๒๖๘
 ๑๒๖๙
 ๑๒๗๐
 ๑๒๗๑
 ๑๒๗๒
 ๑๒๗๓
 ๑๒๗๔
 ๑๒๗๕
 ๑๒๗๖
 ๑๒๗๗
 ๑๒๗๘
 ๑๒๗๙
 ๑๒๘๐
 ๑๒๘๑
 ๑๒๘๒
 ๑๒๘๓
 ๑๒๘๔
 ๑๒๘๕
 ๑๒๘๖
 ๑๒๘๗
 ๑๒๘๘
 ๑๒๘๙
 ๑๒๙๐
 ๑๒๙๑
 ๑๒๙๒
 ๑๒๙๓
 ๑๒๙๔
 ๑๒๙๕
 ๑๒๙๖
 ๑๒๙๗
 ๑๒๙๘
 ๑๒๙๙
 ๑๓๐๐

๖ ๕๐.๕๑.

๓๑ ๐๔๔๓๐๓๐๘ ๑

๓ ๕๐๓๐๓ ๒๔๙๑

๑๒๕๖
 ๑๒๕๗
 ๑๒๕๘
 ๑๒๕๙
 ๑๒๖๐
 ๑๒๖๑
 ๑๒๖๒
 ๑๒๖๓
 ๑๒๖๔
 ๑๒๖๕
 ๑๒๖๖
 ๑๒๖๗
 ๑๒๖๘
 ๑๒๖๙
 ๑๒๗๐
 ๑๒๗๑
 ๑๒๗๒
 ๑๒๗๓
 ๑๒๗๔
 ๑๒๗๕
 ๑๒๗๖
 ๑๒๗๗
 ๑๒๗๘
 ๑๒๗๙
 ๑๒๘๐
 ๑๒๘๑
 ๑๒๘๒
 ๑๒๘๓
 ๑๒๘๔
 ๑๒๘๕
 ๑๒๘๖
 ๑๒๘๗
 ๑๒๘๘
 ๑๒๘๙
 ๑๒๙๐
 ๑๒๙๑
 ๑๒๙๒
 ๑๒๙๓
 ๑๒๙๔
 ๑๒๙๕
 ๑๒๙๖
 ๑๒๙๗
 ๑๒๙๘
 ๑๒๙๙
 ๑๓๐๐

คำให้การพยานโจทก์ ของนายสุภัทร สุคนธาภิรมย์

คดีคำที่ ๒๐๓๒/๒๕๑๐

๘ กันยายน ๒๕๑๐

ระหว่าง ท่านผู้หญิงพูนสุข ฯ โจทก์ นายนงเยาว์ ฯ จำเลย

คอบทนายโจทก์

ข้าฯ รับราชการครั้งสุดท้ายตำแหน่งหัวหน้าแผนกการเงินสถานทูต กระทรวงต่างประเทศ

ข้าฯ สนทนากับโจทก์ตั้งแต่ปี ๒๕๑๘ โจทก์เป็นผู้ตี เชือกเส้นสุภาพชุดมโอบ อ้อมอารี ไม่มีนิสัยกดบังกลอกหรือนินทาใคร

ข้าฯ เคยอ่านหนังสือเก็บไว้ในบักกิ้ง ทั้งที่พิมพ์เป็นเล่มและที่ลงในหนังสือพิมพ์ สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ ซึ่งมีข้อความไม่ตรงต่อความจริงและทำให้โจทก์เสียหาย

โจทก์ไม่ชอบยุ่งเกี่ยวกับงานในด้านการเมืองของสามี แม้งานสังคม โจทก์ก็ไม่ชอบ

ข้าฯ ไม่เคยพบคนที่ชื่อชุ่มแสง ณ สวรรคโลก หรือประสงค์ไปติดต่อกับโจทก์ หรือสามี

ข้าฯ ทราบว่าจำเลยที่ ๑ หลบหนีออกไปบักกิ้ง เอกสารหมายเลข ๑๗ หน้า ๕๗ เรื่องนิราศทะเลหลวงซึ่งลงในหนังสือสยามสมัย

ข้าฯ เคยอ่าน (พยานดูเอกสารแล้ว) คุณพิชนี นามสกุลจำไม่ได้ เคยไปที่บ้านสังคม ซึ่งเป็นบ้านโจทก์

การทำจำเลยที่ ๑ เขียนว่าโจทก์ส่งจำเลยที่ ๑ ไปบักกิ้ง เพื่อประชุมสหพันธ์สตรี ประชาธิปไตยสากล เป็นการเสียหาย การประชุมนี้มีมติกฎหมายคอมมิวนิสต์

โจทก์เดินทางไปประเทศจีน โดยมีหนังสือเดินทางโดยทราบว่าเป็นที่ปารีสประเทศฝรั่งเศสก่อน

การทําลายเลขที่ ๓ เขียนข้อความลงในหนังสือสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์เช่นนี้ เป็น
การเสียหายแก่ชื่อเสียง วงศ์ตระกูลของโจทก์

ข้าฯ เชื่อว่านายปรีดีสามโจทก์ยังมีชีวิตอยู่ เพราะปรากฏจากข่าววิทยุ

ตอบทนายจำเลย คำาน

รูปผู้หญิงด้านซ้ายสุด ภาพเล็กของภาพทําลายอย่างส่งต่อศาลฉบับคล้ายฉบับคดี
กับโจทก์แต่ไม่ยืนยัน

ข้าฯ ออกจากราชการเพราะรัฐมนตรีในคณะรัฐประหารให้ออก

ข้าฯ เคยถูกจับในคดีกบฏ ๒ ครั้ง

ก่อนปี ๒๔๙๙ ข้าฯ ไม่รู้จักโจทก์ หลังจากปี ๒๔๙๙ ข้าฯ รู้จักโจทก์เพราะ
ข้าฯ เป็นเสรีไทย และต้องไปติดต่อการงานท่าอากาศยาน ซึ่งเป็นทำเนียบของนายปรีดีสามโจทก์
ประมาณเดือนละ ๒ ครั้ง

ตอนโจทก์อยู่บ้านบ่อมเพชร ข้าฯ เคยคุยกับโจทก์เข้าถึงเย็น ซึ่งเป็นเวลาที่สาม
โจทก์ลี้ภัยไปอยู่ต่างประเทศแล้ว ข้าฯ คลุกคลีกับโจทก์ตอนนดังกล่าวตั้งแต่ปี ๒๔๙๑ ถึง ๒๔๙๕

บ้านบ่อมเพชร กับบ้านสีลมเป็นบ้านเดียวกัน

คุณพิชณีจะไปบ้านบ่อมเพชรเรื่องอะไร ไม่ทราบ ข้าฯ เคยพบครั้งหนึ่งหรือสอง
ครั้งต่งแต่นั้น ข้าฯ ก็ไม่พบคุณพิชณีอีก

คุณพิชณี จะถูกจับในข้อหาคอมมิวนิสต์หรือไม่ ไม่ปรากฏ

นายปรีดี สามโจทก์เคยแสดงความยินดีเนื่องในโอกาสที่ประเทศจีนทดลองระเบิด
ปรมาณู ทางวิทยุบั๊กกิ่ง และข่าวหนังสือพิมพ์ในประเทศไทยได้ลงข่าวนี้ ข้าฯ ได้ฟังวิทยุ
บั๊กกิ่งได้ด้วยตนเอง

ตอบทนายโจทก์ ดิง

ข่าววิทยุบั๊กกิ่งดังกล่าวนี้ นายปรีดีสามโจทก์ไม่ได้พูด เพียงแต่เป็นข่าวของ
สถานีวิทยุแห่งนั้น.

คำให้การพยานโจทก์ ของ นายประพาส สุคนธ์

คดีดำที่ ๒๐๓๘/๒๕๑๐

๘ กันยายน ๒๕๑๐

ระหว่าง ท่านผู้หญิงพูนสุข ฯ โจทก์ นางนงเยาว์ ฯ จำเลย

ตอบทนายโจทก์

ข้าฯ เคยเดินทางไปประเทศจีนแดง เมื่อเดือนธันวาคม ปี ๒๕๐๐ โดยสหพันธ์
กรรมกรจีนเชิญไปทัศนาวจร ไปพร้อมกับนายเสนอ สว่างพันธ์

ประเทศจีนแดงตั้งเมื่อปี ๒๔๙๒

ข้าฯ พบจำเลยที่ ๑ สองครั้งที่โรงแรมในปักกิ่ง

จำเลยที่ ๑ เคยพักกับสามีโจทก์ที่ปักกิ่ง

จำเลยที่ ๑ ไปหานางจรรยาพร กัทยาณมิตร ที่โรงแรมปักกิ่ง จำเลยที่ ๑
บอกว่า จำเลยที่ ๑ มาประชุมสหพันธ์สตรีประชาธิปไตยสากลในประเทศจีน โดยพรรค
คอมมิวนิสต์ในประเทศไทยเป็นผู้ส่งไป จำเลยที่ ๑ ไม่เคยถึงโจทก์ว่า ได้ส่งจำเลยที่ ๑ มา
ประชุม ข้อความที่จำเลยที่ ๑ พูดนี้ นายเสนอได้ยินด้วย

ข้าฯ กลับมาถึงประเทศไทยเมื่อต้นปี ๒๕๐๑ ถูกจับกุมสอบสวน แต่ัยการไม่ฟ้อง

ข้าฯ ทราบว่าจำเลยที่ ๑ ให้การต่อตำรวจสันติบาลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับข้าฯ ไป
ประชุมวันเมย์เคย์คังเฮกฮาว จ. ๑๘

เคยมีผู้เล่าให้ฟังว่าจำเลยที่ ๑ กับนายสงวน ตุลารักษ์ มีเรื่องทู่ตีทำร้ายซึ่งกัน
และกันที่ปักกิ่ง เอกสารหมาย จ. ๒๑ เป็นลายมือจำเลยที่ ๑ บันทึกไว้ เอกสารหมาย จ. ๒๒
เป็นจดหมายของนายสงวน ตุลารักษ์ ถึงสามีโจทก์ ให้พิจารณาเรื่องทำร้ายซึ่งกันและกัน
ที่ปักกิ่ง เอกสารหมาย จ. ๒๓ ถึง จ. ๒๔ เป็นจดหมายของนายสุริย์ ทองวานิช ถึงผู้ไม่

ประสงค์ออกนาม เอกสาร จ. ๒๑ ถึง จ. ๒๔ ที่หมายใจทำให้ดู เป็นเอกสารเกี่ยวกับการ
ทะเลาะวิวาทระหว่างจำเลยที่ ๑ กับนายสงวน

ข้าฯ พบสามีใจทักท้วงตั้ง สุขภาพแข็งแรงดี

ตอบทนายจำเลย คำ

ข้าฯ ไปเมืองจีน โดยมีพาสปอร์ต

ข้าฯ ไม่เคยพบกับจำเลยที่ ๑ มาก่อน พบกันครั้งแรกที่โรงแรมปักกิ่ง ซึ่งข้าฯ

พักอยู่

จำเลยที่ ๑ ไม่ได้บอกว่า จำเลยที่ ๑ เป็นสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์ไทย
นางลำเจียก ทรัพย์สุนทร ได้มาประชุมสหพันธ์สตรีสากล เช่นเดียวกัน
วันที่จำเลยที่ ๑ ไปพบนางจรรยาพรที่โรงแรม นางลำเจียกไม่ได้ไปด้วย
ขณะนั้นนางลำเจียกอยู่ประเทศจีน ไม่ทราบว่าอยู่ที่ไหน

ข้าฯ ทราบว่าจำเลยที่ ๑ เคยอยู่บ้านนายปรีดีสามีใจทักมาก่อน ไม่ทราบว่า
จำเลยที่ ๑ เคยอยู่บ้านเดียวกับนางลำเจียก

ข้าฯ จำได้ว่า จำเลยที่ ๑ แต่งตัวสีเงินแก่ รองเท้าผ้าใบเป็นชุดจีน ใครจะ
นั่งที่ไหนจำไม่ได้ หลังจากนั้น ข้าฯ พบจำเลยที่ ๑ อีก ๒ ครั้ง.

คำให้การพยานจำเลย นางนงเยาว์ ประภาสถิต

คดีที่ ๒๐๓๘,๒๔๓๒/๑๐

ระหว่าง { ท่านผู้หญิงพูนสุข ฯ
นางนงเยาว์ ฯ

โจทก์
จำเลย

๒๓ ธันวาคม ๒๕๑๐

ตอบทนายโจทก์

เมื่อข้าฯ ถัดจากบักกั้งแล้ว ปรากฏว่า สามีข้าฯ มีภรรยาใหม่ ข้าฯ จึงแยก
กับสามีเก่าไม่ได้จดทะเบียนหย่า

ข้าฯ เคยเขียนเรื่องลงในหนังสือพิมพ์เสนาศึกษา

นายชู ประภาสถิต พี่ชายข้าฯ เคยแปลงเรื่องโดยให้ข้าฯ จดแล้วใช้ชื่อและ
นามสกุลข้าฯ เป็นนามปากกา

ใน พ.ศ. ๒๔๘๒ ที่ข้าฯ ไปสัมภาษณ์นั้น เป็นวันปีใหม่ไปอวยพรก่อนแล้วจึง
สัมภาษณ์ ขณะนั้น โจทก์กับลูก ๆ อยู่ด้วย

การเข้าพบสามีโจทก์ ตอนเป็นผู้สำรวจราชการแผ่นดิน เข้าพบลำบาก เพราะมี
ทหารห้าม ต้องรออยู่ก่อนจนกว่าได้รับอนุญาตให้เข้าไป

สมาคมแพนเอเชียสต์เอเชียฝ่ายชายเป็นสมาคมอันถูกต้องตามกฎหมาย

สมาคมแพนเอเชียสต์เอเชียฝ่ายหญิงก็จดทะเบียนโดยถูกต้อง โดยนางชะอุม ชัย-
สิทธิเวช เป็นนายก นางสาวนิตย์ พงษ์คาบเพชร หรือนางจรวงพร กัลยาณมิตร เป็น
เลขาธิการ ข้าฯ เป็นสมาชิกและเป็นที่ปรึกษา โจทก์ก็เป็นที่ปรึกษา

ข้าฯ เข้าร่วมประชุม ๗-๘ ครั้ง ที่โรงเรียนครูโศภิตา ซึ่งเป็นสำนักงาน

ชั่วคราว

ผู้แสดงชาวเวียดนาม เคยเชิญไปประชุมที่สำนักงานแสดงชาวเวียดนามร่วมกับสมาชิกของประเทศต่าง ๆ หลายประเทศ แต่ข้าฯ ไม่รู้จักชื่อสมาชิกต่างประเทศที่เข้าร่วมประชุม รู้จักแต่ทางลาว ซึ่งมีเจ้าสุภานุวงศ์ และภรรยา แล้วว่าภรรยาเจ้าสุภานุวงศ์

โจทก์บอกให้ข้าฯ ไปประชุมในเดือนสิงหาคม หรือกันยายน ๒๔๙๒ โจทก์ไปรอที่หน้าบ้าน แล้วให้คนรถไปตามข้าฯ แล้วพาข้าฯ ไปที่บ้านบ่อมเพชร

หลังจากนั้นประมาณ ๒ เดือน ข้าฯ จึงรับปากว่าจะไปประชุม และโจทก์บอกข้าฯ จะให้นางบุญทัน อุดด และนางบังอร ภูริพัฒน์ ไปด้วย แต่เวลาไปคนทั้งสองไม่ได้ไปด้วย

โจทก์ไม่ได้ส่งนางลำเจียก ทรัพย์สุนทร ไป แต่นางลำเจียกไปในนามของพรรคคอมมิวนิสต์

โจทก์ไม่ได้บอกว่าจะให้นางหยีหรือเนี้ยไปด้วย

ข้าฯ ไปทราบที่บักกิ่งว่า ทางคอมมิวนิสต์ ให้นางหยีหรือเนี้ยเป็นคนนำไป ตอนให้ไปประชุมนั้น โจทก์ไม่ได้บอกว่ามีโจทก์อยู่ที่ไหน และโจทก์ไม่ได้บอกจุดหมายไปถึงสามี่ เพียงแต่ให้ข้าฯ ถือนามบัตรของโจทก์ไป

ครั้งแรกโจทก์ว่า จะขอพาสปอร์ตให้ และข้าฯ ถ่ายรูปให้โจทก์ไป โดยโจทก์ว่าจะทำพาสปอร์ตไปฮ่องกง ต่อมาโจทก์บอกว่าได้ให้นางฉลบไปติดต่อแล้ว ไม่อาจทำพาสปอร์ตได้ เพราะเจ้าหน้าที่ถามว่าจะไปหาสามี่โจทก์หรือ

นางหยีหรือเนี้ยมีพาสปอร์ตของจีนคณะชาติ ส่วนนางลำเจียกไม่มีพาสปอร์ต ข้าฯ ไม่มีหลักฐานการเป็นผู้แทนสมาคมไปเพื่อแสดงต่อที่ประชุมเลย ทางบักกิ่งไม่ได้ถือว่า ข้าฯ เป็นผู้ลี้ภัยการเมือง แต่ถือว่า ข้าฯ ไปในฐานะผู้แทนสมาคมสตรีไทย

ข้าฯ เป็นผู้ช่วยชาวยุในการสอนสังคมจีนคอมมิวนิสต์ ที่โรงเรียนเสนาธิการทหาร โรงเรียนสงครามจิตวิทยาของกรมยุทธการ ทหารเรือ กับวิทยาลัยกองทัพบก

บ้านพักสามี่โจทก์อยู่ที่ตรอกเสี้ยวหย่างเหมา ซึ่งมีสามี่โจทก์และคนอื่น ๆ ที่ลี้ภัยทางการเมืองไปพักอยู่

ตั้งแต่ไปจนกระทั่งกลับ ข้าฯ ไม่เคยเข้าประชุมอะไรเลย เพียงแต่เมื่อไปอยู่แล้ว
๕ ปีได้ไปร่วมทัศนาวจรกับพรรคสมาชิกสตรี

รูปถ่ายที่ข้าฯ อ้างนั้น ข้าฯ ได้ส่งมาให้สามีข้าฯ ทางไปรษณีย์ก่อนข้าฯ กลับ
ข้าฯ ไม่ได้รับเชิญไปในงานตามภาพถ่ายนั้น

นางฉ่างประธานสหพันธ์สตรีจีน คนยืนพูดในภาพถ่าย เป็นคนเชิญโจทก์ไป
ข้าฯ เคยเห็นโจทก์ที่ศาลชั้น จึงได้ให้หนายตามนายปาลบุตร โจทก์ตอนเบิกความ
ข้าฯ ไม่เคยยื่นคำร้องต่อรัฐบาลจีน ขอจดทะเบียนสมรสกับเวือเอกว่าชวชัย

ตอนพักอยู่ด้วยกัน ข้าฯ เคยมีเรื่องทบทติกับนายสงวน ตูลารักษ์ เพราะสามี
โจทก์ยู่เหยี่ ทงนเพราะข้าฯ ไปร่วมในการวิพากษ์วิจารณ์สามีโจทก์ ต่อมาข้าฯ ทราบว่า
สามีโจทก์โกรธ ข้าฯ จึงไม่ไปประชุม นายสงวนมาต่อว่าข้าฯ จึงเกิดโต้เถียงแล้วทำร้ายกัน
ขณะนั้น โจทก์ยังไม่ไปบักกิ่ง

โจทก์ไปถึงเมื่อปลายปี ๒๔๙๖ หลังจากนั้นประมาณ ๑๐ เดือน สามีโจทก์จึง
ย้ายไป

เอกสารหมาย จ. ๒๑ เป็นลายมือของข้าฯ

เอกสารหมาย จ. ๒๒ เป็นลายมือของนายสงวน ตูลารักษ์ เขียนถึงสามีโจทก์
ตอนทบทติกับนายสงวน โจทก์ยังไม่ไปบักกิ่ง โจทก์ไปบักกิ่งในปลายปี ๒๔๙๕
หรือ ๒๔๙๖ จำไม่ได้

เอกสารหมาย จ. ๑๗ หน้า ๔๗ เป็นบทความของข้าฯ เขียนจากเรื่องจริงแต่
ใช้นามแฝง คือ ไม่ใช่ชื่อจริง

เหตุที่ชื่อจริงสำหรับนายสงวน และนางจรวงพร เพราะ ๒ คนนี้ ถูกจับแล้ว
คนที่ยังไม่ถูกจับจึงไม่ใช่ชื่อจริง

ข้าฯ ไม่เคยบอกนางฉลบไฉลว่า จะไปบักกิ่ง บอกแต่ว่าจะไปทางเหนือแต่เชื่อ
ว่าคงจะรู้เพราะเมื่อข้าฯ บอกเขื่อนักซกระเป่าเดินทางของข้าฯ

ที่ข้าฯ ไม่ขอหลักฐานการเป็นผู้แทนสมาชิกจากโจทก์ เพราะเชื่อว่า โจทก์คง
จัดการให้ข้าฯ เข้าประชุมได้ และโจทก์บอกว่า ได้มอบหมายให้นายวิโรจน์อำไพจัดการ
ให้แล้ว

ที่วานายสุริย์แปรพักตร์ไปเข้ากับศัตรูแล้วนั้น ศัตรูหมายถึง พล ต.อ. เผ่าศิริยานนท์
 ข้าฯ ไม่เคยเห็นจดหมายใจทักถึงสามี และจดหมายสามีใจทักถึงจอมพลแปลก

ใน พ.ศ. ๒๔๙๓ สามีใจทักให้นายสุจินต์ หรืออู๋ มาจัดหาหนังสือเดินทางให้
 ข้าฯ กลับเมืองไทย แต่หาไม่ได้ และใน พ.ศ. ๒๔๙๔ ทางรัฐบาลเงินจัดให้ข้าฯ มารอที่
 กวางตุ้ง เพื่อจะกลับเมืองไทย แต่เครื่องบินและเรือไม่ยอมรับ

ข้าฯ เป็นญาติกับ พลเอกประภาส

ใน พ.ศ. ๒๕๓๐ ข้าฯ ติดต่อกับจดหมายมายังพลเอกหลวงสวัสดิ์รัตนวงศ์ลูกพี่
 ลูกน้อง ขอลกลับเมืองไทย พลเอกหลวงสวัสดิ์ฯ ส่งนายเจริญ กนกรัตน์ นักหนังสือพิมพ์
 ไปว่า ให้ข้าฯ เขียนบอกไปว่า สามีใจทักทำอะไรบ้าง แล้วจะให้กลับเมืองไทยเร็ว ๆ
 ข้าฯ จึงมีหนังสือถึงนายสังข์ พิชโนทัย ขอให้หาหนังสือเดินทางให้ด้วย

นายประภาส สุนันท์ พี่น้องข้าฯ หาว่า แจ้งความเท็จที่ไปแจ้งว่า นายประภาส
 ไปประชุมวันเมเดย์ที่ปักกิ่ง และพูดวิหุขปักกิ่งด้วย ความจริงนายประภาสไปหลังวันเมเดย์
 ถึง ๖ เดือน ศาลอาญารับฟ้อง และคดีอยู่ระหว่างสืบพยานใจทัก

นายแอนดรูเพล เจ้าหน้าที่สถานทูตอเมริกันมาติดต่อให้ข้าฯ เขียนเรื่อง ๘ ปี
 ในปักกิ่ง ข้าฯ เขียนการเดินทางจากเมืองไทย ถึงเทียนสิน เพียงบทเดียว ได้เงิน
 ๑๗,๐๐๐ บาท แต่เขียนในหนังสือพิมพ์สยามรัฐ นั้น ข้าฯ ได้ค่าเขียนตอนละ ๓๐๐ บาท

เมื่อก่อนหนังสือพิมพ์สยามรัฐ มีนโยบายทางการเมือง ไม่ตรงกับสามีใจทัก
 เดียวกันก็ยังไม่ตรงกันอยู่อีก

ตอนหลังนโยบายทางการเมืองของจอมพลแปลกกับสามีใจทักไม่ตรงกัน

ตอบตั้ง

ระหว่างปักกิ่งกับเมืองไทยมีจดหมายติดต่อกันได้

ตอนข้าฯ กลับมาเมืองไทย จอมพลถนอมเป็นนายกรัฐมนตรี

เมื่อนายเจริญบอกข้าฯ ก็ไม่ได้เขียนมาว่าสามีใจทักทำอะไรบ้าง

นายแอนดรูว์จะใช้ข้าฯ เขียนค่าเงินแดง ข้าฯ ไม่ยอมเขียนให้

ก่อนเขียนลงหนังสือพิมพ์สยามรัฐ ข้าฯ ไม่เคยไปพบ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ตั้งในหนังสือพิมพ์สยามรัฐ เพราะรู้จักกับนายประหยัด บรรณาธิการ และไม่มีใครแนะนำให้ข้าฯ เขียนค่าโจทก์ หรือสามมีโจทก์ และข้าฯ ได้ค่าเขียนในระดับเดียวกับนักเขียนที่มีชื่อคนอื่น ๆ

นางบังอรเป็นภรรยาของอิน ภูมิพัฒน์ นางบุญทับ เป็นภรรยาของวิไล อุดดนามบัตรที่โจทก์ให้ไปนั้น นางสาวลำเจียกเอาฉีกเสีย แต่เมื่อข้าฯ ต่อว่านางสาวลำเจียกก็เอามาต่อกัน และข้าฯ เอาไปแสดงกับสามมีโจทก์

รูปถ่ายที่กล่าวมานั้น เป็นงานฉลองในการตีเคียนเบียนฟูแตก.

รายงานพิจารณา

๒๑ ธันวาคม ๒๕๑๐

สืบจำเลยที่ ๑ ต่อ จนจบปากเป็นเวลาเกือบเที่ยง แล้วทนายจำเลยแถลงขอเลื่อนไปสืบต่อนัดหน้า เพราะเตรียมพยานมาเพียงนี้ โจทก์ไม่ค้าน ให้เลื่อนไปสืบพยานจำเลยต่อ วันที่ ๑๗ เดือนหน้า เวลา ๘.๓๐ น. ตามที่ทุกฝ่ายตกลงกัน.

คำให้การพยานจำเลย นายมนูญ วัฒนโกเมร

คดีดำที่ ๒๐๓๘,๒๔๗๒/๒๕๑๐

ระหว่าง { ท่านผู้หญิงพูนสุขฯ
นางนงเยาว์ฯ

โจทก์
จำเลย

๑๗ มกราคม ๒๕๑๑

ตอบทนายจำเลย

ข้าฯ จดทะเบียนสมรสกับนางนงเยาว์จำเลยที่ ๑ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๕ มีบุตรด้วยกัน ๓ คน ๆ โตขณะนี้อายุ ๒๕-๒๖ ปี คนที่สองอายุ ๒๔ ปี และคนสุดท้ายอายุ ๒๑ ปี

นางฉลบไฉลเป็นเจ้าของโรงเรียนครูโรตยาน

ข้าฯ รู้จักโจทก์ไม่สนิทสนม แต่โจทก์สนิทสนมกับนางนงเยาว์จำเลยที่ ๑

ก่อนจำเลยที่ ๑ ไปปักกิ่ง จำเลยที่ ๑ และข้าฯ อยู่ด้วยกันที่ข้างวัดเบญจมบพิตร

นางฉลบไฉลเคยไปที่บ้าน ล้วนโจทก์จะเคยไปหรือไม่ ไม่ทราบ เพราะข้าฯ ไม่เคยเห็น

นางประนอมเป็นคนใช้ของข้าฯ ตั้งแต่ก่อนจำเลยที่ ๑ ไปปักกิ่ง เมื่อจำเลยที่ ๑

กลับมาแล้ว ก็ยังเป็นอยู่

จำเลยที่ ๑ ไปปักกิ่งเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๒ ไปฤดูหนาว

ก่อนไปประมาณ ๒-๓ เดือน จำเลยที่ ๑ บอกข้าฯ จำเลยไปประชุมสตรี-
สหพันธ์ปักกิ่ง โดยโจทก์ขอร้องให้ไป ข้าฯ ทักท้วง เพราะบุตรยังเล็กโดยเฉพาะบุตร
คนเล็กอายุ ๒-๓ ขวบเท่านั้น แต่จำเลยที่ ๑ บอกว่าโจทก์อุ้มขวอนให้ไป และบอกว่า
จะไป ๒-๓ เดือนเท่านั้น

ก่อนไปปักกิ่ง บุตร ๒ คนเรียนหนังสือที่โรงเรียนครูโรตยาน บุตรคนเล็กยังไม่เรียน

เมื่อจำเลยที่ ๑ ไปปักกิ่งแล้ว นางประนอมคนใช้เป็นคนรับส่งลูก ๒ คน และ
ดูแลลูกคนเล็ก

ข้าฯ และจำเลยที่ ๑ ไม่ต้องเสียค่าเล่าเรียนของลูก ๒ คนที่เรียนอยู่ที่โรงเรียน
ศรโณทยาน ตั้งแต่ก่อนจำเลยที่ ๑ ไปบักกิ่ง เข้าใจว่า นางฉลบใจไม่เก็บ เพราะ
สนิทสนมกับจำเลยที่ ๑

ขณะจำเลยที่ ๑ ไปบักกิ่ง ข้าฯ และจำเลยที่ ๑ อยู่ในสถานะที่ไม่พุ่มเพี้ยง เข้าใจ
ว่าโจทก์เป็นคนออกเงินค่าใช้จ่ายให้จำเลยที่ ๑ เดินทางไป

จำเลยที่ ๑ ไปแล้ว ประมาณ ๑-๒ ปี จึงได้รับข่าวจากจำเลยที่ ๑ แต่ข้าฯ
ไม่กล้าตอบ และใน ค.ศ. ๑๙๕๒ ข้าฯ ก็มีภรรยาใหม่

จำเลยที่ ๑ กลับจากบักกิ่งเมื่อ ๔-๕ ปีมาแล้ว พอจำเลยที่ ๑ กลับมาแล้ว
๒-๓ เดือน ข้าฯ ก็ย้ายไปอยู่กับภรรยาใหม่

ข้าฯ ไม่เคยสอบถามจำเลยที่ ๑ ถึงเรื่องที่เป็นบักกิ่งเลย เพราะไม่สนใจ

ตอบทนายโจทก์

ข้าฯ ทำงานที่บริษัทโฆษณาชื่อ บริษัทลิงค์แบคแอสก์ เอลิตัน จำกัด
ก่อนจำเลยที่ ๑ ไปบักกิ่ง ข้าฯ เป็นนักข่าวหนังสือพิมพ์ พิมพ์ไทย จำเลยที่ ๑
เป็นนักเขียน รวมรายได้ทั้ง ๒ คนแล้ว ไม่ค่อยพอใช้

จำเลยที่ ๑ ไม่เคยบอกข้าฯ ว่า ได้ไปขอยืมเงินจากโจทก์ หรือโจทก์ให้เงิน
จำเลยที่ ๑

เคยทราบว่าเป็นโรงเรียนศรโณทยาน วัตถุประสงค์ของนักการเมืองที่ถูกฆ่า
จำเลยที่ ๑ เคยไปฆ่าได้ตั้ง และฝากศพสาวโจทก์เลี้ยงบุตรคนเล็ก ไปฝากพี่โจทก์
เลี้ยง ไม่ทราบ

ไม่เคยได้ยินว่านางฉลบใจชื่อ ชุมแสง อีกชื่อหนึ่ง
รู้จักนายประยูร วิญญูรัตน์ แต่ไม่เคยทราบว่าเขามีชื่อว่าเป็นประยูรอีกชื่อหนึ่ง
ก่อนไปบักกิ่ง จำเลยที่ ๑ ไม่เคยเขียนบทความเกี่ยวกับการเมืองเลย แต่เคยไป
สัมภาษณ์นักการเมืองแล้วนำมาเขียน

จำเลยที่ ๑ ไม่เคยพูดว่า กัดจะถูก พด ต.อ. เผ่า อธิปไตยกรมตำรวจในสมัย
นั้นจับ

ที่จำเลยที่ ๑ บอกว่าจะไปปักกิ่งนั้น ข้าฯ ทักทวงเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับลูกเท่านั้น และข้าฯ ทราบว่า ทางราชการจะไม่ออกหนังสือเดินทางให้ไปปักกิ่ง หากไปจะต้องหลบหนีออกไป

จำเลยที่ ๑ ส่งรูปมาให้ข้าฯ หลายรูปรวมทั้งรูปถ่ายที่จำเลยอ้างด้วย ทนายโจทก์ถามว่าในรูปนั้นมีรูปโจทก์หรือไม่ พยานดูแล้ว ตอบว่า รูปตรงที่มีภาพขนาดแดงคล้ายคล้ายคลึงคลาว่าเป็นโจทก์ และเป็นรูปในงานกินเลี้ยงซึ่งจำเลยที่ ๑ ส่งมาทางไปรษณีย์

จำเลยที่ ๑ ไม่เคยส่งข่าวมาว่า แยกแยกกับสามีโจทก์

เอกสารหมาย จ. ๒๑ เป็นลายมือของจำเลยที่ ๑

จำเลยที่ ๑ ไม่เคยเล่าให้ฟังว่า ตบตีกับนายสงวน ตลารักษ์

ตอนอยู่ปักกิ่ง จำเลยที่ ๑ จะมีความสัมพันธ์กับชายใดบ้างหรือไม่ ไม่ทราบ

ข้าฯ ไม่ได้จดทะเบียนสมรสกับภรรยาใหม่ และไม่ได้จดทะเบียนหย่ากับจำเลยที่ ๑

จำเลยที่ ๑ ไม่เคยติดต่อมาให้ข้าฯ ช่วยติดต่อกับจอมพลแปลกหรือคนอื่นให้

ช่วยออกหนังสือเดินทางให้เพื่อกลับเมืองไทย

ข้าฯ ทราบข่าวจากหนังสือพิมพ์ว่า จำเลยที่ ๑ จะกลับเมืองไทย ข้าฯ จึงไป

รับจำเลยที่ ๑ ที่สนามบิน

เมื่อกลับมาแล้ว จำเลยที่ ๑ ไปให้การกับตำรวจสันติบาล

ลายมือชื่อของพยานในเอกสารหมาย จ. ๑๘ เป็นลายมือชื่อของจำเลยที่ ๑

การประชุมสหพันธ์สตรีฯ ที่จำเลยที่ ๑ ไปประชุมนั้น เป็นการประชุมขององค์การคอมมิวนิสต์ ซึ่งทางรัฐบาลไทยต่อต้านในลัทธิคอมมิวนิสต์

จำเลยที่ ๑ ไม่เคยบอกว่า นางฉ่ำเจ๊กและนางเน้ย เดินทางไปด้วย และไม่เคยบอกว่านางฉบลใจดีให้อะไรบ้าง ทั้งไม่เคยบอกว่าโจทก์มอบหลักฐานหรือจดหมายอะไรไปบ้าง

ข้าฯ เคยไปบ้านขี้มเพชรเพียงครั้งเดียว ที่บ้านท่าช้างข้าฯ ไม่เคยไป

จำเลยที่ ๑ จะเอาคารากันดูระเบิดให้ข้าฯ ดูหรือไม่จำไม่ได้

ตอบตั้ง รัฐบาลออกกฎหมายปราบคอมมิวนิสต์ แต่จะออกใน พ.ศ. ไหนจำไม่ได้.

คำให้การพยานจำเลย นางประนอม ไกรโรจน์

คดีที่ ๒๐๓๘, ๒๔๓๒/๒๕๑๐

ระหว่าง { ท่านผู้บัญชาการฯ
นางนงเยาว์ฯ

โจทก์
จำเลย

๑๗ มกราคม ๒๕๑๑

ตอบนายจำเลยที่ ๑

ข้าฯ เคยเป็นคนใช้เลี้ยงเด็กให้จำเลยที่ ๑ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๙๐ นายมนูญเป็น
สามีของจำเลยที่ ๑ ขณะนั้นบ้านจำเลยที่ ๑ มีบ้านอยู่หลังวัดเบญจมบพิตร ขณะนั้น
จำเลยที่ ๑ มีบุตร ๑ คน เรียนหนังสือแล้ว ๒ คน ที่โรงเรียนศรีโรตยาน คนเล็กยังไม่
เรียนหนังสือ

ข้าฯ เคยเห็นโจทก์ที่บ้านจำเลยที่ ๑ และที่โรงเรียนศรีโรตยาน แต่ข้าฯ ไม่
รู้จักแต่เห็นหน้ากันว่า เป็นโจทก์ โจทก์เคยไปหาจำเลยที่ ๑ ที่บ้าน

นางฉลบไฉลเป็นเจ้าของและผู้จัดการโรงเรียนศรีโรตยาน เคยไปหาจำเลยที่ ๑
บ่อย ๆ

ลูกคนโตของจำเลยที่ ๑ อยู่ประจำโรงเรียน คนรองข้าฯ เป็นผู้รับส่งไปโรงเรียน
จำเลยที่ ๑ ไปปักกิ่ง ข้าฯ ไม่ทราบ จำเลยที่ ๑ บอกข้าฯ จะไปเหนือ
เมื่อจำเลยที่ ๑ ไปจากบ้านแล้ว ข้าฯ ไปส่งลูกคนรองของจำเลยที่ ๑ ไปโรงเรียน
ทุกวัน และข้าฯ เคยพบโจทก์ที่โรงเรียนศรีโรตยานภายหลังที่จำเลยที่ ๑ ไปปักกิ่งแล้ว
เกือบ ๑ ปี เป็นเวลาประมาณ ๙ น. ข้าฯ เห็นโจทก์นั่งคุยอยู่กับนางฉลบไฉลและคนอื่นอีก
นางฉลบไฉลบอกโจทก์ว่า ข้าฯ เป็นคนเลี้ยงลูกของจำเลยที่ ๑ ข้าฯ ตามโจทก์ว่า
จำเลยที่ ๑ ไปไหน โจทก์บอกว่าไปไหนก็จริง ให้ข้าฯ เหยงดูลูกไว้ดี ๆ เหตุที่ ข้าฯ ตามโจทก์
เพราะเคยเห็นโจทก์สนิทสนมกับจำเลยที่ ๑ มาก

จำเลยที่ ๑ ไปจากบ้านประมาณ ๕ ปี ตลอดเวลานี้ ข้าฯ คงอยู่บ้านจำเลย
ที่ ๑

ตอนแรกที่จำเลยที่ ๑ ไปจากบ้านแล้ว ไม่เคยส่งข่าวมา จนเมื่อเวลาจนจะ
กลับแล้วจึงได้ส่งจดหมายกับรูปถ่ายมาทางไปรษณีย์ถึงสาม ข้าฯ เคยเห็นรูปที่จำเลยที่ ๑
ส่งมาเป็นรูปกินเลี้ยง

เมื่อจำเลยที่ ๑ กลับมาประมาณ ๒-๓ เดือน ข้าฯ ก็กลับไปอยู่บ้านของข้าฯ
จำเลยที่ ๑ ไม่เคยเล่าเรื่องที่ไปบักกิ่งให้ข้าฯ ฟังเลย

ตอบทนายโจทก์ถามค้ำ

ข้าฯ เคยดูรูปของจำเลยที่ ๑ ได้เงินเดือน ๑๕๐ บาท ก่อนไปบักกิ่งเล็กน้อย
จำเลยที่ ๑ เคยไปผ่าตัดไส้ติ่ง ขณะนั้น ข้าฯ ลาไปบ้าน ทราบว่าจำเลยที่ ๑ เอาลูกคน
เล็กไปฝากคนอื่นเลี้ยงไว้ จำเลยที่ ๑ บอกข้าฯ ว่าไปฝากพี่ของโจทก์เลี้ยง

ข้าฯ เคยพบโจทก์ที่บ้านพระสุจริตสุคา เด็กในบ้านนั้นบอกข้าฯ ว่า เป็นโจทก์
ต่อมา ข้าฯ ได้เห็นโจทก์อีกที่บ้านจำเลยที่ ๑ โดยมีคนเข้าไปตามจำเลยที่ ๑ ว่า ท่านให้
มาเชิญออกไปข้างนอก โจทก์ไม่ได้เข้าบ้านจำเลยที่ ๑ จำเลยที่ ๑ ออกไปคุยกับโจทก์ที่
หน้าบ้านประมาณ ๕-๖ นาที จำเลยที่ ๑ จึงกลับเข้าบ้าน ข้าฯ เคยเห็นโจทก์ไปที่บ้าน
จำเลยที่ ๑ เพียงครั้งนครั้งเดียวเท่านั้น

จำเลยที่ ๑ สนทนากับโจทก์โดยจำเลยที่ ๑ เคารพนับถือโจทก์ แต่โจทก์จะ
ไว้วางใจจำเลยที่ ๑ เพียงใดหรือไม่ ข้าฯ ไม่ทราบ

ก่อนข้าฯ ถามโจทก์ ข้าฯ เคยถามนางฉลบโฉดครั้งหนึ่งว่า จำเลยที่ ๑ ไปไหน
นางฉลบโฉดตอบว่าไม่ทราบ

ข้าฯ เห็นรูปถ่ายที่จำเลยที่ ๑ ส่งมา เพราะเห็นวางอยู่บนโต๊ะ ขณะนั้นตัวข้าฯ
มองไม่เห็น จึงไม่อาจยืนยันได้

จดหมายของจำเลยที่ ๑ ถึงสามี ข้าฯ จำลายมือได้ และทราบว่าส่งมาจาก บักกิ่งประเทศจีนแดง

ในรูปถ่ายกินเลี้ยงไม่มีรูปจำเลยที่ ๑ แต่เห็นรูปโจทก์อยู่ค้ำนมซ้ายมือ เห็น หน้าชัด

ข้าฯ ไม่เคยได้ยินจำเลยที่ ๑ เรียกนางฉลบไฉลเป็นชื่อชมแดงเลย

ข้าฯ ไม่รู้จักนายประยูร

ตอบทนายจำเลยที่ ๑ ถามตั้ง

เมื่อจำเลยที่ ๑ เรียกนางฉลบไฉล เรียกว่า คุณฉลบ

ข้าฯ พบโจทก์ที่บ้านพระสุจริตสุตก่อนไปทำงานที่บ้านจำเลยที่ ๑

ข้าฯ ทราบว่า จำเลยที่ ๑ ไปบักกิ่ง เพราะได้รับจดหมายจากจำเลยที่ ๑ ส่ง มาจากบักกิ่งถึงสามี.

รายงานพิจารณา

คดีที่ ๒๐๓๘,๒๔๓๒/๒๕๑๐

ระหวาง { ท่านผู้หญิงพูนสุข ฯ
นางนงเยาว์ ฯ

โจทก์
จำเลย

๑๗ มกราคม ๒๕๑๑

นัดสืบพยานจำเลยต่อวันนั้น ทนายจำเลยได้นำพยานเข้าเบิกความได้ข้อ ๒ ปาก แล้วแถลงว่า หมตพยานจำเลยที่มาศาลในวันนั้น ขอเลื่อนไปสืบพยานจำเลยต่อหน้า

ทนายโจทก์ไม่ค้าน

ศาลอนุญาต

คู่ความนัดสืบพยานจำเลยต่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๑ เวลา ๘.๓๐ น. กับ วันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๑๑ เวลา ๘.๓๐ น. รวม ๒ วัน

ให้จำเลยนำพยานจำเลยเข้าสืบให้หมดภายใน ๒ นิตนควย.

อ่านแล้ว

มงคล

วิชา กันตามระ

โจทก์

วีระชัย ศิริสุนทร

จำเลย

คำให้การพยานจำเลย

นายสำรวย สิงห์เดช

คดีที่ ๒๐๓๘,๒๔๓๒/๒๕๓๐

ระหว่าง	{	ท่านผู้หญิงพูนศุข ฯ	โจทก์
		นางนงเยาว์ ฯ	จำเลย

๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๑

ตอบทนายจำเลย

ข้าฯ ทำงานที่บริษัทสยามรัฐ จำกัด มานาน ๑๖ ปีแล้ว เป็นผู้จัดการหนังสือพิมพ์ มีหน้าที่เกี่ยวกับงานด้านหนังสือพิมพ์ และการเก็บเงินค่าขาย และค่าโฆษณาทั้งจ่ายเงินด้วย

บริษัทสยามรัฐ จำกัด ขณะนั้นหนังสือพิมพ์ ๓ ฉบับ คือ สยามรัฐรายวัน, สยามรัฐรายดึก และข่าวกรุงรายเดือน มีบรรณาธิการฉบับละคน

บรรณาธิการเป็นผู้มีหน้าที่พิจารณาเรื่องลงหนังสือพิมพ์

ข้าฯ ไม่มีสิทธิพิจารณาเรื่องลงหนังสือพิมพ์

ข้าฯ ไม่เคยอ่านเรื่องที่พิพาทกันในคดีนี้ และไม่เคยมารู้เรื่อง

หนังสือพิมพ์แต่ละฉบับข้าฯ ไม่ต้องตรวจอีก เพราะมีบรรณาธิการรับผิดชอบ

อยู่แล้ว

ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช จำเลยที่ ๓ เป็นประธานกรรมการบริษัทสยามรัฐ ไม่เคยพิจารณาเรื่องลงหนังสือพิมพ์ แต่มอบหน้าที่ให้บรรณาธิการรับผิดชอบ

หนังสือพิมพ์สยามรัฐรายวัน จำเลยที่ ๓ ไม่ได้เขียนเรื่องไปลงเป็นนิตยสารหลายปีแล้ว

ข้าฯ ไม่เคยได้ยินใครพูดว่า ที่หนังสือพิมพ์สยามรัฐรายวัน ออกหนังสือพิมพ์ฉบับพิพาทกันนั้น เพื่อด่าโจทก์หรือสามี

หนังสือพิมพ์สยามรัฐรายวัน ไม่เคยถูกโจทก์หรือสามีโจทก์ฟ้องมาก่อนเลย หนังสือพิมพ์สยามรัฐรายวัน เพิ่งถูกสามีโจทก์ฟ้องเป็นครั้งแรก ส่วนข่าวกรุงไม่เคยถูกฟ้องเลย

ตอบทนายโจทก์ถามค้าน

หนังสือพิมพ์สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์พิมพ์สัปดาห์ละ ๒๓,๐๐๐ ฉบับ จำหน่ายทั่วราชอาณาจักร

บทความที่เจ้าหน้าที่ของบริษัทหรือบุคคลภายนอกเขียนลงในหนังสือพิมพ์ผู้นั้นจะยกเว้นไม่ต้องรับผิดชอบ

จำเลยที่ ๒ คือบริษัทสยามรัฐกับจำเลยที่ ๓ เคยถูกพระมหาพิชิตพงษ์เป็นคดีอาญา ข้อหาหมิ่นประมาทเรื่อง "จิ้งเหลียง" ที่ศาลอาญา จำเลยที่ ๓ ถูกฟ้องในฐานะอะไรจำไม่ได้ ศาลอาญาได้พิพากษาลงโทษหรือไม่ ข้าฯ จำไม่ได้

เมื่อหนังสือพิมพ์พิมพ์เสร็จแล้ว บางครั้งข้าฯ ก็อ่าน บางครั้งไม่ได้อ่าน

ข้าฯ เคยอ่านเรื่อง ๘ ปี ในบักกิง ในหนังสือพิมพ์สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์

จำเลยที่ ๓ นำเรื่อง ๘ ปีในบักกิง ลงพิมพ์ โดยติดต่อกับบรรณาธิการ คือจำเลยที่ ๕ จำเลยที่ ๓ ได้ค่าเรื่องสัปดาห์ละประมาณ ๒๕๐ ถึง ๓๐๐ บาท ไม่แน่นอน ข้าฯ เป็นผู้ส่งจ่าย แต่จำเลยที่ ๑ ไปรับที่บรรณาธิการ

ข้าฯ มีหน้าที่จ่ายเงินค่าเขียน โดยส่งไปให้บรรณาธิการเป็นคนจ่าย

จำเลยที่ ๓ เป็นนักการเมือง ความคิดเห็นทางการเมืองจะขัดกับสมาชิกหรือไม่ว่า ข้าฯ ไม่ทราบ

นโยบายของหนังสือพิมพ์สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ จะเป็นอย่างไร ข้าฯ ไม่ทราบ บริษัทสยามรัฐ จำเลยที่ ๒ เคยพิมพ์เรื่องสวรรคตออกจำหน่าย พิมพ์จากคำพิพากษาของศาล ไม่มีค่านำ หนังสือพิมพ์สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์จะลงเรื่องสวรรคตตลอดมาหรือไม่ ข้าฯ จำไม่ได้

ขณะจำเลยที่ ๓ เป็นสมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนูญ โดยการแต่งตั้งด้วย

ประธานคณะกรรมการสอบสวนคดีสวรรคต จะเป็นพระพินิจชนคดีหรือไม่ข้าฯ จำไม่ได้ พระพินิจฯ เป็นพี่เขยของจำเลยที่ ๓

ตอบทนายจำเลยถามถึง

หนังสือพิมพ์สยามรัฐฉบับดาวอังคารนี้ ไม่มีนโยบายทำลายบุคคล หรือพรรคการเมืองใด

เรื่องสวรรคต ที่บริษัทสยามรัฐคัดมาจากคำพิพากษาของศาล แล้วนำมาลงตีพิมพ์นั้น ไม่มีการแต่งเติมเลย

สามใจท์หรือบุคคลใดๆ ไม่เคยฟ้องหนังสือพิมพ์สยามรัฐ เกี่ยวกับเรื่องคดีสวรรคต

บริษัทจำเลยที่ ๒ เคยพิมพ์หนังสืออื่นด้วย เช่น ตำรา หนังสืออ่านเล่น
อ่านแล้ว
มงคล

รายงานพิจารณา

๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๑

สืบตัวจำเลยที่ ๕ เดิร็จ ทนายจำเลยแถลงว่า พยานที่เตรียมมาวันนี้ มีนายสด กุระมะโลหิต จำเลยที่ ๓ และ ๕ แต่นายสดป่วยอยู่ที่โรงพยาบาลตามใบรับรองแพทย์ จำเลยที่ ๓ ติดการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ ในระเบียบวาระสำคัญ จำเลยที่ ๕ ไม่มาศาล เข้าใจว่าป่วย เพราะจำเลยที่ ๕ ป่วยบ่อยๆ ขอเลื่อนไปสืบพยานจำเลยต่อในนัดหน้า.

โจทก์ไม่ค้าน

ให้เลื่อนไปสืบพยานจำเลยต่อวันที่ ๔ เดือนหน้า เวลา ๘.๓๐ น. ตามที่นัดไว้แล้ว ให้จำเลยเตรียมพยานมาให้พร้อม.

วิชา ก้นตามระ โจทก์
เฉลิม ทองศรีพงศ์ จำเลย.

คำให้การพยานจำเลย ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช

คดีที่ ๒๐๓๗, ๒๔๓๒ / ๒๕๑๐

ระหว่าง { ท่านผู้หญิงพูนศุข ฯ โจทก์
นางนงเยาว์ ฯ จำเลย

๔ มีนาคม ๒๕๑๑

ตอบนายจำเลย

ข้าฯ เป็นผู้อำนวยการบริษัทสยามรัฐจำกัด ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการออกหนังสือพิมพ์อนึ่งหนังสือพิมพ์สยามรัฐรายวัน และสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ ซึ่งออกเป็นรายสัปดาห์กับหนังสือพิมพ์ข่าวกรอง ซึ่งออกเป็นรายเดือนมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๙๔

การออกหนังสือพิมพ์ดังกล่าวก็เพื่อเสนอข่าว สารคดีและบทความแก่ประชาชน

ข้าฯ มิได้เป็นบรรณาธิการ หรือผู้พิมพ์โฆษณาหนังสือพิมพ์ ๓ ฉบับดัง

กล่าวเลย

การคัดเลือกเรื่องลงในหนังสือพิมพ์ ๓ ฉบับดังกล่าว บรรณาธิการของหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับเป็นผู้คัดเลือกและรับผิดชอบ ข้าฯ ไม่เคยเข้าเกี่ยวข้องกับกาคัดเลือกเรื่องลงในหนังสือพิมพ์ดังกล่าวเลย

ตั้งแต่ออกหนังสือพิมพ์ ๓ ฉบับมา หนังสือพิมพ์ข่าวกรองไม่เคยถูกโจทก์หรือสมาชิกโจทก์ฟ้องเลย ส่วนหนังสือพิมพ์สยามรัฐรายวันเพิ่งถูกสมาชิกโจทก์ฟ้องเป็นครั้งแรก และหนังสือพิมพ์สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์เพิ่งถูกโจทก์ฟ้องเป็นครั้งแรกในคดีทั้งสองนี้

เมื่อจำเลยที่ ๑ ส่งเรื่อง ๙ ปี ในปากถึงมาลงในหนังสือพิมพ์สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์นายประหยดจำเลยที่ ๔ ซึ่งเป็นบรรณาธิการหนังสือพิมพ์สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ได้เอาเรื่อง ๒-๓ ตอนมาให้ข้าฯ ดู เมื่อดูแล้วข้าฯ ก็คืนเรื่องให้นายประหยดจำเลยที่ ๔ ไป

๒-๓ ตอนแรกที่นายประหยดจำเลยที่ ๔ เอามาให้ดูนั้นไม่มีเรื่องเกี่ยวกับโจทก์เลย

เมื่อนายประหยดจำเลยที่ ๔ เอามาให้ดูเพื่อให้ข้าฯ รับรู้และให้ความเห็นนั้นแล้ว ข้าฯ ก็บอกว่า จำเลยที่ ๑ ก็เป็นนักเขียนมือช้อ ไม่เห็นมีอะไรที่น่ากลัว ข้าฯ บอก

เพียงแค่นี้ จากนั้นนายประหยดจำเลยที่ ๔ ก็นำเรื่องนั้นลงในหนังสือพิมพ์สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ แต่เมื่อเกิดคดีแล้วจึงตกลง

นอกจาก ๒-๓ ตอนแรกแล้ว นายประหยดจำเลยที่ ๔ ไม่ได้นำมาให้ข้าฯ คู่อัยเลย ข้าฯ อ่านจากที่ลงในหนังสือพิมพ์สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ แต่ไม่ได้อ่านทุกตอน ตอนที่โจทก์ฟ้อง ข้าฯ จะอ่านหรือไม่ จำไม่ได้

ตอบทนายโจทก์

ผู้อำนวยการฯ มีหน้าที่ส่วนใหญ่ในทางธุรกิจ

หนังสือพิมพ์สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์พิมพ์ออกจำหน่ายทั่วราชอาณาจักร จำนวนเท่าไรไม่ทราบ แต่สัปดาห์ละเกินกว่า ๑๐,๐๐๐ ฉบับ

การเสนอข่าวสารคดีและบทความนั้น ไม่มีกำหนดว่าจะเป็นฝ่ายไหน

ข้าฯ เคยเขียนบทความลงในหนังสือพิมพ์สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ แต่นานมาแล้ว เมื่อรัฐบาลจะออกพระราชบัญญัตินิรโทษกรรมแก่นักโทษการเมือง เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๐ ข้าฯ จะเคยเขียนบทความแนะนำรัฐบาลว่าไม่ควรนิรโทษกรรมแก่นักโทษการเมือง ที่หลบหนีไป และยังจับตัวไม่ได้หรือไม่ จำไม่ได้ ซึ่งอาจจะเขียนก็ได้

ขณะจำเลยที่ ๑ เขียนเรื่อง ๘ ปีในบักกิ่ง ตามโจทก์อยู่ต่างประเทศ แต่โจทก์จะอยู่ในเมืองไทยหรือต่างประเทศไม่ทราบ

จำเลยที่ ๑ ไม่เคยบอกข้าฯ ว่า ได้เคยเอาเรื่อง ๘ ปีในบักกิ่งไปขายให้ยูซีสมอครั้งหนึ่งแล้ว./

อ่านแล้ว

มงคล

คำให้การพยานจำเลย นายประหยัด ส.นาคะนาท

คดีอาญา ๒๐๓๘, ๒๔๓๒ / ๒๕๑๐

ระหว่าง { ท่านผู้หญิงพจนสุข ฯ โจทก์
นางนงเยาว์ ฯ จำเลย

๕ มีนาคม ๒๕๑๑

ตอบทนายจำเลย

ข้าฯ เป็นบรรณาธิการหนังสือพิมพ์สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์มา ๑๔ ปีแล้ว เป็นครั้งแรกที่โจทก์ฟ้องหนังสือพิมพ์สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์และข้าฯ หน้าที่ของบรรณาธิการคือ จัดทำหนังสือพิมพ์ออกให้ได้ทันกำหนดเวลาพิจารณาเรื่องที่จะนำลงในหนังสือพิมพ์

จำเลยที่ ๓ ไม่เคยบอกข้าฯ ให้ทำหนังสือพิมพ์อย่างไร ลงข้อความอย่างไร การเลือกเรื่องเป็นดุลพินิจของข้าฯ

ข้าฯ รู้จักจำเลยที่ ๑ มา ๒๐ ปีแล้ว จำเลยที่ ๑ เป็นคนเรียบร้อยและเป็นนักเขียนชนอาวโศ มีชื่อเสียง

เรื่อง ๘ ปีในบักกิ้งที่นำลงในสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ จำเลยที่ ๑ ให้มา ๒ - ๓ ตอนแรกก่อน เมื่อนำลงแล้ว จำเลยที่ ๑ ก็เขียนมาลงเป็นตอน ๆ

๒ - ๓ ตอนแรกเมื่อข้าฯ ตัดสินใจนำลงในสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์แล้ว ข้าฯ นำไปให้จำเลยที่ ๓ ตี ๒ - ๓ ตอนแรกมีเรื่องพาดถึงโจทก์ก่อนออกเดินทาง แต่ไม่มีข้อความที่น่ามาพองน ข้าฯ ให้จำเลยที่ ๓ ตี เพราะเป็นเรื่องที่น่าสนใจและขอความเห็น จำเลยที่ ๓ ตีแล้วว่า สนุกดี แต่ไม่ได้บังคับหรือแนะนำข้าฯ

ข้าฯ ให้ค่าเขียนจำเลยที่ ๑ ตอนละ ๓๐๐ บาท ซึ่งไม่ใช่ค่าตัวสูงสุด ขอความเห็นที่โจทก์นำมาพองน ทว่า สหพันธ์สตรีประชาธิปไตยสากลนั้น ข้าฯ

ไม่รู้จักว่าเป็นสหพันธ์อะไร

การประชุมกันที่บกกิง ไม่จำเป็นต้องเป็นการประชุมของคอมมิวนิสต์เสมอไป
 ข้าฯ เห็นว่าการกำหนดตัวผู้ใดไปประชุมที่บกกิงไม่ใช่เรื่องเสียหาย
 ข้อความที่โจทก์นำมาฟ้องนี้ ข้าฯ เห็นว่า โจทก์ไม่เสียหายแต่อย่างไร
 เมื่อนำข้อความของจำเลยที่ ๑ ลงหนังสือพิมพ์แล้ว โจทก์ไม่เคยทักท้วง
 เมื่อเกิดเป็นคดีแล้ว ข้าฯ จึงตกลง เริ่มลงพิมพ์ตั้งแต่เดือนกันยายน ๒๕๐๗ ถึง
 ปลายปี ๒๕๐๘

ตอบนายโจทก์ถามค้าน

บทความ ๘ ปีในบักกิง ที่ลงในสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ ข้าฯ ได้อ่านทุกตอน
 ก่อนจำเลยที่ ๑ นำเรื่องดังกล่าวมาให้ข้าฯ ลงพิมพ์ไม่เคยบอก ข้าฯ ว่าได้นำ
 เรื่องไปขายให้ยูซีสมาก่อนแล้ว

จำเลยที่ ๑ เขียนเรื่อง ๘ ปีในบักกิงจากบันทึกและความทรงจำ

ข้าฯ เคยทราบจากคำให้การของจำเลยที่ ๑ ว่าพี่ชายของจำเลยที่ ๑ เคยแปล
 เรื่องแล้ว ได้ชื่อของจำเลยที่ ๑ เป็นผู้แปล

เอกสารหมายเลข จ. ๑๑ ถึง จ. ๑๖ เป็นหนังสือพิมพ์สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ที่ข้าฯ
 เป็นบรรณาธิการ

ตามข้อความ ๘ ปีในบักกิง จำเลยที่ ๑ ว่า โจทก์เป็นผู้ปลุกปั่นมากมายนี่เขา
 อิศท์เอเขียนนั้น ข้าฯ เชื่อว่าสมาคมนั้นจริง แต่อยู่ที่ไหน ข้าฯ ไม่ทราบ

ตามข้อความดังกล่าว พุดถึงการประชุมสหพันธ์สตรีประชาธิปไตยสากลนั้น ตาม
 บทความไม่ปรากฏว่ามีประเทศอเมริกาเข้าร่วมประชุมด้วย

เรื่อง ๘ ปีในบักกิง ข้าฯ เชื่อว่าเขียนมาจากเรื่องจริงโดยตลอด

การที่จำเลยที่ ๑ เขียนว่า โจทก์ จะตามไปแล้วไม่ไปนั้น ข้าฯ เห็นว่า อาจตี
 ความได้ว่า โจทก์มีความจำเป็นจึงไม่ไปก็ได้ โจทก์จึงไม่เสียหาย

ตามบทความที่นางเนย์หรือกี เดินทางไปด้วยแล้ว ยังมีนางลำเจียก ทวีpsyสุนทร
 น้องนายประเสริฐ ทวีpsyสุนทร กรรมการพรรคคอมมิวนิสต์ไทย ร่วมเดินทางไปด้วย และ

ตามบทความตามฟ้องการเดินทางของจำเลยที่ ๑ ข้าฯ เข้าใจว่า จำเลยที่ ๑ ก่อเหตุจับ
ข้อหาอะไรไม่ทราบ จึงได้เดินทางไป

สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์พิมพ์สัปดาห์ละ ๓๐,๐๐๐ ฉบับ จำหน่ายทั่วราชอาณาจักร
ข้าฯ เคยถูกฟ้องร่วมกับบรรณาธิการ เรื่องบทความจึงเหลือ ในหนังสือสยามรัฐ
รายวัน ศาลอุทธรณ์พิพากษาปรับบรรณาธิการ ๓๐๐ บาท

จำเลยที่ ๓ เคยเขียนบทความลงสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์มาตั้งแต่เริ่มตั้ง แต่ระยะ
หลังนี้ นาน ๆ จึงจะเขียนสักเรื่อง

ตอบทนายจำเลยถามถึง

ข้าฯ ไม่ยืนยันว่าไม่มีผู้แทนอเมริกันเข้าประชุมสหพันธ์สตรีประชาธิปไตยสากล

อ่านแล้ว

มงคล

คำให้การพยานจำเลย นางจรรยาพร กัลยาณมิตร

คดีดำที่ ๒๐๓๗,๒๔๓๒/๒๕๑๐

ระหว่าง { ท่านผู้หญิงพูนสุข ฯ
นางนงเยาว์ ฯ

โจทก์
จำเลย

๔ มีนาคม ๒๕๑๑

ตอบทนายจำเลย

ข้าฯ เคยไปอยู่บักกิ้ง ครึ่งหนึ่งมีนายประภาส สคนธ์ และจำเลยที่ ๑ อยู่ที่นี่ด้วย
จำเลยที่ ๑ ไม่ได้บอกข้าฯ ว่า ใครส่งมาบักกิ้ง
ข้าฯ อยู่บักกิ้ง ๒ ปี เคยพบจำเลยที่ ๑ บ่อย ๆ

ตอบทนายโจทก์ถามค้าน

ข้าฯ เคยเป็นรองผู้แทนสันติภาพแห่งประเทศไทย ไปประชุมองค์การสันติภาพเมื่อ
พ.ศ. ๒๔๙๕ โดยมีหนังสือเดินทาง ข้าฯ ไปคนเดียว ข้าฯ พักที่โรงแรมบักกิ้ง
นายสุรีย ทองวานิช ได้ไปประชุมด้วย ในฐานะผู้รับเชิญ และไปพักที่โรงแรม
บักกิ้ง

นายสงวน ตูลารักษ์ ได้ไปประชุมด้วย
มีผู้แทนจากโลกเสรีเข้าประชุมด้วย เช่น อเมริกา

ข้าฯ นายสุรีย นายสงวน และนายอาทร ได้เข้าประชุมองค์การนี้ ประชุมเสร็จ
แล้ว จึงได้พบจำเลยที่ ๑

หลังจากประชุมแล้ว ประมาณ ๑ ปี ข้าฯ จึงได้พบสามีโจทก์ที่บ้านพัก ถนน
เขียวหยงเหมา โดยสามีโจทก์เชิญไป

นายสงวนได้รับเชิญเข้าประชุมด้วย สามีโจทก์บอกข้าฯ ว่า ได้มอบให้นายสงวน
เข้าประชุม แทนสามีโจทก์ด้วย

ก่อนไปพบสามีโจทก์ที่บ้าน ข้าฯ ไม่เคยพบสามีโจทก์มาก่อน

ข้าฯ อยู่ในบักกิ้งจนโบเดินทางขาดอายุ

ระยะเวลาประชุมสันติภาพ ใช้เวลา ๑๐ วัน จากนั้นข้าฯ สมัครใจอยู่ต่อไป
เพราะกลัวว่ากลับมาจะถูกจับ เนื่องจากขณะนั้น ทางเมืองไทยมีการจับกุมตัว

เมื่อกลับเมืองไทย ข้าฯ ถูกตำรวจจับตัวสอบสวนควบคุมไว้ ๑ เดือน แล้วมี
ประกันตัวออกมา

ตอบนายจำเลยถามถึง

เรื่องที่มีประกันนี้ ต่อมาข้าฯ ถูกฟ้องในสมัยจอมพลสฤษดิ์ เป็นนายกรัฐมนตรี
แต่ต่อมาเมื่อจอมพลถนอมเป็นนายกรัฐมนตรีก็ถอนฟ้อง./

อ่านแล้ว

มงคล

คำให้การพยานจำเลย

นายสุรีย ทองวานิช

คดีที่ ๒๐๓๘, ๒๔๓๒/๑๕๑๐

ระหว่าง { ท่านผู้หญิงพูนศุข ฯ
นางนงเยาว์ ฯ

โจทก์
จำเลย

๕ มีนาคม ๒๕๑๑

ตอบนายจำเลย

ข้าฯ รู้จักสนิทสนมกับโจทก์ และสามีโจทก์หลังจากเสร็จสงครามโลกครั้งที่ ๒ แล้ว

ตอนแรกสามีโจทก์เป็นประธานผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ และข้าฯ เป็นบรรณาธิการหนังสือพิมพ์เสียงไทย ต่อมาสามีโจทก์เป็นนายกรัฐมนตรี ข้าฯ ไปมาหาสู่ สามีโจทก์บ่อย

ข้าฯ ถูกจับในข้อหาว่า กบฏและถูกกักขังอยู่ ๒-๓ ปี ศาลพิพากษาปล่อยข้าฯ คนที่ถูกศาลพิพากษาลงโทษก็มี

ข้าฯ ไม่เคยได้ยินชื่อหลวงปริชา และนางพัชรี เลย ไม่ว่าที่เมืองไทยหรือบังกีง โจทก์เคยพูดนินทาคนอื่นอันเป็นธรรมดาของผู้หญิง

ข้าฯ ไปประชุมที่บังกีง และเคยไปพบสามีโจทก์ แต่ไม่เคยอยู่ร่วมบ้านกับสามีโจทก์ เพียงแต่ไปร่วมรับประทานอาหาร และคุยกันในเรื่องการเมืองเป็นบางครั้ง และบางครั้งได้ประชุมวิจารณ์ตัวเองกันด้วย

ในการประชุมเรื่องการเมืองก็มีความเห็นไม่ตรงกัน เฉพาะการเมืองของเมืองไทยได้ประชุมกันถึงเรื่องที่ผ่านมาแล้ว และควรแก้ไข

อย่างไร

ต่อมาทราบว่าคนไทยที่อยู่ร่วมบ้านกับสามีโจทก์ ได้แตกแยกกัน
ข้าฯ อยู่ที่บังกีง ๘ ปี และพบจำเลยที่ ๑ เสมอ

ข้าฯ ได้ข่าวจากที่ประชุมที่พูดถึงเรื่องการเดินทางไปบกกิ่ง ของจำเลยที่ ๑ ว่า โจทก์ส่งไป โดยประชุมกันที่บกกิ่ง ซึ่งมีโจทก์ สามโจทก์ จำเลยที่ ๑ ร.อ. วัชรชัย นายสงวน ตูลารักษ์ ร.ต.อ. เดียบ และคนอื่นๆ ร่วมประชุมด้วย

จำเลยที่ ๑ พูดขึ้นในที่ประชุม มาแล้วก็กลับไม่ได้ จะเป็นข้าฯ หรือใครจำไม่ได้ ถามขึ้นว่าถ้าใครให้มา จำเลยที่ ๑ พูดว่าโจทก์ให้มา โจทก์ไม่ได้คัดค้านอย่างไร

ตามฟ้องข้อ ๕ (ค) ที่ว่า “ความจริงได้เปิดเผยว่า คุณพนศได้ส่งข่าวมายังนายปรีดีว่า สุริย์ได้แปรพักตร์ไปเข้ากับศัตรูแล้ว....” นั้น ร.อ. วัชรชัยได้พูดขึ้นในที่ประชุมว่า เข้าใจผิดว่าข้าฯ แปรพักตร์ ข้าฯ ถามว่า ใครบอกละ ร.อ. วัชรชัยบอกว่า โจทก์ส่งข่าวมายังสามโจทก์เช่น พูดกันต่อหน้าโจทก์ และสามโจทก์ เมื่อ ร.อ. วัชรชัยพูดเช่นนั้น โจทก์ไม่พูดอะไร แต่สามโจทก์ขอโทษข้าฯ ว่าเข้าใจผิดไป

ข้าฯ รู้จักนายวิโรจน์ อ้าไฟดี เขาเป็นผู้แทนหนังสือพิมพ์มหาชน ซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์ของพรรคคอมมิวนิสต์ ข้าฯ เคยพานายวิโรจน์ไปรู้จักกับโจทก์ หลังเสร็จสงครามโลกเล็กน้อย ต่อมานายวิโรจน์ก็ไปมาหาสู่โจทก์เอง

ตอบนายโจทก์

บิดาข้าฯ เป็นจีน ข้าฯ เคยไปเรียนหนังสือที่เมืองจันทงแต่อายุ ๑๖-๑๗ ปี และเรียนอยู่ ๔-๕ ปี

ข้าฯ ไปเมืองจันทงครั้งหลังในฐานะเป็นกรรมการองค์การสันติภาพแห่งประเทศไทย ตามคำเชิญขององค์การสันติภาพแห่งเอเชียเฉิงไตแบ่ซีฟัก ซึ่งตั้งอยู่ที่บกกิ่ง

ตอนเดินทางไปประชุมนั้น ข้าฯ ไม่มีหนังสือเดินทางจากทางราชการ มีคนไทยเข้าร่วมประชุมหลายคน และพักรวมกันที่โรงแรมบกกิ่งตามรัฐบาลจีนจัดให้

จำเลยที่ ๑ ไปถึงบกกิ่งก่อนข้าฯ คนไทยที่ลี้ภัยการเมืองนั้น รัฐบาลจีนจัดที่พักให้ถนนวนเสี่ยวหยงเหมา นายสงวน ตูลารักษ์ และจำเลยที่ ๑ ก็ไปพักนั้นด้วย แต่ทั้ง ๒ คนไม่ใช่ผู้ลี้ภัยทางการเมือง ประชุมเสร็จแล้ว ข้าฯ คงอยู่ที่บกกิ่งต่อไป เพราะเที่ยวยังไม่ทั่ว

จำเลยที่ ๑ ไม่ได้บอกว่า มาโดยไม่มีหนังสือเดินทาง และไม่ได้บอกว่าเหตุใด จึงกลับไม่ได้

ข้าฯ พบนายบันแก้วมากย์ ที่บักกิ่ง แต่เขาไม่เคยบอกข้าฯ ว่า มีคนหาว่าข้าฯ ขายชาติ

นายสิทธิไชย ซึ่งเป็นอาจารย์ที่มหาวิทยาลัยปักกิ่งบอกข้าฯ ว่า เขาเขียนจดหมาย มาถึงจอมพลแปลกว่า ข้าฯ เป็นคนคนขายชาติ โดยเขียนตามที่สามีใจที่บอก

ขณะนั้นสามีใจก็จะถูกรัฐบาลจอมพลแปลกออกหมายจับหรือไม่ ไม่ทราบ แต่ นโยบายทางการเมืองของสามีใจก็กับของจอมพลแปลกขัดแย้งกัน

จดหมาย ๒ ฉบับ ตามเอกสารหมายเลข ๑, ๒๓ และ ๑, ๒๔ เป็นจดหมายของข้าฯ ตามจดหมาย ๑, ๒๓, ๑, ๒๔ นั้น ข้าฯ กล่าวพาดพิงถึงสามีใจที่ด้วย ข้าฯ ไม่เคยทราบว่า จำเลยที่ ๑ กับนายสงวน ตูจาร์กซ์ทึมตักันที่บักกิ่ง สามีใจก็ต้องการให้นายสงวน ตูจาร์กซ์ ไปติดต่อกับหลวงธรรณภักดีที่กำรนั้นอยู่ ราช จึงให้นายสงวนไปประชุมสันติภาพที่เวียตนาม

ข้าฯ ไปปักกิ่ง พ.ศ. ๒๔๙๕ และกลับเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๑

พอลกลับมาก็ถูกจับและขังอยู่ ๑ เดือน แล้ว ข้าฯ ก็มีประกันตัวไป ต่อมาเมื่อ จอมพลสฤษดิ์ปฏิวัติ ข้าฯ ก็ถูกจับขังอยู่ ๖-๗ ปี และถูกฟ้องที่ศาลทหาร ต่อมาจอมพล ถนอมนายกรัฐมนตรีสั่งให้ถอนฟ้อง แต่ก่อนถูกปล่อยตัว พลตำรวจเอกประเสริฐสุทธิบัติกรม ตำรวจ ได้เชิญข้าฯ กับพวกบางคนไปปักกิ่งไปพบและคุยด้วย

ตอบตั้ง

ที่บ้านถนนเสี่ยวหย่งเหมานัน ได้ประชุมกันทุกอาทิตย์ ข้าฯ ไปประชุมทุกครั้ง แต่การประชุมปรึกษาภายในระหว่างคนที่พักอยู่บ้านเดียวกันนั้น ทราบว่าประชุมกันเสมอ แต่ข้าฯ ไม่เคยเข้าร่วมประชุมเพราะไม่ได้พักที่นั่น

นายสิทธิชัยพักอยู่ที่มหาวิทยาลัย และอยู่ที่ปักกิ่งอย่างเปิดเผย ส่วนสามีใจและ สามีใจก็อยู่อย่างไม่เปิดเผย เพราะลภัยทางการเมืองไป เวลาใครมีหนังสือหรือจดหมาย

ไป จึงต้องมีไปในนามนายสิทธิชัยฯ จะเป็จดหมายอ่าน หากเป็นจดหมายของโจทก์หรือ
สามีโจทก์ก็จะส่งต่อไปให้

เหตุที่มีจดหมายตามเอกสารหมายเลข จ. ๒๓ และ จ. ๒๔ เพราะคนแซ่เฮงมีจดหมาย
ไปหาว่า ข้าฯ แปรพักตร์ ข้าฯ จึงชี้แจงความเป็นจริงมาให้เขาทราบ ซึ่งข้าฯ มีจดหมาย
โต้ตอบกับเขาประมาณ ๓๐ ฉบับ ไม่ใช่เฉพาะเพียง ๒ ฉบับดังกล่าว/.

รายงานพิจารณา

๔ มีนาคม ๒๕๑๑

สืบพยานจำเลยต่อได้ ๔ ปาก รวมทั้งตัวจำเลยที่ ๓ และ ๔ แล้ว จำเลยแถลง
ว่ายังติดใจสืบพยานอีก ๓ ปากคือ นายสด, พ.ต.อ. จรูญ และ ร.ต.อ. สมศักดิ์ ขอเลื่อน
ไปนัดหน้า

โจทก์ไม่ค้าน ให้เลื่อนไปสืบพยานจำเลยต่อวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๑๑ เวลา
๘.๓๐ น. เหตุที่นัดนานเพราะจำเลยแถลงว่านายสดพยานป่วยอยู่ที่โรงพยาบาล หากนัด
ก่อนนั้นเกรงจะหายไม่ทัน/.

อ่านแล้ว

มงคล

วิชา กันตามระ

โจทก์

เฉลิม ทองศรีพงศ์

จำเลย

(อักษรจีน)

วันที่ ๑๒ กันยายน พ.ศ. ๒๔๙๙

คุณเสวยทรก

ได้รับจดหมายของคุณแล้ว เรื่องหนังสือภาษาไทยที่ประกาศนี้ ผมก็เห็นประกาศ
เหมือนกัน แต่ยังไม่เห็นวางตลาด จึงยังไม่ได้ออกรับมา เมื่อประมาณ ๓ เดือนที่แล้ว ได้
มีหนังสือภาษาไทยออกจำหน่ายเล่มหนึ่ง เป็นเรื่องสหกรณ์ หนังสือเล่มนี้ไม่ค่อยดีนัก ทว่า
ไม่สิ้นนัยหมายถึงผู้แปล ๆ ไม่สู้ดี มีรูปประโยคที่ผิดมากหน่อย แต่เมื่อวางตลาดปรากฏว่า
ขายดีเหมือนกัน เวลานี้หมดแล้ว แต่ทางบริษัทการพิมพ์ได้ส่งมาให้ผมเล่มหนึ่ง ผมจึงจัดส่ง
ต่อมาให้คุณ ได้รับเมื่อไรอย่าลืมตอบให้ทราบด้วยนะ

เนื่องจากนายเฉียบเดินทางกลับประเทศไทย ได้ให้สัมภาษณ์หนังสือพิมพ์ต่าง
ประเทศจีนมาก โดยเฉพาะคำว่าในประเทศจีนมีพวกหัวเฉียวหลายพันกำลังฝึกอาวุธ เพื่อ
เข้ารุกรานประเทศไทย หนังสือพิมพ์ประชาธิปไตยได้เขียนเป็นบทความเกี่ยวกับเรื่องนี้ อยาก
อ่านไหม ถ้าจะอ่านจะพิมพ์บทความนั้นส่งมาให้ จะส่งหนังสือพิมพ์ไปไม่ได้เพราะเป็นของ
มหาวิทยาลัย ข้อความที่นายเฉียบดำเนินนั้น เป็นข้อความที่ตรงกับนายปรีดี ๆ ได้เขียนดำเนิน
ไว้ซึ่งผมมีต้นฉบับของนายปรีดี ๆ อยู่ในมือ เมื่อวานได้รับจดหมายจากฉบับหนึ่ง เจ้าเรื่อง
ที่นายเฉียบไปดำเนินตัวนายปรีดี ๆ มามากมาย และได้เขียนแถลงการณ์ดำเนินนายปรีดี ๆ
ซึ่งส่งมาให้นายปรีดี ๆ อ่านด้วย ในแถลงการณ์นั้น กล่าวในนามของขบวนการประชาชนไทย
ผิดหวังในความประพฤติของนายปรีดี ๆ และยืนยันว่านายปรีดี ๆ จะไม่เดินร่วมกับประชาชน
ประชาชนไทยก็คงเดินก้าวหน้าต่อไป

เวลานี้ข่าวทางการเมืองไทยดี ๆ ทั้งนั้น มาอยู่ที่ปักกิ่งก็จะดีคุยกันด้วยวาจา
และได้รู้ข่าวเมืองไทยใกล้ชิดหน่อย พวกสันติภาพที่ถูกจับติดคุกเวลานี้ได้รับอนุญาตให้กลับ
บ้านได้แล้ว ผมได้รับจดหมายฉบับหลังว่าให้เตรียมตัว และจะส่งให้กลับในไม่ช้า

คิดถึง

(ลงชื่อ) อานไม่ออก

ป.ล. เวลานี้เปิดเทอม งานมากหน่อย เพราะต้องไปสอนที่มหาวิทยาลัยทุกสัปดาห์และยัง
มีงานด้านอื่น ๆ ที่ต้องรีบทำให้เสร็จก่อนหน้าจะกลับเมืองไทย ห้องที่ผมอยู่เวลานี้
ย้ายมาห้อง ๒๗. ไม่ใช่ ๒๘. แล้ว ต่อไปถ้ามีจดหมายให้ลงตามนี้.

บักกิ่งไฮเดิล ห้อง ๒๗๓

วันที่ ๑๔ พ.ย. ๒๕๐๐

คุณ ทวี

ได้รับจดหมายของคุณพร้อมหนังสือพิมพ์ทหารราษฎรแล้ว ดีใจและขอบคุณมาก
หนังสือ ๓ เล่มได้ส่งไปนานแล้ว เป็นหนังสือเหมาะส่วนที่พิมพ์ในบักกิ่ง จะตก
ค้างอยู่แห่งใด คุณลองสอบดูจะรวบรวมส่งไปอีกก็ไม่มีแล้ว เพราะร้านจำหน่ายเกลี้ยงทีเดียว
หนังสือพิมพ์ทหารราษฎรที่ส่งมาอ่านหมดแล้ว รู้สึกว่าเนื้อหาของหนังสือพิมพ์
เป็นประโยชน์กับประชาชนมาก แต่การพิมพ์ยังไม่ดีพอ เข้าใจว่าพิมพ์ในต่างจังหวัด เครื่อง
อุปกรณ์ยังไม่สมบูรณ์พอทั้งทางเทคนิคยังคงไม่เพียงพอ ขอเขียนในหนังสือพิมพ์เท่าที่อ่าน
โดยสาระแล้วนับว่าเข้าใจดี แต่โดยสภาพความเป็นจริงรู้สึกว่าต้องเขียนอย่างใจเย็นและ
สำรวจสาเหตุและผลให้มากกว่าส่วนเล็กน้อย จากบทความที่อ่านแล้วมีความยินดีที่หนังสือ
พิมพ์ประเภทนี้มากขึ้น ทางทิศเขาควจะต้องประสานงานกับหนังสือพิมพ์ "ปฏิวัติ" ราย
สัปดาห์ให้มากขึ้นหน่อย เพราะมันเป็นหนังสือพิมพ์ของพวกเขา ถ้าคุณจะมีจดหมายไปก็
แนะนำ ไม่ต้องเอ่ยชื่อผมในจดหมายแนะนำ เพราะเป็นภัยแก่เขาและเป็นภัยต่อหนังสือ
ปฏิวัติด้วย

เรื่องที่เราได้มีโอกาสติดต่อกันทางจดหมายนั้น สำหรับผมยินดีติดต่อกับคนไทย
หรือแม่เป็นเงินที่มาจากประเทศไทยทุกคน ฉะนั้นการที่ติดต่อกับคุณก็นับว่าเป็นการดีอยู่
ส่วนเรื่องราวต่าง ๆ ที่เล่าให้คุณฟังแล้ว ๆ ก็ดี และเรื่องต่าง ๆ อีกมากมายที่ยังไม่ได้เล่า
ก็ดี ขอให้อธิบายเป็นเรื่องที่เราต้องรับรู้กันไว้ ถ้าคุณจะกลับกรุงเทพฯ อีกก็จะดวงรู้ในกล
อุบายของเขาซึ่งเป็นศัตรูประชาชน บางทีเขาทำเป็นดีคล้าย ๆ กับว่า เขามาร่วมยืนกับ
ประชาชนแล้วแต่ที่เขาเล่นกลต่างหาก เช่นเมื่อเดือนก่อน คุณพณศุขกลับประเทศไทยให้
สัมภาษณ์หนังสือพิมพ์ ถ้าอ่านอย่างผิวเผินก็รู้สึกดี แต่เนื้อแท้ขอความตอนหนึ่งว่า
"ความแตกแยกของคนไทยเกิดจากชาติใหญ่ยุ่ง" คำพูดนี้เราอ่านดูก็คิดว่าเขาหมายถึง

อเมริกา คนไทยทั่วไปก็เข้าใจเช่นนั้น ทำไม่จึงเข้าใจเช่นนั้น ก็เพราะเวลานั้นบรรยากาศแอนติอเมริกากำลังหนักหน่วงมากอย่างหนึ่ง อีกอย่างหนึ่งเขาเพิ่งไปจากประเทศจีน คนก็นึกว่าเขาอยู่ทางความคิดของเขาต้องเป็นความคิดที่ติดต่อกันนี้ แต่ความเป็นจริงจากจดหมายเพื่อน ๆ ทัมมาว่า เขาตาประเทศนั้น คำว่าชาติใหญ่เขาก็มิได้หมายถึงอเมริกา แต่เขาหมายถึงจีน เพียงแต่เวลานั้นเขายังไม่เปิดเผย เขาก็กล่าวเป็นสองง่ามสองแฉ่ไว้ก่อน ถ้าต่อไปเราชนะเขาก็เลยตามเลยเป็นว่าอเมริกาไป ถ้าเราปราชัยแพ้เขาก็จะกล่าวว่าเป็นคนก๊อจจีน เพราะจนทุกวันนี้ เดียบมีขอวาของเขายังไปเที่ยวพุดกันตามเพื่อน ๆ ว่า จีนคิดจะเอาเมืองไทยเป็นเมืองขึ้น แต่อาจารย์ไม่ยอมจึงมีความบาดหมางกัน เรื่องนี้ขอให้เรากูกันต่อไป แต่สำหรับพวกหัวเดียวบางคนก็หวังพึ่งเอาใจเขา คิดว่าเขาจะมีโอกาสไปเป็นใหญ่ในเมืองไทยอีก คนเหล่านี้เขามองไม่เห็น ความเห็นแก่ตัวทำให้เขาตามืด มองแต่สิ่งที่เขาหลงกลวง เคลือบไว้ภายนอก แต่ไม่มีความสามารถที่จะลวงถึงเบื้องหลังของเขาว่า เขากำลังทำอะไร อย่งไรก็ตาม เวลานี้พรรคการเมืองในเมืองไทยเข้มแข็ง ประชาชนก็ตื่นตัวมากจน พรรคการเมืองที่เขียบไปจัดตั้งเป็นพรรคคอมมิวนิสต์นั้น ไม่ได้รับความนิยมจากประชาชนเลย พรรคนักจัดตั้งตามแผนของนายปรีดีฯ เพื่อจะล้มพรรคคอมมิวนิสต์ไทยที่เขา มีอยู่แล้วให้ชื่อว่าพรรค ศิริอารยเมตตรัย หมายถึงคอมมิวนิสต์ วางแผนการหลายอย่างที่จะทำลาย หากแต่ประชาชนไม่ยอมเล่นด้วย โดยเฉพาะพวกเราไม่เอาด้วยเลย คาดว่าในไม่ช้าก็ล้มหรือยุบตัวเอง แต่เราก็ต้องไม่ประมาทศัตรู เราเตรียมทำลาย เราต้องเตรียมจิตใจด้วยความไม่ประมาท อย่าหลงกลลวงของเขา ตราบจนเขาต้องหันมาสู้ประชาชนจริง ๆ เสียก่อน บทบาทของนายเดียบทุกวันนี้คือบทบาทของนายปรีดี บางครั้งเขาก็ทำเป็นว่าเรียกร้องให้รับรองจีนอย่างเปิดเผย แต่ภายในเขาก็วิ่งเต้นให้ระงับการรับรองจีนไว้ก่อน เพราะเขาเกรงว่าถ้ารับรองจีนเร็ว ก็จะเป็นชัยชนะของพวกเรา เพราะพวกเรากำลังดำเนินการกันอยู่ทุกวันนี้ในเรื่องนี้ ประชาชนก็เรียกร้อง ประการที่สองเพราะเขาเห็นว่าประชาชนเรียกร้องเขาก็ร้องขึ้นมาบ้าง ประการที่สามเขาเกรงว่าเมื่อรับรองรัฐบาลจีนแล้ว สถานะของเขาซึ่งตามกฎหมายถือเป็นผู้ร้ายฆ่าคนก็จะลำบากขึ้น ดังเหล่านั้นทำให้เขาคำนึงเร่งทำลาย

การที่สองชาติจะมีสัมพันธไมตรีในการติดต่อค้าขายกันอีกด้านหนึ่งก็พยายามเร่งเดินชนชั้นปกครองในไทยให้เขาได้กลับใช้โดยไม่มีความผิดเสียก่อนที่จะมีการรับรองทางการทูตเกิดขึ้น

เรื่องข้อความเห็นและการแนะนำจากผมนั้น ความจริงผมเองก็ไม่มีความรู้ความสามารถอะไรหรอก ขอให้ถือเป็นเพื่อนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันดีกว่า มีปัญหาอะไรก็จดหมายมาอภิปรายกัน ผมเองนั้นก็ไม่มีเวลา เพราะค่าน้ำหนึ่งต้องเขียนหนังสือไปลงในหนังสือพิมพ์พวกเราทุก ๆ สัปดาห์ ไหนยังต้องสอนอยู่ในมหาวิทยาลัยบ้างก็ัง และยังต้องเร่งแปลหนังสืออีกจำนวนมาก ได้รับจดหมายของคุณที่รักก็ตั้งใจอยากจะทำตอบยาว ๆ เวลาที่ไม่สู้จะอำนวยนัก

เมื่อเร็ว ๆ นี้ผมแทนบาทเกิดบอลด์ไทย ๑๕ คน กรรมกรไทย ๘ คน ศิลปินไทย ๕๑ คน รวมทั้งหมด ๗๕ คน ฉะนั้นผมก็เลยต้องต้อนรับพวกเขา ส่วนมากเป็นเพื่อน ๆ กัน เช่นหัวหน้าศิลปิน คือ คุณสุวรรณ วรดิลก ก็เป็นเพื่อนที่ชอบพอกันมาก ยังมีเพื่อนในคณะอีกหลายคนที่เคยติดต่อกันมาตั้งแต่อยู่ในเมืองไทย หัวหน้าบาทเกิดบอลด์ก็เป็นเพื่อนกันมาก่อน พวกกรรมกรยิ่งเกือบจะรู้จักกันทั้งนั้น เราสนุกสนานกันมาก

หวังว่าคงจะได้รับจดหมายจากคุณอีก เรื่องหนังสือลองสอบถามดู ถ้าไม่ได้จะพยายามหาให้ใหม่ แต่เวลานี้หมดเกลี้ยงตลาดทีเดียว

ผมจะกลับประเทศไทยราว ๆ เดือนสิงหาคมเป็นอย่างช้า แต่สงสัยว่าอาจกลับกรกฎาคมนี้ เพราะข่าวในกรุงเทพฯ แจ้งมาว่าให้เตรียมตัวกลับไปแล้ว ได้รับโทรเลขเมื่อไรก็กลับทันที ถ้าเราไม่สามารถพบกันที่บังกิ่ง ซากลับผมผ่านกวางตุ้งและอาจพักอยู่ราว ๆ ๓ วัน ๕ วัน แล้วพบกันที่นั่นก็คงได้ จะแจ้งวันแน่นอนไป

รักและคิดถึง

(ลงชื่อ) สุรีย์ ทองวานิช

คำให้การพยานจำเลย

คดีหมายเลขคำที่ ๒๐๓๗ ๒๔๓๒/๒๕๓๐

๑๒ พฤษภาคม ๒๕๓๑

ระหว่าง { ท่านผู้หญิงพูนศุข ฯ
นางนงเยาว์ ฯ

โจทก์
จำเลย

นายสศ กุระมะโรหิต ตอบทนายจำเลย

นอกจากคำชายแล้วข้าฯ ยังทำไว้และเป็นนักเขียนด้วย ข้าฯ รู้จักนางนงเยาว์ จำเลยมาประมาณ ๔๐ ปีแล้วรู้จักในฐานะเป็นนักเขียนหนังสือด้วยกันและสนิทสนมกันดี เท่าที่รู้จักมา นางนงเยาว์ จำเลยเป็นคนซื่อพูดอะไรเชื่อถือได้ ในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ ๒ ข้าฯ ทราบว่านางนงเยาว์สนิทสนมกับโจทก์และสามีโจทก์และไปมาหาสู่โจทก์และสามีโจทก์เสมอ ข้าฯ ทราบจากวงการนักเขียนด้วยกัน แต่นางนงเยาว์จำเลยไม่เคยบอกข้าฯ เพราะในวงการนักเขียนด้วยกันไม่ชอบในการที่นางนงเยาว์จำเลยไปมีกิ๊กกับสามีโจทก์

ก่อนไปปักกิ่ง นางนงเยาว์จำเลยไม่เคยบอกข้าฯ ว่าจะไป แต่เมื่อประมาณ ๘-๑๐ ปีมาแล้วหลังจากนางนงเยาว์จำเลยกลับจากปักกิ่งแล้ว ข้าฯ ก็สอบถามถึงเรื่องที่เป็นปักกิ่ง นางนงเยาว์จำเลยบอกว่าโจทก์เป็นคนลี้ไปปักกิ่งและบอกด้วยว่า นายวิโรจน์อำไพเป็นคนช่วยแนะวิธีการในการจะไปปักกิ่ง ข้าฯ อ่านหนังสือเก่าๆ ในปักกิ่งที่นางนงเยาว์จำเลยเขียนลงในหนังสือพิมพ์ แต่ไม่ได้อ่านทุกตอน อ่านแต่เพียงบางตอน เท่าที่อ่านเก่าๆ ในปักกิ่งแล้ว ข้าฯ ไม่เชื่อว่านางนงเยาว์จำเลยจะเขียนไปเพราะคนอื่นจ้างหรือชักจูงให้เขียนทำนองนั้น แต่เชื่อว่าเขียนไปเพื่อประโยชน์ของบ้านเมือง

ตอบทนายโจทก์

ข้าฯ เป็นนักเขียนมา ๔๐ ปีเศษ และเขียนวิจารณ์ทางการเมืองของประเทศไทยด้วย นางนงเยาว์จำเลยบอกว่าไปประชุมสตรีนานาชาติที่ปักกิ่ง ซึ่งข้าฯ เข้าใจว่าเป็นการประชุมโน้มน้าไปยังไปในทางซ้าย นางนงเยาว์จำเลยไปปักกิ่งในสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกซึ่งไม่นิยมคอมมิวนิสต์ นักเขียนไม่ชอบให้นักเขียนด้วยกันไปมีกิ๊กกับนักการเมือง สามีโจทก์เป็นนักการเมืองด้วย ข้าฯ หรือบทความในหน้าหนังสือพิมพ์อาจทำให้ประชาชนเชื่อ

ถือว่าเป็นความจริง และอาจกระต้างกระเตืองต่อรัฐบาลได้ นางนงเยาว์จำเลยบอกว่าเดิน
ทางไปกับหญิงจีนชื่อนางหยี หรือเนยซึ่งเป็นฝ่ายชาย ข้าฯ รู้จักนายประเสริฐ ทรัพย์สุนทร
แต่ไม่รู้จักนางจำเลย ทรัพย์สุนทร ทราบแต่ว่าเป็นพี่น้องกัน นายประเสริฐ ทรัพย์สุนทร
เคยเป็นผู้แทนราษฎร และแสดงตัวว่าเป็นฝ่ายชาย ทางตำรวจเรียกตัวผู้ถูกลบจากบังกิงมา
สอบสวนทุกคน ในสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรีได้ส่งผู้แทนราษฎรบาง
นักกีฬาบาง นักแสดงหรือศิลปินบางไปประเทศจีนแดง แต่มีใบเดินทางโดยชอบ เมื่อกลับมา
แล้วไม่มีใครถูกเรียกตัวมาสอบสวน เพิ่งมาถูกสอบสวนหลังจากปฏิวัติในเดือนตุลาคม ๒๕๐๑
แล้ว

ข้าฯ ทราบว่านางนงเยาว์จำเลยเป็นญาติกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
คนปัจจุบัน คำว่าปากบั้งโคงแดง หมายถึงคนพูดตรง ๆ ผู้ถูกกล่าวถึงเช่นนั้นไม่น่าจะ
แต่ถ้าพูดว่าคนปากบั้งโคงแดงไว้ใจไม่ได้ ผู้ถูกกล่าวถึงอาจน้อยใจผู้พูดได้ ประเทศไทยมี
กฎหมายป้องกันคอมมิวนิสต์ การที่นางนงเยาว์จำเลยเขียนว่าโจทก์ส่งนางนงเยาว์จำเลยไป
ประชุมองค์การสตรีคอมมิวนิสต์นั้นเป็นการผิดกฎหมายป้องกันคอมมิวนิสต์

ตอบตั้ง

ที่โจทก์ส่งนางนงเยาว์จำเลยไปประชุมนั้นคือประชุมสมาคมสตรีนานาชาติตั้งกล่าว
มาแล้ว หากโจทก์ส่งนางนงเยาว์จำเลยไปก่อนประกาศใช้กฎหมายป้องกันคอมมิวนิสต์ แม้
จำเลยจะเขียนเช่นนั้นก็ไม่ผิดกฎหมาย.

อ่านแล้ว
มงคล

รายงานพิจารณา

๑๖ พฤษภาคม ๒๕๑๑

นัดเผชิญสืบวันทนายจำเลยแถลงว่านายสด พยานมาศาลขอสืบที่ศาลนี้ ศาล
อนุญาตและเมื่อสืบนายสดพยานจำเลยเสร็จแล้ว จำเลยแถลงว่าหมดพยานจำเลย

คดีเสร็จการพิจารณา

นัดฟังคำพิพากษาวันที่ ๓๐ เดือนนี้ เวลา ๑๓.๐๐ น.

ให้คู่ความเสียค่าอ้างเอกสารก่อนวันนัด.

อ่านแล้ว
มงคล

คำพิพากษา



คดีหมายเลขคำที่ ๒๐๓๘

๒๔๓๒/๒๕๑๐

คดีหมายเลขแดงที่ ๒๔๓๕-

๒๔๓๖/๒๕๑๑

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลแพ่ง

วันที่ ๓ เดือน มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๑๑

ความแพ่ง

ระหว่าง { ท่านผู้หญิงพูนสุข พนมยงค์ โดยนายวิชา กันตามระ ผู้รับมอบอำนาจ โจทก์
 นางนงเยาว์ ประภาสถิต หรือนางนงเยาว์ วัฒนโกเมน ที่ ๑
 บริษัทสยามรัฐ จำกัดที่ ๒ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ที่ ๓
 นายประยัต ศ. นาคะนาท ที่ ๔ นางสาววย สิงหนเขต ที่ ๕ จำเลย
 เรื่องละเมิด

ระหว่าง { ท่านผู้หญิงพูนสุข พนมยงค์ โดยนายวิชา กันตามระ ผู้รับมอบอำนาจ โจทก์
 นางนงเยาว์ ประภาสถิต หรือนางนงเยาว์ วัฒนโกเมน ที่ ๑
 ห้างหุ้นส่วนจำกัดแพรวพิทยา ที่ ๒ นายจิตต์ แพรวพานิช ผู้จัดการ
 ห้างหุ้นส่วนจำกัดแพรวพิทยาที่ ๓ จำเลย
 เรื่องละเมิด

ผู้พิพากษาได้พิจารณาคดีเรื่องนี้และประชุมปรึกษาพร้อมกันแล้ว จึงพิพากษาดังต่อไปนี้
 คดีทั้ง ๒ ดำนวน ศาลรวมการพิจารณาพิพากษา ซึ่งโจทก์บรรยายฟ้องทั้ง ๒
 ดำนวน มีใจความว่า โจทก์ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์หัตถิยะจุลจอมเกล้าพิเศษ
 มีฐานันดรศักดิ์เป็นท่านผู้หญิงและได้รับพระราชทานเหรียญรัตนาภรณ์ ร. ๘ ชั้น ๑ โจทก์
 ได้รับใช้ประเทศไทยโดยปฏิบัติหน้าที่ในฐานะภรรยาของนายปรีดี พนมยงค์ ซึ่งเคยดำรง

ตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการหลายกระทรวง นายกรัฐมนตรีและผู้สำเร็จราชการแผ่นดิน โจทก์
ได้มอบอำนาจให้นายวิชา กันตามระ ให้ฟ้องคดีทั้งสองนี้ตามหนังสือมอบอำนาจท้ายฟ้อง
เอกสารหมายเลข ๑ และได้รับความยินยอมจากสามีให้ฟ้องคดีทั้งสองนี้ ตามหนังสือมอบ
อำนาจ (ความจริงเป็นหนังสือยินยอมของสามี) ท้ายฟ้องเอกสารหมายเลข ๒ ซึ่ง

คดีหมายเลขดำที่ ๒๐๓๘/๒๕๑๐ โจทก์ฟ้องว่า จำเลยได้ โฆษณาในหนังสือพิมพ์
สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ฉบับวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๐๗ ฉบับวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๐๗
ฉบับวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๐๗ และฉบับวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๐๗ ทำให้ผู้อ่านเข้าใจว่า
โจทก์เป็นผู้จัดการให้จำเลยที่ ๑ เดินทางไปปักกิ่ง เพื่อเข้าประชุมองค์การอันเป็นคอมมิวนิสต์
และเพื่อกระทำการอันเป็นคอมมิวนิสต์ฝ่าฝืนกฎหมายไทย ความจริงที่จำเลยที่ ๑ ไปปักกิ่งนั้น
ไม่ใช่โจทก์เป็นผู้ส่งไป ซึ่งจำเลยได้ชี้ข่าวแพร่หลายอันเป็นความเท็จใส่ความโจทก์ดังนี้

(ก) หนังสือพิมพ์สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ฉบับลงวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๐๗ หน้า
๑๔ ซึ่งจำเลยได้กล่าวถึงว่าได้ไปพบบุคคลชื่อ “เนย” ซึ่งเป็นผู้ที่จะเดินทางร่วมกับจำเลย
ที่ ๑ ไปปักกิ่งว่า “เป็นความจริงข้าพเจ้าเองก็เพิ่งรู้จักแม่เนยมาไม่กี่มายน้อย แต่ด้วยความ
เชื่อมั่นในบุคคลบางคนซึ่งรวมทั้งหมดมาตามประวัติ พนมยงค์ ก็สรุปด้วยบุคคลลักษณะของหล่อน
ที่ล่อมตัวและมีไมตรีต่อข้าพเจ้าทำให้ข้าพเจ้าชอบแล้วก็เลยไว้ใจหล่อนว่าเราอาจเดินทางไป
ด้วยกันได้ตั้งแต่พ่วงหน้าเขาเป็นต้นไป” ซึ่งคำว่า มาตามประวัติ พนมยงค์นั้น จำเลยหมายความว่าความ
ถึงโจทก์

ข้อความที่จำเลยกล่าว เป็นเท็จเพราะโจทก์ไม่เคยรู้จักคนชื่อนาย ซึ่งเป็นผู้เดิน
เดินทางร่วมกับจำเลยที่ ๑ ไปปักกิ่งและโจทก์ไม่เคยแนะนำหรือสนับสนุนให้จำเลยที่ ๑ เชื้อ
หรือไว้ใจใครคนชื่อนั้นตามที่จำเลยกล่าวมานั้นเลย

(ข) หนังสือสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ลงวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๐๗ หน้า ๑๔
จำเลยกล่าวว่า “การประชุมสตรีชาวเอเชียซึ่งสหพันธ์สตรีประชาธิปไตยหรือ W.I.D.F. เป็น
ผู้เริ่มให้จัดมีขึ้นที่ปักกิ่ง ในระหว่างวันที่ ๖ - ๑๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๒ (ค.ศ. ๑๙๕๙)
นั้น ทาง W.I.D.F. ได้ส่งคำเชิญสตรีไทยที่มีอาชีพต่าง ๆ โดยเฉพาะผู้ที่เคยร่วมกลุ่มจัดตั้ง
สมาคมสตรี Pan South East Asian ให้ร่วมการประชุมนั้นด้วย โดยผ่านมายัง
คุณพูนสุข พนมยงค์ ในฐานะที่เธอเป็นผู้อุปถัมภ์สมาคมสตรีนั้น”

ข้อความที่จำเลยเผยแพร่ นั้น เป็นเท็จ ความจริงใจทักไม่เคยได้รับคำเชิญเช่นนี้ จากองค์การที่จำเลยอ้างนั้นเลย และไม่เคยเป็นผู้อุปถัมภ์หรือเป็นสมาชิกสมาคมสตรีนั้นเลย

(ค) หนังสือพิมพ์สยามรัฐตีพิมพ์คำพิพากษาเมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๐๗ หน้า ๑๔ มีข้อความอีกตอนหนึ่งว่า “คุณพูนศุขเคยกะต้วสตรีจะไปประชุมที่บักกิ่ง ให้ข้าพเจ้าฟังว่า จะให้ข้าพเจ้ากับภริยาอาศัยที่รัฐมนตรีนคนหนึ่ง ซึ่งถูกฆ่าตายในระหว่างย้ายที่คุ้มซึ่งในเวลาตึก สังกัด ภายหลังจากถูกจับกุมกรณีที่ว่าร่วมกิจการจลาจล ๒๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๙๒ เดินทางล่วงหน้าไปก่อนในทางเรือ ส่วนตัวเธอก็จะบินไปสมทบที่ฮ่องกงในภายหลัง ข้าพเจ้าก็ เบี่ยงบ่ายอิดยอหดขอให้ชุมแสง ณ สุวรรณโลก ไป เพราะชุมแสงคล่องแคล่วในต่างประเทศกว่า เราทั้งสองด้วย เคยไปศึกษาวิชาที่ยุโรปมาแล้ว แต่คุณพูนศุขอ้างเหตุผลว่า ชุมแสงกำลัง ทำงานให้ส่วนรวมอยู่แล้ว คนที่ว่าง ๆ (เพราะนั่งเขียนหนังสืออยู่กับบ้าน) อย่างข้าพเจ้า ต่างหากที่จะควรไป โดยเฉพาะผู้ที่ เป็นนักเขียนด้วยก็จะได้ประโยชน์อย่างเหลือหลาย

ข้อความดังกล่าวนี้เป็นเท็จ เพราะใจทักมิได้กะต้วสตรีหรือได้รับมอบหมายจาก องค์การใด ๆ ให้กะต้วสตรีไปประชุมที่บักกิ่ง ยิ่งกว่านั้นใจทักไม่เคยรู้จักชื่อ ชุมแสง ณ สุวรรณโลก เลย

(ง) หนังสือพิมพ์สยามรัฐตีพิมพ์คำพิพากษาเมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๐๗ หน้า ๒๔ และต่อหน้า ๓๑ มีข้อความว่า

“คุณพูนศุขออกมาต้อนรับข้าพเจ้าที่ระเบียงหน้าตึก”
“เรือดอกพวงนี้เขาคะ” ข้าพเจ้า “จะต้องไปลงเรือก่อนเที่ยง”
“คุณไปไม่ได้เสียแล้ว” เธอพูดเรียบ ๆ เอ่ยถึงภริยาอาศัยที่รัฐมนตรีนคนหนึ่งซึ่งจะ
ว่าจะให้ไปพร้อมกับข้าพเจ้า “งานทางนี้ไม่มีใครจัดทำแทนรวมทั้งหนังสืออะไรยุ่ง ๆ ด้วย”
ข้าพเจ้านิ่งฟังเพราะเขาได้แล้วว่าคงจะเป็นไปในรูปนี้ แล้วคุณพูนศุขก็พูดต่อไปว่า
“คุณนะชั้นควรจะบินตามไปที่ฮ่องกงทีหลัง แต่คุณนงเยาว์อย่าเอาแน่นักนะคะ
ถ้าไปไม่ได้จะพยายาม.....”

ข้อความที่กล่าวมานั้นเป็นเท็จเพราะใจทักมิได้พูดข้อความเช่นนี้แก่จำเลยที่ ๑

(๑) หนังสือพิมพ์สยามรัฐตีพิมพ์คำพิพากษาฉบับวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๐๗ หน้า ๕๑ จำเลยกล่าวว่า

“คุณพจนศุภบอกล่าวจะตามมาโดยเครื่องบิน แต่จนบ้านพักยังไม่เข้ามา ทำจะเหลวเสียแล้ว สตรีนักเขียนคนนั้นให้ข่าวว่า การประชุมสตรีเอเชียกันได้เริ่มแล้ว ตั้งแต่วันที่ ๖ (เดิมกำหนดวันที่ ๕) ที่เลื่อนมาอีกเพื่อจะคอยคนที่มาล่า แล้วก็ถามต่อไปว่า การประชุมคราวนี้มีความเห็นอย่างไรบ้างไหม”

ข้อความที่จำเลยกล่าวมานั้นเป็นเท็จ เพราะโจทก์ไม่เคยกล่าวหรือตกลงกับจำเลยเช่นนั้นเลย

(๒) หนังสือพิมพ์สยามรัฐตีพิมพ์คำพิพากษาฉบับที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๘ จำเลยกล่าวว่า “ทางเมืองไทยมีความเห็นอย่างไรบ้างต่อประเทศจีนใหม่” อาจารย์ถำเข้าพเจ้าในโต๊ะอาหารต่อหน้า ร.ต.ต. วาศ สุนทรจามร

“ก็คงจะรู้สึกกระตบกระเทือนกันซีเจ้าคะ เพราะประเทศนั้นอยู่ในเอเชียและเป็นประเทศใหญ่ เฉพาะคิดค้นเองที่มาจากคุณ (พจนศุภ) จะขอให้มาแล้วตัวคิดค้นเองก็อยากจะมาตั้งเกิดอะไร ๆ ด้วยเหมือนกัน”

ข้อความที่จำเลยกล่าวอ้างนั้นเป็นเท็จ เพราะโจทก์มิได้เป็นผู้ขอให้จำเลยที่ ๑ ไปบอกถึง

(๓) หนังสือพิมพ์สยามรัฐตีพิมพ์คำพิพากษาฉบับวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๐๗ หน้า ๑๔ จำเลยกล่าวว่า “จึงเมื่อคุณพจนศุภ รบเร้าให้ข้าพเจ้าไปประชุมที่บกกิ่งเมื่อสักสามสี่เดือนมานี้ เพื่อให้พ้นจากการถูกจับ ในข้อหาว่าโปรตคอมมิวนิสต์ก็ตาม ข้าพเจ้าก็ยังไม่กล้าไปอยู่คิดว่าตนไม่สามารถทนลุกไปได้ ถ้าหากยอมไม่กล้า”

ข้อความดังกล่าวมานั้นเป็นเท็จ เพราะโจทก์ไม่เคยรบเร้าให้จำเลยที่ ๑ ไปประชุมที่บกกิ่ง

นอกจากนี้จำเลยได้กล่าวข้อความอันเป็นเท็จเพื่อจงใจให้คนทั้งหลายคิดพินิจสงสัยถึงโจทก์ว่าโจทก์เป็นบุคคลที่ชอบใส่ร้ายบุคคลต่าง ๆ เพื่อได้ความโจทก์ว่าเป็นผู้ไร้ศีลธรรมเชื่อถือไม่ได้และชอบด่าเสียดหาความผู้อื่น กล่าวคือ

ก. หนังสือพิมพ์สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ฉบับวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๐๗ หน้า ๑๗ จำเลยกล่าวว่า

“คุณชুমแสงเคยชวนไว้ใจไม่ได้ เธอเคยบอกข้าพเจ้า ตั้งแต่คบกับประยงค์แล้ว เรื่องอะไรเป็นธรรมดาไปหมด” คำว่าเธอนั้นหมายถึงโจทก์และจำเลยกล่าวอีกตอนหนึ่งว่า “ประยงค์เป็นคนปากโป้งโคงฉาง คุณชুমแสงก็พลอยเห็นเรื่องอะไรเป็นเรื่องธรรมดาไปด้วย” ข้อความที่จำเลยกล่าวนั้นเป็นเท็จเพราะโจทก์ไม่เคยกล่าวข้อความเช่นนั้นอันเป็นการใส่ความบุคคลที่ชอชุมแสงและประยงค์เลย

ข. หนังสือพิมพ์สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ฉบับวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๐๗ หน้า ๒๔ จำเลยกล่าวว่า

“คุณ.....ไปไม่ได้เสียแล้ว เธอพูดเรียบ ๆ เอ่ยถึงภรรยาอดีต รัฐมนตรีหญิง ซึ่งกะว่าจะให้ไปกับข้าพเจ้า งานทางนี้ไม่มีใครจัดทำแทนรวมทั้งหนี้อะไรยุ่ง ๆ ด้วย” ข้าพเจ้านิ่งฟังเพราะเคาไว้แล้วว่าคงจะเป็นไปในรูปนี้ แล้วคุณพูนศุขก็พูดต่อไปว่า “ดิฉันจะขึ้นเครื่องบินตามไปที่ฮ่องกงที่หลังแต่คุณเขาว้ออย่าเอาแน่นักนะคะ ถ้าไปได้ก็จะพยายาม.....”

คำว่า “เธอ” หมายถึงโจทก์

ข้อความที่จำเลยกล่าวนั้นเป็นเท็จ เพราะโจทก์ไม่เคยกล่าวถึงภรรยาอดีตรัฐมนตรีใด ๆ ตามที่จำเลยอ้าง แม้จำเลยจะมีได้รับข้ออดีตรัฐมนตรีไว้ก็ตามแต่การกระทำของจำเลยก็เพื่อจะให้ภรรยาอดีตรัฐมนตรีและบุคคลที่เคยคบค้าสมาคมกับ โจทก์ดูหมิ่นเกลียดชังโจทก์

(ค) หนังสือพิมพ์สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ฉบับวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๐๘ หน้า ๑๘ จำเลยกล่าวว่า

“ความจริงได้เปิดเผยว่าคุณพูนศุขได้ส่งข่าวมายังนายปรีดีว่า สุรีย์ได้แปรพักตร์ไปเข้ากับศัตรูแล้ว.....”

นายปรีดีได้ส่งข่าวมาเมืองไทยแจ้งให้จอมพล ป. พิบูลสงคราม ผู้ซึ่งเป็นนายก รัฐมนตรีอยู่ในระหว่างนั้นโดยกล่าวหาว่าเขาขายชาติ

ข้อความที่จำเลยกล่าวว่าเป็นเท็จเพราะ โจทก์ไม่เคยส่งข่าวเช่นนั้นมาให้นายปรีดี พนมยงค์ ซึ่งมีได้ติดต่อหรือส่งข่าวให้จอมพล ป. พิบูลสงครามทราบเช่นนั้นเลย

โจทก์ฟ้องทราบการกระทำผิดของจำเลยเมื่อวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๑๐

จึงขอให้จำเลยใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่โจทก์ ๑๐๐,๐๐๐ บาทให้จำเลยประกาศ คำพิพากษาในหนังสือพิมพ์สยามรัฐรายวันและหนังสือพิมพ์สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์หน้าแรก หรือหน้าหลัง กับหนังสือพิมพ์รายวันในกรุงเทพฯ ทุกฉบับมีกำหนดฉบับละ ๑ เดือนและให้ งดจำหน่ายและทำลายเอกสารที่จำเลยกระทำผิด

คดีหมายเลขคำที่ ๒๔๓๒/๒๕๑๐ โจทก์ฟ้องว่าในระหว่าง พ.ศ. ๒๕๐๘ จำเลยได้ ร่วมกันพิมพ์หนังสือให้ชื่อว่า “เก็บในบักกิง บันทึกประศพการณื ที่ผิดหวังและขมขื่น น. ประกาศิต” โดยจำเลยที่ ๑ เป็นผู้เขียนและผู้จัดพิมพ์จำหน่าย โดยใช้นามแฝงว่า “นงโพธิ์ ประกาศิต” จำเลยที่ ๒ เป็นเจ้าของสำนักพิมพ์แพรววิทยาเป็นผู้แทนจำหน่าย และร่วมในการจัดพิมพ์และเป็นนายจ้างของจำเลยที่ ๓ ๆ เป็นผู้จัดการทางหุ้นส่วนจำเลย ที่ ๒ และเป็นลูกจ้างจำเลยที่ ๒ จำเลยได้กล่าวและไขข่าวแพร่หลายเพื่อได้ความโจทก์และ ตามโจทก์ และทำให้ผู้อ่านเข้าใจว่าโจทก์เป็นผู้จัดการให้จำเลยที่ ๑ เดินทางไปบักกิงเพื่อ เข้าประชุมองค์การอินเป็นคอมมิวนิสต์และเพื่อการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ ผ่าฝืนกฎหมาย ไทย แต่ความจริงที่จำเลยที่ ๑ ไปบักกิงไม่ใช่เพราะโจทก์เป็นผู้ส่งไป กล่าวคือ

(ก) หน้า ๖ มีความว่า “ความเป็นจริงข้าพเจ้าเองก็เพิ่งรู้จักกับแม่เนี้ยมาไม่ กี่มากนักเลย แต่ด้วยความเชื่อมั่นในบุคคลบางคนซึ่งรวมทั้งคุณพูนศุข พนมยงค์... กอปร ด้วยบุคคลลักษณะของหล่อนที่ถ่อมตัวและมีไมตรีต่อข้าพเจ้า ก็ทำให้ข้าพเจ้าชอบแล้วก็เลย ใ่วใจหล่อนว่าเราอาจเดินทางไปด้วยกันได้ตั้งแต่พรงันเข้าเป็นต้นไป”

ข้อความที่จำเลยกล่าวว่าเป็นเท็จเพราะ โจทก์ไม่เคยรู้จักคนชื่อเนี้ยซึ่งเป็นผู้เดินทางไป บักกิงร่วมกับจำเลยที่ ๑ และโจทก์ไม่เคยแนะนำหรือสนับสนุนให้จำเลยที่ ๑ เชื้อหรือได้ วางใจคนชื่อเนี้ยตามที่จำเลยกล่าวอ้างนั้นเลย

(ข) หน้า ๑๕-๑๖ มีความว่า “การประชุมสตรีชาวเอเชียซึ่งสหพันธ์สตรี ประชาธิปไตยสากลหรือ W.I.D.F. เป็นผู้ริเริ่มให้จัดใหม่ขึ้นที่บักกิงในระหว่างวันที่ ๖-๑๐

ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ (ค.ศ.๑๙๕๙) นันทาง W.I.D.F. ได้ส่งคำเชิญสตรีไทยที่มีอาชีพต่าง ๆ โดยเฉพาะ ผู้ที่เคยร่วมกลุ่มจัดตั้งสมาคมสตรี Pan South East Asian ให้ไปร่วมรายการประชุมที่นั่นด้วยโดยผ่านมายังคุณพูนสุข พนมยงค์ ในฐานะที่เธอเป็นผู้อุปถัมภ์สมาคมสตรีนั้น”

ข้อความที่จำเลยเผยแพร่^๕เป็นเท็จ เพราะโจทก์ไม่เคยได้รับเชิญเช่นนั้นจากองค์การที่จำเลยอ้าง^๕เลย

(ค) หน้า ๑๖ - ๑๗ มีความว่า “คุณพูนสุขเคยกะตัวสตรีที่จะไปประชุมที่บกั้งให้ข้าพเจ้าฟังว่า จะให้ข้าพเจ้ากับภริยาอดีตรัฐมนตรีคนหนึ่งซึ่งถูกฆ่าตายในระหว่างย้ายที่คุมขัง ในเวลาดึกส่งตักภายหลังที่ถูกจับกุมกรณีที่ทำว่าร่วมกิจการจลาจล ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ เดินทางล่วงหน้าไปก่อนในทางเรือ ส่วนตัวเธอจะบินตามไปสมทบที่ฮ่องกง ในภายหลัง ข้าพเจ้าก็บ่ายเบี่ยงออกขอให้ชมแสง ณ สวรรคโลกไป เพราะชมแสงคล่องแคล่วในทางต่างประเทศกว่า—เราทั้งสองคน ด้วยเคยได้ไปศึกษาวิชาที่ยุโรปมาแล้ว แต่คุณพูนสุขอ้างเหตุผลว่า ชมแสงกำลังทำงานให้ส่วนรวมอยู่แล้ว คนที่ว่าง ๆ (เพราะนั่งเขียนหนังสืออยู่กับบ้าน) อย่างข้าพเจ้าต่างหากที่ควรไป โดยเฉพาะผู้ที่เป็นนักเขียนด้วยก็จะได้ประโยชน์อย่างเหลือหลาย.....”

ข้อความดังกล่าว^๕เป็นเท็จเพราะโจทก์มิได้กะตัวสตรีหรือเป็นผู้รับมอบหมายจากองค์การใด ๆ ไว้กะตัวสตรีที่จะไปประชุมที่บกั้ง ยิ่งกว่านั้นโจทก์ไม่เคยรู้จักว่ามีคนชื่อชมแสง ณ สวรรคโลกเลย

(ง) หน้า ๑๙ - ๒๐ มีความตอนหนึ่งว่า

“คุณพูนสุขออกมาต้อนรับข้าพเจ้าที่ระเบียงหน้าตึก”

“เรือออกพรุ่งนี้เช้าคะ” ข้าพเจ้าบอก “จะต้องไปลงเรือก่อนเที่ยง”

“คุณ.....ไปไม่ได้เสียแล้ว” เธอพูดเรียบ ๆ เอยถึงภริยาอดีตรัฐมนตรีคนหนึ่งซึ่งกะว่าจะให้ไปกับข้าพเจ้า “งานทางนี้ไม่มีใครจัดทำแทนรวมทั้งหนัดนอะไรยุ่ง ๆ ด้วย”

ข้าพเจ้านิ่งฟังเพราะเค้าไว้แล้วว่าคงจะเป็นไปในรูปนี้ แล้วคุณพูนสุขก็พูดต่อไปว่า

“ดิฉันจะขึ้นเครื่องบินตามไปที่ฮ่องกงทีหลัง แต่คุณอย่าเอาแน่นักนะคะ ถ้าไปได้ก็จะพยายาม”

คำว่าเธอหมายถึงโจทก์

ข้อความที่กล่าววนนี้เป็นเท็จเพราะโจทก์มิได้พบข้อความเช่นนั้นแก่จำเลยที่ ๑ และโจทก์ไม่เคยกล่าวถึงกริยาอดีตวิกรมมนตรีใด ๆ ตามที่จำเลยที่ ๑ อ้าง แม้จำเลยจะมีได้ระบุชื่อกริยาอดีตวิกรมมนตรีไว้ก็ตาม แต่การกระทำของจำเลยก็เพื่อจะให้กริยาอดีตวิกรมมนตรีและบุคคลที่เคยคบค้าสมาคมกับโจทก์ดูเหมือนเกลียดชังโจทก์

(จ) หน้า ๗๘ มีความว่า

คุณพูนสุข บอกว่าจะตามมาโดยเครื่องบิน แต่จนบัดนี้ยังไม่เข้ามาถ้าจะเหลวเสียแล้ว สตรีนักเขียนหนังสือพิมพ์คนนั้นให้ข่าวว่า การประชุมสตรีเอเขียนได้เริ่มแล้วตั้งแต่วันที่ ๖ (เดิมกำหนดวันที่ ๕) ที่เจอนมากเพื่อจะคอยคนทีมาล่า แล้วก็ถามต่อไปว่าการประชุมคราวนี้มีความเห็นอย่างไรบ้าง

ข้อความที่จำเลยกล่าววนนี้เป็นเท็จ เพราะโจทก์ไม่เคยกล่าวหรือตกลงกับจำเลยเช่นนั้นเลย

(ด) หน้า ๑๘๗ มีความว่า “ทางเมืองไทยมีความเห็นอย่างไรบ้าง ต่อประเทศจีนใหม่” อาจารย์ถามข้าพเจ้าในโต๊ะอาหารต่อหน้า ร.ต.ต. วาด สุนทรจามร

“ก็คงจะรู้สึกกระทบกระเทือนกันซีเจ้าคะ เพราะประเทศนี้อยู่ในเอเชียและเป็นประเทศใหญ่ เฉพาะดิฉันเองที่มาจากคุณ (พูนสุข) จะขอให้มาแล้ว ตัวดิฉันเองก็อยากจะมาสังเกตดูอะไร ๆ ด้วยเหมือนกัน”

ข้อความที่จำเลยกล่าววนนี้เป็นเท็จ เพราะโจทก์มิได้เป็นผู้ขอให้จำเลยที่ ๑ ไปบักกิ่ง

- (ข) หน้า ๒๖-๒๗ กล่าวว่

“ครั้นมาเมื่อต้นปีนั้นอมลาข้าพเจ้าว่าจะไปบ้านของผัวที่อยู่ชานเมืองแล้วไม่กลับ จึงเมื่อคุณพูนสุขรบเร้าให้ข้าพเจ้าไปประชุมที่บักกิ่ง เมื่อสักสามสี่เดือนมานเพื่อให้พ้นจากการถูกจับในข้อหาว่าโปรคอมมิวนิสต์ก็ตาม ข้าพเจ้าก็ยังแน่นแ่ใจอยู่ที่ว่าตนไม่สามารถที่จะถูกไปได้ ถ้าหากนอนไม่กลับมา”

ข้อความดังกล่าวนั้นเป็นเท็จ เพราะโจทก์ไม่เคยรีบร้อนให้จำเลยที่ ๑ ไปประชุมที่บังก์
จำเลยได้สมัครใจที่จะไปเองเพื่อจะให้ทันการประชุมนั้น

นอกจากนี้จำเลย ได้กล่าวข้อความอันเป็นเท็จเพื่อจูงใจให้คนทั้งหลายดูหมิ่น
เกลียดชังโจทก์ว่าโจทก์เป็นคนที่ชอบใส่ร้ายบุคคลต่าง ๆ เพื่อใส่ความโจทก์ว่าเป็นผู้ไร้ศีลธรรม
เชื่อถือไม่ได้และเป็นคนชอบล่อลวงความผู้อื่นกล่าวคือหน้า ๒๒ มีความตอนหนึ่งว่า

“คุณชมแสง เดียวใจใจไม่ได้” เธอเคยบอกข้าพเจ้า “ตั้งแต่คบกับประยงค์
นี้แหละ เรื่องอะไรเห็นเป็นธรรมดาไปหมด”

คำว่าเธอหมายถึงโจทก์และจำเลยกล่าวอีกตอนหนึ่งว่า

“ประยงค์เป็นคนปากโป้งโคงเฉง คุณชมแสงก็พลอยเห็นเรื่องอะไรเป็นเรื่อง
ธรรมดาไปหมด”

ข้อความที่จำเลยกล่าวนั้นเป็นเท็จเพราะโจทก์ไม่เคยกล่าวข้อความเช่นนั้นอันเป็น
การใส่ความบุคคลที่ชมแสงและประยงค์เลย

จึงขอให้จำเลยทั้งสามใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่โจทก์เป็นเงิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท ให้
จำเลยประกาศคำพิพากษาในหน้าแรกหรือหน้าหลังของหนังสือพิมพ์รายวัน ในกรุงเทพฯ ฯ ทุก
ฉบับมีกำหนด ๑ เดือนและให้งดจำหน่ายและทำลายเอกสารที่จำเลยกระทำผิด

จำเลยคดีหมายเลขคำที่ ๒๐๓๘/๒๕๑๐ ทุกคนยื่นคำให้การร่วมกันว่าไม่ทราบ
หนังสือที่โจทก์มอบอำนาจให้ฟ้องคดีเป็นหนังสือถูกต้องและแท้จริงหรือไม่ และไม่ทราบว่า
นายปรีดี พนมยงค์จะอนุญาตให้โจทก์ฟ้องคดีหรือไม่ จำเลยที่ ๒ เป็นนิติบุคคลไม่มีตัวตน
จะทำละเมิดคง โจทก์ฟ้องได้และโจทก์ก็ไม่ได้ฟ้องให้จำเลยที่ ๒ รับผิดชอบละเมิดของลูกจ้าง
จำเลยที่ ๓ เป็นแต่ผู้ถือหุ้นและผู้อำนวยความสะดวกของบริษัทสยามรัฐไม่มีส่วนร่วมทำละเมิดในเรื่องนี้
จำเลยที่ ๕ ก็เช่นกันเพราะเป็นแต่ผู้จัดการฝ่ายธุรการและการเงินในบริษัทสยามรัฐ จำเลยที่
๒, ๓ และ ๕ จึงไม่ต้องรับผิดชอบโจทก์

ข้อความที่จำเลยใช้ข้อหาโฆษณาว่าโจทก์เป็นผู้จัดให้จำเลยที่ ๑ ไปเข้าประชุม
สหพันธ์สตรีประชาธิปไตยลาวนั้น จำเลยไม่ได้ใช้ข้อหาว่าโจทก์เป็นคอมมิวนิสต์อันจะเป็น
การหมิ่นประมาทโจทก์ สหพันธ์สตรีประชาธิปไตยลาวจะเป็นองค์การคอมมิวนิสต์หรือไม่

ไม่ทราบ การที่จำเลยที่ ๑ ไปเข้าร่วมประชุมด้วยจึงไม่ผิดต่อกฎหมายไทยและไม่ทำให้โจทก์
ผู้จัดให้จำเลยไปประชุมมีความผิดตามกฎหมายไทย ข้อความที่จำเลยไขข่าวโฆษณาไม่เป็น
การหมิ่นประมาทโจทก์ จำเลยไขข่าวไปตามความจริง แม้จะเป็นการเสียหายแก่โจทก์ก็ไม่
เป็นการละเมิดต่อโจทก์ แม้จะผิดพลาดจากความจริงไปบ้างจำเลยก็ไม่ทราบว่าเป็นดังนั้น
โจทก์เป็นภรรยา นายปรีดี พนมยงค์ ซึ่งเป็นนักการเมืองที่อาจมีบทบาทสำคัญเกี่ยวกับเอกราช
ของบ้านเมืองทั้งในปัจจุบันและอนาคต ในฐานะที่จำเลยมีส่วนได้เสียโดยชอบที่จะให้ประชาชน
ได้ทราบอุปนิสัยใจคอของนายปรีดี พนมยงค์ จำเลยมีสิทธิที่จะไขข่าวโฆษณาได้ ไม่เป็น
ละเมิด

สำหรับคำฟ้องเกี่ยวกับข้อความ ที่จำเลยได้ไขข่าวโฆษณาว່โจทก์พูดถึงชมแสง
ว่าเป็นผู้ไว้ใจไม่ได้ พูดถึงประยงค์ว่าเป็นคนปากมั้งโคงแดง และกล่าวถึงภริยาอดีตรัฐมนตรี
โดยไม่ได้ระบุชื่อ ตลอดจนที่ว่าโจทก์ได้ส่งข่าวให้นายปรีดี ทราบว่าสุริย์ ไต้แปรพักตร์ไป
เข้ากับศัตรูเสียแล้ว ที่โจทก์ว่าทำให้คนทั้งหลายเข้าใจว่าโจทก์เป็นคนชอบใส่ร้ายบุคคล
ต่าง ๆ ทั้งเป็นคนไร้ศีลธรรมชอบใส่ร้ายหาความผู้อื่นเชือถือไม่ได้นั้น โจทก์ตีความผิดและ
ข้อความที่จำเลยโฆษณาดังกล่าวไม่อาจทำให้คนทั้งหลายเข้าใจเช่นนั้นได้ อย่างไรก็ตาม ข้อ
ความที่จำเลยไขข่าวโฆษณาเป็นความจริงทั้งสิ้น ทั้งจำเลยมีส่วนได้เสียโดยชอบที่จะโฆษณา
ได้ดังกล่าวมาในคำให้การตอนต้น จำเลยจึงไม่มีความรับผิดต่อโจทก์

คำเสียหายที่โจทก์เรียกมานั้นโจทก์ไม่เสียหายถึงจะเสียหายก็ไม่มากดังที่เรียกร้อง
มา และตัดฟ้องว่าสยามรัฐลงโฆษณาข้อความที่กล่าวหาเกิน ๑ ปีแล้ว คดีโจทก์จึงขาด
อายุความ จึงขอให้ศาลพิพากษายกฟ้องโจทก์เสีย

จำเลยที่ ๑ ในคดีหมายเลขดำที่ ๒๔๓๒/๒๕๑๐ ยื่นคำให้การทำนองเดียวกับ
คำให้การในคดีหมายเลขดำที่ ๒๐๓๘/๒๕๑๐

จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ในคดีหมายเลขดำที่ ๒๔๓๒/๒๕๑๐ ยื่นคำให้การว่า
นายวิชาจะได้รับมอบอำนาจจากโจทก์ให้ฟ้องจำเลยที่ ๒ และ ๓ โดยชอบหรือไม่ ไม่รับรอง
จำเลยที่ ๒ และ ๓ มิได้สมคบกับจำเลยที่ ๑ ๙ เป็นผู้จัดการพิมพ์จำหน่ายเองแต่ผู้เดียว
โดยพิมพ์ที่โรงพิมพ์ไทยสัมพันธ์และเจ้าของของจำเลยที่ ๒ ไปพิมพ์ในหนังสือเล่มนั้นว่าเป็น
ผู้แทนจำหน่าย โดยจำเลยที่ ๒ และ ๓ มิได้รู้เห็นยินยอมด้วย จำเลยที่ ๒ และ ๓ จึงไม่

ต้องรับผิดชอบร่วมกับจำเลยที่ ๑ หากฟังว่าจะต้องรับผิดชอบ ความเสียหายของโจทก์ก็คิดเป็นเงินไม่ได้ตามกฎหมาย จึงขอให้ศาลพิพากษายกฟ้องโจทก์เสีย

ในระหว่างพิจารณาโจทก์ขอถอนฟ้องเฉพาะจำเลยที่ ๒ และจำเลยที่ ๓ ในคดีหมายเลขดำที่ ๒๔๓๒/๒๕๓๐ ศาลอนุญาต

จากคำฟ้องร้องโจทก์และคำให้การจำเลยทั้ง ๒ คดีคงฟังข้อเท็จจริงเบื้องต้นได้ว่าจำเลยที่ ๑ ได้แต่งเรื่อง "เก๊ายในบักกิ้ง" มีข้อความตามที่โจทก์กล่าวในฟ้องลงในหนังสือพิมพ์สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์และพิมพ์เป็นเล่มจำหน่ายจริง คงมีประเด็นที่จะวินิจฉัยคือ

๑. โจทก์มีอำนาจฟ้องคดีทั้งสองหรือไม่
๒. คดีโจทก์ขาดอายุความหรือไม่
๓. ข้อความที่จำเลยได้ลงในหนังสือพิมพ์สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ และที่พิมพ์เป็นเล่มจำหน่ายตามที่โจทก์กล่าวในฟ้องเป็นการละเมิดต่อโจทก์เพียงใดหรือไม่
๔. จำเลยคนใดจะต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่โจทก์เพียงใดหรือไม่

ในประเด็นข้อแรก โจทก์มีนายวิชา ผู้รับมอบอำนาจจากโจทก์เบิกความว่า ในการฟ้องคดีทั้งสอง โจทก์ได้มอบอำนาจให้พยานฟ้องและตามีโจทก์ได้ให้ความยินยอม ในการที่โจทก์จะฟ้องคดีทั้งสองตามเอกสารหมายเลข จ. ๑ และ จ. ๒ (ท้ายฟ้องคดีหมายเลขดำที่ ๒๐๓๘/๒๕๓๐ และเอกสารหมายเลข ๑ และ ๒ ท้ายฟ้องคดีหมายเลขดำที่ ๒๔๓๒/๒๕๓๐) และมีนายปาด พนมยงค์ บุตรโจทก์เบิกความว่า โจทก์ได้มอบอำนาจให้นายวิชาฟ้องและบิดาทราบได้ให้ความยินยอมแก่โจทก์ในการฟ้องคดีทั้งสองจริง จึงฟังได้ว่าโจทก์ได้มอบอำนาจให้นายวิชาและตามีโจทก์ได้ให้ความยินยอมในการที่โจทก์ฟ้องคดีทั้งสอง โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องคดีทั้งสอง

ในประเด็นข้อ ๒. โจทก์บรรยายฟ้องว่าเพิ่งทราบการกระทำของจำเลยเมื่อวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๐๘ และโจทก์นำสืบได้ความว่าญาติมิตรส่งหนังสือสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์และหนังสือเก๊ายในบักกิ้งซึ่งเขียนโดยจำเลยที่ ๑ และพาดพิงถึงโจทก์และตามีโจทก์ไปให้นายปาด พนมยงค์ บุตรโจทก์ซึ่งขณะนั้นอยู่ที่ประเทศฝรั่งเศส เมื่อประมาณเดือนธันวาคม ๒๕๐๘ นายปาดอ่านแล้วจึงส่งไปให้โจทก์และตามีซึ่งขณะนั้นอยู่ที่ประเทศจีนพร้อมฉบับมีจดหมายไปด้วยตามเอกสารหมายเลข จ. ๘ ในคดีหมายเลขดำที่ ๒๐๓๘/๒๕๓๐ และเอกสาร

หมาย จ. ๖ ในคดีหมายเลขดำที่ ๒๔๓๒/๒๕๑๐ โจทก์จึงตอบมาตามเอกสารหมาย จ. ๕ ในคดีหมายเลขดำที่ ๒๐๓๘/๒๕๑๐ และเอกสารหมาย จ. ๕ และ จ. ๘ ในคดีหมายเลขดำที่ ๒๔๓๒/๒๕๑๐ จากเอกสารดังกล่าวฟังว่า โจทก์เพิ่งทราบถึงเรื่องที่จำเลยใช้ข่าวข้อความตามที่โจทก์ฟ้องในหนังสือพิมพ์สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ และในหนังสือเก็บใบปลิวถึงเมื่อเดือนธันวาคม ๒๕๐๘ จำเลยมิได้นำสืบว่าโจทก์ทราบมาเกิน ๑ ปีแล้ว จึงฟังว่าโจทก์เพิ่งทราบถึงการกระทำของจำเลย เมื่อเดือนธันวาคม ๒๕๐๘ นับถึงวันฟ้องยังไม่เกิน ๑ ปี คดีโจทก์จึงไม่ขาดอายุความตามข้อตัดฟ้องของจำเลย

ในประเด็นข้อ ๓ เฉพาะข้อความที่จำเลยโฆษณาทำให้ผู้อ่านเข้าใจว่าโจทก์เป็นผู้จัดการให้จำเลยที่ ๑ เดินทางไปบักกิง เพื่อเข้าประชุมองค์การอันเป็นคอมมิวนิสต์นั้น แม้พระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์จะเพิ่งประกาศใช้เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๕ ในขณะที่จำเลยที่ ๑ อ้างว่าโจทก์เป็นผู้จัดส่งจำเลยที่ ๑ ไป คือใน พ.ศ. ๒๔๘๒ พระราชบัญญัติดังกล่าวจะยังไม่ประกาศใช้ แต่ประเทศไทยได้ปกครองแบบประชาธิปไตยโดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๗๕ ประชาชนส่วนใหญ่ไม่นิยมลัทธิคอมมิวนิสต์ แม้รัฐบาลไทยก็ไม่นิยมลัทธิคอมมิวนิสต์ จึงเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๕ รัฐบาลไทยได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ และมีบทลงโทษอย่างหนักแก่ผู้กระทำการอันเป็นคอมมิวนิสต์ จึงเห็นได้ว่า การที่บุคคลใดนิยมหรือไปมีว่ลุ่มกับผู้ที่นิยมลัทธิคอมมิวนิสต์เป็นที่รังเกียจของประชาชนส่วนใหญ่และของรัฐบาลไทย โจทก์นำสืบว่าโจทก์มิได้เป็นผู้จัดส่งจำเลยที่ ๑ ไปประชุมที่บักกิงดังข้อความที่จำเลยกล่าวหรือใช้ข่าวแพร่หลายและจากการที่จำเลยที่ ๑ ไปบักกิงโดยไม่มีหนังสือเดินทาง ต้องปลอมตัวเป็นหญิงจีนและเสด็จลอบไปทางเรือ กับไปถึงบักกิงหลังจากที่สมาคมสหพันธ์สตรีประชาธิปไตยสากลประชุมกันเสร็จแล้ว ทั้งเมื่อไปไม่ทันการประชุมแล้ว จำเลยที่ ๑ ก็ยังไม่กลับประเทศไทยคงพักอยู่ในประเทศจีนแดง อีกหลายปีจึงได้กลับมา ทั้งพยานจำเลยที่นำสืบมาก็ไม่พอ เป็นว่าโจทก์เป็นผู้จัดส่งจำเลยที่ ๑ ไปประชุมสหพันธ์สตรีประชาธิปไตยสากลที่บักกิง การที่จำเลยกล่าวหรือใช้ข่าวแพร่หลาย ซึ่งข้อความดังที่โจทก์กล่าวในฟ้องว่าโจทก์เป็นผู้จัดส่งจำเลยที่ ๑ ไปประชุมสหพันธ์สตรีประชาธิปไตยสากลที่บักกิง จึงเป็นการฝ่าฝืนข้อความจริงและทำให้

โจทก์ต้องเสียหาย และชอบที่โจทก์จะได้รับค่าสินไหมทดแทนตามประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์ มาตรา ๕๒๓

ส่วนข้อความที่โจทก์ว่า จำเลยกล่าวข้อความเท็จเพื่อบุญใจให้คนทั้งหลายหมิ่นเกลียดชังโจทก์ว่าโจทก์เป็นบุคคลที่ขอใบ้รายบุคคลต่าง ๆ นั้น ซึ่งเมื่อพิเคราะห์ข้อความดังกล่าวตามที่โจทก์ระบุในฟ้องแล้วเห็นว่าจะไม่ทำให้โจทก์ต้องเสียหายแต่อย่างใด แม้ข้อความที่จำเลยกล่าวว่า โจทก์พูดว่าคนชุมแสงเดี๋ยวนี้ไว้ใจไม่ได้ ตั้งแต่คบกับประยงค์และเรื่องอะไรเห็นเป็นเรื่องธรรมดาไม่หมิ่น และข้อความที่จำเลยกล่าวว่าประยงค์เป็นคนปากโป้ง โฉงเฉง คนชุมแสงก็พลอยเห็นเรื่องอะไรเป็นเรื่องธรรมดาไปด้วย ก็เป็นเพียงการพูดแสดงนิสัยของคนชุมแสงและคนขอประยงค์ ว่าคนขอประยงค์เป็นคนพูดจาเปิดเผยและคนขอชุมแสงเป็นคนเห็นเรื่องอะไรเป็นเรื่องธรรมดา แม้โจทก์จะกล่าวว่าไว้ใจไม่ได้ก็มีได้หมายถึงว่าคนทั้งสองเป็นคนไว้ใจไม่ได้ในเรื่องความซื่อสัตย์หรือเรื่องอื่นใด เพียงแต่หมายถึงไว้ใจไม่ได้ในข้อที่เป็นคนเก็บความลับไม่ได้เท่านั้น ข้อที่จำเลยกล่าวว่าความจริงได้เปิดเผยว่าคนพุนคุงได้ส่งข่าวมายังนายปรีดีว่า สร้อยได้แปรพักตร์ไปเข้ากับศัตรูแล้วก็ไม่ปรากฏว่าศัตรูนั้นหมายถึงใคร และศัตรูของใครหากนายสร้อยแปรพักตร์ไปเข้ากับศัตรูของโจทก์หรือของนายปรีดีแต่ไม่ใช่ศัตรูของประเทศชาติ ก็ไม่ทำให้นายสร้อยเสียหายแต่อย่างใด แม้ตอนต่อมาจำเลยจะกล่าวว่า “นายปรีดีได้ส่งข่าวมาเมืองไทยโดยแจ้งให้จอมพล ป. พิบูลสงคราม ผู้ซึ่งเป็นนายกรัฐมนตรีอยู่ในระหว่างนั้นโดยกล่าวหาว่าเขาขายชาติ” ความตอนนั้นที่จำเลยกล่าวก็มีได้กล่าวหาว่าโจทก์เป็นผู้กล่าวหาว่านายสร้อยขายชาติ แต่จำเลยกล่าวว่า นายปรีดีเป็นผู้กล่าวหาว่านายสร้อยขายชาติ แม้นายสร้อยจะเสียหาย เพราะถูกกล่าวว่าเป็นคนขายชาติก็มีใช่โจทก์เป็นผู้กล่าวหา การกระทำของจำเลยจึงไม่เป็นการละเมิดต่อโจทก์

ในประเด็นข้อ ๔ โจทก์มีได้นำสืบว่าโจทก์เสียหายเป็นเงินเพียงใด และจำเลยก็มีได้นำสืบแก้ว่าโจทก์เสียหายไม่มากตามที่เรียกขานมา แต่เมื่อจำเลยกล่าวหาหรือชี้ว่าชั่วแพะหลายซึ่งข้อความอันนำสืบต่อความจริงเป็นที่เสียหายแก่ชื่อเสียง ฯลฯ ของโจทก์ตั้งได้วินิจฉัยมาแล้ว จำเลยก็จะต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่โจทก์ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๕๒๓ แม้โจทก์ไม่นำสืบถึงค่าสินไหมทดแทน ศาลก็ต้องพิจารณาให้จำเลยชดใช้ตามที่เห็นสมควร ซึ่งศาลได้พิเคราะห์แล้วเห็นสมควรให้จำเลยชดใช้ค่าสินไหม

ทดแทนให้แก่โจทก์จำนวนละ ๕๐๐๐ บาท แต่ยังไม่เห็นสมควรบังคับให้จำเลยประกาศคำพิพากษาในหนังสือพิมพ์ตามที่โจทก์ขอ

จำเลยที่ ๑ ของทั้ง ๒ คดีเป็นผู้เขียนข้อความอันเป็นการละเมิดต่อโจทก์จึงต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนดังกล่าว ให้แก่โจทก์และจะได้วินิจฉัยต่อไปว่า จำเลยคนใดจะต้องรับผิดชอบร่วมกับจำเลยที่ ๑ บ้างหรือไม่

สำหรับคดีหมายเลขดำที่ ๒๔๓๒/๒๕๑๐ โจทก์ขอถอนฟ้อง จำเลยที่ ๒ และจำเลยที่ ๓ และศาลอนุญาตแล้ว ในสำนวนคดีหมายเลขดำที่ ๒๔๓๒/๒๕๑๐ จำเลยที่ ๑ จึงต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่โจทก์แต่ผู้เดียว

ส่วนสำนวนคดีหมายเลขดำที่ ๒๔๓๒/๒๕๑๐ สำหรับจำเลยที่ ๒ แม้จะเป็นนายจ้างของจำเลยที่ ๓, ๔ และ ๕ แต่ตามคำฟ้องของโจทก์มิได้กล่าวว่าการกระทำของจำเลยที่ ๓, ๔ และ ๕ นั้นได้กระทำไปในทางการที่จ้างของจำเลยที่ ๒ ๗ จึงไม่ต้องรับผิดชอบร่วมกับจำเลยที่ ๓, ๔ และ ๕ ผู้เป็นลูกจ้าง และแม้จำเลยที่ ๒ จะเป็นเจ้าของหนังสือพิมพ์สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ซึ่งลงข้อความอันเป็นการละเมิดต่อโจทก์ แต่จำเลยที่ ๒ เป็นเพียงผู้ถือกรรมสิทธิ์เท่านั้น ซึ่งโดยปกติไม่จำเป็นต้องรู้เห็นเกี่ยวข้องกับการโฆษณาแต่อย่างใด เมื่อโจทก์อ้างว่าจำเลยที่ ๒ ร่วมกับจำเลยอื่นโฆษณาทำให้โจทก์เสียหาย โจทก์ก็ต้องนำสืบให้ได้ความตามที่อ้าง แต่โจทก์มิได้นำสืบถึงความข้อนี้ จำเลยที่ ๒ จึงไม่ต้องรับผิดชอบในฐานะเป็นผู้กระทำละเมิด

จำเลยที่ ๓ เป็นผู้อำนวยความสะดวกหนังสือพิมพ์สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์จากคำพยานโจทก์ก็ไม่ปรากฏว่าจำเลยที่ ๓ ร่วมกับจำเลยอื่นโฆษณาในหนังสือพิมพ์สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์อันทำให้โจทก์เสียหาย แต่อย่างใด เพียงแต่เป็นผู้อำนวยความสะดวกสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์และเป็นผู้อื้อหั่นใหญ่ในบริษัทจำเลยที่ ๒ โดยไม่ปรากฏว่าได้ร่วมทำการละเมิดต่อโจทก์ จำเลยที่ ๓ จึงไม่ต้องรับผิดชอบต่อโจทก์

สำหรับจำเลยที่ ๔ ซึ่งเป็นบรรณาธิการหนังสือพิมพ์สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ ซึ่งโฆษณาข้อความอันเป็นการละเมิดต่อโจทก์จึงต้องรับผิดชอบร่วมกับจำเลยที่ ๑

ส่วนจำเลยที่ ๕ ปรากฏจากหนังสือพิมพ์สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์เอกสารหมายเลข ๑๑ ถึง ๑๖ ว่า จำเลยที่ ๕ เป็นผู้พิมพ์และผู้โฆษณาหนังสือพิมพ์สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ฉบับดังกล่าว จึงต้องรับผิดชอบกับจำเลยที่ ๑ และจำเลยที่ ๕

จึงพร้อมกันพิพากษาให้จำเลยที่ ๑ จำเลยที่ ๔ และจำเลยที่ ๕ ในคดีหมายเลขดำที่ ๒๐๓๘/๒๕๑๐ ร่วมกันชำระค่าสินไหมทดแทน ๕,๐๐๐ บาท พร้อมทั้งค่าฤชาธรรมเนียมและค่าทนาย ๕๐๐ บาท และให้จำเลยที่ ๑ ในคดีหมายเลขดำที่ ๒๔๓๒/๒๕๑๐ ชำระค่าสินไหมทดแทน ๕,๐๐๐ บาท พร้อมทั้งค่าฤชาธรรมเนียมและค่าทนาย ๕๐๐ บาท ให้แก่โจทก์ให้ยกฟ้องโจทก์เฉพาะจำเลยที่ ๒ และ ๓ ในคดีหมายเลขดำที่ ๒๐๓๘/๒๕๑๐ ค่าฤชาธรรมเนียมและค่าทนายระหว่างโจทก์กับจำเลยดังกล่าวให้เป็นพับกันไป ให้งดจำหน่ายหนังสือพิมพ์สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ ฉบับลงวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๐๗ ฉบับลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๐๗ ฉบับลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๐๗ และฉบับลงวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๘ และให้งดจำหน่ายหนังสือ “เก้าปีในบักกิ่ง โดย น. ปรากฏิตติ” เสียค่าชอนนอกจากนี้ให้ยกเสีย.

นายมงคล วัลยะเพ็ชร (เรียง)
นายถนอม คุรุไพศาล